

СРПСКА

СЛОБОДНЕ НОВИНЕ БРОЈ 15 ГОДИНА II 18. МАРТ 1991. 25 ДИНАРА

ПРЕД

**ЛИК ЈЕ
НЕСТАО,
БРКОВИ СУ
ОСТАЛИ**

СПО И ТЕЛЕВИЗИЈА:

ОПСАДА БАСТИЉЕ

ИТАЛИЈА 2200 ИТЛ, ФРАНЦУСКА 6,30 ФРФ, ШВАЈЦАРСКА 3,50 ЦХФ, ШВЕДСКА 25 SEK, АУСТРИЈА 30 АТС, СР НЕМАЧКА 5,80 ДЕМ, БЕЛГИЈА 40 БЕФ,
ХОЛАНДИЈА 4,00 ХФЛ, ГРЧКА 200 ГРД, НОРВЕШКА 25 НОК, ДАНСКА 25 ДКК

ОРДЕН ЗА МАЛО МОРГЕН

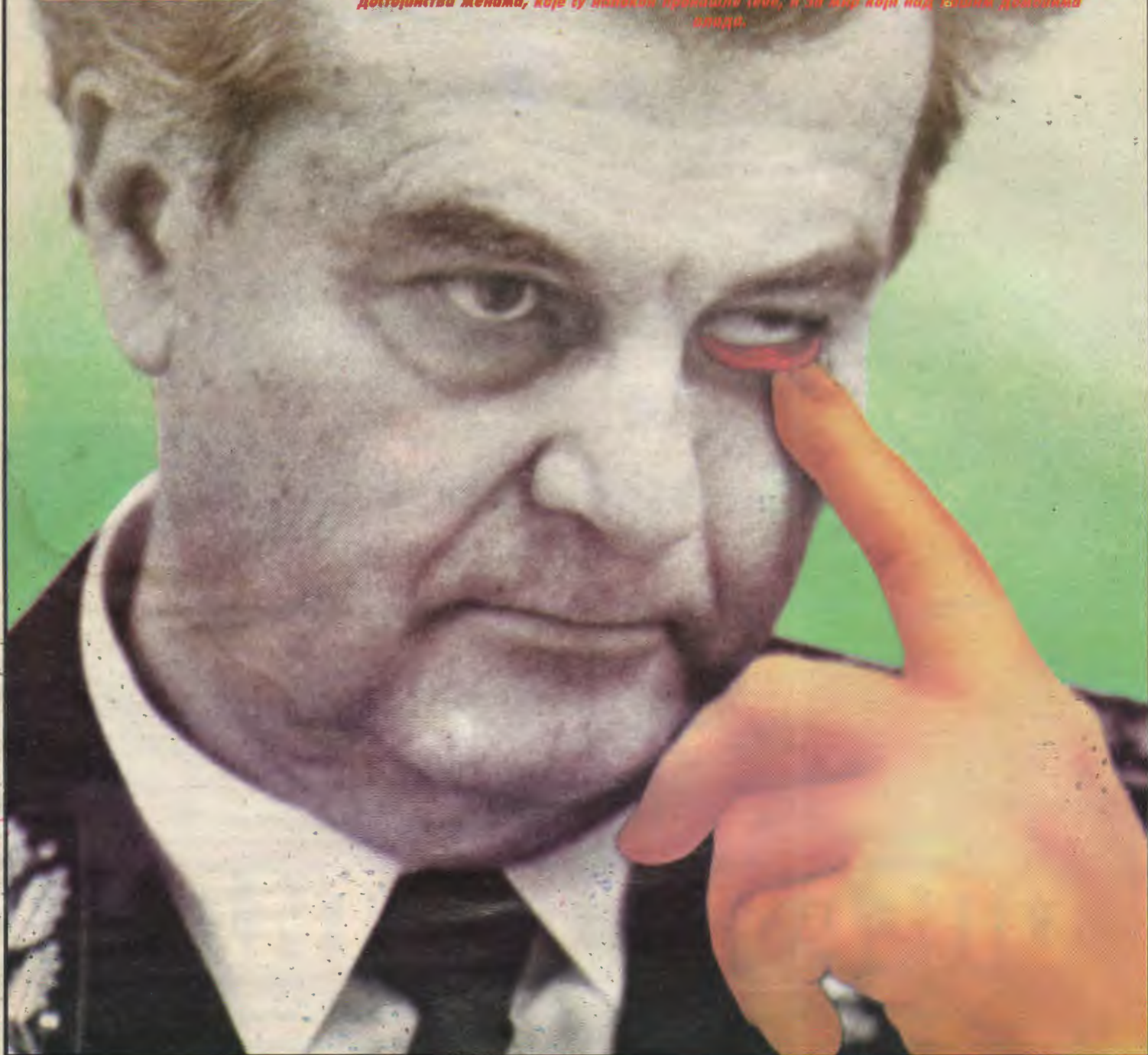
По количини додељеног ордена и медаља по глави становника Југославија је на самом врхунцу међу цивилизованим земљама. А Србија на самом врхунцу међу цивилизованим републикама. У њој, иначе, тек нешто више од ПОЛОВИНЕ грађани има један, два или више ордена или медаља. И, што је најгоре, овакве овакве почасти истакнутим и заслужним прогаоцима и војницима будућности говоре да је прекасно. Жалећи да испрва ову историјску и цивилизовајску неправду редукције „српско речи“ благовремено реагује на захтеве десетина хиљада својих војничких чинарца и установљује **КАНЦЕЛАРИЈУ ОРДЕНА И МЕДАЉА**, која је једини циљ и задатак да призна неправду, изгради меморијале и од живих људи испрва ордена.

На свом првом заседању, одржаном 6. 3. 1991. године, Канцеларија је донела

УКАЗ
о именима

ГЕНЕРАЛ ВЕЉКО КАДИЈЕВИЋ
одликује
ОРДЕНОМ КАЛАШЊИКОВА СА КУЋОМ ЦВЕТА

Орден се додељује за почасне заслуге у чувању граница и одбрамбеним грађанима и војницима, које том приликом настају за данашњи брдење над Покретом група за Југославију; за грађане достојанства женама, које су извршиле гренашле тебе, и за жене који над свим доносила војна.

КАРИЋ БАНКА

прва приватна банка

- *камате од 45% до 120%*
- *на улоге веће од 200.000 динара — камата по договору*
- *краткорочни хипотекарни кредити*
- *пакман средстава у мала и средња приватна предузећа*
- *швајцарска поузданост, европска пословност*

Београд, 7. јула 60

телефони: 011/626-887, 625-786

телефакс: 011/621-398

КАПИТАЛ НЕ ПРИЗНАЈЕ ГРАНИЦЕ

СРПСКЕ ДИНАСТИЈЕ (II)

Након Немањића, Обреновићи су били друга „трајнија“ српска династија. Са мањим прекидима владала је од 1815-1903. године. И за Обреновића Србија се суочавала са спољним непријатељима и унутрашњим тврдењима, па и унутардинастијским.

МИЛОШ ОБРЕНОВИЋ (1815-1839. и 1859-1860)

МИХАИЛО ОБРЕНОВИЋ (1839-1842. и 1860-1868)

МИЛАН ОБРЕНОВИЋ (1868-1889)

АЛЕКСАНДАР ОБРЕНОВИЋ (1889-1903)

У следећем броју: Карађорђевићи

СЛОБОДНЕ НОВИНЕ

ИЗДАЊЕ СЛОБОДНИХ
НОВИНАРА

ГЛАВНИ И
ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Богољуб ПЕЈЧИЋ

УРЕДИНИЧКИ КОЛЕГИЈУМ:

Бук Драшковић,
Милан Кочић, Слободан
Ракић, Александар Чотрић
Љиљана Јорговановић (ДЕСК)

ДИЗАЈН:

Дејан Ђуровић

САРАДНИЦИ:

Славица Лазић,
Властимир Ђуровић,
Слободан Ерић, Бора
Ђорђевић, Милован Бркић,
Ђорђе Вукоје (фоторепортер).

АДРЕСА:

Главни и одговорни
уредник: Хотел „Југославија“
(с. 879) 11080 ЗЕМУН, ТЕЛ.
011 600-222 локал 9979.

АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ:

Народног
фронта 43/4 соба 23, тел.
683-952 и 642-233 локал
149, 11000 БЕОГРАД,

ЖИРО РАЧУН:

динарски
60801-603-27562, девизни
60811-620-128-25731-74956-
33 (са знаком за „Српску
реч“). Преплата: 540 динара
(годишња), 270 динара
(полугодишња). За
иностранство: 100 ДЕМ или
60 УСД. Лист излази сваког
другог понедељка. Рукописи
и фотографије се не враћају.
Штампа ДП „Борба“, Косовска
26, Београд.

9... МАРТ 1991.

МАСАКР НА УЛИЦАМА БЕОГРАДА

**ОТВОРЕНО ПИСМО
ДРУГУ
СЛОБОДАНУ
МИЛОШЕВИЋУ**

Друже Милошевићу, знајући да Ваша режимска и одана и верна штампа не би хтела, или боље рећи не би смела да објави никакву моју изјаву, интервју или сл. то сам принуђен да се југословенској јавности и Теби обратим овим писмом верујући да ће Твоји одани и верни шпијуни и полицајци пренети бар делимично или потпуно, над-ам се, праву садржину овог писма.

Дирнут оним што се на Тргу Републике у Београду догодило, а догодило се да су твоје плаћене убице наочиглед хиљаде људи без икаквог разлога и повода почели да масакрирају омладину Србије, вероватно само зато што су мирно посматрали шта Твоји политички неистомишљеници говоре о Твојој владавини и Твојим Жбирима који ти верно и ода-но служе.

Напомињем одмах на почетку да ја нисам члан ниједне политичке партије нити било које политичке организације у Србији и Југославији, па се надам да ме по тој основи нећеш моћи оптужити ни да сам четник, усташа, вуковац, ранковићевац или било ко други које си Ти давно прогласио непријатељима Србије и српског народа, па ћу, као што рекох, због тога покушати у овом писму да кажем оно што сам видео својим очима на Тргу.

Док су хиљаде људи, по мојој слободној процени око 100.000, мирно седели и посматрали, односно слушали оно са чим су им се обраћали јавни и културни радници Србије (додуше опкољени тенковима, митраљезима, бомбама, кордонима Теби верне полиције), одједанпут су без икаквих разлога и повода кордони милиције наоружани до зуба, почели да јуришају, да туку, пуцају, бацају сузавце на голоруки и незаштитени народ. Повици неких културних и јавних радника Србије преко микрофона да полиција престане са масакром надужног народа нису уродили плодом већ су Твоје верне, чуваре само Твоје демократије још више ражестиле, тако да су додали још више енергије сами себи у обрачуна са незаштитеним народом тако да је слика изгледала језива и својствена само ономе што се дешавало својевремено у Парагвају, Чилеу и другим диктаторским режимима.

Друже Милошевићу, како си Ти успео да прогласиш да Србија постоји, битише и живи од само пре три године, од фамозне Осме седнице Твоје комунистичке партије па нао-вамо, то је зачуђујуће. Имајући у виду да кад си грабио власт за себе, у Косову Пољу и говориш народу „не сме нико да вас бије“, да би након три године дао наредбу да полиција и војска могу да масакрирају голоруку омладину. Можда је то разумљиво имајући у виду

да си се онда обрачунавао са Твојим неистомишљеницима у Твојој комунистичкој партији и уједно грабио власт колико се то може, да би успео да недодирљиво владаш), толико је сада неразумљиво да када си до те мере учврстио власт, бацаш војску и полицију на голоруки народ.

Пре неколико година, у борби да зграбиш власт послао су хиљаде људи у Новом Саду да држе митинг против аутономаша. Аутономаша су им том приликом искључили струју, али нису бацали ни војску ни полицију на њих и ти си тада преко свих средстава јавног информисања кукао и жалио што се то народу десило у Новом Саду. Не знам да ли си свестан и да ли можеш питати самог себе шта се десило 9. 3. 1991. године народу где је твоја полиција бесомучно масакрирала децу. Лако је са позиција власти, овакве какву ти имаш, оптужити да је за јучерашњи масакр крив Вук Драшковић и још неко други, али овом приликом губиш гиз вида да Вук Драшковић није могао да организује кордоне милиције, да их снабде бомбама, митраљезима и тенковима и да их доведе на Трг. Не знам због чега је онолики број полиције и онако наоружан, а поготову не разумем зашто је полиција изазвала неред и хаос? Ко је то наредио и ко је то спровео? Друже Милошевићу, такође бих Те подсетио да сам себи приписујеш да си тобоже ујединио Србију, да си изменио Устав и шта ти ја знам шта све друго. Колико мене служи сећање, у времену доношења Устава 1974. год., кад су научни и паметни људи Србије дигли свој глас против истог и због тога сносили одговорност и ишли на робију, ти си се удобно љуљао у фотељи директора банке, односно његово доношење уопште ти тада није сметало, за који ти кажеш да је удружио и разјединио Србију, па како је онда то могуће да онда ћутиш у фотељи, а да уједињујеш Србију? Ујединио си је тако, што Косово никада није било даље Србији него што је данас, што је у Војводини такво стање какво јесте, а какво јесте Ти знаш боље него ја, не спомињући Санџак и све остало што је стварност сада у Србији. Своје политичке неистомишљенике најблаже речено мрзиш, чекаш сваку прилику и погодан тренутак да се са њима са њиховим присталицама разрачунаш онако како си се 9.3 разрачунао. За привредни колапс Србије и њену потпуно изолацију окривљујеш Анту Марковића, др Туђмана и Кучана, и шта знам још кога, али бих те подсетио само на једно: да Ти доста дуже владаш Србијом и доста пре него што је Анте Марковић дошао за председника СИБ-а, па се овде намеће једно нормално питање, имајући у виду да привредна и друштвена криза у Србији трају дуги низ година, пренуштам теби закључак и одговор на ово питање.

Када су Словенци решили да растуре Савез комуниста и када су то и учинили, скочио си и плакао над судбином своје партије, додуше не за дуго јер си се досетио да уместо једне комунистичке партије створиш пет-шест. Додуше нешто Ти, нешто Твоја жена, и то све, разуме се, у Србији. Твоја мржња према Вуку Драшковићу је, ја бих рекао патолошка. Због чега, то је само Теби јасно, али ја претпостављам због тога што Вук Драшковић, мисли другачије од Тебе, зато што га српска омладина воли и што је на неки начин успео да препороди српски народ. Кажеш након незаборавног и незапамћеног масакра на тлу Србије да ће у Србији победити демократија. Не знам шта ли си тог тренутка уопште

сматрао демократијом. Жалосна је та демократија кад председник државе који спомиње демократију не нађе ниједан трен да позове лидере опозиције и да бар неколико реченица размени са њима. Ово треба урадити без обзира на личну мржњу које Ти имаш у односу на оне који се тобоже усуде да ти дирну у владавину, али ако се бар позиваш на ту демократију, мислим да би народ волео да види како Ти можеш да седнеш за преговарачки сто са својим политичким неистомишљеницима. Додуше, Ти вероватно сматраш да за то нема ни разлога, јер рачунаш, лакше је њих похапсити, па ћу ја онда бољу демократију да спроведем.

За време минулих избора ниси се либио да Соколовића кандидујеш у Лепосавић, Кертеса у Гроцку, јер си вероватно рачунао да нама Шиптари у Скупштини не требају, па иако Соколовић никад није крочио ногом на Косово могао би да буде успешни посланик. Ова чињеница сама по себи доста говори какви су то демократски избори били у Србији.

Сада бих се поново вратио на догађаје за које, као што рекох, жалим што сам их уопште доживео и видео својим очима, али исто тако могу да истакнем да је свет са твојом демократијом већ данас добро упознат, јер су снимци масакра српске деце обишли свет.

Надам се да ми нећеш опростити односно да се нећеш наљутити на мене што сам нашао да Ти напишем ово што сам написао, али истовремено се надам да, ако Ти садржина овог писма не буде одговарала, не пошљеш специјалне полицајце да ме масакрирају, да ме муче у затвору, већ бих те молио да пресуду донесеш унапред, а да моја егзекуција буде што безболнија.

**Мр Радосав М. Момчиловић
адвокат
Београд**

**ОТВОРЕНО ПИСМО
ПОКРЕТУ ЖЕНА**

Чему све то, „Српкиње“? Чему срозаванье свог националног достојанства и поноса којим су нас задужили наши славни преци? Као да се све ово ради из једне добро познате кухиње и са још познатијим режисерима.

И то баш они којима дајете подршку (ЈНА, председништво СФРЈ и СПС) Зар давати подршку онима који су давали „Туђмановим усташама“ да се наоружају још од октобра месеца.

Ако вам је већ стало до „Југославије“ зашто тај скуп не одржасте нпр. у Читлуку, Међугорју, Љубушком, Матици Дувану, дворани Лисински, тргу Бана Јелачића, Цанкарјевом дому, у дворани Боро и Рамиз итд? Стим да то прво организују Хрватице, Словенке, Шиптарке, или припаднице муслиманске вероисповести.

Зашто све ово увек радите на светој „Српској“ земљи и тиме несвесно брукате наше славне претке који су је натопили крвљу као што су велики српски великоумници: „Цар Лазар, Милош Обилић, Арсеније III Чарнојевић, Његош, Карађорђе, Стеван Синђелић, велике српске и четничке војводе у I-ом светском рату, патријарх Гаврило Дожић

епископ Николај Велимировић, чича Дража и други као и онима који су невине жртве трагичног грађанског рата у српскоме народу од 7. VII 1941. који најжалост још увек траје, срећом за сада вербално. Како је и ваше право да дигнете глас за срећнију будућност своје деце, јер и ја сам нечији син, зашто то не учинисте раније. Докле ћете „Српкиње“ и „Срби“ да се брукамо и за кога понизно молимо да остане у „Југославији“ која то више није, хтели ми то признати или не. Где нам је достојанство и да је среће да нас неко моли поготову они којима пружисмо „братску руку“ слоге и љубави, а та иста наша „браћа“ нам пружеше кад год су могли каме по нашим вратовима. Ово отворено писмо се посебно односи на супруге појединих бивших „другова“, генерале, удбаше и њима сличнима, које се без икаквог срама и стида као и њихови мужеви, пркосно, надмено шетају по пространим кућама на „Дедињу“, а правни власници су захваљујући њиховим мужевима, лардон „херојима социјализма“ као и њиховом Јосипу Броз, доведени до очаја, многи су по белом свету или ко зна где још.

Зашто не дигнете свој глас против највећег србодера „Јосипа Броза“ и куће цвећа, плавог воза, који гутају огroman новац из џепова запослених, коме се додуше наш врховник (С. Милошевић) још увек дичи, нарочито његовим „делом“, како не треба да се стиждемо. Зашто не дигосте свој глас због уиства нашег мученика „Слободана“ у Врању очи децембарских избора од стране јуришника његовог „великог имењака“ и то само зато што је члан опозиције, тј. Српског покрета обнове. То су учинили ти ваши „миротворци“ који су „обећавали“ мир због избора и да је среће да је ова држава Србија понудила помоћ породици тог несрећног младића.

То су ваљда ти сјајни „резултати“ оних који су постигли након „историјске осме седнице“ и какав је сад мир у кући тог мученика. Какав је сада нпр. мир у кућама породица Шарих, Милинчића, Борћа Мартиновића чији се злочинци још увек не нађоше иза браве. Као да је мир моје „даме“ неки предмет или нека ствар, па да га свако може нудити или обећавати како му се прохте.

За мир је потребно двоје или више људи и докле ћемо ми Срби да се плашимо некаквог рата, против кога је додуше сваки нормалан човек па и ја. Због тог одступања сутра ће нам с једне стране Шиптари доћи до „Светосавског“ храма а са друге стране „Туђманове усташе“ до „Интерконтинентала“ и смејати се нашој наивности и кукавичлуку. Ми моје „Српкиње“ али и Срби треба да себи отворено поставимо питање, какав смо ми то народ када већ 45 година трпимо окупаторе на Космету и чак плаћамо њихово рушење наше отаџбине Србије. Зар ви да организујете мировне манифестације када су ваши мужеви на врхунцу своје моћи издали, заједно са Јосипом Брозом, Космет и завиле у црно читаву једну генерацију (1968), због чега су се многи наши момци и девојке лишени било какве перспективе, одали дроги, алкохолу, проституцији, криминалу и другим грозним стварима. То најжалост и данас траје. Докле ћемо да трпимо такве издајнике српства? Да не говорим о разарању породице, о ниском natalитету, где су по абортусу српкиње најжалост међу првима. Где вам је ту глас против?

Где вам би глас против безмало линчова-

БЕЗ КОМЕНТАРА

КАКО ПРЕЖИВЕТИ ПРЕДСЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ?

Дословно сваки политички потез г. Слободана Милошевића, од момента када се 1984. године виноу у српску властоносну елиту и промотивног „суђења шесто-рици“ до садашњег „зенига“ и палијативног суђења **тромалионском** опозиционом делу грађанства Србије, представљао је и представља нови, свеж и поуздан фитиљ испод српског бурета барута. Оно што је г. Милошевић у својој „демократској игри ватром, силом и оружјем“ допустио себи и приуштио својој идеолошкој публици 9. марта може се стога сматрати само невероватном епизодом на путу ка коначној и дефинитивној **једнопартијској тиранији**, у којој ће његова све блеђа звезда бити видљива само у тоталном мраку. Председник Републике који с таквом неподношљивом лакоћом хушка једну половину „свог“ народа против друге половине тог истог, „свог“ народа, пуцајући на све стране из свих оружја купљених скупим новцем тог истог јефтиног народа — можда и не заслужује да падне. Не заслужује, јер се онда не би знало коме захвалити што Србија више нема пријатеља, што њени грађани гладују, што је њена привреда у **колапсу**, што њени „демократски“ изабрани функционери грцају у политичким и финансијским аферама и што власник водених топова, сузавца, палица, пиштоља и тенкова има најбољу вољу да их максимално искористи. Жестина којом је милитантна рука председника Републике батинала и гушила преко сто хиљада младих људи, који и као млади више немају шта да изгубе, а све ради заштите тв-тотема своје бескрупулозне идеолошке власти, односно петорице аморалних и безличних тв-полтрона, говори само о томе да г. председнику ништа није толико свето колико његова личност и уска свита лакеја, који му држе црвени кишобран и по снегу и по сунцу.

Горка је судбина српског народа. Један занемели страни извештач, новинарски ветеран из Белфаста, Либана и Совета, са запрепаштењем је запазио да, према „светским полицијским стандардима“, број полицајаца те врста, квалитет и количина наоружања ангажованог у овом својеврсном „београдском геноциду над српским народом“ може **више него успешно да терорише између 500 и 700 хиљада ненаоружаних или делимично наоружаних људи**. Ако се при томе претпостави да српске власти највероватније нису очекивале ни 50 хиљада демонстраната, живећи у бедном уверењу о апсолутном идеолошком јединству својих поданика, јасно је какве су биле намере власти, односно врховног налогодавца, али и какав је масакр „опозициона маса“ избегла **само стицајем различитих околности**. И не само то. Цинизам полиције и омаловажавање развоја догађаја мимо калупа из „нечије“ главе заправо су нужно водили таквом масакру, што говори о томе да је он можда био и планиран. Јер, шта је то неколико (десетина, стотина или хиљада) жртава спрам **безмерне користи**, која се могла извући уколико би се крв и покољ могли приписати опозиционим лидерима — хулиганима!? Зар, у том контексту, треба доказивати колика је и вероватноћа да су управо полицијски кадрови разбијали излоге и уништавали имовину? (Зар треба сумњати да полиција има снимке готово сваког демонстранта појединачно, а да ипак ниједан од разбијача није ухапшен!?). Тако ће један осамнаестогодишњак, са прострелном раном насталом с леђа, и један полицајац, очигледно срчани болесник, који ће остати упамћен по томе што је умро тукући свој народ, постати синоним **„губитне комбинације“ једне неурачунљиве клике**.

После оваквог покушаја убиства српског народа његов вољени вођа дефинитивно ће остати усамљен не само на географској карти, него и у пространим забитима своје дедињске хаџијенде. Ако је очекивао и добио шамарчине од западних земаља, вероватно није очекивао плуску из дојучерашњег болшевичког епицентра — Москве, одакле је стигло уверавање да „Москва народним, па макар биле и опозиционе, сузама **верује**“. Познавајући г. Милошевића и његове полуанонимне егзекуторе стиче се утисак да и то може бити искоришћено као још један доказ да је српска политика на правом путу. Јер, и Галилеј је својевремено, када у то нико жив није веровао, тврдио да се Земља ипак окреће. На месту Галилејевог инквизитора г. Милошевић би сигурно и дан-данас устврдио: „Да, али не српска“.

Колико је гласова добио, добро смо и живи.

Ана БОРКОВИЋ

ПОЛА СРБА — ХУЛИГАНИ!

Србија и Алабанија — две ударне теме свих светских агенција протеклог викенда. И београдске демонстрације и албански збегови се коментаришу уз уобичајено идеолошко огољавање Запада као — антикомунистички чин. Заиста, можда је најбоље ствари називати правим именом па рећи да су суботње демонстрације у Београду биле антикомунистичке! Јасно је, дакле, што је режим био решен да се брани по сваку цену, што је дошло до крвопролића и што је на улице изведена војска. У то да ће демонстрације бити мирне, понајмање је веровало српско руководство, јер, видело се, полиција је била тако опремљена као да се рачунало на уличне окршаје: шлемови, панцирни прслуци, заштитни штитови, оружје са гуменом и бојевом муницијом, оклопни транспортери... Полиција је била спремна за крвопролиће! Претходно су обављене све припеме за успостављање ваздушног моста између аеродрома у Приштини и Батајници, а дежурства по касарнама су била у складу са мерама у случају ванредних околности. Јасно, онај ко је приправан за рат, спреман је и да га започне.

Уређивачка политика ТВБ и мрачни тим који ту политику проводи могу бити само повод за излив незадовољства. Ни овакве телевизије, ни овакве „Политике“, ни Митевића ни Миновића ни њима сличних не би било да их није произвела индустрија једноумља која као погонско гориво користи страх. Савршено је јасно победницима последњих избора каква је и колико трајна њихова победа. Јасно им је и то да усред Европе, скупа са Албанијом, штрче као последњи торањ комунизма. Јасно је да не могу да испуне ни део обећања којима машу последњих година. Јасно им је да су и себе, а са собом и Србију, изоловали од свих и свакога. Јасно им је да је њихово време прошло! А кад је то већ јасно, онда је и разумљиво да је сваки дан опстанка на власти драгоцен, без обзира на цену. Наравно нико није луд да друге обавештава о својој пропасти, па је власт у Србији све учинила да прикрије банкрот, да прикрије хајке на директоре и дојучерашње председнике општина који су одбили колаборацију, да поткупљује раднике тако што ће сваки штрајк „гушити новцем којег ови траже (!), да сељаци примама обећањима о враћању давно одузете земље... Пас никада не шета онуда где је закопао кост! Дакле, потребно је одвући пажњу од сопственог неуспеха, а ако се оствари и то да се за тај неуспех окриви други, онда се то зове „добар посао“.

ЦРКАВИЦА И КАИШ

Предуслов „доброг посла“ за једну власт садржан је у рачуници да су поданици уплашени, послушни и да су захваћени ендемским идеолошким слепилом. Ове три ствари се, народски речено називају — заглупљивањем. А кад се процес заглупљивања народа трансформише у механизам за очување власти и политичког система, онда су и образложења појединих потеза власти примерена таквом стању духа. Да ли су ометање саобраћаја и евентуална медицинска помоћ хронич-

Зашто је српским властодршцима одговарало да направе хаос тамо и када хаосу није било места? Зато што нису знали како да на ратно питање, које су сами поставили, одговоре мирним одговором

Специјално за
"Српску реч":

Милан БЕЧЕЈИЋ

ним белесницима из центра града заиста паметно образложење за забрану митинга на Тргу републике? Колико јуче власти су за своје силне митинге подршке, и у Београду и по унутрашњости заустављале и саобраћај и време и људе. Наручивани су аутобуси који су развозили митингаше где је то требало, ангажовани су радници да са својих радних места и у радно време одлазе тамо где је требало да послуже као декор и масовна подршка Милошевићу и његовим сарадницима. Читав информативни систем Републике прилагођаван је директним преносима јавних скупова и седница које су биле у функцији потреба српског руководства. Вршена је блокада поштанског система веза увек кад је требало направити проходност разноразне поштинске подршке широм Србије... Колико је то коштало (ако питање није сувише просто!)?

Због чега је дан уочи демонстрација радница Раковице дељена нека црквица од аконатије, кад им је, колико пре месец дана, наговештено још жешће затезање каиша? Да ли се десило случајно да је то исплата толико растегнута па је трајала до касно у ноћ? Како је било могуће да су антимитингашице из Памучног комбината Београд биле штићене од стране полиције која им је шпалиром обезбеђивала пролаз улицама надомак Трга, а да читава та парада буде названа спонтаним чиним (не)истомишљеница? Како су пре месец дана „забринуте“ жене предвођене орунелим песникињама мogle спонтано да дођу на митинг испред зграде СИБ-а службеним аутомобилима? Ова питања су истовремено и одговори, при чему се отвара и оно кључно питање: каква је то демократска власт која има двоструке вршине за јавно демонстрирање истомишљеника и оних који то нису?

Након демонстрација је наметнут разговор, потпомогнут разним монтажама у медијима, искључиво о последицама суботњих немира. Читав проблем се детежира и на тај начин замаглајују узроци који су довели до про-

теста неколико стотина хиљада људи. Јер, ако би се разговарало о узроцима морало би се проговорити, без околишања, и о ужасима режима који их је и произвео. Зашто је забрањен, и то без судских решења, рад Студија Б и Омладинског радија Б 92? Зашто је полиција улазила у поједине редакције, вршила претресе и одузимама новински материјал? Да ли је јавност остала мање узнемирена тиме што није видела и онај део, углавном „сировог“ материјала, који није прошао цензуру власти? Напротив! Нити је фризираним извештавањем смањена напетост, нити су људи остали начисто шта се заправо крије иза тих мрачних призора са београдских улица. Нису ни могли, јер се причом о последицама не могу прикрити узроци. Уосталом, довољно недоумице је могло изазвати само сазнање да се у Албанији и у Србији демонстранти називају истим именом — хулигани!

Предуго времена је народ у Србији „пумпан“ захтевима за хомогенизацијом пред разним опасностима по Србију. Препумпани балон је морао пући на први убуд игле. Није чудно што је српско руководство и полиција коју су послали на демонстранте називани „ушастима“, што им је поручивано да иду на Косово и у Пакрац. Појмовне категорије које су годинама биле уобичајене по истом политичком обрасцу, транспоновале су се у тренутку нараслог гнева у реално незадовољство према руководству које је своју власт градило ограђујући се од свих који су мислили друкчије. Нико није јавно констатовао да се по граду ломило искључиво тамо где су удари полиције били најжешћи. Баш тамо где је била она (не)видљива граница неслагања између народа и власти (полиције).

ТАКВИ ЗАКОНИ НЕПОТРЕБНИ

И Милошевић и његова клика на власти су очигледно уплашени. Тај страх расте како се смањује њихова сигурност да ће имати општу подршку као некад. Није ни мало чудно што се након инстант скупова које је организовала СПС кренуло по ко зна који пут на Ушће, не би ли се подршка омасовила и без уплива СПС. Отуда је забрањивајући онај део Милошевићевог тв-наступа у суботу у коме индиректно дели српски народ и позива на пут старог исказивања подршке. „И зато тражим и захтевам од свих грађана Србије да допринесу миру и успостављању реда тако што ће према својим могућностима пружити помоћ државним органима...“ Суморне су ове Милошевићеве речи, јер призивају и позивају на поделу српског народа. И то ону најгору поделу — на одане поданике и непослушне „заведене хулигане“. Ко на тај начин дели свој народ није га ни достојан. Кад такав вођа не верује у памет свог народа онда је јасно да му треба и закон попут овог који је спремљен — за случајеве ванредног стања. Такви закони нису потребни демократској владавини и ту се затвара круг у чијем се блиндираном средишту налази ужарени десистема који је однарођен. Такав систем је узлудно бранити призивањем подршке народа.

ХРОНОЛОГИЈА ДОГАЂАЈА
9. МАРТА

БИЛО ЈЕ ОВАКО

Београд је од раног јутра опседнут и блокиран град. Сви прилази из унутрашњости су затворени и у град се не може ући без полицијске дозволе. У кругу двојке, дакле у ужем центру града, полицијске блокаде су постављене на свакој раскрсници и полицајци не дозвољавају пролаз већим групама демонстраната. Измењен је редовни режим градског саобраћаја, возила не стају на станицама у ужем центру града. А на улицама милиционери са гас маскама и под пуном ратном опремом усмеравају кретање пешака.

11-11,50

Трг Републике је блокиран полицијским кордоном иза кога је водени топ и оклопна возила. Они спречавају масу да ступи на Трг. Прво пробијање кордона полиције десило се испред „Руског цара“. Том приликом полиција је употребила водени шмрк и пендреке. Међу демонстрантима је било повређених. Наредбу за напад на демонстранте издао је командир полиције **Јечменица** након што је у гуркањима са грађанима којима није дозвољавао да прођу на Трг добио ударац у главу. У знак освете покренуо је својом командом апарат насиља на Београђане. Али није помогао ни водени топ ни сузавац, ни пендреци.

Више десетина хиљада људи пробило је кордон полиције и окупило се на простору Трга. Милиција јаким млазевима из воденог топа и сузавцем покушава да растера масе са Трга. Демонстранти су опколили топ и на ударце пендрецима узвраћају каменицама и моткама. Водени топ иде на масу, неколико демонстраната је повређено, пале су прве жртве. Повређени леже на улици.

Под налетом демонстраната десетак минута пре поднева милиција је била принуђена да се повуче са Трга Републике.

Пробијајући се према Тргу Републике, **Вук Драшковић** је ушао међу милиционере и захтевао од њих да „у року од седам минута напусте Трг“.

12-12,30

Њихово место на Тргу заузело је више од 100 хиљада људи узвикујући: „Србија је умрла“, „Слобо Стаљине“.

Десетак минута касније, на Трг долази **Вук Драшковић** и пење се на споменик Кне-

Демонстранти мирно износе своје захтеве

Вук Драшковић говори са терасе Народног позоришта

Академик Борислав Михајловић-Михић придружио се оправданим захтевима Удружене опозиције

зу Михаиљу. Окупљени су скандирали **Вуку**, очекујући да се појави озвучење.

Вук је одлучио да не чека озвучење, већ да оде на балкон Народног позоришта и одатле говори.

Око пола један, **Вук** и још неки лидери опозиције појавили су се на балкону Народног позоришта. Чекајући да стигне озвучење, демонстранти су узвикивали „ово су избори“ и „оставке, оставке, хоћемо оставке“.

12,30-13,30

Кад је стигло озвучење, **Вук** се обратио присутним речима: Србијо, нека Бог да да данас сване слобода и у нашој отаџбини.

После **Вука**, са балкона су говорили: академик **Борислав Михајловић-Михић**; **Леон Којен**; **Жарко Јокановић**; **Милан Комненић** и **Милан Парошки**.

13,30-14,30

Тада је на масу кренула полицијска лавина састављена од здружених оклопних возила, водених топова, коњице и полицајаца који су на демонстранте пуцали гуменим мецима, бацали на њих сузавац, пендречили све што се креће и пољивали јаким шмрковима воде који су рушили све пред собом. Том приликом један гумени метак је разбио стакло на посластичарници „Јадран“ из које су гости почели да беже разбијајући излоге изнутра.

Касније ће званична пропаганда ово приказати као вандализам, рушитељство и хулиганство демонстраната који су „вандалски уништавали све пред собом“. А истина је заправо то да је уништавања било само тамо где је дошло до бруталне полицијске интервенције. То је било на Тргу, код „Лондона“ и испред зграде Телевизије. Већину рушења изазвала је полиција својим рушилачким апаратима — јаким воденим млазевима и гуменим мецима. Са своје стране демонстранти су од жардињера, контејнера, тролејбуса и полицијских возила правили препреке којима су бранили своје животе и достојанство од насиља полиције.

За то време лидери опозиције, од којих је већина била у згради Народног позоришта, покушавала је да се договори шта даље да раде.

Око петнаест минута до два **Вук** је са једним делом демонстраната кренуо у правцу Народне скупштине, а други, већи део демонстраната упутио се према Телевизији. **Вук** излази из позоришта, и преко Трга и Теразија иде у Скупштину Србије. Део масе иде за њим.

Најжешћи сукоб између полиције и демонстраната догодио се управо са том групом којој полиција није дозвољавала да прође даље од зграде поште и цркве Светог Марка. Више од пола сата трајали су жестоки сукоби демонстраната и полиције. Око пола три већина демонстраната је одустала од јуришања на „Бастилу“ и сконцентрисала се у „Пионирском парку“ и испред Скупштине Србије.

Радио Београд је јавио да је МУП Србије издао налог за хапшење **Вука Драшковића**, због организовања демонстрација.

Према речима порт-парола Демократске странке, господина **Јове Вукелића**, председник **ДС Драгољуб Мићуновић** је повређен и није у стању да учествује у даљим догађањима.

ма. Касније се испоставило да није реч о повреди него о „тровању сузавцем“.

15,00

На Тргу нема више демонстраната. Сви излози су разбијени, један преврнути тролејбус стоји на почетку Француске улице, од њега су демонстранти направили препреку. Барикаде су прављене и од контејнера, жардињера и полицијских возила. Двоја стоје преврнута пред улазом у Народно позориште.

15-16,00

Већина лидера и посланика опозиције стигла је у Скупштину Србије. За везу са њима задужен је један од потпредседника скупштине **Боривоје Петровић**. Он предлаже да се оде на преговоре са владом, неки од лидера опозиције и народни посланици траже да председник владе њима дође на ноге, и инсистирају на томе да разговарају са њим у Скупштини. После дужег натезања договорено је да делегација посланика и опозиционих првака оде у зграду владе на преговоре са председником **Зеленовићем**.

У току тих договарања, **Вук** је више пута са прозора Скупштине смиривао масу, а у једном од тих појављивања, на прозор Скупштине истакао је српску националну заставу на пола копља. Десетак хиљада људи одало је признање овом гесту мудрости, достојанства и пијетета жртвама државног терора.

Вук је тражио од присутних стрпљење, уверен да ће се у преговорима власти и опозиције постићи разумни договор. Посебно је замолио демонстранте да не нападају милицију: „**Она ће сама приступити народу**“.

За то време из правца Кнеза Милоша и Улице народног фронта чују се рафали из ватреног оружја. Као жртва полицијских рафала гине на раскрсници „код Лондона“ осамнаестогодишњи **Бранивоје Милиновић**. Са Телевизије Студија Б говори **Лазар Ристовски**: „Ја сам глумац Лазар Ристовски, не припадам ниједној странци и зато говорим са независне телевизије. Вечерас је требадо да играм представу.“

16.30

Опозициони прваци полазе са **Боривојем Петровићем**, потпредседником Скупштине Србије на „преговоре“ са владом. Споредним излазима их изводе из Скупштине и водају улицама у правцу зграде Владе.

Једног тренутка **Боривоје Петровић** је нестао, а **око лидера опозиције забрињавајуће се повећао број полицајаца**. У ходнику зграде владе обавештавају их да **влада заседа и да сада не могу да их приме**. Тог тренутка на зграду владе из групе демонстраната који су пошли за лидерима опозиције почеле су да падају каменце и разбијено је неколико прозора. Сумњајући да се ради о провокацијама и нарученим демолирањима, **Вук** је одлучио да сместа напусти зграду и врати се у Скупштину.

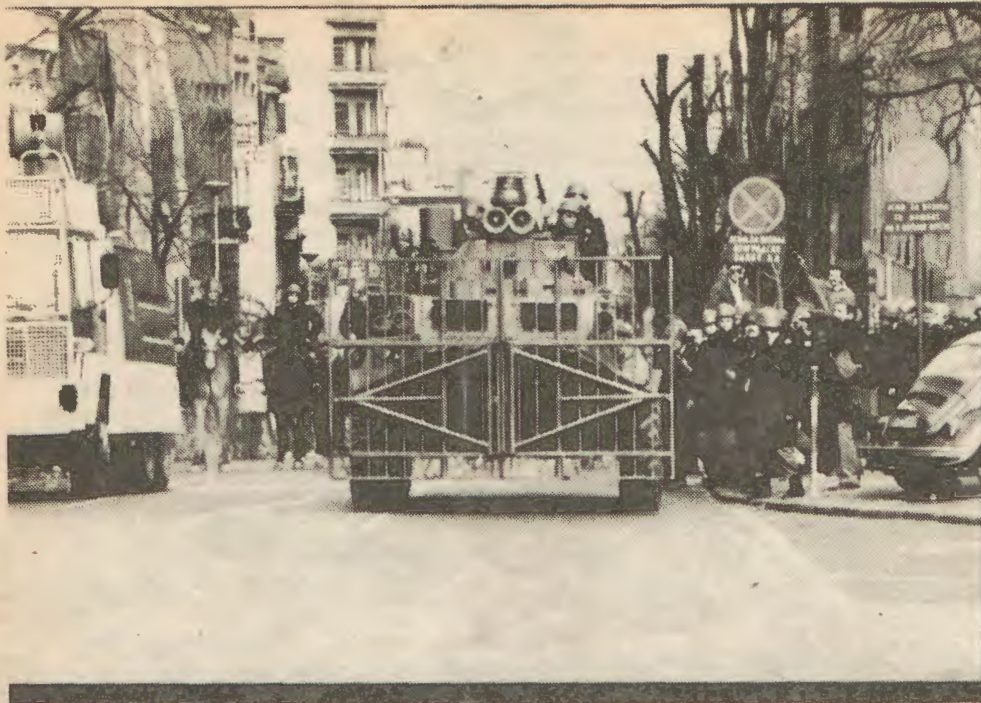
Са њим и већина опозиционих првака се враћа у Скупштину Србије. У влади остају неки од посланика Демократске странке и чекају да их прими председник владе **Зеленовић**.

Забрањено је „Студију Б“ и Радио станици Б 92 даље емитовање информативног програма. Полиција је у редакцијама и никоме не дозвољава улаз у њихове просторије, чак ни запосленима.

Трг Републике: да ли ће постати Трг слободе?

Челична ограда за опозиционе животиње

Безбедност на високом нивоу

У Студентском граду почиње окупљање студената који траже да сви захтеви постављени у току јучерашњих демонстрација буду испуњени и да се сви похапшени сместа пусте на слободу.

17-19,00

Десетак хиљада људи испред Скупштине и готово сви председници опозиционих странака у Скупштини чекају надлежне да дођу и чују глас народа.

Уместо чланова владе повећава се број полицајаца који успевају да око 19 сати густим облаком сузавца и шмрковима разбију демонстранте и отерају их са простора испред зграде.

Тада, кад су остали без заштите народа, затворени у згради Народне скупштине Србије, полицајци су дошли по **Вука** и док је гледао други дневник званичне Телевизије Београд која је у примитивној инсценији јављала као последњу вест која управо стиже са телекса, у просторије Скупштине упада полиција и тражи од **Вука** да пође са њима на разговор, а са њим су повели и двојицу његових телохранитеља.

19,30

Тенкови Народне армије храбрим и одлучним јуришем заузимају празне улице Београда.

Тенкови су у Таковској, испред зграде Телевизије, пред Скупштином СФРЈ и у улици Маршала Тита, на Теразијама, Славији, Тргу Републике, око Генералштаба, код Лондона...

Снаге поретка окупирале су Београд, а грађане сабили у њихове станове.

Почиње дуга и мучна ноћ. Ноћ ванредно стања, ноћ хапшења опозиционара, претреса редакција и одузимања новинарског материјала. Неизвесност, многи од учесника демонстрација очекују да буду ухапшени. Комплетно руководство СПО ноћ проводи у седишту странке. Ујутру ће у странку доћи осморо полицајаца да ухапсе професора **Јована Марјановића**.

Ноћ недеља на понедељак.

У Студентском граду више од десет хиљада студената креће у Београд. На челу колоне су проректори и глумци **Бранислав Лечић** и **Тихомир Арсић** (који ће касније са часме говорити речи из своје представе „Тако је говорио Броз“, и најавио је да у овом тренутку скупља материјал за нову монодраму „Тако је говорио Слоба“).

Колону студената заустављају пред ЦК-ом. Преговарање са милицијом и студенти не даје никакве резултате. Једна група студената је успела да се пробије, пређе мост и уђе у Београд.

На Теразијама је већ стигло неколико хиљада студената из студентских дома који су смештени у граду.

Таксисти се придружују студентима. Помажу им тако што колима прелазе мост и у њима превозе студенте са новобеоградске стране на Теразије. Колоне аутомобила круже градом са укљученим сиренама.

Једног тренутка постигнут је договор са полицијом да пропусти студенте у Београд. Али на самом мосту, колону студената разбила је и преполовила полицијска барикада. Бачен је сузавец у огромним количинама, који је

потпуно прекрио густим димом мост и потиснуо студенте назад ка Новом Београду.

Са полицијом студентске вође почињу нове преговоре и траже да их пропусте у град. Моле их да избегну употребу насиља и тако избегну нове жртве. Овим апелима придружила се група посланика Демократске странке међу којима су били **Зоран Ђинђић** и **Драгољуб Мићуновић**.

Све те молбе су после дужег натезања које је трајало неколико сати уродиле плодом и са моста је скинута блокада.

Око пола три после поноћи, студенти су стигли на теразијски плато.

Сада је пред чесмом било више од десет хиљада студената, којима се прикључио и велики број Београђана.

Студенти су преко мегафона поновили своје захтеве. Касније су се студентима придружили и говорили књижевник **Младен Марков**, потпредседник СПО, професор **Драгољуб Мићуновић** и многи угледни јавни и културни радници.

Студентима који су ноћ између 10 и 11 марта провели пред Теразијском чесмом, ујутру се придружило још тридесетак хиљада студената, средњошколаца и грађана. Поновљени стари захтеви демонстраната и предати Скупштини Србије од које је тражено да се сместа размотри на Ванредном заседању.

Стижу и телеграми подршке и прикључивања захтевима од студената Новог Сада, Ниша и Крагујевца, а захтеве је подржало и стотинак студената приштинског универзитета (са наставе на српскохрватском језику).

Формирана је делегација студената која је требало да захтеве уручи Председнику Републике, који је одбио да их прими, али је зато примио неку другу делегацију студената „самоизабрану и незваничну“ на челу са председником Савеза студената Београда **Александром Никачевићем**, и њима у срдачном и пријатељском разговору пренео своје наредбе. Касније је **Никачевић**, вероватно радећи под утиском са тог сусрета на највишем месту, позвао студенте да пређу са Теразија на Студентски трг не би ли их тако одвојио од грађана. Овај његов захтев је од стране демонстраната извјидан.

У току дана, микрофон на Теразијама држали су бројни угледници српске јавне и културне сцене. **Патријарх Павле**, позвао је на мирење и разлаз у име мира. Четничком војводи **Војиславу Шешељу** није дозвољено да говори, узвизима: „Не требаш нам црвени војводи“.

Академик **Матија Бећковић** је рекао да излазак тенкова на улице треба жигосати и да је српски народ данас једини на свету који ратује међу собом. Академик **Борислав Пекић** прочитао је саопштење Удружења књижевника Србије, Српског Пен клуба и Одбора за одбрану слободе и демократије „Француска 7“ у којем се исказује безрезервна подршка захтевима студената и опозиције, а **Слободана Милошевића** именовано као одговорног за крвопролиће и насиље над грађанима. Декан Богословског факултета **Атанасије Јефтић** „приговорио је“ српским властима што су себи приграбили монопол над „победом на Косову“ иако су се други тамо борили много пре „њих“.

На већем делу Београдског универзитета није одржана настава и проглашен је генерални штрајк који ће трајати све док не буду испуњени сви захтеви студената. Генерални штрајк су најавили и већина београдских

уметника тако да у Београду више не ради ни једна институција културе. Београд је постао град без уметности и културе.

За пет сати поподне заказана ванредна седница скупштине Србије са две тачке дневног реда:

1. Оцена протеклих демонстрација опози-

ције

2. Студентски захтеви

Живот на Теразијама почео је да пулсира у ишчекивању овог „термина х“

Полиција је запалила фитиљ

Сузавац

МИЛИЦИЈО, ПРИЂИ НАРОДУ!

Да видиш шта је то народна милиција

Србијо нека да Бог да данас сване слобода и у нашој отаџбини. Нећу да вам причам шта се све од јутрос збило, сви смо се пробијали кроз исте обруче и показали смо да нема обруча који данас нећемо сломити. Честитам вам јунаци!

Молим полицију да нам пусти ухапшене људе одмах! Да не би било белаја. Нека пусте људе одмах! Молим новинаре да јаве да уколико у телевизијском дневнику у три, или оном у четири, не буде објављен деманти и уколико ти људи који су прозвани од вас, омражени ТВ уредници, другови лажи, не поднесу оставке, ја ћу на челу вас да кренем право на Телевизију Београд! Да тих пет лажова и лопова похватамо, да их изведем из телевизије, пред народ, и да поднесу оставке пред вама. Ја не знам ни једну власт у свету која је тројицу-четворицу новинара бранила војном силом.

Ми не демонстрирамо против органа власти, против изборних резултата. Ми само хоћемо да петорица уредника Телевизије Београд поднесу оставке. Ја вам дајем реч да сам данас спреман дати свој живот да ови захтеви буду испуњени. Данас треба показати српско срце и српску издржљивост, најалост другог нам пута нема... Јунаци, ја вас подсећам на речи патријарха наше свесрпске памети, владике Рада Његоша: Хоћемо косовати, морамо косовати по цену било чега, сваки је рођен за по једном мријети. Част и брука живе довијека. Ако не падне телевизија, ако они не поднесу оставку, ако не објаве деманти, ми ћемо се обрукати и ми морамо чекати по цену било чега до пола четири односно до четири да објаве деманти и поднесу оставке.

Ако тако ураде онда бисмо се поново вратили овде и манифестовали и ово би смо претворили у свесабор националне слоге.

Ови захтеви су у Скупштини Србије, Телевизије Београд и код Председника Републике.

Ја вам дајем реч да сам данас спреман дати свој живот да наши захтеви буду испуњени. Мој живот је мање важан од слободе Србије и ја сам данас спреман да га дам и ићу ћу на Телевизију на челу вас. Ми чекамо неразумну власт, она је на потезу! И све ће бити у реду.

(Затим Вук чита захтеве организатора демонстрација.)

1. Да Скупштина Србије као оснивач Телевизије Београд одмах донесе одлуку којом се забрањује Социјалистичкој партији Србије и Савезу комуниста — Покрету за Југославију да воде кадровску и програмску политику Телевизије Београд.

2. Да канали ТВ Београд буду надстранички односно странички тако што ће бити подељени свим политичким странкама сразмерно њиховој улози у политичком животу Србије.

3. Да Душан Митевић, Сергеј Шестаков, Иван Кривец, Драг Витас и Славо Будихна безусловно данас поднесу оставке или буду смењени са својих дужности.

4. Да се Телевизија Београд писмено извини свим опозиционим странкама и организацијама за непоштовање закона о штампи у предизборној кампањи и да се та извиниња емитују на свим дневницима Телевизије Београд. Да се Телевизија Београд писмено посебно извини Српском покрету обнове за увере које је СПО-у упутио новинар Телевизије Београд Славо Будихна, када је на ТВ дневнику објавио да је наш Српски покрет обнове продужена рука Туђмана и хрватских устаца. Да се на ТВ Дневнику београдске телевизије прочита деманти Српског покрета обнове на тај коментар Слава Будихне и то обавезно данас, најкасније до 16 часова.

Даље, захтевамо да Телевизија Београд директно преноси рад Скупштине Републике

Србије. Даље. Да се забрани и спречи ометање рада телевизијским организацијама које сада не контролишу Социјалистичка партија Србије и СК-ПЈ.

Да „Студију Б“ и ЈУТЕЛ-у мора бити омогућено да своје емисије емитују и преко преносне мреже Телевизије Београд. Да власт у Србији гарантује да неће спречавати било кога да добије дозволу за отварање ТВ студија ако он испуњава услове прописане законом. Да без разматрања дисциплинских и радних грешака новинара од стране њихових независних Синдиката и Друштава ти новинари се не могу кажњавати и отпуштати са посла.

Демонстрације неће престати, а рок је 16 часова данас све док Митевић, Будихна, Витас, Кривец и Шестаков не поднесу оставке, или буду разрешени са дужности.

Други услов за окончање демонстрација је да ТВ Београд данас до 16 часова објави деманти СПО.

Од ових услова данас нећемо одустати и они морају бити испуњени.

Услов за окончање демонстрација је и тај да представници Скупштине Србије данас писмено обавесте организаторе демонстрација да ће сви остали наши захтеви бити уврштени у дневни ред првог заседања Скупштине Србије.

Томе додајемо да због данашњег бруталног јуриша милиције на голоруки српски народ најкасније на првом заседању Народне Скупштине министар полиције поднесе оставку. Ми смо и јуче апеловали на Председника Републике, а одговорио нам је да то решавамо у Скупштини, као да о демантијама и оставкама омражених новинара одлучује Скупштина. Апеловали смо и на људску савест тих новинара да спрече крвопролиће.

Председник Републике има пред собом два таса — на једној је слобода, част Србије, мир, на другом петорица послушника. У питању су наши животи и животи многих милиционара. Чујем да су наши момци отели аутоматско оружје од полиције. Нека Председник одлучи шта ће.

Да ли ће демонстрације бити поново организована зависиће од одлука које донесе Скупштина Србије под условом, наравно, да ово данас што тражимо буде испуњено и о томе Скупштина данас тако одлучи, ТВ Београд ће да отпослује, моћи ће даље да настави нормални рад.

Иза ових захтева стоје:
СРПСКИ ПОКРЕТ ОБНОВЕ
НАРОДНА СЕЉАЧКА СТРАНКА
ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА
ДЕМОКРАТСКИ ФОРУМ
НАРОДНА РАДИКАЛНА СТРАНКА
САВЕЗ РЕФОРМСКИХ СНАГА ЗА СРБИЈУ И ВОЈВОДИНУ
ЛИБЕРАЛНА СТРАНКА
СРПСКИ РОЈАЛИСТИЧКИ БЛОК
НАРОДНА СТРАНКА из Новог Сада
НОВА ДЕМОКРАТИЈА — ПОКРЕТ ЗА СРБИЈУ
СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА ИЗ КНИНА ЗА ПОДРУЧЈЕ СРБИЈЕ

СА ТЕРАСЕ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА

Борислав Михајловић — Михиз
ИСТИНА

Слободни и храбри грађани града Београда, града чија власт безуспешно покушава да спречи да будете слободни, ја нисам члан ниједне политичке странке и придружујем се у своје лично име вашем протесту против насилничке, комунистичке, антидемократске забране овога збора на Тргу који се већ дуго отима да не носи име неслободне републике и да се не зове, а ускоро ће се тако и звати, Трг слободе. У овом истом граду наши преци су током целог деветнаестог века водили борбу све док у Србији није сазрела најзрелија и најдрагоценија воћка слободе, слобода штампе и обавештавања, а мала Србија је на почетку овог века достигла све прве земље и престигла све друге земље своје савремености, к својим политичким и демократским слободама. За педесет година комунистичке страховладе код нас је изникла накарада, наказно дрво неслободне и послушничке слугеранске штампе. За последњих неколико година ви сте посекали многе корене и откинули многе гране али се то наказно дрво још није осушило и још рађа своје наказне плодове. И све док се са њега костреше и са њега не отпадне послушници узурпација, цензура, слугеранство и лаж, ми ћемо то дрво неслободне ломити, ломити и на крају поломити!

Милан Комненић

ПОЗИВАМ НА РАЗУМ

Браћо Срби и сестре Српкиње!

Овај дан ће вероватно прерасти у један од неписаних празника и ми данас доказујемо да Србија неће бити произвођач својих непријатеља као и да буде у потпуној изолацији у данашњој демократској Европи. Овде је право, нетакнуто срце и док буде Срба и Српкиња биће још једне српске особине — правдољубивости и мудрости. Ја вас овде кумим и позивам на трезвености и разум у интересу Србије. Ми смо дошли на ивицу понора и ови честити људи који слушају данас речи опозиционих првака Србије нису довели ову земљу ту. Довели су је они који су нам пола века говорили о братству и јединству, а нигде братства и јединства. Данас ми хоћемо да урадимо елементарне ствари, да своју децу поштедимо грађанског рата. Хоћемо своју децу да заштитимо од безумља, хоћемо да сиђемо са руба памети и да будемо светосавски мудри.

Драги поклонници демократије!

Докажимо да данас људи другачијег мишљења треба да буду браћа Срби, да су нам браћа и људи у плавим униформама и људи у маслинастим униформама! Али упозоравамо да Србија не сме да постане пелцер болшевизма! Није српска демократија та која је довела до сукоба, већ су они који су дошли са Дедиња. Ја вас позивам на разум и присебност. Живела демократска, слободна Србија!

Једног по једног!

Милан Парошки

РЕЖИМ КОЈИ ТУЧЕ СРБЕ

Срећан вам празник и саборовање!

Мислим да ћемо сигурно победити, јер режим који узима себи за право да туче и гази свој народ није режим који ми можемо трпети. Ово што нам се сада дешава и што ће вероватно они још предузети, није њихова победа. Ми ћемо морати истерати уљезе који су нас дотерали дотле да са улица тражимо

демократију. Уљезе који нису прихватили да у Парламенту од првог дана одлучујемо и решавамо о судбини Србије. Неко је наравно, изабрао ред и закон, неко се, наравно, три пута оглушио да Телевизија преноси заседање Скупштине. Због тога треба да знате шта тражимо и због чега хоћемо оружје за Србију, да знате зашто тражимо државу. Надам се да руководство Србије које је дошло на власт говориће да нико не сме да туче Србија, а сада они туку, да ће то руководство прихватити аргумент од 200 хиљада људи.

Са вером у Бога до победе, браћо Срби!

ПИОНЧЕ ИЛИ ПИНОЧЕ?

Да ли је онај ко је ово и овако замислио у том тренутку био срећан?

9. март. Уобичајено суботње преподне у Београду. Кошава средњег интензитета, небо ведро. „Окупани сунцем“, 30-так милионера протежу ноге на травњаку код прилаза мосту у Бранковој улици, излазећи из аутобуса врањске регистрације. На Зеленом венцу почиње нова демократска власт да се представља пролазницима. Користећи своја „дискрециона права“ и поступајући по директиви „одозго“ заустављају, према слободној процени, сумњиве да су учесници забрањених демонстрација. Акција је још увек са обележјима чистог психолошког притиска, па код кога упали, упалило је. У стилу: „Немој да сам те више видео овде!“ Крећемо се постраице, улицом Народног фронта до редакције „Српске речи“. Код раскрснице Лондон присуствујемо првом сукобу групе чланова СПО, окићених страначким и старим српским симболима, са милицијом — „окићеном“ злокобним комплетом за тзв. пуну борбену гото-

вост: машинке, шлемови, гас — маске. Београђани затечени у својој суботњој „штрафти“, са запрепашћењем посматрају необјашњиве грубости снага „јавног реда и мира“.

Још увек нас нико не зауставља, и акс се с руком у џепу, „придржавамо“ за новинарске легитимације. На Тргу републике „обећана забава“ за људе у плавом увелико је у току. Налазимо се у маси иза другог реда кордона милиције у Коларчевој улици. Прибојавамо се да нећемо успети да се пробијемо до платоа на Тргу, али нас пасиван „други ешелон“ великодушно пушта да уђемо у арену, ако нам се баш допада оно што сналази демонстранте који су успели раније да се пробију до одредишта: јер, већ је у току „дозирано“ пендречење и убацивање патрона са сузавцем. Повлачимо се у парк између Народног позоришта и Тржног центра, иза милиционера. Колега ми уз осмех каже: „Нас неће да дирају“, хватајући мој сумњичав поглед на исукане пендреке.

На Трг Републике, 9. марта 1991. године око поднева стрмоглавиће се слободанштина, организована параноја и деспотско лудило.

Дан ће се завршити тиме као што је и почео. Власт ће за своју неспособност, нетолеранцију и дивљаштво оптужити народ који тражи демократију. Мали шефрт Великог мајстора манипулације сукнуће народу своју изјаву у којем попут божанства узима себи право да одређује шта је Хаос, а шта Космос. Он, који је пре само годину дана у истој ситуацији народу пред Скупштином

СФРЈ обећао хапшење свог партијског друга, и за кога је, као и за његовог премијера, јогурташа Драгутина Зеленовића, народ диригован и вођен њиховом вољом тада био оличење Космоса, сада када је (можда) тај исти народ по први пут после много година поново проговорио сопственим гласом и истакао своје захтеве Мали шефрт Великог мајстора је тај народ именовао снагама нереда и хаоса, он је сада за њега исто оно што је и албански народ за његовог идеолошког истомишљеника Рамиза Алију, „маса хулигана која дивља улицама града!“

У 11.40 почињу да делују снаге „хаоса и нереда“. Али, супротно званичним извештајима строго контролисаних медија, то нису демонстранти него разјарени милиционери. У пуној брзини улећу у масу прво оклопни транспортери са два водена топа, а за њим онај са митраљеском куполом. И док овај први успева да се извуче, дични митраљезац се не сналази најбоље на београдским улицама: врти се дезоријентисано по раскрсници покушавајући да умакне од демонстраната који су се у међувремену прибравили и окружили га. Један се момак успентрао на куполу и развио српску заставу. Митраљез прелази у руке демонстраната. Оклопник у конфузији иде уназад и у пукој брзини удара у семафор. Успева некако да се ослободи и нестаје низ Француску улицу. За то време окупљени милиционери који су се упустили у јуриш на демонстранте, у нeredу се повлаче пред контраофанзивом масе и на крају панично беже према Дому армије и улицом 29. новембра. Тамо их чека ново непријатно изненађење. Из правца Панчевачког моста стиже група чланова СПО под страначким и српским барјацима која је успела да пробије блокаду на раскрсници са улицом Џорџа Вашингтона и спаја се са осталим учесницима још увек мирног скупа. Повређених, међутим, већ има на све стране. Они окрзнати јуришем, и ако окрвављени враћају се у центар збивања, пред споменик Кнезу Михајлу. Они са мање среће леже на плочнику, док се окупљени труде да их поврате у живот, чекајући хитну помоћ.

Позив на одбрану народа

Ситуација, ипак, убрзо постаје нормална. Челник СПО, вук Драшковић пење се на споменик и обраћа се окупљеним преко мегафона. Поред њега стоје лидери најзначајнијих опозиционих странака у Србији. Из масе повици: „Ништа се не чује“! Ту је већ преко 100 хиљада људи, сви су прилази централном београдском тргу преплављени народом. Нема празног простора. Вук Драшковић обавештава присутне да је Народно позориште отворило своја врата и обезбедило озвучење. Плаћен поклицима одушевљења пење се на балкон Народног позоришта и бодри окупљене грађане да се не боје, јер ТВ-Бастилја мора пасти. За разлику од многих других самозваних лидера, обећава да ће се наћи у првим борбеним редовима, ако затреба. Никад више „другови напред“ него „браћо за мном“! После њега говоре Којен, Михиз, Комненић, Јокановић, Парошки. У том тренутку, а сат откуцава 13.30 минута када је посланик Парошки изразио наду да ће „руководство које је дошло на власт са паролом „нико не сме да вас бије“ прихватити аргументе 200.000 људи“ — маса се изненада усталасала. Усред највеће гужве, наиме, полицајци су бацили сузавац, а грађани који су дотле мирно слушали говорнике, после првог шока, почели су да беже према околним улицама тражећи склониште. Све је личило на стампедо, старији људи и жене заостајали су и падали, случајни пролазници, потпуно изгубљени трчали су, опет, у сусрет маси.

И лидери опозиције, шокирани бруталном интервенцијом полиције без икаквог видљивог разлога, као да су за тренутак изгубили глас. А онда се зачуло: „Отимајте им сузавац“ и преклињање — „Милицијо, приступите, помогите народу“.

Момци који су се за тренутак повукли Ва-

Теношид над српским народом

сином, ка Студентском тргу, са марамицама и реверима на устима и очима, хватали су све чиме се могло бранити. Настрдало је и неколико саобраћајних знакова и стакла тролејбуса који је стајао пред „Југодрвом“. Међутим, редари су одвраћали од рушења, а из „команде“ са балкона Позоришта чуло се „Не ломите аутобусе, то је наше“.

Вук Драшковић је позвао армију да изађе у одбрану народа, позивао је српску војску, српске официре, позивао милицију да се уздржи, а потом најавио да и сам силази доле.

Демонстранти су, зависно од кретања полиције, бежали и враћали се. Спаса од суза није било — трговци у оближњим радњама као да су сложено закључали своја врата, не дозвољавајући било коме да се склони унутра, што је изазвало додатни гнев народа.

Сузавац и барикаде

Завијале су сирене кола хитне помоћи, чуо се понеки јук оних који су падали. Већина возача болничких возила као да је јасно показивала на чијој су страни — са три прста поздрављали су демонстранте.

Поново се преко озвучења зачуо Вуков глас:

„Јунаци, подижите барикаде, не повлачите се, нема одступања, већ је потекла крв. Хтели су рат, имају га. Победимо. Не нападајте први, али ако неко крене на вас, браните до-

Пропишаћеш мајчино млеко

Ово нам је наша борба дала

стојанство. Молим вас, не нападајте полицију... Апелујем још једном на шефа српске државе!"

И даље се орила пркосна песма: „Ја те волим, ја те волим Србију..."

Вук је говорио:

„Молим новинаре да поштено јаве шта нам ради човек који се попео на чело српског народа реченицом: „Нико не сме да бије овај народ". Јосип Броз Тито није радио ово што ради његов наследник, а демонстрирао сам — за слободу је. Ионако су нас учили да су најбољи они што су били у рату"?

Они који су се повукли ради предаха и заустављања плача од сузавца, окупљали су се у двориштима околних зграда. Један голобради дечак је гласно коментарисао: „Ништа за ово — за слободу је. Ионако су нас учили да су најбољи они што су били у рату"?

На једном излазу из Кнез Михаилове стајао је милиционер који није хтео да стави заштитну маску, плакао је од сузавца и, као да се извињавао грађанима. Двојица младих полицајаца, опет, беспомоћно су ширили руке — „Не знамо ништа, ми смо из Новог Сада".

Иза масе која је, после извесног времена, кренула према Скупштини остала је на Тргу слика ратног попришта и да ствар буде потпунија — специјалац на крову Међународног прес-центра. Изломљени излози „Инекса" и Културног центра у које су грађани бегали после баченог сузавца. Разбијена стакла неколико киоска, остаци сломљених флаша, дрвене летве којима су се демонстранти опирали... Редари су покушавали да спрече крађу из продавница са полупаним изложима, али ипак нису успевали да осујете сваки покушај. Млади демонстранти као да су и у несрећи покушавали да пронађу свој пут ка срећи — углавном су узимали срећке „Инстант лутрије".

Неколико момака успело је да „освоји" специјално ватрогасно возило, заправо, шофер се сам „предао".

Један клинац се играо ватрогасним апаратом који је нашао на тротоару, а када је справа почела да испушта пену, умало да се створи нови метеж, јер људи нису знали о чему се ради. Они који су се кретали на зачељу колоне остављали су иза себе барикаде — било је ту и бетонских жардињера и контејнера. Ипак, препреке су сложено уклањане сваки пут кад би наишло болничко возило.

У 14,30 непрекидна колона, ширином целе улице од палате Албаније до Славије (с друге стране), креће се очекујући позитиван исход свог протеста. Па ипак су у питању свега пет оставки и једно извињење. И поред претрпљеног страха, сузних очију и надражених грла људи весело корачају. Код здања у које се уселило Председништво Србије, маса скреће и суочена са новим млазом из милицијског возила, сада већ „прекаљена" у герилским акцијама, одбацује деморалисан кордон. Пуцају прозори под кишом каменица.

Једна се група издваја и креће кроз парк ка Телевизији Београд. Али, очигледно да је ова институција за српске властодршце непоредиво значајнија од њиховог формалног седишта. Плави зид је овде непробојан. Кроз масу засуту сузавцем неколико пута за кратко време проноси се глас да ови имају наређење да пуцају у случају да до тада употребљеним средствима не смире „усијене главе". Без милости, на све што се миче. Пребијена

су три фоторепортера, један од њих инвалид који због тога што има краћу ногу не може да потрчи.

„Удри банду“

У парку код цркве Светог Марка било је сконцентрисано више хиљада полицајаца. Рекли су нам да су из Новог Сада, мада је сигурно да их је било и из Београда. Лица неколицине била су потпуно нагарављена. Под шлемовима подсећали су на црнце. Зашто? Да касније на ТВ—снимцима не буду препознати. Можда су знали да је наређење такво да врло лако може доћи и до жртава. Страх од одговорности за сејање смрти очигледно је велики. Али, шта је са савешћу? Нас неколико, новинара било је око пола сата са овим људима. Несхватљиво је која глад за крвљу избија из ових људи. На сваког случајног пролазника који се овде задесио из чиста мира уз гласне повике сјурило би се по пет-шест милиционера ударајући га пендрецима по глави и леђима док несрећник не падне доле. А онда, наравно, следи шутирање чизмама. Полуонесвешћени су одвожени комбијем или паковани у бункер. За то кратко време, од три од пола четири претучен је један клинац који је случајно наишао са псом, два пролазника средњих година и готово онесвешћен Александар Филиповић, популарни певач из Кнез — Михаилове улице.

„Удри банду“ беспрекорно функционише. Повлачење се зауставља на ракрсници између Главне поште и Скупштине СФРЈ. За то време, сазнајемо, Драшковић у Скупштини Србије покушава да успостави контакт са председником владе Србије, Зеленовићем. Овај, наводно, и ако је од почетка милицијом испровоцираних нереда прошло четири сата, не може због блокираних путева да стигне из Новог Сада, где дотични друг има пријављено стално место боравка. (Мада током дана, и 9. марта и сутрадан, СПС-ова средства информисања тврде да је у целој Србији било мирно а саобраћај се одвијао несметано). У кафани „Таковски грм“ неки дечаци позирају фоторепортерима са освојеним трофејима: полицијским шлемовима, ватрогасним секирицима и сличним реквизитима. Нису свесни шта их чека ако се полиција дочепа фотографија, и идентификује их.

Око 3 и 50 прострељен хичима с леђа, погинуо је осамнаестогодишњак Бранивоје Милиновић из Земуна. Затичемо још незгрушану локву крви. Тешко је у оном хаосу реконструисати догађај али нема сумње, то заиста нико не може побити, да је милиција пуцала на групу демонстраната, који су пре тога запалили милицијски „стојадин“. Међутим, сасвим је сигурно да до тада ни један излог није разбијен. Око четири поподне, све ово ваш нови-

Дахау или Аушвиц?

ПЕНДРЕЧЕЊЕ ПРЕ ЦРКВОМ

Да за њих једноставно не постоје светње специјалци су доказали улетањем у цркву Светог Марка (налази се поред Телевизије Београд), где су неколико демонстраната очајнички покушали да се склопе. Бољи познаваоци историје знају да су и у средњем веку у хришћанском свету потере пред божјим храмом престајале. Али, наши „хероји“ са петокраком на челу (а то се могло лепо да види на снимцима „Студија Б“, пре него што му јавни тужилац због „узнемиравања јавности“ није забрањено) бацали су људе низ степенице цркве, пендречили их и гасили док су они лежали на земљи. Ако је и од њих, много је.

ОМЛАДИНСКИ РАДИО Б 92

ПРЕКИДАЈ ПРОГРАМ!

Око 18 часова 9. марта, припадници МУП Србије, у цивилу, упали су у просторије Омладинског радија Б-92 и захтевали по УСМЕНОМ налогу окружног јавног тужиоца да ова радио станица прекине програм. Уредник Б92 Веран Матић одбио је да ово учини без писменог налога. Група МУП-оваца је отишла да пренесе овај захтев, а појавила се друга група која се стационира у просторијама редакције. У време када су тенкови почели да пристижу на Теразије, прва група се вратила поново, без писменог налога, испразнила редакцију и остала да дежура преко ноћи. Тада је Србија дефинитивно препуштена лажљивцима.

Убиј по наређењу!

нар гледао је својим очима, петнаестак окрвављених глава ишло је од излога до излога и разбијало их бејзбол палицама и каменицама. Одмах су лепљене налепнице и писани графити. „не пљачкај“ „Не пљачкај Београд“. „Ако си Србин не пљачкај Београд“. Демонстранти су истовремено поставили своје стражаре који су чували поразбијане излоге. Питање је да ли су ови разјарени младићи уопште припадници СПО, међутим сигурно је да је београдска омладина поприлично антикомунистички и антипљачкашки настројена. Пред скупштином и даље ишчекивање и звиждуци сваки пут када Вук позива на стрпљење, јер се Председник Владе још није појавио. Поново се чују повици Слобо — Стаљине“ и „Слобо — Садаме“. Председник Републике који је у овим страшним тренуцима то престао да буде, надмено игнорише оно што се збива у главном граду Србије. Вероватно му то „обавезе не дозвољавају“.

„Животиње“ или „Дрогирани“

Вуку Драшковићу је у први сумрак припремљена замка. Прносе се гласине да га Зеленовић чека у влади Србије и он, на челу својих присталица креће тамо. Врло тенденциозно, испоставиће се убрзо, јер се зграда владе налази тачно прекопута Генералштаба

ЈНА. Пошто га обезбеђење у згради РИВ-а, тобоже необавештено о чему се ради, не пушта унутра, Драшковић се враћа улицом Кнеза Милоша назад (раздаљина између зграда Скупштине и владе, узгред буди речено, мери се стотинама метара). Међутим, појединци — да ли од оних којима су живци у овом „шетању“ попустили или плаћени провокатори, не зна се — каменицама су већ наслрнули на прозоре војног објекта. Српски властодршци задовољно трљају руке, имају и формално покриће да се обрате војном врху да спасава последњи југословенски комунизам.

Нешто после 19 часова оклопне јединице су на улицама Београда. Око 20 часова Вук Драшковић је усред српског парламента ухапшен и одведен у непознатом правцу. На улицама Београда започиње нечувени лов на људе. Очевици који успевају да се докопају зграде Педагошке академије, у којој је цео дан „варредно стање“ (ту су просторије Демократске странке и наша редакција), кроз сузе нам причају о бруталности полиције према мирним пролазницима (после тенкова демонстранти су већ били разбијени по околним улицама), уз запажање да тако могу да се понашају само „животиње“ или „дрогирани“. Овакве приче нам потврђују фоторепортери који пристижу са „врџним“ снимцима, и

познати београдски психолог коме су без повода и речи упозорења пендреком расцепали усну и направили велику масницу испод десног ока. Долазе и дописници стране штампе да честитају на величанственим демонстрацијама, како кажу.

Наставак хушкања

Недеља је. У подне тенкови су и даље у центру града. На лаким оклопним транспортерима купола са митраљеском цеви непрестано се окреће лево-десно. Пролазници, који у некој злокобној тишини и у неубичајено ве-

БЕОГРАД ГОРИ ОД КОСОВА!

Видно потресен општим ужасом на Тргу, док су унаоколо момци и девојке сузних очнију и кашљући тражили помоћ од санитарске екипе, народни посланик Михајло Ковач је готово узвикнуо: „Најжалосније је што ће наша деца пре ове да изгубе главе него на Косову или у Хрватској!“

ликом броју за недељно време ручка шетају“ — посматрају све то са недвосмисленим изразом лица: Да ли су ови нормални?!

У току је конференција за штампу опозиционих првака у Дому омладине. Потврђена је вест да је у раним јутарњим часовима лишен слободе и др Јован Марјановић, потпредседник СПО.

Дневници првог програма Телевизије Београд једнако су, од почетка до краја, хушкачки у односу на опозицију, а посебно СПО. Гледаоцима претежно из унутрашњости, сугерише се линч припадника Српског покрета обнове. „Коначно решење опозиционог питања“ у режији Душана Митевића. Водитељ, проверени кадар, Душан Чукић. Свој посао, види се, ради са љубављу.

Тачно у поноћ, први програм радија успева да (упркос хистеричном упозорењу С. Милошевића, снимљеном у његовој дединској вили — бункеру) пробије информативну блокаду и јави о окршају пет хиљада студената из

Студентског града са специјалцима на мосту у Бранковој улици. Уморили су се, међутим, и бранитељи социјализма. Подвожњак се неће поновити. Студенти су на Теразијама. Придружују им се из осталих београдских студентских домова. У зору, код Теразијске чесме окупљено је десет хиљада људи. Свиће слобода. Бољшевици, лаку ноћ. Заувек.

СРБИЈА НИЈЕ РУМУНИЈА

Са најдубљим огорчењем и забринутошћу саопштавамо да су припадници свих видова милиције од јутарњих часова почели са блокадом београдских улица, раскршћа и тргова, а добијамо вести да су под блокадом прилази Београду и да полиција овуда батина грађане. Практично, предузете су све сурове мере да се спрече заказане мирне демонстрације на Тргу Републике.

Овај брутални и чудовишни облик институционализованог насиља, три месеца после избора, изазива згражење свих чланова опозиције, свих слободоумних људи у Србији.

Српски покрет обнове, у овом драматичном часу, саопштава да може доћи до трагичних последица за које једино власти могу да снесу одговорност.

Нећемо да Србија буде друга Румунија, нећемо да Београд буде други Темишвар. Ми који смо руковођени геслом да више никада Србин неће дићи руку на Србина, апелујемо на разум и савест свих који могу да спрече катастрофу.

Ми смо поборници демократије и верна деца Србије. Уколико је потребно да будемо принети на жртвеник отаџбине, ми смо и на то спремни, али под условом да наша жртва има смисла. Насиље и бесмисао довели су нашу несрећну земљу додде. Одавде до амбиса само је један корак. Ми тај корак нећемо учинити.

У овом часу када се Србија налази на великом искушењу ми верујемо да својим залагањем за демократију и слободно информисање само помажемо Србији да поврати разум, част и душу.

Коме је до слободе и до демократије, биде у овом часу са нама. Нећемо да српску земљу од српских патриота бране клеветничка Телевизија, неслободна штампа и полицијска сила.

Нека слободни новинари света извести правично о данашњим збивањима у Београду. Београд данас хоће да буде капија демократске Европе а не проклета капија неслободе и лажи.

Београд, 9. марта 1991 у 10,30 часова

**САОПШТЕЊЕ СРПСКОГ
ПОКРЕТА ОБНОВЕ (БР.
2) ИЗДАТО У 16,50
ЧАСОВА**

**ТРИСТА ХИЉАДА
ЗА СЛОБОДУ**

Већ после десет часова јаке полицијске снаге сакупљене из целе Србије као и велике снаге резервног састава милиције, окупирале су све улице центра Београда, све прилазе главног града у жељи да спрече

Народ нико не сме да бије!

Батине без разлога и без изузетка

Окупашија у 26 слика

Ти ћеш да нападаш друга Митевића?!

мирне демонстрације организоване од стране СПО-а којима су се придружиле све опозиционе партије и странке Србије. Већ у 10 часова милиција на оклопним транспортерима, са воденим топовима и сузавцем насрнули су на голоруки народ који је ипак успео да се пробије до Трга Републике. Према проценама на Тргу и околним улицама сакупило се близу 300.000 људи који су узвикивали: „Хоћемо слободу информација!“. Са балкона Народног позоришта говорили су прваци свих странака када је одједном пало наређење да се баца сузавец. Маса се ускомешала. Убачени провокатори почели су да разбијају околне излоге, милиција је испровоцирала масу насрћући на људе. Тог часа револт је достигао врхунац. Милиција је тукла, разбијала главе. У овом часу, док издајемо ово саопштење у Београду влада лов на демонстранте. Представници СПО-а и остале опозиције налазе се у Скупштини Србије. Апелујемо на домаћу и светску јавност да обавести свет о могућем све ширем распривању немира који подјарују власти. Чланови свих опозиционих партија позвали су своје чланове на мобилизацију. За сада се не зна број рањених, а према не-

званичним подацима има и мртвих. Систем информисања слабо функционише јер власти прекидају телефонске и телекс везе. У Београду, 9.III 1991. г.

САОПШТЕЊЕ БР. 4 СРПСКОГ ПОКРЕТА ОБНОВЕ

ОПРЕЗНО СА РТБ!

Једина независна телевизијска и радио станица „Студио Б“ управо је овог часа искључена те више не емитује информативни програм.

Скрећемо пажњу јавности да буде опрезна у примању информација од стране Телевизије Београд као и радио Београд.

Српски покрет обнове као и уједињена опозиција најоштрије осуђује овај акт насиља Републичког СУП-а према јединој ТВ и радио

станица која је емитовала истину о току демонстрација.

18 часова, Београд

САОПШТЕЊЕ СРПСКОГ ПОКРЕТА ОБНОВЕ БР. 5. У 19 ЧАСОВА

ВЛАСТ НЕ БИРА СРЕДСТВА

После упорног одуговлачења чиме српска влада жели да сломи демонстрације „Слобода информисања“, представници СПО и Уједињене опозиције прешли су у седиште владе на преговоре.

Посланици опозиције остали су у згради Скупштине Србије и отпочели штрајк глађу све док се не усвоје сви захтеви демонстраната.

Према последњим тачним информацијама са Ургентног центра тамо се налазе 78 повређених. Засад је евидентно да је двојица погинулих.

Бољшевичка полиција јаким снагама чува ургентни болнички центар региструјући идентитет свих повређених. Са почетком ноћи пред Скупштином Србије не престају демонстрације. Притисак полиције и даље траје.

Српски народ згранут је упорношћу владајуће странке која не бира средства да би очувала моћ нетачног информисања.

Из Београда не стижу у свет истините информације о току демонстрација. Режим упорно одговорност сваљује на демонстранте називајући их хулиганима. Нетачним вестима застрашују јавност.

САОПШТЕЊЕ СРПСКОГ ПОКРЕТА ОБНОВЕ БР. 6

ГОСПОДАРЕ ТЕНКОВИ

Управо је министар унутрашњих послова Србије објавио да ће бити ухапшени сви који су одговорни за демонстрације у Београду. То практично значи да ће комунис-

тичка власт похапсити све значајније опозиционе личности Србије, или ће се евентуално ограничити само на лидере Српског покрета обнове.

Тренутно улицама Београда господаре тенкови, војни транспортери, полиција и војска. Демонстранти су невиђеном грубошћу полиције разбијени на мање групе. Из околних места према Београду кренуо је народ да помогне демонстрантима, али су сви они заустављени на прилазима граду који су блокирани.

Према последњим информацијама комунистичка власт у Србији забраниће Српски покрет обнове као политичку странку, па је ово вероватно последње могуће саопштење. Сваког тренутка очекујемо упад полиције у наше просторије и хапшење челника странке.

САОПШТЕЊЕ ЗА ДОМАЋУ И СТРАНУ ЈАВНОСТ СРПСКОГ ПОКРЕТА ОБНОВЕ БР. 7.

ВУК УХАПШЕН!

И поред мирног почетка демонстрација „за слободу информисања“ финале вечерашњих нереда које су изричито изазвали милиционери под командом власти, постало је трагично.

Вечерас је ухапшен председник Српског покрета обнове господин Вук Драшковић.

Српски покрет обнове са индигнацијом одбија информације званичне штампе и телевизије по којој су криви за нереде демонстранти. Постоје необориви докази (филмске траке) који доказују да су разбијање излога и почетак нереда изазвали водени топови милиције као и борна кола.

Неописиво је насиље које су изазвали припадници милиције сакупљени из целе Србије, укључујући и Косово. По улицама Београда трајао је све до касно у ноћ лов на демонстранте.

Цвет српске младежи гажен је по Београду. Овог часа на улицама Београда налазе се тенкови.

Очигледно је да је владајућа странка одлучила да разбије Српски покрет обнове. Стога је и изрежирала најпре разбијање београдских излога, а затим га приписала демонстрантима.

Хапшењем нашег председника Председништво СПО жели да скрене пажњу јавности да је ово само почетак суровог обрачуна са опозицијом. СПО ни једног часа не прима на себе одговорност за демолирање града.

САОПШТЕЊЕ СРПСКОГ ПОКРЕТА ОБНОВЕ БР. 8

НОВА ХАПШЕЊА

Јутрос у 4 и 15 часова у просторије Српског покрета обнове ушла је група милиционера и инспектора СУП-а и после детаљног прегледа и опипавања свих присутних ухапсила потпредседника Покрета за политички систем господина професора доктора Јована Марјановића.

ОПОЗИЦИЈА СРБИЈЕ: САОПШТЕЊЕ БР 1

БОЈИМО СЕ НОВИХ НАСИЉА

Јучерашње мирне демонстрације имале су један и јасан циљ: успостављање слободе информисања, посебно преко ТВ Београд. За то се залажу не само странке парламентарне опозиције, него и друге демократски усмерене странке, независни синдикати, удружења грађана и многобројни појединци који су изван свих странака, синдиката и удружења. Сви они јуче су само још одлучније изразили свој став.

Ала је леп овај свет,
тамо крв овде цвет

Удри унутрашње непријатеље!

Види ти их, бране се!

За јучерашње мирне демонстрације, дакле, нико није засебно ни заслужан, нити издвојено одговоран, а понајмање „крив“, како то тврди режим и његова пропаганда.

Нема никаквог основа за оптужбе против организатора и учесника мирних демонстрација за примену насиља. За насиље и хаос одговорни су они који су наредили и применили насиље.

Изражавамо жаљење породицама погинулих, свима повређенима и оштећенима.

Захтевамо:

1. Да се пуне из затвора Вук Драшковић, Јован Марјановић и сви други ухапшени због учешћа у демонстрацијама и

2. Да се неодложно закаже ванредна седница Народне скупштине Србије која ће утврдити чињенично стање и одговорност за све што се јуче дешавало на мирним демонстрацијама и приликом њиховог насилног сузбијања.

Ако се не успостави демократски ауторитет Народне скупштине, стрепимо од нових таласа насиља.

Обавештавамо јавност да ће Уједињена опозиција Србије: 1. Истрајати у својим захтевима

2. Организовати правну помоћ свима који су због демонстрација у суботу изложени репресији и

3. Организовати материјалну помоћ свим грађанима и њиховим породицама.

О својим активностима редовно ћемо обавештавати јавност.

Београд

10.3.1991. год.

УЈЕДИЊЕНА ОПОЗИЦИЈА СРБИЈЕ: САОПШТЕЊЕ БР. 2

ТЕНКОВИНЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

Мирне демонстрације од 9. марта изразиле су гнев многобројних грађана Србије због безочне упорности режима да задржи свој идеолошки монопол над средствима информисања, у првом реду над ТВ Београд и „Политиком“. Тврдоглава упорност режима да заштити своје послушнике на челу поменутих установа изазива одлучну политичку вољу грађана да истрају у захтеву да оне постану слободна средства информисања.

Управо тако изражену политичку вољу грађана режим настоји да забашури и прикаже као насиље и хаос, сваљујући сву одговорност на организаторе и учеснике мирних демонстрација, у првом реду на Вука Драшковића и Српски покрет обнове. Ради тога је употребљено насиље према мирним демонстрацијама. Због тога су следила хапшења Вука Драшковића, Јована Марјановића и других, знаних и незнаних бораца за људска права и демократију. С истим циљем изведени су тенкови на улице Београда. У потери за „кривцем“ потегнути су митринзи осуде у организацији Социјалистичке партије Србије, б којима режимска пропаганда исцрпно оба-

вештава, игноришући бројне протесте против насиља режима.

Да је режим показао минимум способности за дијалог и споразум с опозицијом, избегло би се насиље и његове жртве. Да је одмах заказана ванредна седница Народне скупштине могло се рачунати са смиривањем напете ситуације. Тиме би се исказао њен демократски ауторитет. Уместо тога, узима маха репресија и огорчење грађана, расте напетост. Садашња Народна Скупштина може стећи демократски ауторитет и одлучно придонети смиривању ситуације само ако непристрасно испита све догађаје и донесе принципијелну одлуку о суштини ствари: ослобађању ТВ Београд од турског режима. Уколико се Народна скупштина повинује притиску режима да једнострано истерује „кривицу“ и игнорише захтев грађана и опозиције и сама ће бити одговорна за хаос и насиље.

Само режим који почива на лажи има разлог да безобзирно одржава монопол над средствима информисања. У томе се показује неоспоран континуитет садашњег режима с једнопартијским поретком. Једина разлика је у томе што се монопол доскора правдао „тековинама револуције“, а одскора „српским националним интересом“. Суштинску разлику ваља тражити на страни грађана који су истрајни у настојању да успоставе парламентарну демократију, и у томе виде и свој и „национални интерес“.

Уједињена опозиција Србије изражава демократске тежње грађана и пружаће одлучан отпор — свим демократским средствима — пропагандном и другом насиљу режима. Ради тога успоставићемо сарадњу са свим политичким странкама, синдикатима и удружењима грађана.

О свему што чинимо поднећемо извештај на **Сабору слободних грађана** који заказујемо за 12. март у 15 сати на Ушћу.

У Београду 11. марта 1991. САОПШТЕЊЕ ЗА ШТАМПУ ПОСЛАНИКА ОПОЗИЦИЈЕ КОЈИ СУ СТУПИЛИ У ШТРАЈК ГЛАЉУ

НЕ ПРИХВАТАМО ОБМАНЕ И ЛАЖИ

Посланици опозиције који су у Скупштини Србије, синоћ ступили у штрајк глађу, **ИЗРАЖАВАЈУ ОГОРЧЕЊЕ** због не прихватљивог манипулисања јавним мњењем и српском несрећом у Книну, Славонији, Мославини, Барањи и Западном Срему, због лажи да су јучерашње мирне демонстрације у Београду биле уперене против српског народа, националног јединства и уједињења, одбране српства од Косова до Загреба. Посланици опозиције су, међутим, у вишестраначком парламенту Србије, први захтевали да се свим Србима унутар граница Југославије признају држављанство Републике Србије, гарантује сва људска и грађанска права, лична сигурност и национална равноправност.

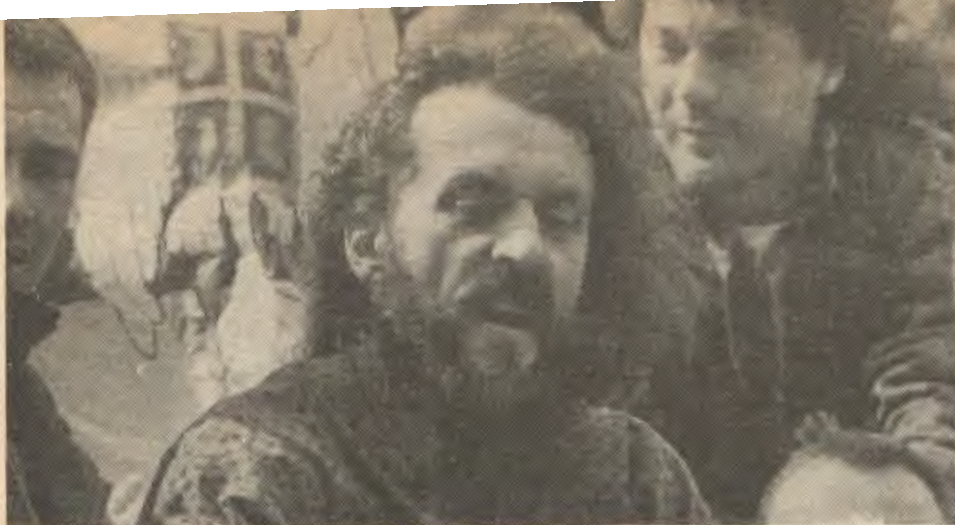

Нико жив не сме проћи!

Панорама страве и ужаса

Не дајте да вас бију!

Он треба да брани мајку Србију

Фотеље петорице уредника ТВ Београд, манипулатора истином, чије понашање и уредниковање месецима нема ништа заједничко са позитивним законским нормама, новинарским кодексом, оснивачким правима Скупштине Републике Србије према телевизији, не могу више никоме бити разлог за продужење агоније лажи и неистина, јер у мирним демонстрацијама су пали животи двојице људи.

У име јединства, одбране и спаса српског народа и у име истине, ми доле потписани народни посланици, настављамо штрајк глађу, па стога молимо најширу јавност да више не прихвата обмане и лажи и манипулације не-својствене демократији.

Скупштина Србије
10. 03. 1991.

ПОСЛАНИЦИ ОПОЗИЦИЈЕ: САОПШТЕЊЕ

НИСМО ЖЕЛЕЛИ СМЕНУ ВЛАДЕ

Поново позивамо председника Народне Скупштине Србије да одмах одреди термин ванредног заседања Скупштине. Ако Влада није у стању, сами смо спремни да такав материјал припремимо.

Сматрамо да седница може да буде заказана у уторак 12. марта 1991. године. Материјали ће бити спремни за поделу посланицима пре почетка заседања Скупштине у складу са уобичајеном праксом.

Напомињемо да било какав разлог за одлагање седнице Скупштине Србије не постоји тим пре што је редовно заседање требало да почне 1. марта 1991. године како је предвиђено Уставом Србије. Разлози за најхитније заседање Народне Скупштине јесу догађаји од 9. марта 1991. године.

Имајући у виду непромерену кампању усмерену против опозиционих партија, а посебно Српског покрета обнове у целини која се тенденциозно пласира у већини средстава јавног информисања поготово Телевизије Београд и с обзиром да нам се није омогућила конференција за штампу коју смо јуче тражили инсистирамо и из тих разлога да се скупштинско заседање закаже што хитније и у целини директно преноси путем телевизије.

Имајући у виду да сутра у Скупштини заседа велики број њених одбора (Одбор за рад, борачку заштиту и социјална питања, Одбор за здравство, Одбор за финансије, Одбор за културу и информисање, Одбор за стамбено-комуналне делатности и урбанизам, Одбор за индустрију, енергетику, рударство и грађевинарство и Законодавни одбор) који окупљају приближно половину посланика сматрамо да неће бити проблема да се хитно позову и остали посланици и да се седница одржи у поподневним часовима са дневним редом који смо формулисали у нашем претходном захтеву:

1. Оставке или разрешење челних људи Радио телевизије Београд,
2. Отварање расправе о трагичним догађајима 9. марта у Београду и формирање ви-

шестраначке парламентарне комисије за истраживање узрока и последица који су из тих догађаја проистекли.

Док се посланицима Српског покрета обнове у Скупштини не омогућава конференција за штампу и контакт са јавношћу, дотле Социјалистичка партија Србије и сви њени одбори пред телевизијским камерама држе своје конференције, издају саопштења и нападају опозицију.

Да смо хтели смену владе то смо могли легалним путем као посланици у Парламенту а не демонстрацијама.

То што Социјалистичка партија Србије сваки напад на уређивачку политику Телевизије Београд проглашава нападом на власт, речито сведочи о незаконитости и нелегитимном споју власти и јавних медија у Србији.

Посланици опозиције настављају штрајк глађу.

ПОСЛАНИЦИ ОПОЗИЦИЈЕ: САОПШТЕЊЕ

ВЛАДА НАС ЈЕ ПРЕВАРИЛА!

Поново смо по ко зна који пут, у ова три дана откако смо у знак протеста ступили у штрајк глађу, најблаже речено изманипулисани и преварени од стране Владе Републике Србије, председника и потпредседника Народне скупштине. Сви наши захтеви, легално достављени, игнорисани су и остали су без икаквог одговора од стране надлежних органа и појединаца. Уместо у нашим захтевима предложеног дневног реда који су студенти Београдског универзитета подржали у потпуности, добили смо за данас заказану редовну седницу, дневни ред који гласи:

— Извештај Владе Републике Србије о рушилачким демонстрацијама организованим 9. марта 1991. године од стране СПО“.

Добили смо пресуду пре суђења, а циљ је јасан: **ЗАБРАНИТИ РАД СПО.**

Овакав дневни ред не прихватамо. Тражимо да прихваћени захтеви студената, који су уједно и наши, буду формулисани као тачка новог дневног реда. Тражимо да се заседање Народне скупштине преноси директно на радију и телевизији. Уколико се не сачини такав дневни ред за скупштинско заседање посланици који штрајкују глађу у Народној скупштини Републике Србије наставиће **ШТРАЈК ГЛАЂУ.**

Београд
11.03.1991.
9.30

Лепота сузама не верује

САОПШТЕЊЕ ПОСЛАНИКА ОПОЗИЦИЈЕ

ВЛАДА КРИВА ЗА НЕМИЛЕ ДОГАЂАЈЕ

Данас после подне средства информација су обавестила јавност да су у Народној скупштини почели разговори са Председником Владе др Драгутином Зеленовићем. Та информација није истинита. Нико од чланова Владе није ушао у просторије Скупштине, а камоли водио разговоре са посланицима и страначким првацима. Тек око 18,00 часова обавештени смо да Председник Владе неће доћи у Скупштину већ да нас чека у просторијама Владе у Немањиној 11. Разговори са Владом трајали су кратко и завршени су без икаквог резултата. Став Председника Зеленовића да организатори демонстрација треба да врате грађане кућама, уместо да се уклони узрок њиховог гнева, показује неразумевачке догађаја, недоговор-

ност и неспособност да се контролише ситуација, што иде у прилог интервенцији војске. Након тих разговора вратили смо се у просторије Скупштине очекујући саопштење Владе, које је требало да стигне најдаље до 20,00 часова. Око 20,00 часова органи безбедности пришли су Вуку Драшковићу, председнику Српског покрета обнове и одвели су га „на разговор“ са којег се још увек није вратио.

У 22,10 часова у просторије Српског покрета обнове, то јест Посланичког клуба СПО, стигли су потпредседници Скупштине Србије — Павић Обрадовић и Боривоје Петровић који замењују Председника Скупштине др Слободана Унковића. Господин Петровић је прочитао Саопштење Владе које посланици и страначки прваци у целини не прихватају. Ни једином реченицом Саопштење не одражава право стање ствари. Сву кривицу за данашње догађаје у Београду и Србији Влада пребацује опозицији, заборављајући да је била благовремено упозорена на могуће последице уколико не поднесу оставку руководиоци Радио-телевизије Београд: Душан Митевић, Сергеј Шестаков, Предраг Витас, Иван Кривец и Славко Будихна.

Управо је Влада Србије искључиви кривац за све данашње догађаје и за разлоге заказивања мирних демонстрација, као и за излазак тенкова на улице Београда. Апеловано је на руководиоце РТВ-а да подношењем оставке спречавају одржавање мирних демонстраци-

Куршуми и српска демократија

ја и евентуалних нежељених последица. Дан пре одржавања демонстрација замољен је Председник Србије да прими посланичку групу Српског покрета обнове ради предупређивања могућих последица. Истовремено је и Председнику Скупштине предложено да закаже, за данас у 12,00 часова седницу Скупштине ради хитног решавања ако дође до нежељених последица.

Супротно Саопштењу Владе, опозиционе странке нису употребиле „циљ увођења парламентарне демократије за насиље и рушење система и за проливање крви“, већ су, напротив, тражиле слободно информисање које је основна претпоставка сваког демократског система. Док је народ на Тргу Републике сасвим мирно слушао говорнике са балкона Народног позоришта, бачен је сузавац, употребљени су водени топови и милиција је свим расположивим средствима напала грађане. Импутирање опозицији квалификације да је организовала рушилачки митинг у тренутку кад је Србији изван свега потребно јединство свих грађана, рад, ред и мир, и даљи развој демократских односа неистина је, грубо подметање и манипулације са јавношћу, коју су средства информисања, због којих је митинг и организован, тенденциозно приказала.

Страначки прваци и посланици преклињали су грађане са прозора Скупштине да не иду на РТБ и да се уздрже од свих рушилачких намера и напада на милицију. У томе се и успело и за накнадне последице председници странака, народни посланици и окупљени грађани не могу сносити одговорност. Више од два сата председник Српског покрета обнове Вук Драшковић и страначки прваци смиривали су народ испред Скупштине, да би им на крају и саопштио да иде на разговоре са Владом Србије, како би се нашло најбоље решење.

Став посланика опозиције је да се:

1. Неодложно сазове конференција за штампу у згради Народне скупштине;
2. Пусте на слободу председник Српског покрета обнове господин Вук Драшковић и потпредседник господин проф. Др Јован Марјановић;
3. Хитно сазове седница Скупштине Србије на којој ће се испунити захтеви због којих су организоване мирне демонстрације;
4. Испитају узроци због којих је дошло до неоправдане употребе силе; и
5. Издају решења за превазилажење постојеће ситуације.

Посланици опозиције налазе се у Скупштини и штрајкују глађу у знак протеста.

ПОСЛАНИЦИ ОПОЗИЦИЈЕ У СКУПШТИНИ РС

ИСХИТРЕН ЧИН

Забрана емитовања програма НТВ Студија „Б“ од страна Министарства унутрашњих послова Републике Србије и „привремена забрана рада“ који је донео истражни судија због кривичног дела позивања на отпор из члана 216. став 2. Кривичног закона Србије, сматрамо непримереним и исхитреним чином.

Одузимање трака, као основне доказне документације у судском спору, овог ТВ центра, указује на чињеницу да ће се одузете траке користити и у друге сврхе. Сам чин забране ове независне ТВ открива намеру режима да све медије дисциплинује и стави под своју контролу.

У име слободе информисања и демократије у Србији тражимо да се одлука надлежних органа повуче и да независна телевизија Студија „Б“ почне са емитовањем програма. 11. март 1991. године 10 часова

САОПШТЕЊЕ ДЕМОКРАТСКЕ СТРАНКЕ

ЗАХТЕВ ЗА ОСЛОБАЂАЊЕМ ВУКА

Извршни одбор Демократске странке на свом састанку од 10.03. донео је одлуку да се потпредседник Странке др. Војислав Коштуница придружи штрајку глађу опозиционих посланика у Народној Скупштини.

Штрајкачи захтевају неодложно сазивање ванредног заседања Скупштине, које ће бити посвећено разјашњавању свих околности у вези са трагичним догађајима од 9. марта, као и пуштање из притвора Вука Драшкови-

Да ли је ово наш сан о срећи?

ћа, Јована Марјановића и свих грађана ухапшених због учешћа на демонстрацијама.

За Извршни одбор Демократске странке
Председник Зоран Ђинђић

ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА: САОПШТЕЊЕ ЗА ЈАВНОСТ

ЗА СЛОБОДУ ШТАМПЕ

Данас је у седиште Демократске странке стигао телефакс следеће садржине:

Поштованом господину Драгољубу Мићуновићу
Народном посланику и Председнику Демократске странке
Београд
Југославија

Драги господине Мићуновићу,
Већина нас, Срба у Америци, веома је узнемирена сазнањем о немирима у Београду, на којима су грађани Србије захтевали слободу штампе коју највећи део света ужива деведесетих година. Ово су веома тешки дани за вашу странку и желим да знате да много нас у Сједињеним Државама и Канади који искрено подржавамо вашу жељу за слободу штампе.

Ускоро очекујем да се придружим Хелсиншкој комисији на путу у Мађарску, Београд, Загреб и Тирану (21-29. март). Ако вам могу бити од било какве помоћи, молим Вас, немојте оклевати да ми се јавите.

Искрено,

Хелен ДЕЛИЋ БЕНТЛИ

САОПШТЕЊЕ ДЕМОКРАТСКЕ СТРАНКЕ

ЧИЈЕ ЈЕ ВАНРЕДНО СТАЊЕ

Мирне демонстрације, сазване за 9. март у 12 ч. у знак протеста против једностраначке узурпације масовних медија у Србији, против једностраног информисања од стране ТВ Београд и против дисквалификавања опозиционих странака, безразложном бруталном интервенцијом органа безбедности претворене су у неконтролисану ескалацију насиља на београдским улицама.

Још пре почетка демонстрација фактички је уведено ванредно стање у Србији. Грађани су ограничавани у кретању, како при напуштању својих градова, тако и при уласку у Београд, док је у самом граду вршено застрашивање непотребним легитимисањем, блокирањем одређених праваца кретања и демонстрација оружане силе.

Одбрана чести

Органи безбедности почели су са употребом силе и пре најављеног почетка демонстрација. У 11.40 ч. бачен је сузавац међу окупљене мирољубиве грађане испред ресторана Руски Цар, а коришћени су и водени топови. Вођени очигледном намером да по сваку цену разбију масу грађана окупљену на Тргу Републике, органи безбедности непрестано су јуришали на демонстранте, не дозвољавајући могућност да се ситуација смири.

Демократска странка захтева да се у интересу потпуног разјашњавања свих елемената овог трагичног догађаја без одлагања сазове ванредно заседање Скупштине, на коме ће бити формирана вишестраначка парламентарна комисија. Она мора да пружи јасне одговоре на питања:

— ко је дао налог за примену мера ванредног стања?

— ко је наредио непримерну употребу физичке силе пре почетка и у току демонстрација?

— ко је дозволио употребу ватреног оружја?

— под којим околностима су пале жртве и ватреним оружјем трешко рањени учесници демонстрација?

Демократска странка тражи оставку Министра унутрашњих послова Србије као најодговорније личности за непримерно реаговање органа безбедности.

Демократска странка огорчена је начином на који је ТВ Београд у својим информативним емисијама извештавала о догађајима. Ти извештаји, без иједног представника опозиционих странака и уз поплаву „одјека и реаговања“ из месних органа СПС, најбоља су потврда оправданости организовања мирних демонстрација против једностраначког узурпирања јавних медија у Србији.

Посланици Демократске странке неће учествовати у раду Народне Скупштине све док не буде заказано ванредно заседање са захтеваним дневним редом.

За Извршни одбор Демократске странке
Зоран Ђинђић
Београд, 9.03.1991

ЛИБЕРАЛНА СТРАНКА

ЧЕМУ СУЗАВАЦ?

Либерална странка као једна од 10 опозиционих странака учесника у демонстрацијама од 9.03.1991, а на којима су непотребном интервенцијом милиције која је ничим изазвана, употребила шмркове, сузавац и ватрено оружје, пале и људске жртве чијим породицама изражавамо саучешће, енергично протестује и тражи:

— Ванредно заседање Скупштине Србије, које би директно преносила ТВБ са две тачке дневног реда:

1. Демонстрације од 9.03.1991

2. Уређивачка политика ТВБ
— Пуштање из притвора г-дина Вука Драшковића без одлагања, јер је то чисто политичко хапшење.

— Смењивање министра унутрашњих послова Србије, због погрешне процене ситуације и употребе силе, чиме је нарушен фактички јавни ред и мир и пале људске жртве.

— Хитну материјалну помоћ Владе Србије породицама настрадалих без обзира на чијој су страни били.

ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА НА КОСМЕТУ

ПУНА ПОДРШКА ДЕМОНСТРАНТИМА

У Ибарском Колашину, у општинском центру Зубин Поток, јуче је одржана оснивачка скупштина Демократске странке у присуству бројних чланова странке.

У раду скупштине, у име Главног одбора Демократске странке, учествовали су гос-

Србин против Србина

Шачица запутах

подих Десимир Тошић, потпредседник Главног одбора и господа, Тихомир Милошевић и Александар Ражнатовић. Оснивачка скупштина је тајним гласањем између више кандидата, изабрала Општински одбор од 15 чланова на чијем челу је господин Радиша Костић, дипл. инжењер електронике.

Чланови Демократске странке у Зубином Потоку су на својој оснивачкој скупштини, дали пуну подршку учесницима демонстрација против необјективног информисања ТВ Београд и осудили изјаве косовског удружења „Божур“, да су демонстранти у Београду, непријатељи српског народа.

Београд, 10. март 1991. године

СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ НОВИ ПАЗАР

Поводом збивања 9. марта 1991. године у Београду, Странка демократске акције Србије издаје следеће

САОПШТЕЊЕ ЗА ЈАВНОСТ

СДА Србије са сједиштем у Новом Пазару, пружа пуну подршку Удруженој опозицији Србије.

Оштро осуђујемо репресивне мере којима је Министарство Унутрашњих послова Србије употребом силе, претворило мирни протест у крвави обрачун.

Изражавамо дубоко жаљење због два изгубљена живота и великог броја повређених. Сматрамо да су повод и узрок свему овоме уређивачка политика Телевизије Београд и њеног генералног директора Душана Митевића и Министарства Унутрашњих послова Србије са Радмилом Богдановићем на челу, чије оставке безусловно тражимо.

Тражимо и смену свих оних који су наредили употребу силе (полиције и војске) против сопственог народа.

Осуђујемо ангажовање Југословенске народне армије против слободарских и демократских захтева народа Србије.

Хапшење Вука Драшковића и осталих представника Удружене опозиције представља кулминацију репресивне политике на коју СДА већ дуже време указује.

Захтевамо безусловно пуштање на слободу Вука Драшковића и осталих ухапшених чланова Удружене опозиције. Ако Суд суди у име народа, питамо се, у име којег народа је суђено Вуку Драшковићу и осталим осуђеним члановима Удружене опозиције.

Протестујемо против свих оних који користе силу да би спречили долазак и ширење демократије у Србији.

СДА Србије позива све чланове СДА Београда и Републике да се придруже слободарским и демократским захтевима Удружене опозиције.

у Новом Пазару
11. марта 1991. године
ИО СДА СРБИЈЕ
др Сулејман Угљанин
Председник

СОЛИДАРНОСТ СА СТУДЕНТИМА

Асистенти Економског факултета у Београду, на састанку одржаном 11. марта 1991. године, одлучили су да подрже следеће захтеве студената:

1. Деблокада информативног простора;
2. Ослобађање свих који су ухапшени због учешћа у демонстрацијама;
3. Смена руководиоца РТВ;
4. Оставка министра унутрашњих послова.

Док се наведеним захтевима не изађе у сусрет, бићемо солидарни са студентима Универзитета у Београду.

Београд,
11.03.1991.

**КЛУБ АСИСТЕНАТА
ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА
У БЕОГРАДУ**

САОПШТЕЊЕ ПРЕДСЕДНИШТВА САВЕЗА ДРАМСКИХ УМЕТНИКА СРБИЈЕ

НЕ У ТУЂЕ ПОЗОРИШТЕ

Сматрамо својом уметничком и моралном дужношћу да до укидања незваничног ванредног стања и престанка репресије над слободом јавне речи, слободом изражавања сопственог мишљења и става — не играмо представе и не учествујемо у емисијама Радија и Телевизије Београд.

На тај начин показујемо да не желимо да саучествујемо у мимикрији слободног друштва када оно није такво, када је оно — неслободно.

У потпуности подржавамо захтеве студената за остваривање најелементарнијих предуслова за функционисање парламентарне демократије.

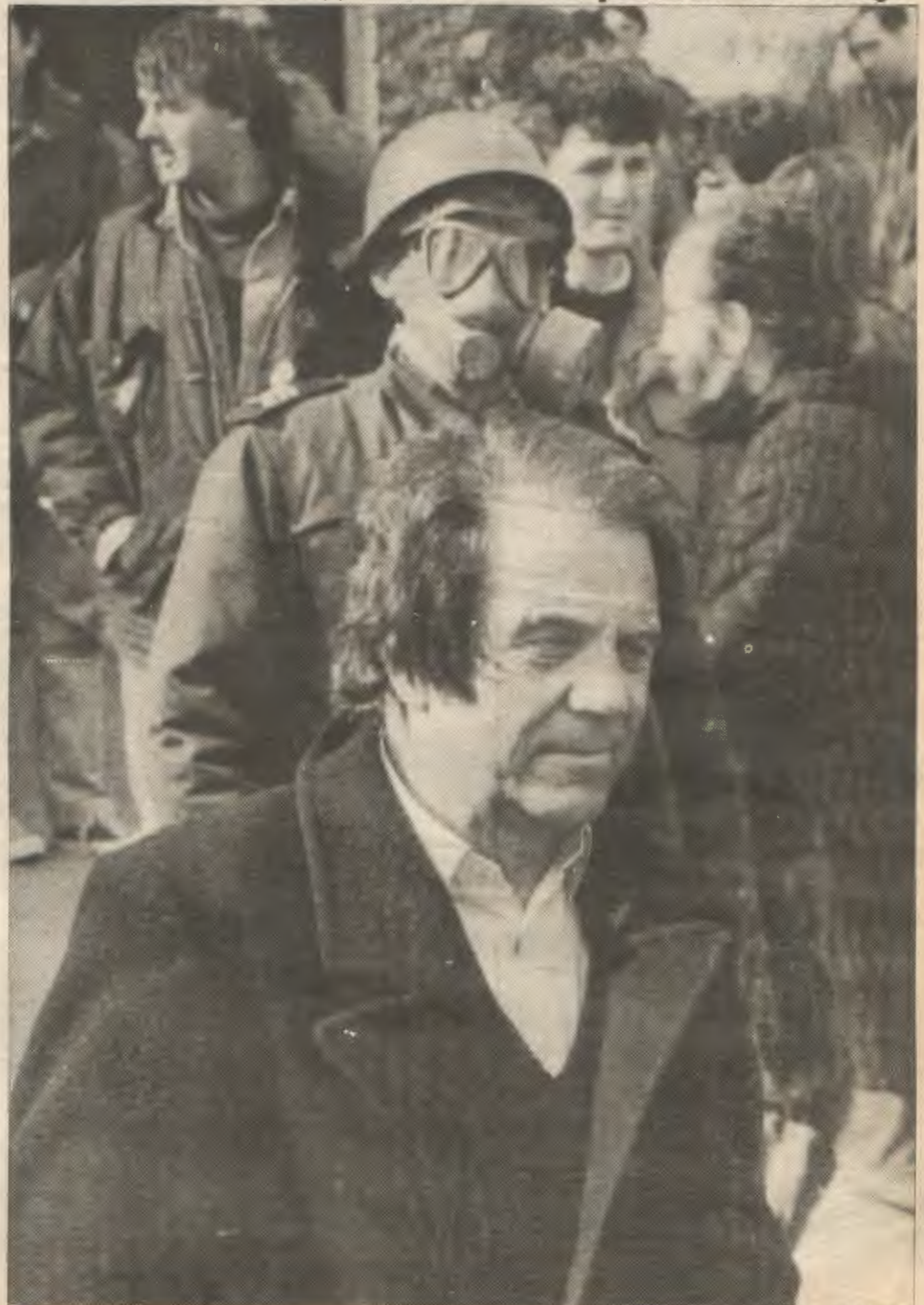
11. март 1991.

Београд

**Председништво СДУС
Председник
Драган НИКОЛИЋ**

Доста смо се играли шивипизације

КРИВИЧНА ОДГОВОРНОСТ ВИНОВНИКА КРВОПРОЛИЋА

У недељу, 10. 3. 1991, око 22 часа, после неуспелих преговора студената Студентског града са ректором Београдског Тренутака српске истине

радског универзитета и председником Скупштине Србије Др Слободаном Унковичем, студенти су спонтано кренули ка центру Београда и Скупштини Србије. Сазнавши за догађаје у Студентском граду студенти из других домова су такође кренули ка центру. На мосту у Бранковој улици дочекале су их јаке снаге МУП-а Србије и након тросатног обрачуна у којем су употребљени сузавац и палице група од око 5000 студената се пробила до Теразија. Тамо их је чекало око 10000 студената и грађана. Окупљеним студентима су се обратили професори и асистенти београдских универзитета, народни посланици Др Драгољуб Мићуновић и др Зоран Ђинђић и познати београдски уметници.

Формирана је делегација студената и професора која је примљена у Скупштини Србије и која је председнику Скупштине пренела захтеве окупљених:

1) Да се укину мере репресије и противу-

тавно уведено ванредно стање.

2) Да се сместа на слободу пуште сви ухапшени учесници демонстрација.

3) Да се одмах утврди кривична одговорност свих виновника крвопролића и мера репресије.

4) Да Душан Митевић, Сергеј Шестаков, Предраг Витас, Иван Кривец и Славко Будих на сместа поднесу оставке.

5) Да се укине монопол владајуће странке над средствима информисања и да се омогући несметани рад НТВ Студио Б и омладинском радију Б 92.

6) Да се преко техничке мреже ТВ Београд омогући емитовање програма НТВ Студија Б.

7) Да министар полиције г. Радмило Богдановић сместа поднесе неопозиву оставку.

8) Да се хитно сазове ванредно заседање Народне Скупштине Србије.

У овом тренутку више стотина студената на Теразијама чека одговор на своје захтеве.

Проглашавамо бојкот наставе од стране студената и професора свих факултета Београдских Универзитета све до испуњења свих наведених захтева.

У Београду, 11. 3. 1991.

Иницијативни одбор студентских демонстрација

ПОСЕТА БОЛНИЦИ

Представници опозиционих странака, др Велимир Симоновић народни посланик Скупштине Србије, Александар Анђелковић и мр Олег Голубовић, чланови Главног одбора Демократске странке, Љиљана Лашић и Даница Митковић, чланови Градског одбора Српског покрета обнове, посетили су у Ургентном центру у Београду грађане повређене у демонстрацијама 9. и 10. марта ове године.

У разговору са повређеним демонстрантима делегација је са запрепашћењем сазнала да су неки грађани озлеђени услед батинања у Централном затвору града Београда, а не на демонстрацијама.

11. март 1991.

Београд

Саопштења су потписали народни посланици и страначки прваци:

Слободан Ракитић, књижевник, председник посланичке групе СПО
Небојша Попов, проф. др социологије, УЈДИ — Београд

Драган Веселинов, председник Народне сељачке странке
Милан Миковић, адвокат
Предраг Мијановић, Примаријус Мр. сци. мед. др интерниста

Петар Петровић, дипл. политиколог, новинар

Михајло Марковић, Дипл. инж. грађевине

Тодер Војводић, лекар на специјализацији

Љубиша Поповић, лекар на специјализацији

Александар Тасковић, Прим. Др мед. чихијатар

Хорван Зоран, економиста

Мирослав Милутиновић, радник НИП „Борба“

Влатко Вуковић, Проф. др техничких наука

Војслав Недељковић, Др неуропсихијатар, суб. специјал. судске психијатрије

Милан Парешки, Дипл. политиколог, новинар, директор Завода за заштиту споменика културе Војводине

Иван Милутиновић, Мр. техничких наука. Директор „Металопрераде“

Ужице

Јован Томић, Др спец. хирург

Радомир Урошевић, Дипл. инж.

машинства

Јован Бабић, Прим. Др сци. медицине

Драган Јевтовић, Дипл. инж.

машинства

Константин Бабић, Проф. факултета

музичке уметности, композитор.

ИЗ САОПШТЕЊА УЈЕДИЊЕНЕ ОПОЗИЦИЈЕ СРБИЈЕ

КРИВИ ВЛАДА И ПОЛИЦИЈА

Парламентарне странке и организације Уједињене опозиције Србије изражавају своје дубоко незадовољство говором Председника републике Србије Слободана Милошевића у Скупштини Србије 11. марта и радом Скупштине. Говором Председника републике није показано разумевање тежине политичке ситуације у Србији изазване репресијом режима, нити је показана жеља за дијалогом са легалном опозицијом Србије. Говор је заштитио једностраначку политику и старо стање. То је нови допринос јачању политичких напетости које могу водити даљем угрожавању мира и тежњи за слободом свих грађана у Србији.

Скупштина Србије није прихватила захтеве опозиције и грађана са митинга од 9. мар-

та. Она у очима јавности сноси одговорност што је онемогућавањем опозиционих посланика да говоре, увредама и дисквалификацијама опозиционих странака од стране посланика Социјалистичке партије Србије, оспорила тежње грађана Србије да се парламентарним дијалогом разрешавају политички проблеми у Србији.

Уједињена опозиција Србије потврђује да одговорност за насиље полиције над мирнољубивим грађанима и демонстрантима пада на владу Србије, полицију, а министра полиције посебно.

САОПШТЕЊЕ ДЕМОКРАТСКЕ СТРАНКЕ ПАРАЋИН

СПО НЕ МОЖЕ БИТИ ОПТУЖЕН

Иако нисмо сагласни са политичким циљевима и средствима СПО као политичке организације односно покрета, сматрамо својом људском и политичком дужношћу да, макар путем саопштења, изразимо нашу сагласност са његовим минималним и праведним захтевима, нашу солидарност са његовим акцијама и, нарочито, наш протест против српских власти које употребљавају прљава и брутална средства у борби за очување на исти начин стечених позиција и привилегија.

На овај корак принудиле су нас следеће политичке чињенице:

Прво, СПО је грубо нападнут тиме што је оптужен да подстрекава социјалне немире и издаје српски народ. Он је приказан као организација која окупља снаге хаоса и безумља, силе мрачне прошлости и представнике зла као таквог. Ове оптужбе, на жалост, не долазе само од стране ТВ-читача туђих политичких ставова и мишљења, већ се налазе у говорима и чланцима челних људи владајуће странке, па и у изјавама и говорима самог

шефа српске државе. Међутим, истина постаје све очигледнија. Социјалне немире не производи СПО, већ су они нужна последица дугогодишње неодговорне односно пљачкашке употребе друштвеног капитала; интересе српског народа не издаје СПО, већ оне снаге које су у име далеких комунистичких небулоза и химера уништиле све вредности и светиње које су стварале и поштовале претходне генерације, па и виталне интересе српског народа; за хаос и безумље СПО не може бити оптуживан од стране оних који већ у својој друштвеној теорији имају уграђен неред, тако да се њихово инсистирање на расту и развоју претходно ишчашеног друштвеног организма, организма у коме ништа није на свом месту, показало као безумно и поразно, о чему пракса свих тзв. социјалистичких земаља пружа недвосмислена сведочанства.

Друго, захтеви СПО су заиста и минимални и праведни. Оно што он захтева већ је нормална ствар у демократски уређеним заједницама. Упорно одбијање ових захтева од стране власти указује на то да је њима јасно да власт могу да очувају једино у условима тоталне контроле информативног простора.

Треће, потпуно је јасно да је СПО овога пута био за мирне демонстрације. Оне су као такве најављене, а и остале су такве све до грубе интервенције полиције. Показало се да је одлука о забрани демонстрација погрешна. Не могу се забрањивати мирне демонстрације које практикује сав демократски свет, нити је упутно оне које су незадовољни Телевизијом упућивати на Ушће, а најмање је мудро правити двоструку блокаду, једну око Београда, другу око његовог ужег центра. Из овога је могуће извући само један закључак: За неред, рушилаштво, материјалне штете и људске жртве одговорна је српска влада.

Четврто, српске власти (министри, шеф владе, шеф државе) нису били у стању ни да разумеју нити да осете ситуацију. Оне су се показале као надмене и арогантне. Уместо да прими посланичку групу СПО-а и покаже разумевање за њихове захтеве и, на тај начин, покуша да отклони могуће неспоразуме и сасвим извесну опасност, шеф државе држи слово о демократији и упућује посланике на Народну скупштину, тј. Његову скупштину, на Скупштину која хоће да ради тајно а гласа јавно. Он, једноставно, одбија да разговара. Он, исто тако, не сматра да је потребно ни да обавести Скупштину о разговорима и преговорима које води са представницима југословенских република, нити о другим својим потезима на плану унутрашње или спољне политике српске државе.

Пето, интервенција ЈНА показује да она није ни југословенска, како она себе хоће да прикаже, ни српска, како је приказују хрватске и словеначке власти, већ своја, што значи да је она сама себи циљ. Јер, реч је о људима са највећим привилегијама.

Шесто, сматрамо да пред српским народом стоје послови од историјског значаја: Обнова привреде и културе, брига о здрављу и образовању народа, али, пре тога, обнова и изградња српске државе и војске, нова унутрашња и спољна политика. Уверени смо да људи који упорно инсистирају на некаквој друштвеној својини и комунизму, људи који доприносе изолацији српског народа, како у Југославији, тако и у свету, нису у стању да заврше ове велике послове.

Општински одбор
Демократске странке — Параћин

Кривац је негде другде

ВАНРЕДНЕ ГЛУПОСТИ КОЈЕКУДЕ БАКИ

Сат времена пре него ће говорити следећи посланик, Варваринац Зоран — Баки Анђелковић изашао је за говорницу ие би ли посланициМА разјаснио неке ствари. Бакију, као ии четири године пре овога, није било јасно ЧИЈИ СУ ЗАХТЕВИ СТУДЕНАТА? То су га, може бити, питали у његов Варварин. Јер, ако су захтеви студената студентски захтеви, ондак да направљамо. Ако су, божемсачувај, ОПОЗИЦИОНАРСКИ, да се разилазимо, па да Баки у'вати воз за Варварин. Ники од посланиЦИ није умео то да му објасин, јер су, каквог ли случаја, неки посланиЦИ у Народној скупштини ОПОЗИЦИЈА, али Бакију то није имао кој да каже. Којекуде, опозиција свуде!

12919Z BGD YU
44445A FFMTDS D
ZCZC ZTA538 RNA465
YUBE BU DPNR 058
HAMBURG/101 58/55 09 2119

URGENT

528

URGENT
VUK DRASKOVIC
UL. DORDA VASINGTONA BR 9 SPO
(11000)BEOGRAD/YUGOSLAVIE

DRAGI VUCE I SVO RUKOVODSTNO SPO-A SALJEMO VAM PUNO PODRSKU I SAMO TAKO DALJE DA SE JEDNOM SRUSI POSLEDNJI BASTION KOMUNIZMA U SRBIJI (IUSVETU) TO UAM ZELI STALETOVIC SVETOZAR I JOS HILJADE SRBA IZ HAMBURG ZAO NAMJE STO U OVIM YKRENUCIMA NISMO SA VAMA STALETOVIC

12919Y BGD YU
901 STOCKHOLM S
ZCZC SYUD24
YUBE CO SWSX 086
MALMO 86/78 10 1036

SRPSKOM POKRETO OBNOVE
UORDA VASINGTONA 9
(1000)BEOGRAD

TELEGRAF BEOGRAD
11005

DRAGI NAM BRAKO SRBI I SESTRE SRPKINJE SAOSEKAMO U VASEM BOLU I DIREKTNOK PATNJI KOJU PREZIVI.JAVATE OD BANDITO KOMUNISTIKOG REZIMA. RAKUNAJTE NA NASU POMOC U SVAKOM POGLEDU. POVODOM POGIBJE MLADIKAI IZRAZAVAMO PORODICI OBIJENOG SVOJE DUBOKO SAUSESCE. PRESEDNIKU S.P.O. VUKO DRASKOVICU I POTPRESEDNIKU PROFESORU MARJANOVICU PORUCUJEMO DACEMO SE SVIM SNAGAMA ZALAGATI KOD SVECKE JAVNOSTI ZA NJIHOVO OSLOBODENJE I PADA KOMUNISTICKO BOLJSEVICKEG REZIMA. VASI ODANI SRBI S.P.O. PREDSEDNIK S.P.U. ZASVECKU DANSKU JANKOVIC DUSANKA

12919Z BGD YU
44445A FFMTDS D
ZCZC ZTA552 WXE270
YUBE CO DPHA 017
HANNOVER/TF 17/15 10 0002

SPO
DZORDZA VASINGTONA 9
(YU-11000)BEOGRAD/YUGOSLAVIE

TELEGRAF BEOGRAD
11005

ВАНРЕДНЕ ГЛУПОСТИ КОЈЕКУДЕ БАСТИЉА

Батрић Јовановић, „стара пушка“ бивших скупштинских дебата, уноси дах надреалиног и урбаног сазив. У својој посланицима на ванредној седници парладне скупштине, Батрић се окрнуо и на демократске искуства Француске у случају демонстрација. То сазнали да је Французима ЗАБРАЊЕНО да демонстрирају на Плас д'Конкард „ул'ци Шанзелизе“. ДОЗВОЉЕНО је, рече Батрић, да се ствари раде само између ТРГА РЕПУБЛИКЕ И ТРГА БАСТИЉА. Ово Батрићево луцидно запажање, изазвало је, наравно, пригушени смех присутне опозиције. Наиме, у Београду је демонстрирање између Трга Републике и Трга Бастиља НАЈСТРОЖЕ ЗАБРАЊЕНО. Батрић то није знао, јер Париз познаје као свој чеп, а Београд ће тек упознати. Којекуде, а Бастиља свуде!

ЛИЦИТАЦИЈА

На прослави петогодишњице Косовске битке на Гази-местану Слободан Милошевић, тада и сада шеф српске државе устврдио је да се од кнеза Лазара до њега није појавио ниједан Србин вредан поштовања. Од Косова до њега углавном је мрак.

Говорећи на скупу СПС-а, на Ушћу десетог марта, бивши официр ЈНА, сада академик и челник СПС-а Михаило Марковић, извршио је малу исправку. Уважене су извесне заслуге Краља Петра I па је место Слободана Милошевића одмерено у односу на њега. Речено је да између Петра и Слободана није било Србина вредног поштовања. Из председничког кабинета није још стигло одобрење ове исправке.

Узгред буди речено, најчувенији Србин после Лазара или Петра (како ко узме) обелодањено је у експозеу у Скупштини Србије да се про-онвблеми у земљи Србији морају решавати само институционалним путем. Не тако давно од истог говорника чули смо да ће Србија своје проблеме решавати и ванинституционално и ванстатутарно. Шта је на снази?

ИЗЈАВЕ

ВЕСНА ПЕШИЋ, СОЦИОЛОГ:

ТЕНКОВИ СУ ЗНАК СЛАБОСТИ

Ја мислим да више после 9. марта, када је примењено грубо насиље од стране власти, неће моћи поново да се примени сила, него да ће сада покушати да смире демонстрације политичким средствима. Важно је да се не прихвате мрвице од тих захтева и да се све сведе на смену петоро у редакцији Телевизије. Ти захтеви морају да ескалирају и да се на њима истраје све дотле док се не донесе нови закон о информисању, и то по хитном поступку. Да се пуне сви који су ухапшени, пре свега **Вук Драшковић**. Мислим да никако не треба одустати од тога да се тражи моментално ослобађање силног младог света који је похапшен, а то су пре свега млади припадници СПО. Ја то кажем, иако нисам члан СПО него УЈДИ-ја, зато јер мислим да увек треба бранити оне који су страдали.

Свим овим влада Србије, а пре свега **Слободан Милошевић**, показали су да немају никакве воље да воде дијалог са демонстрантима, а да су показали бар минимум добре воље, до сукоба са грађанима и демонстрантима сигурно не би дошло. Требало је само да прими делегацију опозиционих странака које су оправдано тражиле слободу информисања у Србији. Будући да знамо да је он и све друге демократске процесе заустављао, изгледа да је сада, када је реч о информисању, морала да падне крв да би они прихватили преговоре.

Тенкови на улицама су само израз слабости режима у Србији

Професор ДРАГАН ВЕСЕЛИНОВ,
председник Народне сељачке
странке:

СВЕСНЕ ПРОВОКАЦИЈЕ

Демонстрације у Београду су показале да се у Србији развила позитивна политичка свест која тежи демократији: жртве које су пале потпуно су непотребне и одговорност за те жртве сноси влада Републике Србије, а вероватно и Председник Републике, јер тешко је веровати да би министар полиције могао да изда наредбу да се пуца у народ без дозволе са највишег места, јао би нам било уколико би се то потврдило као тачно.

Сматрамо да су реакције власти биле апсолутно непримерене, излазак тенкова непотребан. Тиме је власт показала да, када више није у стању да се лажима брани, њој остаје једино тенк да се помоћу његовог челика задржи истина.

Уколико власти не желе да изазову даља крвопролића и неред морале би да преговарају, да уваже опозицију, или бар онај њен део који је, како се то каже, конструктиван и да се заједничким снагама у сарадњи и у миру настави дијалог. Без дијалога власти са

Крв и сузе

S P O - BEOGRAD

SRPSKOM POKRETU OBNOVE, IZRAŽAVAMO PUNU PODRŠKU U ŽELJI DA SRBIJI
PUNOVU VRATI SLOBODU I DOSTOJANSTVO.

DOBRIVOJE SIMIĆ
DJORDJE PETROVIĆ
IVAN ILIČIN
DR. MILAN STMIĆ

146/8716
BEOGRAD 24 09 1311

SRPSKI POKRET OBNOVE
VUK DRASKOVIC
NARODNOG FRONTA ULICA
BEOGRAD

DRAGI VUCE CESTITAM TI NA BORBI DA TV BUDE SVIH NAS SLOBODAN SIMIC IZ
BEOGRADA

12919Y BGD YU
29221 TO BRU B

ZCZC 05763
BRUXELLES 24/22 9 2248

S.P.O.
DZORDZA VASINGTONA 9
11000/BEOGRAD

SRBI BELGIJE PODRZAVAJU S.P.O. U BORBI ZA GOVORA-METCI
I TENKOVI NECE ZAPUSITI USTA SRPSKOM NARODU
ZAMUROVIC

опозицијом десило би се управо оно што смо ми све време желели да избегнемо и што смо показали на Тргу — да ми не желимо никакве сукобе. Али неке су биле потребне жртве, неке је ишло у рачун да испровоци-

ра народ.

И поред свега ми остајемо на позицијама, мира, сарадње и напретка Србије.

09.03.91

DRAGI NAŠ VUČE! OSTALA BRAĆO,
CLANOWI SPO, I VI VERNI SINOWI I KĆERI BOLJŠEVIČKE SRBIJE!
SRČNE VAM RANE JUNACI !!

SRPSKOM

VI STE DANAS POKAZALI SVEKOLIKOM SVODU DA STE DOSTOJNI POTOMCI
RODA NEMANJIĆA.
SVET ZNA DA SU VAŠE NAMERE DEMOKRATSKE I POŠTENE.
MI SRBI, KOJI ŽIVIMO U SLOBODNOM SVETU PODRŽAVAMO VAŠE NASTOJANJE
DA SRBIJI VRATITE DEMOKRATIJU I SLOBODARSKU TRADICIJU.
ENERGIČNO PROTESTUJEMO I OSUDJUJEMO BOLJŠEVIČKU VLADU "DRUGA"
SLOBODANA MILOŠEVIĆA" KOJI SU JEDINI KRIVCI ZA TEROR KOJI SU
HANAŠ IZVRSILI NAJOPVINIČNIM ČRBSKIM STANOVNIŠTVOM

UVEK SA VAMA, VERNI SINOWI IZDATE SRBIJE - STUTGART

19:55 h

PREDSIEDNIŠTVU SRPSKOG KOMITETA OBNOVE

Okrughni i opštinski odbor SPO-a u Nišu, daje punu podršku predsedniku, podpredsedniku, preoseanistvu, poslanicima SPO i ostalim opozicionim strankama organizatorima mirnih devetomartovskih demonstracija koji su započeli štrajk gladju kao odgovor na upotrebljenu silu i prevaru vlastodržaca i njihovih proverenih brozovskih manira kojima se ispiru i ubija svest slobodoumlja.

Najenergičnije zahtevamo da se preduzmu sve mere za oslobadjanje privedenih Vuka Draškovića i prof Marjanovića. Sa indignacijom odbijamo informacije Ministarstva Unutrašnjih poslova Srbije, jer iste su upotrebljene sa ciljem i namerom da se likvidiraju teško stečeni uslovi opstajanja opozicije. Zahtevamo da se javnost istinom informiše.

Demonstracije su imale za cilj departizaciju televizije, demokratizaciju javnih glasila, smenu izvesnih ljudi sa televizije. I to je bilo sve. Zar se sa šest pištolja, dve kame, pendrekom i sekirom obara vlada? Zar je vandalizam bio odbrana ljudi, ne učesnika demonstracija, već posmatrača iz kafana na trgu Republike, koje je suzavac naterao da razbiju prozore da bi umakli iz zatvorenih prostorija, ostala razračunavanja su posledica odgovora demonstiranata na silu i nasilja čuvara reda.

1e.03.1991.

N I Š

Okrughni odbor SPO Niš
predsednik prof. dr. T. Radojičić

Opštinski odbor SPO Niš
predsednik Milića Krasojević

ЈАДНИ ПРЉА

Посланици Скупштине Србије и угледни чланови СПС-а Александар Прља и Балша Шпадијер након самог почетка демонстрација вратили су се из Прага са некаквог семинара о федерализму. Немајући, као и обично, појма шта се догађа у Београду (као ни у свету) Александар Прља је одмах сазвао конференцију за штампу да јавност обавести о значајним достигнућима српске делегације овом приликом. Прво је јадник, заједно са другим новинарима, чекао да коначно пристигну „ови из Телевизије и Политике“, уопште не знајући да његов федерални народ туку испод прозора и да су чак и режимски новинари на неким другим, паметнијим „задацима“. Када су се „ови“ коначно појавили почео је да држи предавање о томе како су и у Европском парламенту почели да уважавају и цене српске демократске трендове, да је српска демократија за свет право откриће, да је тамошња публика била задивљена анализом и перспективама српске варијанте демократије... Када је коначно схватио да се испод прозора нешто дешава упитао је новинаре: „Па шта то доле вичу?“. Одговорили су: „Вичу Вам — ЦРВЕНА БАНДО!“. „Свашта, божел“, рекао је Прља настављајући са својим туристичким причама, док је крв плавила београдске улице.

Само три дана је Прља био одсутан из земље и за три дана није успео да сазна оно о чему је већ цео свет брујао. Неки свет који није његов.

ПОЗИВ НА ЈУРИШ

Једно време, „паралелно“ са омладинским митингом на Терезијама, трајао је старачки митинг на Ушћу у организацији СПС-а. Око 200 хиљада приведених, уцењених или изгубљених „родитеља“ крештало је у знак подршке феноменалној демократији у изведби актуелних властодержаца. Најзапаженији тренутак био је онај када је министар у Зеленовићевој влади ДУШАН МАТКОВИЋ препоручио окупљеној маси да „крени“ на ону другу масу на Терезијама. Неко иза његових леђа ваљда је у том тренутку схватио амбецилност и злочиначки контекст идеје, приговорио му то, па је овај НАРОДНИ МИНИСТАР поново узео микрофон и рекао да народ треба да буде спреман, АКО ГА ПОЗОВУ. Ово „АКО“ требало је да поништи онај претходни „ЈУРИШ“, али су камере забележиле за незаборав.

ХВАЛА, СТУДЕНТИ!

У ноћи између 10. и 11. марта 1991. године десет хиљада студената Београдског универзитета спречило је увођење председничке диктатуре Слободана Милошевића у Србији. Сестре и браћо, српски народ вам то никада неће заборавити!

МИТИНГ НА УШЋУ

СИВО КРЕШТАЊЕ

Ништа се у ствари није променило. Они су увек имали „своје“ слушаче, своје зборове, своје скупове и конгресе, своје поданике којима су пријали њихова лаж и њихова обећања. Поданици су им као и ових дана аплаudirали иако су сами знали да аплаудирају лажи. Али њима није било до истине. Њима је било до каријера, до ситних и крупних привилегија, до лажних диплома и титула, до ордења, до белосветских путовања и домаћих крканлука. Било је, додуше, међу њима невољника који су стизали из својих невидбогова попуњавајући халурине великих фабрика прљаве индустрије сматрајући да су једном ногом на коњу, па су им пријала њихова испразна обећања. А мозак су им испирали, испирали никоговићи попут Митевића и компаније, којих је увек било и увек ће их бити у систему који почива на лажима и обманма.

А живот, онај прави, непатворени, текао је као и сада ван конгресних дворана, конфе-

ПОЛИТИ(КАНТИ)ЧАРИ

СПС-овска владајућа клика Факултета политичких наука у Београду забранила је „интерни“ митинг, на којем је требало да буде пружена подршка др Јовану Марјановићу, потпредседнику СПО, ухапшеном у кампањи непосредно након демонстрација.

ЈНА ОПРАВДАВА БРУТАЛНОСТ

Крајње неинтелигентна интервенција војске на београдским улицама 9. марта увече дала је, нажалост, за право али уједино и демантовала оптужбе Хрвата и Словенаца. Иако, потврђена је координација на линији Милошевић — Јовић — ЈНА. С друге стране, обзиром да ни у једном граду у Југославији војска таквом брзином и с толико оншалације није употребљена као против српског народа — ЈНА не може бити ни просрпска, а чак ни српска, оваква каква је сада.

Иначе, објашњење зашто је Милошевић позвао помоћ у часу када је опозиција већ постигла моралну победу (самим сломом агресије јаким полицијских снага) и била спремна да се приклони мирним средствима — једноставно је. У разумљивом страху да пред домаћом, а још мање пред светском јавношћу, неће моћи да оправда своју бруталну акцију (којом је лично, у то нема више никакве сумње, лично руководио из свог дедњског бункера), Милошевић се ухватио за армијску сламку — проглашавајући триста хиљада Београђана и њихових гостију хулиганима.

ренцијских сала и малих и великих комитета.

Ево их и данас на ливади поред реке у близини одурне зградурине која је највећем броју њих замењивала цркву: Састав исти. Велики и мали махери. Трбати моћници који ником и ништа не верују, осим што су покорни ономе који тренутно влада. А ту су и они невољници. Многе је покупило наредбом из предузећа. А аутобуси су били бесплатни. Носе његове слике а с говорнице им неки сиви људи, крештећи поручују да треба бранити Србију, Републику, град Београд. Од кога?

Од непријатеља који се зове опозиција. Од младости, од памети, од мудрости од лепоте. Све се то скупило код чесме на Теразијама. И против тих и таквих „непријатеља“ Српског народа министар српски, неки Душан Матковић, кога нико жив у Србији не зна, позива старце са Ушћа да припомгну полицији у обрачуна ако затреба. Да насрну на децу, на младост и будућност Србије. Заборавио јадник, или никад није ни знао, да би требало да буде министар и оних и ових Срба.

М. ДАНИЛОВ

srpski pokret
obnove
dzordza vasingtona br 9
beograd

napred vuce napred ~~skakaka~~ sokole boljsevizmu ~~saska~~ doso je kraj
s verom u boga s verom u srbiju
wjjicic paun m jevtovica br 26

SRPSKOM POKRETU OBNOVE

DUBOKO SMO ZABRINUTI ZBOG ODLUKE VLADE SRBIJE O ZABRANI MIRNOG

SAKUPANJA IZVAN PARLAMENTA.

MI KOJI ZIVIMO U DEMOKRATSKIM ZEMLJAMA ZNAMO DA NIJEDNA DEMOKRATSKA VLADE U SVETU NE UZIMA SEBI ZA PRAVO DA SLOBODNIM GRADJANIMA ODREDJUJE VREME I MESTO ZA PROTESTNE SKUPOVE.

AKT ZABRANE VLADE SLOBODANA KILOSEVIĆA PRETVARAJE GRUBO VREDJANJE DOSTOJANSTVA PONOSNOM SRBSKOM NARODU I SPUŠTAGA NA NIVO BEZOPASNE I NEURAČUNLJIVE MASE.

UVEK SA VAMA :

SRPSKI POKRET OBNOVE - NEMAČKA

D. Cvankov

DRAGI NAS VUČE !

OD KADA SMO ZA TEBE ČULI , BIO SI DOSTOJAN
NAJVEĆIH SRBSKIH SINOVA .

UBEDJENI SMO DA ČEŠ TO I DANAS POKAZATI SVEKOLIKOM SRPSTVU .

S P O STUTGART

9.3.1991

Stjepan Jurajević

ТЕЛЕВИЗИЈА ИЗНУТРА

Тенковине револуције

Све је унапред осигурано. Специјалци МУП-а Србије детаљно су прегледали зграду Телевизије Београд још неколико дана уочи најављеног протеста. Након тога они су се и привремено уселили у зграду, како би што боље упознали објект који треба „одбранити“. Све се то десило на десет дана уочи протеста који је био најављен.

Отада на портирници зграде Телевизије Београд уз портира седе још и милиционер и један „специјалац“. Сви радници подвргнути су претресу и контроли личних ствари. За девети март посебно је био припремљен улаз из Абердареве улице, као и још неколико тајних излаза за које знају само Митевићеви телохранитељи и нико више.

На дан демонстрација, први је у зграду око 4.45 ушао Бане Вукашиновић, а затаим и цела екипа суботњег „Јутарњег програма“. У програму, то је била директива, ни речи о демонстрацијама. На вратима студија, специјалац са аутоматским оружјем и шлемом. Од почетка „Јутарњег програма“ није више „радио“ улаз из Абердареве, вероватно и због близине самих студија одакле се емитује програм. Будном оку унутрашњег обезбеђења милиције и специјалаца ни најмања ситница не сме да промакне. Шпијунирају једни друге. За ову прилику и унутрашње обезбеђење наоружано је аутоматским пушкама ЈНА.

Прислушкивање свих телефона почело је неколико дана раније, а посебно је функционисало тога дана. Из собе број 515 вршена је контрола свих телефонских разговора који су у то време вођени из зграде у Таковској 10.

Нешто пре 11 часова, у згради се пронела вест да је стигао Душан Митевић. На само њему знаном улазу, а вероватно и излазу. ОDMAХ ступају на снагу нове мере. Забрањује се шетање између спратова у телевизији. Немогуће је сићи са петог на други и са другог на први или пети спрат. Отуда је и монтажа „Београдског ТВ Програма“ премештена са

првог на пети спрат како би се спречило шеткање радника по згради.

После 11.30 у зграду су стигли и остали „јахачи Апокалипсе“: Кривец, Шестаков, Витас, Будихна, односно, како је Танјугу изјавио Митевић — „колегијум у сталном заседању“. Заседање се одвија у канцеларији Генералног директора уз сталне консултације са „надлежнима“ за њихове судбине у врху политике. На прозорима зграде телевизије све време камера ДБ-а, за сваки случај, и за потребу откривања „опасних типова“.

Од радника из обезбеђења Телевизије сазнајемо да полицајаца кува кафу „колегијуму“ и да је Кривец посвао „мајку издајничку“. Сазнаје се да и Б-92 почиње да прати догађаје на Тргу Републике. Шестаков је одмах предложио забрану рада, Кривец је тражио хапшење, док је Митевић упозорио да зато никад није касно и да ће то брзо бити учињено. Идеја о забрани рада ова два медија рођена је у кући Митевића.

Пре доласка тенкова, а непосредно уочи Дневника 2, мало ко је остао у згради, а зграда је опет била пуна. Преко 2500 „чувара“ Митевића и још четири његова доушника. Олакшање је код њих надмашило забринутост за људске животе које ће, ако је имају, носити целог живота на савести.

МИХАЈЛО КОВАЧ НЕ ЖЕЛИ ВИШЕ У ТЕЛЕВИЗИЈУ

Као невероватна вест, али и вест која говори о лику једног часног новинара, примљена је информација да Михајло Ковач до даљње неће ићи на посао на Телевизију.

Свој отказ властодршцима поднео је и Виктор Папић, а то ће такође учинити Бранка Михајловић, Соња Ђурић, Небојша Јанковић, и многи други.

Многи од њих и ништа већ дуже време не раде и примају минималац.

ПОЛИЦАЈЦИ — НОВИНАРИ

Од тренутка када су се десили најжешћи сукоби надомак Телевизије и на платоу Ташмајданског парка почело је и емитовање специјалних ванредних вести које је трајало до дубоко у ноћ.

У недостатку новинара који су одбили своје радне задатке увидевши шта се догађа на улицама Београда, Митевић је преко шефа специјалног одреда МУП-а добијао податке, док је за „покривање“ вести сликом коришћена камера ДБ-а, чији филмски материјал може да се користи и у телевизијске сврхе.

Свима је после првих, па до вести у којима се преноси обраћање „српског Садама“ народу из његовог председничког бункера, јављено да је тенденција да се јавности демонстрације прикажу као вандалске и рушничке и тиме изазову неповерење и страх код народа. Тенкови су дошли као „шлаг“ на медијску једностраност.

Сраман медијско политички сценарио, коришћење америчких искустава у ове сврхе.

МИЛОШЕВИЋ НЕ ДА СПОМЕНКУ ЈОВИЋ

Митевић није био много расположен да Чукић води суботњи срамни „Дневник“ па је покушао да пронађе Споменку Јовић. Није успео код куће, али она му се јавила из Толстојеве 9, из куће Слободана Милошевића. Јовићева је била спремна да дође у Таковску 10, али то није допустио сам Милошевић не дајући да Споменка Јовић, за разлику од необузданог Чукића, буде жртвована.

МИТЕВИЋ УКИНУО „НИКО КАО ЈА“

Наставља се уништавање емисија које нису на линији власти Слободана Милошевића. Тако је укинута емисија II Програма Радио Београда „Нико као ја“ која је једина имала медиј-

ску снагу и јачину предајника да о догађајима у Београду упозна не само житеље Србије већ и шире.

— Душан Митевић је позвао на Колегијум Николу Миркова, директора Радио Београда и Јована Арежину, Главног и одговорног уредника II Програма на коме се емитује „Нико као ја“ и без претходног преслушавања снимљеног материјала о протеклим догађајима укинуо емисију до даљњег — чули смо у редакцији овог програма.

Незванично сазнајемо да је Митевићу одавно ова емисија „трн у оку“ (да ли због наслова) и да ће Јован Арежина, а вероватно и сам Никола Мирков бити протерани са ових функција на новинарска места.

Чистке се настављају. Блокада медијског простора и даље траје.

МИЛОШЕВИЋ С ПЕТОРИЦОМ — ДО КРАЈА

Крв којим је плаћено очување фотеља петорице челника, лоших професионалаца и још горих људи, трагични је сценарио Милошевићевог очувања власти коју држи захваљујући Телевизији још увек.

За сво време догађања у Митевићевом „штабу“, у Таковској улици испијао се виски, пиле кафе, чак су петорица челника и ручали у овој згради.

Након свега Славко Будихна понудио је оставку, покушавајући да спасе мало своје части. На такву његову реакцију остали су се смејали и назвали га „будалом“.

— Тенкове смо већ наручили. Пораз треба претворити у коначну победу. Ако буде требало, пуцаћемо на банду до зоре и направити гомилу меса од њих. Милошевић нас подржава и ми остајемо у његовој служби до његовог краја. Не секирајте се, он нас чува — рекао је Митевић, по речима човека из Обезбеђења који је у то време био у његовој канцеларији.

Кривец је Будихну назвао „дебелом кукавицом“ и предложио му „да се носи у пизду материну“. Витас је ћутао, Шестаков је пушио цигарету за цигаретом, док је Митевић сво време догађања остао хладан и дебело смирен. Очигледно је да је план одбране телевизије био добро припремљен и на време разрађен, тако да нико није ни помислио на оставку.

ЦНН ОСТАО БЕЗ МИТЕВИЋЕВОГ ИЗВЕШТАЈА

Оно што је Митевић покушао да прода Американцима није прошло. Наиме, око 15 сати, стигао је у Телевизију Београд телекс ЦНН-а у коме се тражи „као врло хитно“ прилог о догађајима на Тргу Републике.

У „штабу“ је одлучено да се одмах измонтажира слика са најмилитантнијим детаљима догађаја у Београду. Митевић је ангажовао свој остарели „новинарски нерв“ и секретарици издиктирао извештај за ЦНН. Након превода требало је да неко прочита овај текст.

Позван је Филип Хебурн који је и до сада радио тај посао. Али, овај рођени Енглец који је ожењен Југословенком, одбио је послушност „великом газди“.

Узалудни су били даљи телекси са ЦНН-а и распитивање за прилог о демонстрацијама у Београду. Прилог су Американцима послале колеге из ББЦ-а.

Чија је ово војска?

Тенкови уместо шетача

Сазнајемо да се очекује долазак и специјалне екипе ЦНН-а из Беча.

ЧУКИЋ ЈЕДИНИ ПОСЛУШНИК

Нико није хтео да води суботњи Дневник 2, али Душан Чукић није хтео да одустане од те срамне улоге. Сценарио „Дневника“ у суботу, припремљен је у канцеларији Душана Митевића, а урадили су га Сергеј Шестаков и Предраг Витас.

У недостатку новинара ангажовани су

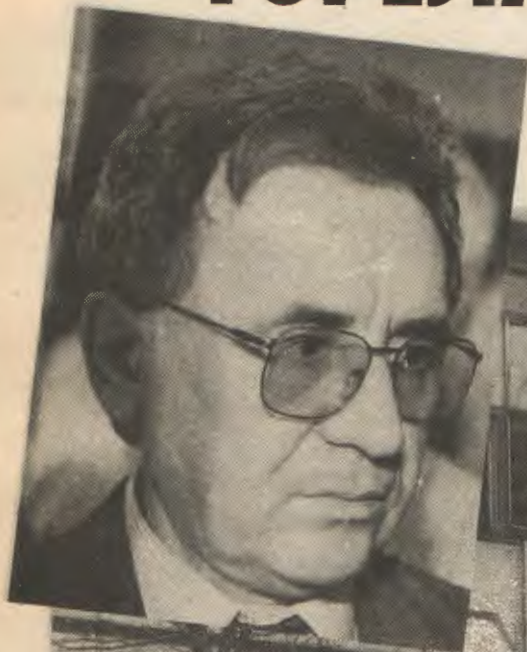
анонимуси попут Драгана Милутиновића, Драге Танкосић, Јасмине Миливојевић...

Новинари одлазе на задатке специјалним полицијским колима, јер нико од шофера Телевизије после догађаја није пристајао да вози службена кола.

Непосредно пред „Дневник“ стигла је и Митевићева наредба да се под хитно сниме јосета српског шефа Полиције Радмила Богдановића са својим „пендрекашима“ у амбуланти МУП-а.

Д. ТРНАВАЦ

СИЛА ПРОТИВ ГОЛОРУКОГ НАРОДА НИЧИЈА НИЈЕ ГОРЕЛА ДО ЗОРЕ

Кад би стид могао да боли, а они имали осећај стида, Србију би парали урлици до неба. Србијом, нажалост, владају људи без стида. У Србији је на делу једна наказ-

на политика, која као у бајци о огледалцу, ако свакога дана не добије одговор да је најбоља и најправичнија и једина и свемоћна, разбија огледало: У Србији је на делу једна политика која зарад свог одржања, свакодневно производи непријатеље. Па кад народ огугла на спољашње, онда се смисле и измисле, унутрашњи. Онда се сопствени народ прогласи за непријатеља. Онда се на тај народ изведу борна кола, шмркови, сузавац и на крају тенкови. Тенкови на једној и голоруки народ на другој страни.

Има ли данас у Европи тужнијег града од Београда? Не само зато што се 9. марта његовим улицама ваљала сила и у свој бруталности остављала ожиге и пустош на телима и у душама људи. Него највише зато што су те вечери и свих других вечери, ти мучени и пребијани људи, и сви други људи у Србији морали да гледају и да слушају монструозну причу о себи, о својим мукама и о свом болу. Што су проглашени за хулигане и рушитеље, без икакве могућности да ишта и игде у Србији кажу у своју одбрану осим на улици, на Тргу. Што су те вечери и свих других вечери били принуђени да гледају и да слушају одјек једне режиране и произведене хистерije усмерене против сваког ко у Србији мисли својом главом. Што су изложени невиђеном терору информација које говоре да у Србији постоји само једна странка, само једна мисао, само једно мишљење, само један поглед на живот.

Противно свим законима информативне делатности, противно свим Законима етике и морала и минимума људске савести, београдска телевизија 9. увече почиње своју бљувату тираду и своју монтирану истину о збивањима у Београду које би се стидео и Јоханесбург из најгорих дана. За Београдску телевизију тога дана и те вечери само је смрт милиционера била трагична; само она заслужује опширан коментар а смрт 18. годишњег дечака, прострељеног метком полиције, само је пука чињеница и ништа више.

И као увек Београдска Телевизија се постарала да и те вечери, начином и садржином свог извештавања о демонстрацијама, пружи целом свету необориве доказе, да је тотално и без остатка у служби једне политике која признаје само своју истину и своју моћ. Те вечери, екраном су дефиловале жалосне поруке једноумља. позиви на линч оних који другачије мисле. Те вечери, као уосталом многих вечери пре тога, истина је била затрпана у хуку једне примитивне лажне и дириговане пропаганде, која је намерно бркала узроке и последице сејала лаж и окривљавала све друге осим оне који су заиста криви.

Те вечери за београдску Телевизију све је завршено изласком тенкова на улицу. Оно што се збивало на простору од Студентског града до Београда, и у самом граду, тих 12 хиљада београдских студената који су кренули да дигну свој глас против мрака и лажи које сеје београдска Телевизија и оних који њоме владају, то за њу није постојало.

Сила може много. Може да бије и разго-ни голоруки народ. Може и да пуца у њега. Може да хапси. Може да о себи шири бајке. Али сила, срећом, не може да народу одређује коме ће веровати, кога ће волети, зашта ће живети и зашта ће мрети. Све што је силом и на силу саздано, краткојеко је. Проклето. Сила, ма колико била моћна, има свој крај. Ничија није до зоре горела.

Милорад ДАНИЛОВ

Оваква политика чува овакву 'Попитику'

ЛЕГЕНДА У ДВА НАРОДА

Памћење уме да буде кратко, знање крхко, али последице се увек покажу као дуготрајне владавине.

Кастро је жртвовао Че Гевару, Тито Лолу Рибара, Стаљин Троцког, Америка Лутера Кинга... власт је сачувана, сванула је нова легенда. Власт или бесмртност? Хоће ли Србија жртвовати Вука Драшковића, да би у њему добила још једну легенду, а у Милошевићу новог тиранина?

Када једног човека чува полиција, а другог љубав, иако су оба чувара вредна пажње, од првог се гине, а од другог, кажу — живи. Дакле, разлике су огромне. Управо онолико колико се разликују два српска национална лидера и два народа: један на Теразијама, други на Ушћу. Сва српска социјалистичка властела изређала се на обалама Саве, на митингу лезилебовића (духовитост Срба најлакше се види у критичним ситуацијама), љута и прпошна. Недостајао је само онај најљубљи и најпрпошнији, онај коме се највише аплаудирало, онај због кога се заиграло коло (неки кажу 'danse macabre'), онај-чије-је-име-Слободан.

Слободан-који-нестаје неће постати српска легенда. Он је имао неке шансе док није наплатио своје услуге и од скромног човека са чиновничким станом вишег средњег staleжа бирократије постао власник виле на брежуљцима Београда, елегантан као Раиса Горбачов, деликатан као неко у стакленој радњи. Сиromашан по рођењу, Милошевић је за себе остварио комунизам. Некад изванредан слуга својим садашњим слугама, набијен понижењем потчињених, данас се исказује као врстан господар бившим господарима чије је понижење потпуно. Ако постоји „комунистички сан“, Милошевић га је остварио. Он га се неће одрећи. Није сматрао својом дужношћу да се појави пред оба народа: пред оним на Теразијама и оним на Ушћу. Ризик непосредне животне опасности био је изувише велики. Слободан Милошевић постао је аутарх чији ће живот убудуће одређивати затворене просторије и изоловане резиденције. Тужна судбина за дечака из Пожаревца.

Међутим, Вук Драшковић већ улази у легенду. Љубав којом га обасипа српска омладина је дирљива љубав. Тиранија инспирише стварање легенде. Њему се кукавичлук, попут Милошевићевог, не опрашта. Зато што је први кукавица, други мора бити херој. Мартовске демонстрације, попут већине великих превирања, просто морају да личе на античку трагедију.

Драшковић је, наравно, само притворен. Начас склоњен од два народа: једног на Теразијама, другог на Ушћу. Но, брине његова решеност да изгуби главу. Док остали опозициони лидери инсистирају на недостатку емоција (знак лошег домаћег васпитања и предзнак политичког пада), Драшковић ваљда је-

дини увиђа да је највећа препрека демократији — демократија као таква. Демократија као спори, досадни начин владања, који се у Србији приказује као бескрајно исцрпљивање и мрцварење отупелог друштва. Умирање без узнемиравања.

На жалост, пола века одвајања од стварности, пола века без скромне среће да успех не морамо бучно прослављати, коначно је испоставило језовиту примисао: један мора да убије, други мора бити убијен. Разумљив је бес појединих народних посланика на ову чињеницу која се избегава, али намеће. И то је Србија. Људи се љуте на храбре. Јаз између Милошевића и Драшковића, антички је јаз између кукавичлука и храбрости. Народ на Уш-

И ТО ЈЕ СРБИЈА

ћу знао је да на њих неће насрнути сузавцем, пендрецима и воденим топовима. Зато је себи и дозволио луксуз да се избесни и истресе, да би касније нашао колективно олакшање у народном колу. Народ на Теразијама очекивао је Милошевићеве специјалце, био миран и добро расположен.

Дакле, власт или бесмртност?

Од досадне стабилне власти смо далеко. И то је Србија.

Љ. ЈОРГОВАНОВИЋ

Студенти знају како се то ради

Ово није '68, ово је '91.

Академик Матија Бећковић на правој страни

ТАКО СУ ЛОВИЛИ ВУКА

Око пола осам увече на углу Андрићевог венца и Улице Маршала Тита милиција са штитовима и шљемовима погледима испраћа последње тенкове и борна кола која су тутњала од Славије доле према Тргу Републике. Један од њих вели: „Око пола осам се пуцало код Москве. Биће да су зато послали војску“.

Држимо новинарске легитимације у руци. Полиција пендреке. Реагујемо готово истовремено (они се хватају за пендреке, ми вадимо легитимације) да би нам леђа избегла трагове неспоразума.

Стојимо и чекамо. Полиција чека. Ни једни ни други не знамо ни кога ни зашто.

Загледани у горњи спрат Скупштине Србије где се виорила застава са четири слова С и било осветљено неколико просторија ослушкујемо неартикулисани звук (крчање) радио везе једног од командира милиције. Преноси се гласина међу милиционерима: „Вук је унутра. Забарикадирани су“. Само који минут пре осам командир полиције запитује новинаре: „Где је Скупштина. Зар је могуће да не зна!“

Пристајемо да га оријентишемо у простору: „Оно доле је Скупштина Београда, то је Председништво, а преко пута вас Скупштина Србије. Ћутке за њима прелазимо на другу страну улице. Пада команда: „Идемо момци, поново кордон овде на овој линији“. Из зграде Скупштине излази цивил и преноси инструкције да се истражи бочна страна Скупштине где је у приземљу у једној просторији горело светло.

Поново чујемо: „Ту су, унутра су, забарикадирани“. Још једно питање полицајца. „Шта да радимо“. И још једно чуђење новинара: „Да ли је могуће да цели дан нису знали шта раде“. Један од њихових шефова објаснио им је шта да раде: „Ако искоче, хапсите“.

На нас уопште нису обраћали пажњу. Кад су нас приметили, запрешапћење је разјарило командира: „Бјежи одавде, за вас више посла нема“.

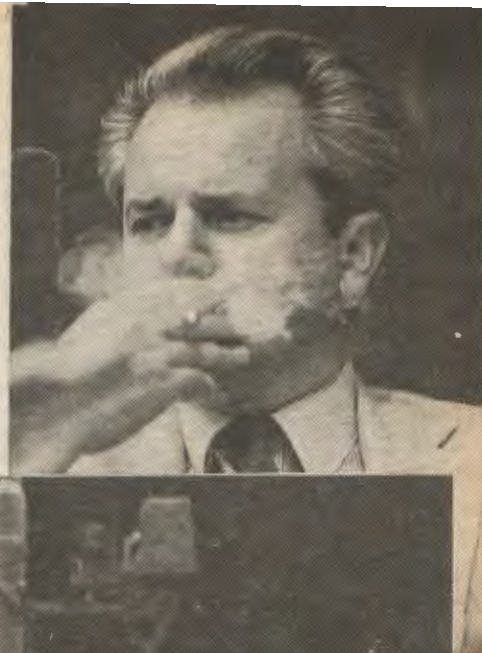
Кренусмо ка Теразијама. Личиле су нам на неки спомен комплекс.

Прва наредна вест коју смо чули била је саопштење МУП-а Србије: „... за Вука Драшковића одређен је притвор...“

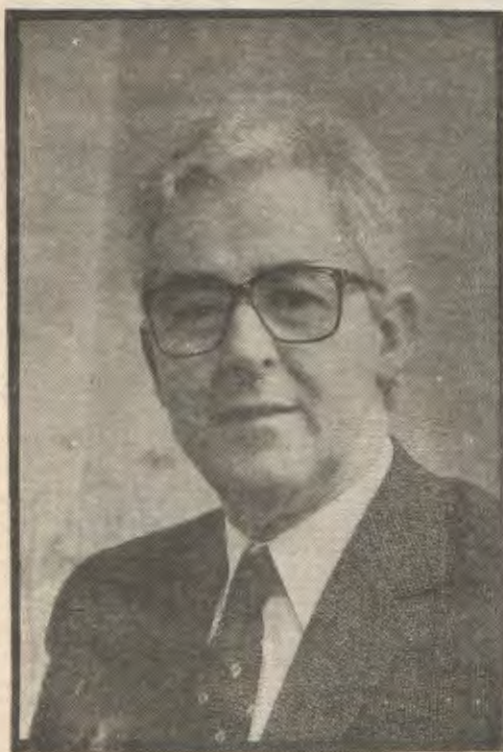

Којим пи животињама
припадају ова крзна?

Проф. др Јован Марјановић, потпредседник
Српског покрета обнове, ухапшен је 10. марта,
одмах прекршајно осуђен на 30 дана затвора и
одмах упућен на издржавање казне

Камере које слику преносе до монитора
у Милошевићевом кабинету

**КАКО ЈЕ РЕАГОВАЛА
НАРОДНА СКУПШТИНА**

СРАМАН „ЕПИЛОГ“

Српски Парламент је ових дана и ноћи најчуванија зграда у Европи. Нема тог затвора европског, па и светског, који је тако обезбеђен гвозденим оградама и живим полицијским телима под пуном ратном опремом, као што је зграда у улици Маршала Тита број 14. У том бастиону сигурности у коме се разни Бакочевићи, Јовановићи, Бојовићи, Анђелковићи и ини Кертеси осећају једино безбедно и сигурно, заштићени од београдске младости и памети, могли су се и донети онакви срамни закључци. Примењујући отужни манир бескрајног причања и дугих пауза, рачунајући на исцрпљеност и умор београдске и српске младости „код чесме“, јуришајући брутално и безочно на шачицу опозиционих посланика, СПС-овци су изборили још једну победу која их изравно води у порез, у понор, у тамни вилајет заборавља. Лажном сигурношћу успавани у паничном страху од неизбежних промена, несигурни у себе и недорасли тренутку и времену садашњем, усвајању недотупаве, блљтаве и фразерске папире, који немају везе ни са захтевима студената ни са животом самим.

На једноставне и просте студентске захтеве да се: укину репресија и ванредно стање, да се сместа на слободу пусти сви ухапшени, да се смене Митовић и компанија, да се утврди кривична одговорност виновника крвопролића, да министар полиције поднесе оставку, Српска влада, у маниру каквог изанђалог реферата из прошлих времена предлаже: да се уложи максимални напори за ово и оно, да се обезбеди слободан проток лажних информација, да се у склопу тога и тога оцени рад Митовића и компаније и сачувају до даљњег, да се максимално (пази сад опет максимално) убрза довршење поступка према ухапшенима. А храбра Српска скупштина, отеравши и оно мало мислећих људи, усваја докуменат који ће је за свагда сврстати у тамну страну Српске историје. Одговор на овај бедни докуменат добили су истог трена по његовом усвајању, код теразијске чесме која је већ постала метафора за све што је напредно, прогресивно, живуће.

М. ДАНИЛОВ

**Народна скупштина и
служи да се штити од
народа**

**Радмилу Богдановић, геноцидни министар полиције
коме не пада на памет да поднесе оставку**

Како оправдати своју кривицу?

IN MEMORIAM

Дана 9. марта 1991, у мирним демонстрацијама на улицама Београда, трагично су изгубили животе

БРАНИВОЈЕ МИЛИНОВИЋ
(1973—1991)
ученик из Београда

НЕДЕЉКО КОСОВИЋ
(1937—1991)
милиционер МУП Србије

Породицама и пријатељима погинулих редакција „Српске речи“ изражава најдубље саучешће. Нека им је лака земља.

АЛЕКСАНДАР ФИЛИПОВИЋ—АЛФИ (УЛИЧНИ СВИРАЧ ИЗ КНЕЗ МИХАИЛОВЕ)

АЛФИ ЈЕ ПРЕТУЧЕН

Сестра је успела да га види на тренутак док је био на инфузији. Пред болничким собама је стајала милиција?!? Болничарка је рекла сестри да зове у 1 час ради обавештења о његовом стању. Када је Филиповићева сестра назвала у 1 час дежурна болничарка није хтела са њом да разговара, само јој је рекла да зове после 7 часова ујутру.

У 7 часова ујутру сестра је сазнала да је Филоповић отпуштен у 3 часа — ? Отишла је у Ургентни центар, тражила отпусну листу, на којој је писало прелом десног ребра и пар модрица на грудном кошу, о контузијама стомака ни речи. Пошто није знала где да га тражи кренула је по станицама милиције и обрела се поново у 29. новембра.

Тамо прво нису хтели да кажу где је Филиповић, да би после изјавили да је у Падинској Скели на издржавању казне затвора у трајању од 30 дана.

Филиповићева сестра отишла је у Падинску Скелу. Потврдили су да је Филиповић тамо, али да никакве посете нису дозвољене и да може да дође 17 марта да се код његовог васпитача интересује за њега. Пробала је да им објасни да је он у тешком стању и питала је да ли ту има лекара, нашта је добила одговор да нема (?!?)

Сестра Александра Филиповића и даље хоће да верује да живи у правој држави.

I Ангажовала је адвоката и тужиће суду лекара који је у 03 часова отпустио Филиповића кући са преломом ребра,

II Одређена му је казна затвора без суђења, а он може само да буде у затворској болници.

Према последњим информацијама, Александар Филиповић налази се у Падинској Скели, а родбина нема приступа. Забрањено је дотурање чак и прибора за хигијену.

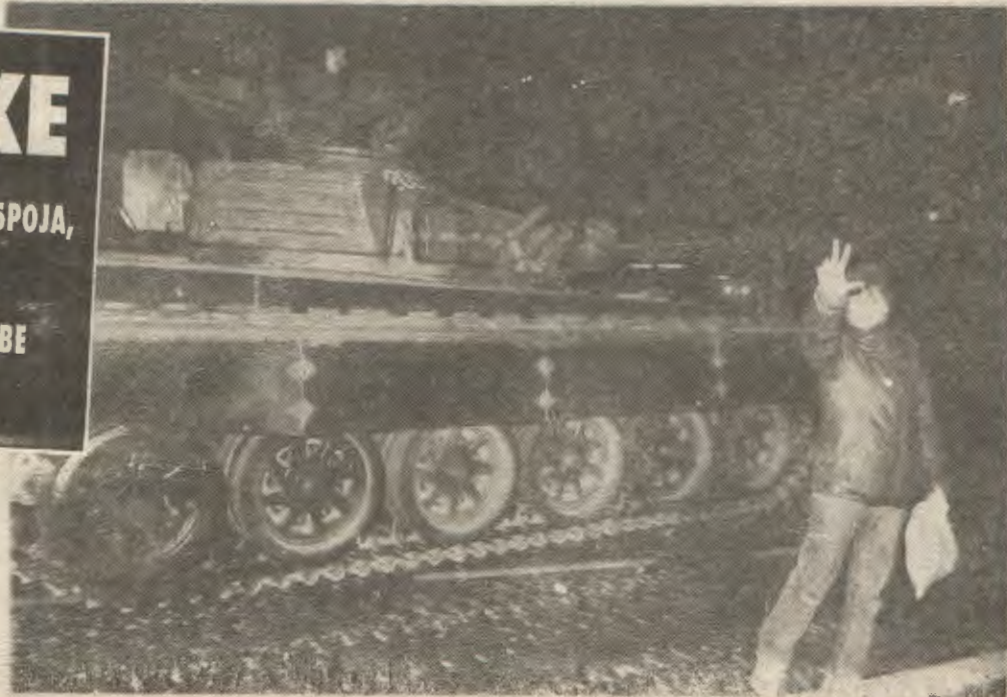
Учесник у демонстрацијама 9. марта, према ономе што је рекао својој сестри следећег дана у Ургентном центру, настрадао је тако што је кренуо да заштити два милиционера од разјарене масе, а кад им је окренуо леђа они су појурили за њим, пуцали, а затим са појачањем од десет колега оборили, тукли и шутирали. Очевици су потврдили да су га затим онесвешћеног убацили уместо у кола хитне помоћи у „марицу-бункер“. Одатле је пребачен у станицу милиције у 29. новембра. Тамо

је полуонесвешћен и у боловима лежао на бетону од 16-21.30 часова, а затим је пребачен у Ургентни центар.

Пошто није долазио кући породица је посумњала да је повређен и интересовали су се по болницама да ли је примљен. У 21 час су обавештени да није у Ургентном центру, да би у 23.30 сазнали да јесте. Сестра је отишла да га види, дежурна болничарка јој је рекла да је тренутно на опсервацији јер постоји сумња да му је пукла јетра и да има унутрашње крварење те да је тренутно на инфузији.

ОСТАВКЕ

НАКОН ЗАКЉУЧЕЊА ОВОГ БРОЈА,
ПЕТОРИЦА УРЕДНИКА
ТЕЛЕВИЗИЈЕ БЕОГРАД
ПОДНЕЛИСУ СВОЈЕ КРВАВЕ
ОСТАВКЕ.

ПОВОДОМ НЕСТАНКА „СРПСКЕ РЕЧИ“ СА „ПОЛИТИКИНИХ“ КИОСКА ЛИК ПОВУЧЕН, БРКОВИ ОСТАЛИ

Од дана када се први пут појавила на киосцима, „Српска реч“ била трн у оку владајућој партији. Најтиражније опозиционо гласило разбијало је строго контролисане информације које је сервирала власт у Србији. Пошто „Српска реч“ није реаговала ни на какве политичке притиске, власти су одлучиле да је финансијски униште.

„Српска реч“ се сама издржава, од продаје. Нема никакве прилоге са стране, осим 500 писама која стижу за сваки број и у којима људи изражавају подршку концепцији новине. Ретко се које гласило може похвалити околиким бројем писама, у којима се, осим ставова читалаца, налази и драгоцени број информација о стању у свим деловима Србије.

Новинско-издавачка кућа „Политика“ која је ПРИСТАЛА да послује по тржишним принципима и дистрибуира ТРЕЋИНУ тиража „Српске речи“, као највећи дистрибутер новина у Србији, поново је показала своје право лице: да је продужена рука СПС-а и Слободана Милошевића ЛИЧНО. Недељама су „Српској речи“ стизале незваничне информације да се на „Политику“ врши невиђени притисак од стране Милошевића да прекине продају новине која озбиљно угрожава председникову аутократску власт. Директори куће „Политика“ који су са редакцијом „Српске речи“ имали успешну пословну сарадњу и измирена сва потраживања, извесно време успешно су се одупирали овим навалама председничког беса. Међутим, након изласка из штампе броја 14 „Српске речи“ са Мирјаном Марковић која је пустила стаљинистичке бркове — на насловној страни, против „Српске речи“ поведена је невиђена хајка. Реакције нису биле јавне, али су виђени генерали у телефонским ламентирањима директорима и уредницима „Политике“; наводни напад на Мирјану Марковић доживели као увреду ЈНА, увреду Србије и увреду свих генерала.

Тако је „Политика“, без икакве најаве, ТРИ ДАНА након изласка из штампе броја 14 „Српске речи“, 6. марта 1991. повукла овај број из продаје. Склонила га са киоска без раскида уговора. Једноставно, ЗАПЛЕНИЛА ГА ЈЕ. Што мање људи види „скаредну“ фотографију, биће већа част Србије. Супруга председника републике са Стаљиновим брцима није ни иначе пријатан призор, али томе је „Српска реч“ најмање крива.

„Политика“ више неће продавати „Српску реч“ и њена позиција силе користи сва средства да новину спречи да дође до читалаца. Но, то више није битно. „Српска реч“ продаваће се и даље на киосцима „Борбе“ и „Штампе“, а „Политика“ ће своју верност Милошевићу и његовој госпоји платити свежим новцем који ће све мање пристизати у Србију.

П. С. Са места на којем је продавана, опозициона штампа је протерана, а на то место је доспела „Народна армија“. Служе народу! „Лик повучен, бркови су остали“

ПОЗИВ

Уколико желите да купите „Српску реч“, то ћете најбезбедније и најсигурније учинити уколико се ПРЕПЛАТИТЕ на нашу новину. Претплатни купон налази се на 84. страни „Српске речи“.

РЕДАКЦИЈА

БРИГА О ЉУДИМА **ДА ЛИ ЈЕ ДУШАН МИТЕВИЋ**
ДЕФИНИТИВНО ЗБРИНУТ?

ВЕЋА СРБИЈА — ВЕЋИ МИТЕВИЋ

Суђење око данашњег Митевићевог станчића трајало је готово три године. Пошто су се у међувремену непријатељи Србије још више умножили суд је донео одлуку да Митевић више не сме живети у неизвесности. У име народа!

Правда је победила — рекли су социјалисти.

Показало се да СПС полако испуњава своја предизборна обећања, а да је то тако сведочи и пресуда Петог општинског суда у Београду којом је симпатични дебелуца Душан Митевић, познатији као власник „Митела“ (или како неки ту кућу зову из милоште — ТВ Београд), проглашен легалним станаром стана у Сундацићевој 16, у коме је својевремено становао архитекта Стојаи Максимовић. Наиме, одржан је правни континуитет и суд је потврдио само оно што сви знамо — да је Србија правна држава, као што је то била и пре последњих избора.

Суђење око стана трајало је готово три године. У први мах, негде уочи првог круга избора, изгледало је да ће судија Весна Поповић донети пресуду у корист Максимовића. На сву срећу, тргла се на време и донела одлуку какву је једино могла донети, а да истовремено за три месеца поново буде реи забрана у судијску функцију.

Све је почело још давне 1982. године, када је пројект Конгресног центра архитекте Максимовића победио на међународном конкурс у Кувајту. Посао за изградњу Конгресног центра поверен је ГРО „Рад“ и средином исте године Максимовић је спаковао ствари и са породицом се упутио у Кувајт. Овде се још не појављује Душан Митевић, за кога су злобници у то време говорили да је фалсификовао извештаје са Косова те да му је адекватније занимање „носилац трећег рефлктора“ него уредник у ТВБ.

ЗЛОЧИН И КАЗНА

Максимовић је у Кувајту постао шеф пројектаната и посао је ишао својим током. Тако је било све до 1986. године, када је неко открио неслушене малверзације. Отворена је истрага против Максимовића и Бранислава Урошевића, директора „Рада“. Како је утврђено касније, Максимовић је из профита оствареног у Кувајту подмиривао рачуне „Рада“ — службена путовања и остале трошкове, да би на тај начин умањео порез, која је наша фирма морала да плати у Кувајту. Није наодмет споменути да Максимовића нису тужили Кувајћани, јер је њих директно оштетио,

већ наше правосудје, суд земље, којој је обезбедио посао од преко милион долара.

Ни овде се још увек не појављује Душан Митевић, који се у међувремену сретно оженио, открио непријатељско легло у листу „Студент“ и спасио име и дело Ј. Б. Т.-а.

Елем, Максимовић је позван назад у земљу. Почела су привођења, саслушања. Међутим, као и сваки непријатељ — Максимовић се показао чврстим орахом. Никако није признавао свој злочин. На несрећу полиције, убрзо су морали да му врате пасош који су му превентивно одузели. Наиме, из Кувајта је стигао абер да хитно шаљу Максимовића назад, да приведи посао крају, или — у противном, неће добити ни долара од изградње Конгресног центра.

Максимовић се поново спаковао, отишао у Кувајт, да би пар дана по његовом одласку била расписана потерница за њим, у којој је писало да се не зна земља његовог тренутног боравка. Да су се милиционери из улице 29. новембра, прошетали до Косовске улице, где се налази седиште „Рада“, могли су да сазнају и овај детаљ.

Одмах по расписивању потернице (ако не и пре) неко се досетио да Максимовићев стан зврји празан. Иначе, овај стан од 136 квадратних метара, са пет соба, два купатила и три терасе, Максимовић је добио уместо хонорара за пројектовање целог насеља у Сундацићевој улици. Тада, 1974. године је сматрао да нема потребе да стан буде у његовом власништву, већ се задовољио станарским правом.

Као стамбено најугроженији појавио се Душан Митевић, који је дотле са супругом Биљом живео у стану своје мајке у Пролетерских бригада. Пошто је млада била у другом стању, а богами и родила, испоставило се да је дотадашњи стан од 90 квадрата био премали за четворочлану породицу Митевић.

Пошто је управо у стилу великог инквизитора завршио посао истеривања злодуха у листу „Студент“, Митевић се досетио да конкурише за стамбено проширење. На сву срећу ГК ССРН Београда показује велико разумевање за његове проблеме и у режији Драгана Томића, тадашњег председника ССРН Београда, а сада директора „Југопетрола“, Митевић добија стан у Сундацићевој. У селидби Митевић заборавља стару мајку у стану у Пролетерских бригада иако је и она била пријављена у молби за доделу стана у Сундацићевој.

Пошто је Србија тада, као и сада, била једна правна држава, прво је морао да се одузме стан ранијем носиоцу станарског права, архитекти Максимовићу. Градско стамбено је пресавило табак, тужило Максимовића за неоправдано некоришћење стана дуже од годину дана, а суд је — гле чуда, пресудио у рекордном року у корист Стамбеног. Пошто, по законима физике, два тела не могу стати у једно (осим ако се не договоримо) претход-

но су морале да се избаце ствари из Максимовићевог стана заједно са Миланом Радосављевићем, Максимовићевим рођаком који је чувао стан.

ВЛАСНИК ТУЖИБАБА

У новембру месецу 1988. године, почиње реновирање стана за новог станара. Митевић, својевремено велики Вођин обожаваца, повукао је и неке навике од свог идола-истанчан укуса. Због тога је и реновирање стана коштало више од саме изградње, а трошкови су ишли на рачун Градског стамбеног, предузећа које је познато као једно од богатјих.

Планови око пресељења умало нису помућени, јер се неко досетио да на седници ГК ССРН Београда постави питање како је Митевићу додељен Максимовићев стан кад је судски поступак још увек у току? — Наводно, то није било у складу са законом. На то је Драган Томић добро одбрусио да оваква питања могу да постављају само непријатељи Србије, којих је тада било мање него данас, али су ипак роварили.

Тако се пријатељ народа уселио у Сундачићеву 16 крајем 1988. године, а архитекта Максимовић, преко свог заступника адвоката Зорана Стојковића, се максимално трудио не би ли му загорчао живот. Као права тужибаба, само зато што му је одузет стан који је легално добио, Максимовић се жалио Окружном суду, а затим и Врховном суду Србије, који је поништио првобитну пресуду Петог општинског суда и цео предмет вратио на поновно суђење.

И док је трајало суђење око стана, завршило се суђење у Окружном суду где је Максимовић био оптужен за пљачку. Ни данас се не зна како, тек-показало се да архитекта уопште није пљачкао Југославију. На ову пресуду нису се жалили чак ни Кувајћани, чију је пореску касу Максимовић олакшао.

Адвокат Зоран Стојковић, не би ли његов клијент задржао стан, почиње затим да се служи свакаким средствима. По њему, не може се сматрати да Максимовић није живео у свом стану из неоправданих разлога. Наиме, прво је био на раду у Кувајту, а касније је за њим била расписана потерница, тако да — у случају да се вратио у земљу, ионако

не би живео у том стану већ о државном трошку.

Нормално, судија Весна Поповић није насела на ову сладуњавау причу. Логично је да се седи у затвору док се не докаже невиност. А уколико се покаже да сте невини седели у затвору — боже мој, и то је за људе. После тога, Стојковић се заинатио да сазна како је кључ стана из судског депозита доспео у Митевићеве руке? На ово питање није одговорено ни у образложењу пресуде која је педантно исцучана на 12 страна, а да је то битно за цео случај-сигурно је да би се и сазнало.

И напослетку, после десетак одржаних рочишта — правда побеђује. Скромни стан у Судачићевој остао је у рукама онога коме је и најпотребнији — Душана Митевића кога би свака мајка радо видела поред своје ћерке. Надамо се да нам супруга Биља неће замесити на овој песничкој слободи. Понело нас.

А породици Митевић желимо ново стамбено проширење, што и не би било тако тешко јер је напослетку Србија из три дела постала — цела.

Небојша ВУКОВИЋ

У „БОЉЕМ ЖИВОТУ“ И ДАЉЕ „НЕМА НЕИЗВЕСНОСТИ“

„МАЦОЛА“ ХОЋЕ ДА БИЈЕ НАРОД

Јер је ионако све то обично позориште

Заказани пријем грађана Божаније у Скупштини Србије 21. фебруара претворио се у трагикомичну ситуацију, која је још један доказ да комунистичка власт не воли народ, нарочито у Скупштини. Група од преко две стотине грађана очекивала је тога дана да ће добити бар делић подршке садашње власти и да ће им ова „нова“ власт помоћи. Годинама грађани Божаније стрепе за своје муком направљене куће. Недавно су једва успели да убеду дрске милиционаре и осионе службенике општине Нови Београд да им на „минус петнаест“ оставе кров над главом. Да би прехитрила доношење закона којим се гарантује својина општина је похитала да што више кућа поруши и да власницима да што мању надокнаду.

Када се више од две стотине угрожених грађана појавило пред Скупштином сачекала их је милиција. Рекли су — унутра се не може, заседа Скупштина. На упорно инсистирање грађана да је пријем заказан појавио се

наш Реган, садашњи посланик и председник одбора за жалбе и представке Бата Живојиновић. Његов излазак пред народ дочекан је аплаузом. Али, кратко је трајало „народно одушевљење“. Врло осорним тоном и речима које су више примерене неком поткивачу Бата је настојао да ојађене људе убеди како Скупштина ради важан посао и како нико не може да их прими. Одмахујући руком и говорећи „Идите одавде“, ушао је у зграду. Звиждуци, повици и решеност грађана да истрају истерали су глумца „на бис“.

Вероватно љут што га ометају да присуствује Скупштини, Бата се овај пут није контролисао. На грађанина Божу Јовановића чак је и руком замахнуо изговарајући притом: „Немој ја тебе да разучем по носу“. Другом незадовољном грађанину обратио се речником већ примереним његовој партији: „Шта се дереш, будало“. Маса се згражавала и крстила, пролазници су се смејали представи на отвореном. Господин Мацола имао је шоу уживо.

Када није успео чак ни таквим понашањем да убеди народ да напусти улаз у Скупштину, брже-боље пронађена је једна слободна сала у згради на Тргу Маркса и Енгелса. Видно љут што ипак ове људе мора да слуша Мацола је одмах почео немилосрдно да вређа. Готово фрапантно је деловало сазивање да он нема нимало жеље да проникне у суштину проблема тих људи и да нема нимало цивилизацијске културе да их пристојно саслуша. Чак је једном устао да демонстративно напусти салу.

На крају, од озбиљног скупа направило се позориште. И док је Бата Живојиновић настојао да скоро сваког саговорника омаловажи, дотле му је незадовољна маса звиждала, добацивала и гласно се питала шта ће овај у Скупштини. Поготову су се питали ко му даде да води Комисију за жалбе и представке грађана — кад он није у стању чак ни да саслуша саговорника.

Један Божанијац на крају примети: „Научио је Бата да своје политичке противнике по кратком поступку, шмајсером, дугим рафалом“.

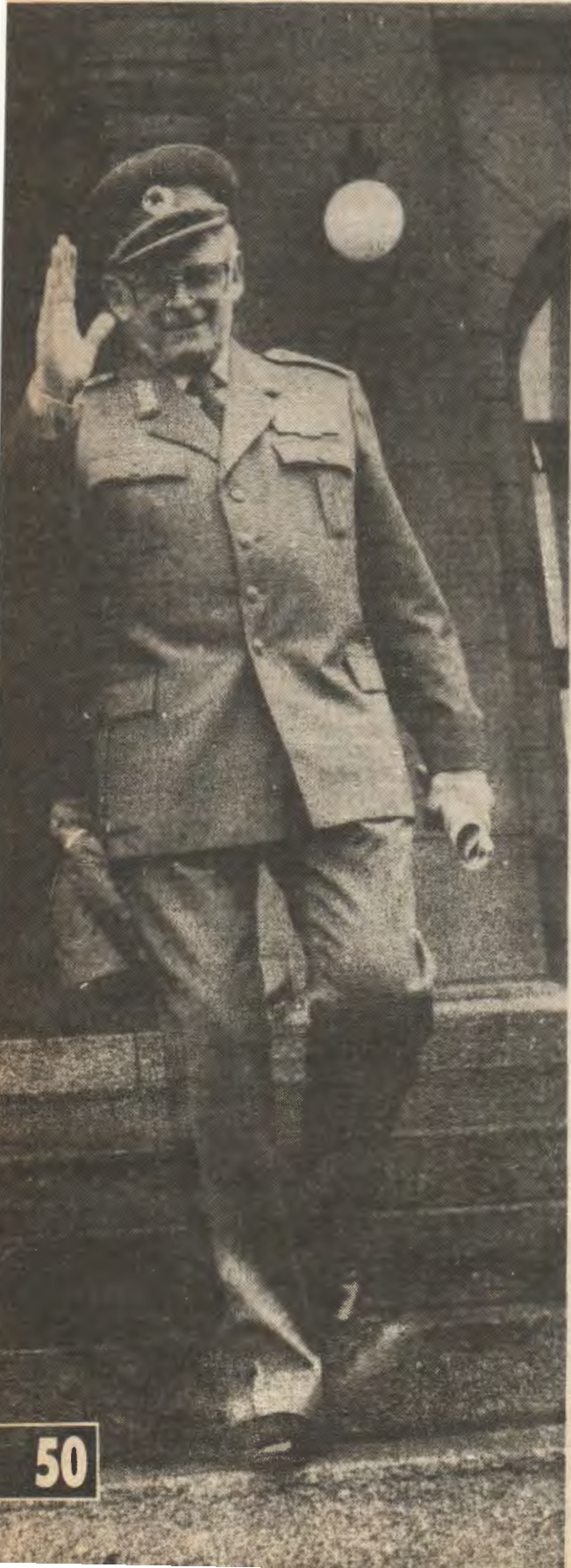
Живорад МИЛУТИНОВИЋ

ИМЕ РУЖЕ

ГЕНЕРАЛ СТЕВАН МИРКОВИЋ,
ПЕНЗИОНЕР КОЈИ ЈЕ ПРИМИО ПЕНЗИЈУ

ШАМАР ЗА ЦАРА ЛАЗАРА

Војсковођа, делија без мане
Ширио по небу падобране
503 је пута он скочио
Генералско звање је добио
Војево је у биткама многим
И ни једну изгубио није
Стратег врли зидао је здање
Сазидео вилу код Сежане.

Које ли је Он радио радње?
И како је дош'о до те градње?
Ил' закидом војсци на оброку
Ил' народу без крова над главом
Ил' младежи без раднога места
Ил' харачем над кулац — сељаком
Ил' порезом на радничке плате
Дал'од сени мртвих партизана?

Ил' је дика из Народне банке
На дуг почек и мини камате
Узимао новац беспошtedно
Волећ земљу драгу неизмерно?!

Па и народ има своје виле
У песмама виле Равијојле
На њивама виле — грабуљице
И нико му прекоре не даје
Што насрће сад' на генерале?!
Непријатељ мора јасно знати
Украдено нећемо враћати
Што узесмо бранићемо крвљу
Створићемо четрдесетпрву
Обновити и Отоке Голе
Покрај ових што сада постоје
Ил' ће народ покоран нам бити
Ил' ћемо га силом присилити!
Ал' то беше генералу мало
На Србе се јунак окомио
У одлучну битку је ступио
Да покаже све вештине војне
Узмахује са десницом руком
Па удара ваздух међу очи
Позивајући мртвог цар Лазара
Да му одмах на мегдан изађе
Нек' упозна српског генерала
Како нову историју ствара.

А Цар Лазо смирено му вели:
Ви имате држављанство двојно
Словеначко и донекле Српско
Тућ' се с' Вама није мени мудро
Не би било српски ни витешки
Само бих се силно обрукао
Кад' бих на Вас мача потегао.
Већ ја молим Србе — добре људе
Да с' молитвом окају Вам грехе
Што Србију у црно зависте
Прокоцкасте а и оробисте.
Ја не желим савет да Вам дајем
Пут етике ни правац морала
Ал' би било Србима угодно
Да кредено благо повратите
И одете у сежанске дворе.
Браните их како Вам је драго
Ал' немојте српску крвцу лити
Поштено је и мислим праведно
Оставите Србију на миру.

Ако ово часно испуните
Пружићу Вам признање највеће
Да сте мене лично погубили
Реч Вам' даје српски Цар Лазаре!

Одговара смели генерале:
Немој Царе са мном да се зезаш!
Јер нас има безброј генерала
Генерала а и адмирала
Свако вилу од нас своју има
По заслуги и по скоковима
А кол' ко је савест наша чиста
Одлучиће савез комуниста.
А Србији што се из сна буди
Може очас калашњик да суди.
Ал' боље је и тако да буде
Него опет да висе на врбе
Да их мртве плута река Сава
Јасеновац у пеп'о претвара.
Зато царе води бригу своју
Србе пусти под команду моју
Нека раде и нек' харач дају
Само тако сачуваће главу!

Нек ти буде — рече Царе Лазо
Много си се осилио старче
Јер Срби су силног Цар' Душана
Присилили на законске правде
Па влађа ће и вас генерале.
Сем да Срби нису више Срби
Већ послушне измењарске слуге
То вам онда нису ничим Срби
Нити сте ви Србма господари
То је жеља оболелог духа
Да Србијом без Србина влада
Ко' што звезде давно усахнуле
Са светлошћу ум нам обмањују.
Залудна је прича о Србима
Кад Србија више не постоји
Ак' је тако Богом нек' је просто
Ви владајте — мене више нема!

Шта ће бити и ко је у праву
То ће време током одгонетат
Метафора о Лазару Цару (што је рече Драш-
ковићу Вуче)
Ил' генерал маркиз од Сежане
Што почасно грађанство имаде
Јер је многе задужио људе
Слободанка о томе ће писат
Ако српство истину дочека!

КАМЕНОЛОМИ РАТКА ЋУЛИБРКА

У своје време, за савезног министра за финансије био је биран инжењер **Петар Костић** и то у годинама када смо се неконтролисано задуживали под крајње неповољним условима. Тада је инфлација узела замаха који се касније претворио у галопирајући темпо невиђен у Европи после велике привредне кризе тридесетих година. Петар Костић, наравно, није се стидео да обавља посао који не разуме, у коме није схватао ни основну терминологију, па је онемогућавао сваку иоле рационалну комуникацију. Можете само замислити разговор који је водио са финансијским експертима ММФ-а! Слична је ситуација и данас са министрима које Србија има у СИВ-у. Ниједан од њих није компетентан за решавање питања која данас море Србију.

Каријера без памети

Ако је у Брозово време могло да се деси да један инжењер машинства изиграва министра за финансије, мора ли се то и сада догађати? Недавно је Савезна привредна комора за секретара за грађевинарство, по војвођанском кључу, изабрала **рударског инжењера** и то оног који је на факултету студирао **смер за рударске машине** (!), човека који у грађевинарству није провео ни један дан.

Рударски инжењер **Ратко Ћулибрк**, отпочео је са радом у панчевачком „Војводинапуту“ као референт за транспорт, што прецизно значи да је одређивао **који ће шофер где да вози**. Као несвршени студент рударства које је студирао много година, запослен је под притиском комитета, јер је пре тога био професионални студент-посланик покрајинске скупштине. Од свих квалитета које је имао, истичу се следећи: рођен је у збегу 1943, а ову чињеницу максимално је користио. За

време студентских немира 1968, успешно је обавио све своје задатке, па је вероватно због тога постао посланик. У мутним временима обрачуна са српским „техномаџерима“, он се истакао као члан радних група које су другима секле главе, стога је са места референта за транспорт унапређен за директора, уместо претходника који га је запослио, а кога је заједно са својим партијским истомишљеницима отерао у затвор. Пошто се Ћулибрк на дужности директора није снашао, јер је био недорастао (а постојао је и снажан отпор јавног мњења, јер је постало крајње провидно да је један частан човек отеран само зато да би се једном „татином сину“ отворила врата каријере).

На који је начин Ратко Ћулибрк отерао у

затвор свог бившег директора, проф. др **Драгослава Словића**?

Из записника старих 18 година, ствара се слика времена тзв. Титове епохе: на предлог партијске организације разрешава се дужности директор Драгослав Словић. Његови „греси“: Словић се „менаџерски“ понашао, дозвољавао је да се радницима дају кредити за станове, па су на тај начин „друштвена средства приватизована“, „није се залагао за развој самоуправљања“... и сличне оптужбе из добро познатог болшевичког арсенала.

Уз помоћ добрих другова

„Ћулибрк је одиграо доминантну улогу у моме хапшењу, стога ми је тешко да о њему уопште говорим“, рекао је за „Српску реч“ **Драгослав Словић**. „Носим га у сећању као нерадног и неспособног човека, патолошког каријеристу каквог више никада у животу нисам срео. Ма колико да сам се удаљио од тог времена, бојим се да не будем исувише личан, чак и када је у питању човек чије су интриге биле узрок моме хапшењу. Док је моја позиција била чврста, он је био крајње снисходљив и сарвилан — да не кажем да ме је сваког јутра звао са питањем **да ли треба бурек!** Када је моја позиција у панчевачком комбинату почела да слаби и када је постало јасно да нећу још дуго бити директор, он је почео да доводи другове **Ђорђа Радосављевића**, каснијег председника аутономашког врха, **Славка Веселинова**, председника покрајинске партије, **Жику Радивојева**, председника општине, као и друге важне другове. Ове касније познате целате спрства доводио је да ми покаже са киме се, ето, он дружи. Ти људи су га одвели у Нови Сад и поставили на функцију директора каменолома, на којој се никада не би нашао по својим способностима. Уосталом, он је годинама био секретар за грађевинарство у Привредној комори Војводине, где су се поред њега нашли и други неспособни директори“, каже др Словић.

У каменолому „Војводинапут“, иако нико од радника није хтео да се представи пуним именом, оцене су исте: „Многе директоре смо променили, али Ћулибрк нас је у црно завио. После његовог „директорија“, више се никада нећемо опоравити. Хвала богу да је отишао. Славили смо онај дан када је он напустио предузеће“.

У комори Војводине интересовали смо се шта Ћулибркове колеге мисле о томе да је један њихов члан изабран на тако високу функцију као што је секретар за грађевинарство. Старији господин нам је софистички одговорио: „Наша унапређења су вам као медаље — имају две стране. По једном тумачењу, напред иду боли. По другом, унапређење је једини начин да се некога ослободите. Ми не знамо које од ова два кључа отвара истину о именовању Ћулибрка, али бисмо желели да ниједан не уђе у тако велику браву“.

Оливера ЋУРЂЕВИЋ

МАТКОВИЋ ПРОДАЈЕ „ОБУЋУ“?

Како је Душан Матковић догутао до министарске фотеље у влади Србије? Та фотеља нас радне људе обуће „Београд“ коштала је 3.000.000 немачких марака. „Туристичка штампа“ предузеће за пропаганду и њен челни човек Канкараш Драган и њему блиски људи организују бесплатну предизборну пропагандну кампању сад већ промовисаног министра за индустрију, од штампе плаката, календара и финансирања изборног штаба. Као награду за овако добро обављен посао „Туристичка штампа“ се усељава у нашу пословну зграду у Ђуре Ђаковића бр. 100 без динара положеног аванса. Да чудо буде веће пре 20 дана освојено је оглас у „Политици“

ПРОДАЈЕ СЕ ЗГРАДА ОБУЋЕ БЕОГРАД НА ТРИ СПРАТА У УЛИЦИ ЂУРЕ ЂАКОВИЋА БРОЈ 100. Оглас садржи све битне елементе о продаји само није наведено да ли се продаје и са штампаријама „Туристичке штампе“.

Питамо се ко кога лаже???

Какви су то министри и директори који лажу 1.500 својих радника, а шта ће тек бити са народом Србије.

Ево сада је већ пролеће, наш министар већ мисли где ће лето да проведе а нас раднике је оставио без плата, зграде и многих нерешених проблема.

„Туристичка штампа“ која послује са губицима а од Поштанске штедионице и Народне банке Србије добија силне кредите, на основу чега? Вероватно иза свега овога стоји новопечени министар Матковић.

Радни људи Индустрије обуће „Београд“ Земун Твориничка

СВИЛЕНА МАРАМА ИЛИ ГАЈТАН

Након грандиозне идеје да се обнови Савез студената, неко се присетио да је Дом културе Студентски град власник идеалног културног простора у центру града на који млади СС-овци још увек нису ставили шапу. Како је највеће студентско насеље једнодушно подржало Драшковића, у знак реванша на сцену је ступио Александар Никачевић и одмах се кандидовао за орден Горана Тривана, министра за социјалистичке мишиће.

Иако се економска (за нас) и политичка (за њих) ситуација преокренула на горе, другове и другарице са Београдског универзитета не напушта оптимизам. И даље делују „у масама“ (у складу са својом политичком доктрином). Само крајње наивни или необавештени могу да прогутају приче о тзв. деполитизацији Универзитета. Такав расадник комунистичких (мада се последње време радије одазивају на „социјалисто!“) талената брани се и браниће се до последњег човека. Са универзитета као изборне базе потичу највеће звезде српске политике: другарице Марковић (М) и Алексић (С), другови Унковић, Шкундрић, Алексић (М), Лабан, Смиљковић, Перучић, Марковић (Д), Штамбук, Кундак — Тодоровић, Триван... Оне мање знамените да не помињемо.

Протекле четири године (гле ироније: идеалан академски стаж) нису наше „ослободиоце“ од старих, поражених снага учиниле неотпорним на свакојака изненађења. „Продор реакционарних идеја“ дочакали су на грудобрану Капетан-Мишиног здања. Већина као заклети СПС-овци, али нашло се места у „широком фронту левих снага“ и за љубитеље СК — ПЈ (Марковић М, Тодоровић). Поетесе у души, каква је нпр. Снежана Алексић (с) нашле су се у Покрету жена за СКЈ.

ТВРЉАВА ВУКА ДРАШКОВИЋА

Дакле, после кликтања и штектања о „диференцијацији“ дошао је ред и на „деполитизацију“. (Што се, наравно, односило на студенте). Неко је, наиме, дошао на идеју да васкрсне Савез студената. То је међу онима који су из ревносног обрачуна са истоименом организацијом раних седамдесетих постигли све у свом кукавном животу — изазвало прavo одушевљење.

У „деполитизацији“ се не само дотичним друговима знан начин уклопио и новоформирани Одбор научних радника, универзитетских наставника, сарадника и студената СПС. А пошто су, како је познато од своје комунистичке прошлости преузели и све саме лепе ствари, у пакету СПС нашле су се и просторије упокојеног УК СК.

У складу са својом комунистичком технологијом, владања, чланови социјалистичког лобија на универзитету припремили су два узајамно повезана плана: један о „сузбијању десних тенденција“ међу студентима, и други о материјалној стимулацији „деполитизатора“.

За реализацију им је, међути, преостала већ опевана и оплакана сува дренажна српске привреде. Зато се и наметнуло резервно решење — ударац на имовину установа које су „десничарима“ послужиле као заклон заболеле их неупоредиво више од другарских критика и, истовремено, из тог ће се плена намирити мезимчад из СС (због неугодних асоцијација пуна скраћеница гласи ССБ).

Први се на удару нашао Дом културе Студентски град. (За највеће студентско насеље на Балкану социјалисти отворено тврде да је „тврђава Вука Драшковића“). Опсетили се у Ректорату да се под управом ДК Студентски град налази драгоцен простор у центру Београда, ни сто метара од Теразија. Помисао на недавно реновирана „Нови клуб“ — са галеријом, салом за трибине и филмске пројекције, кафићем и неколико канцеларија — озбиљно је узбудила социјалисте. Стари махери нису губили време. Прибављена је нужна форма за прикривање узурпације: одлуком скупштине Универзитета у Београду од 14. јануара просторије у Нушићевој 6 додељене су на коришћење ССБ-у. Да неко од присутних делегата не би постављао сувишна питања, ова је „тачка“ дељена на издвојеном папиру пред вратима сале, као проширење дневног реда. Ником није пало на памет да о овоме претходно обавести уредника и сараднике „Новог клуба“, или да претресе правну ваљаност оваквог одлучивања. Јер, Дом културе Студентски град је склопио са предузећем „Пословни простор“ уговор по којем је искључиви закупцац и корисник сада већ спорних просторија. О одредбе уговора се до тад није огрешио, тј. закуп је уредно плаћао.

Пошто није дошло до споразума (бар је принудно исељење покушао тако да предочи), председник Савеза студената Београда Александар Никачевић са својим „радним председништвом“ проваљује у просторије

„Новог клуба“. Да би био сигуран у потпуни неуспех (а можда и фасциниран новом животном и радном средином) Никачевић ту ноћ проводи на освојеној територији.

ТРИВАНОВИ НАСЛЕДНИЦИ

Ни противник не седи скрштених руку. Шаље двојицу кршних момака, редара из „Студењака“, па се на тај начин успоставља својеврсно двовлашће. А на страни окупатора имало се шта и видети: млади другови воле да „баце“ карту у глумив фебруарским ноћима (упад је изведен 4. фебруара), оближњи драгстор снабдева коњаком, а наврате повремено и другарице.

За потпуни провод дојучерашњи корисници подносе тужбу суду против „незапослених провалнка“?!

Никачевић, с тешком муком, одлази у Студентски град у нади да ће се „побуњеници“ уразумити. Сматра да ће бити довољно пар пута да махне именом и функцијом професора БУ др Милорада Бабовића, народног посланика, по чијем налогу је све обављено, па да их сатера назад, у мишије рупе. Међутим, доживљава нечувено понижавање лекцијама о лепом и правном понашању, на шта успева једино бесно да процеди: „Тамо где се често помиње право, мени је то сумњиво“. Онима који су то наслућивали потврђује да је достојан наследник свог славног претходника Горана Тривана, сада министра за спорт и младеж.

Откуд нервоза код Никачевића? За један се од разлога (у складу са предизборним слоганом о неизвесности) поуздано зна, а зове се: „Извештај о финансијском пословању Универзитета у Београду“ (за 90. годину), усвојен 27. фебруара ове године. У њему је на први поглед све зрихтано к’о бомбон. Приходи за прошлу годину у колони „остварено“ премашују „планирано“. Црно на бело. Домаћински однос према друштвеним средствима потцртавају трошкови, где „остварено“ достиже „планирано“ са највише 90 одсто. Још да се могла прећутати јануарска блокада рачуна целог Београдског универзитета, од првог дана после те сјајне сезоне ’90... Нико не би ни помислио да су планирана средства за „расход“ само списак пустих жеља (укупно педесет ставки). Због беспарице, а не због „социјалистичких морала“, рецимо, дневнице за службена путовања су покривене са свега 3/4 планиране суме.

Универзитет у банкруту, што подразумева и десеткован број плаћених функција, виси Никачевићу над главом. Подсећа га да мора много да се труди да умилости своје шефове, не би ли они превидели његов већ десетогодишњи боравак на Архитектонском факултету. Дође лето тридесето, а дипломе ни. У родни му се Прибој нико не враћа. А ни противници га не остављају на миру. Мало по мало, па му дошпану да га је од близу 70000 студената Београдског универзитета изабрало њих 1481, или око 2%.

Вероватно ће му, ипак, помоћи то што су га на неуспелом митингу у Студентском граду, у октобру прошле године, студенти немилосрдно исмејали. Они Вукови, ко би други. Одлична препорука. Уз већ надалеко чувену елеганцију Никачевићеву, сажету у неизоставној свиленој марамици око врата.

За једну „успешну“ социјалистичку каријеру — сасвим довољно.

А. ЦВЕТКОВИЋ

СЕЧА КНЕЗОВА, ДРУГИ ПУТ

Ко се није уклапао у кадровске калу-пе, или није био „високе Б категори-је“, није имао никакву шансу да се нађе на иоле обиљнијој друштвеној, привредној или политичкој функцији.

Вишестраначје је дало повода и **комунистичким кадровима** да се „слободно“ изјасне и политички одреде. На велико запрепашћење премаскираних комуниста, неки председници општина и носиоци других високих функција у општини, нису се учланили у СПС. Једни су остали „ван странке“ а други су се учланили у партије које нису „блиске“ Социјалистичкој.

Уочи општинских избора социјалисти су кренули у акцију кадровске чистке. Одлучили су да се са свих кључних места у општинама Србије смене сви морално-политички неподобни људи.

Очекујући да би и на предстојећим изборима они могли озбиљно конкурисати кандидатима СПС, социјалисти су повели кампању да их предупреду.

Већ месецима Општински одбор СПС у Сокобањи покушава да смени председника Општинске скупштине господина **Драгоја Луковића**.

Луковић је референдумом задобио поверење суграђана, али се прошле године, присуствовањем митинзима опозиције, учлањивањем у Српски покрет обнове и избором у Централни управни одбор замерио владајућој партији.

Први захтев за Луковићевим смењивањем постављен је преко општинске борачке организације још јула прошле године, али га је делегатска Скупштина Сокобање одбацила. Борци нису успели, али је акцију наставила Социјалистичка партија преко свога општинског одбора. А на његовом челу је г. **Мирко Кулић**, председник Извршног савета СО Соко Бања, и данашњи посланик у Скупштини Србије.

Средином фебруара Општински одбор СПС сазвао је своје чланове, делегате у општинској скупштини, и обавезао их је да писмено затраже Луковићево смењивање.

У складу са „демократским централизмом“ делегати социјалисти су срочили 25. фебруара и писмени захтев којим од Скупштине Соко Бање траже смењивање председника **Драгоја Луковића**.

„ВЛАСТ“ БЕЗ ГРАЂАНСКОГ ПРАВА

Образложење захтева је импресивно. Председник Луковић је, по мишљењу делегата социјалиста, крив јер је „... од канцеларије председника Скупштине правиво Штаб опозиционих партија и странака, што је ишао на митинге опозиције, што је нападао ранија руководства због службених одлазака у иностранство, а сам то исто чини, иде три пута у Израел, од тога два пута о трошку општине...“.

И мада писмени захтев делегата социјалистичке партије у сокобањској Скупштини општине није поднет у складу са важећим пословником о скупштинском раду, питање смењивања председника Луковића постављено је на седници одржаној 28. фебруара.

Очекујући вишестраначке општинске изборе Социјалистичка партија Србије не престаје да се бави једином политиком која је њеним лидерима нишла од руке — кадровском политиком. Од културе, српским комунистима једино је блиска она — безбедносна. Сокобањски случај то потврђује.

Председник Луковић је уверљиво оповргао инсинуацију из захтева којим се тражи његово смењивање. Објаснио је да је митинзима опозиционих партија присуствовао користећи се грађанским правом да иде где хоће и да присуствује јавним скуповима који нису забрањени. Није спорио да је члан Српског покрета обнове, а у његову канцеларију су долазили грађани, који нису чекали на пријем. Свима су председникова врата била широм отворена.

Праве мотиве за Луковићеву смену изнео је, мада неизвесно, председник Извршног савета и председник Општинског одбора СПС **Мирко Кулић**. Он није спорио да је г. Луковић веома частан човек, да није злоупотребљавао своју функцију, али је нагласио да је, ипак, Луковић недоличан да буде на овом одговорном месту.

Господин Кулић је, иначе, човек високе безбедности културе. Са 33 године живота успео је да пет година у сокобањском СУП-у буде његов начелник, две године је председник Извршног савета у општини и народни је посланик у републичком парламенту. Његов рођени брат Живко посланик је у Скупштини Србије за општину Медвеђа. Први пут од када у Србији постоји парламентарни живот два су брата, члана исте партије, посланици. Код комуниста је могуће.

Седница сокобањске делегатске скупштине, на којој је 28. фебруара смењен њен председник Драгоје Луковић, простом већином делегата, онеспокојава степеном исполњеног насиља чланова Општинског одбора СПС-а. Сваког тренутка је лебдела у ваздуху могућност да делегати социјалисти и физички нападу друге делегате, који су покушали да изнесу своје мишљење или да затраже да се ближе објасне и докажу председникови греси.

У старом маниру, наступајући са тезом „Ми сматрамо да су опет на сцени мрачне снаге које призивају авети прошлости, које желе да разбију Србију“ и видећи те снаге у другачије мислећим људима, социјалисти су тражили да се забрани дискусија о њиховом захтеву и да се председник Драгоје Луковић смени одмах, без потребе да појасне у чему се састоји његова кривица.

Присутни представници других опозиционих партија инсистирали су да се поштује макар процедура око смењивања председника, али су то социјалисти одбили с индигнацијом.

Непристрасни посматрач морао је остати онеспкојен понашањем социјалиста.

О каквим је људима реч и која су њихова морална својства, илустровао је председник Луковић, наводећи пример социјалистичког првака Мирка Кулића. Са њим је прошле године г. Кулић, као председник Извршног савета, путовао службено у Београд, ради разјашњења са републичким функционерима око „повратка“ гимназије у Соко Бањи. После обављеног посла председник је пошао на састанак са г. Вуком Драшковићем, заказаним у кафани „Москва“. Г. Кулић је и сам изразио жељу да се упозна са Драшковићем, јер у то време још није био сигуран да ли ће се учланити у СПС. Опрезно је чекао да процени која страна има више шанси да дође на власт.

Данас г. Кулић тражи председникову оставку, јер је на линији захтева опозиције.

УНУТРАШЊЕ НЕПОВЕРЕЊЕ

Смењивање професора Луковића са председничког места је још у нечему интересантно. Оног дана када су њега сменили, социјалисти нису изабрали другог. Њима је било само важно да смакну Луковића. За општинске интересе нису много забринути.

Господин Драгоје Луковић није једини председник који ће у Србији бити смењен пре нових општинских избора. Социјалистима се журе да „уведу ред“ у унутрашњости. Плашећи грађане ратом, крвопролићем и распадом Србије, држећи их у страху, покушавајући да на очекиваним изборима прођу опет само њихови кандидати.

Први који ће иза Луковића вероватно бити смењен је председник општине Алексинац. Ни он се није учланио у СПС и тај „грех“ је више него довољан да буде уклоњен.

Диференцијација је почела и унутар чланства Социјалистичке партије. У општини Блаце покушавају да смене председника општине, социјалистичког представника. На републичким изборима добио је његов партијски друг мандат народног посланика, и сада, као „виша власт“, покушава да смени „нижу власт“, па је несрећни Михаљ Кертес узео на себе улогу измирителја. Социјалистичка „крв“ још није пала.

Према статистици српских социјалиста, а њој се може веровати, више од 40 председника општинских скупштина није се учланило у њихову партију. Њима је, по мишљењу социјалистичких вођа, одзвонило, и очекује их смењивање са положаја. Највише „морално-политички“ неподобних је у Војводини, више од 30. Ако се томе дода да и на Косову и Метохији владају искључиво социјалисти, због „привремених мера“, онда је неповерење по унутрашњости према политици социјалистичке партије од њених дојучерашњих симпатизера (из редова Савеза комуниста) веће него што је оно које су исказали грађани престонице, гласајући за посланике опозиционих партија.

Најновија „сеча кнезова“ по Србији, и то „у зло доба, кад јој време није“, учи најављених вишестраначких избора, још један је од доказа да социјалисти никако да се ослободе свог тоталитарног односа према неистомишљенику. Да су друга, мало старија времена, они би неистомишљенике стрелили. Та времена су иза нас, али они никако да схвате.

Кнезови су посечени. А раја?

Милован БРКИЋ

ЖРТВЕ МОГУ ПАСТИ, ТВ — НЕ!

Телевизија Београд, институција коју су браниле голоруке, крзнене жене, доживела је нове звездане тренутке, успела је да одоли вандалском нападу стране силе вешто преобучене у домаће издајнике и истраје у свом стереотипном, шароликом програму. Како се стереотип решава углавном упрошћено, информативне емисије Телевизије нису одступиле од опредељења за несљутеном влашћу над нашим душама...

Вече пред митинг, ТВ Дневник уредио је и водио друг Будихна, наоружан намештеним осмехом, актуелан у третирању предстојећег догађања, поставивши себе на извесно одстојање, али не морала ради, већ повећег, меканог стомака. Као сит и ухрањен човек није имао никаквог подстрека да развија своје људске особине, па ни горе наведену моралност...

Иако су ТВ послушници у суботу равносно радили на припремању свог програма, успели су да „баце“ око и на НТВ Студио Б, а када су схватили да се вести и снимци ове телевизије не уклапају у њихову шему, једним лаганим потезом су је укинули...

Суботњи Дневник, традиционално гнусан, све се на саопштења разних одбора одабраних Срба из одабране СПС партије. Све остало десило се искључиво онако како је Митевић желео да се деси, монтирано и лажно. Овај Дневник храбро је водио Душан Чукић

ТВ КРИТИКА

који није ни трепнуо, ни зажалио, ни пожелео да саструже блисто са својих образа. Човек или гмаз, питање је сад...

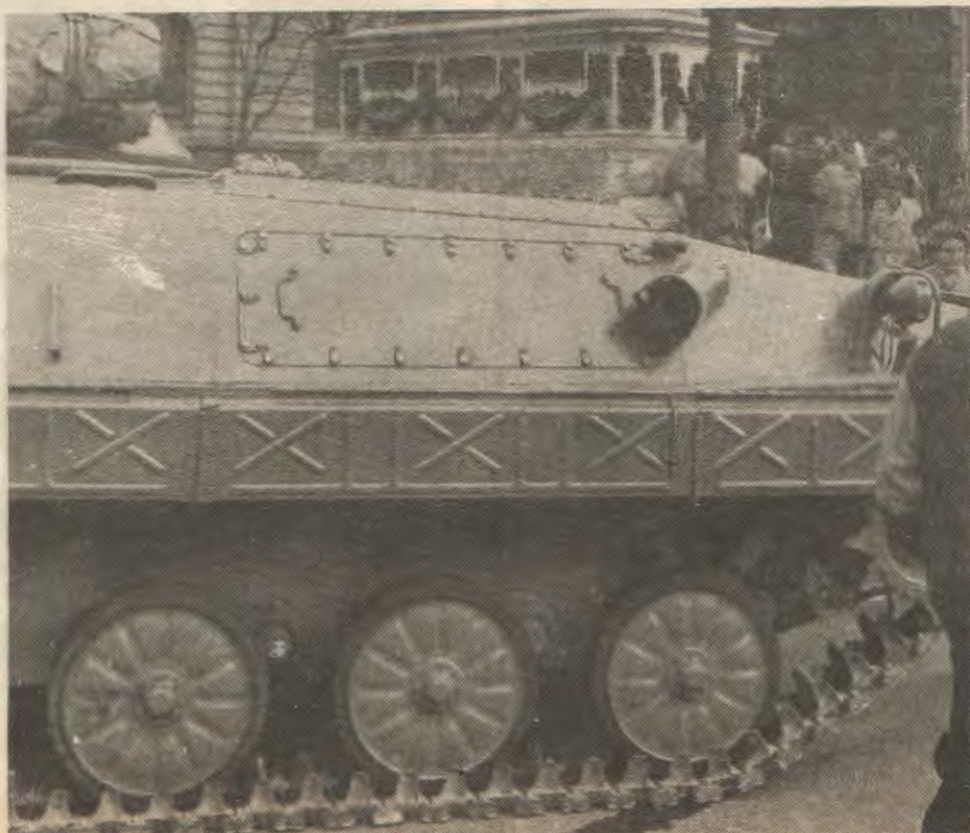
Телевизија Београд напакон је успела да пред очи својих драгих претплатника доведе председника Милошевића, који је после три године глумљења мумије са томпусом, показао да има језик и добро очуване гласне жице. Иако је то прва мумија која је проговорила, студенти нису насели чуду, већ су га извиждали, али за ТВ Београд ни то није било важно. На крају крајева, академик Никола Милошевић, окићен ружом СПС-а, те исте студенте назвао је заведеним издајцима, а ТВ Београд следио само праве изворе...

Најсрећнији тренутак за Митевића и компанију био је митинг СПС-а на Ушћу. Са колико само среће и достојанства су пустили на мале екране свесне и савесне говорнике, који су уз весела кола и поскочице показали колико жале и жртве и Београд и српски народ. А Буба Морина, која је из црнине ускочила у сенку Вука Драшковића, замењујући госпођу Штулу, може очекивати добро место уз скуте недодирљивог Митевића...

Захваљујући дотичном господину у понедељак читава Србија гледала је како се у српском Парламенту развија и буја сервилност, лукавост, подлост и лицемерство. ТВ гледалишту је објашњено да је Србија мучки нападнута, да је опозиција спречавала рад Скупштине, а богами спречиће и раст пшенице и кукуруза. Демократски изабрани посланици СПС-а играли су лажну игру до краја, верујући да уз њих на Телевизији нема неизвесности...

Телевизија Београд је бисер испао из Слобиног ока, а то око види све и зна све. Око са својом истином не сме пасти. Невине жртве могу. Митевића, Витаса, Чукића, Будихну и Шестакова за то забеле она ствар. Њу и онако свако вече истресају на своје драге претплатнике...

Д. МИХАИЛОВИЋ

СРБИЈА, ИПАК, ОСЛОБОЂЕНА?!

Тако барем тврди г. Фрањо Туђман, док му председник личне владе сервира четнике и гадове

Д а су се Срби у Хрватској наслушали свега и свачега од успостављања „најдемократскије власти“ у „најдемократскијој земљи на свијету“ — јесу. Да су доста тога осјетили на својој кожи од успостављања нове власти — јесу.

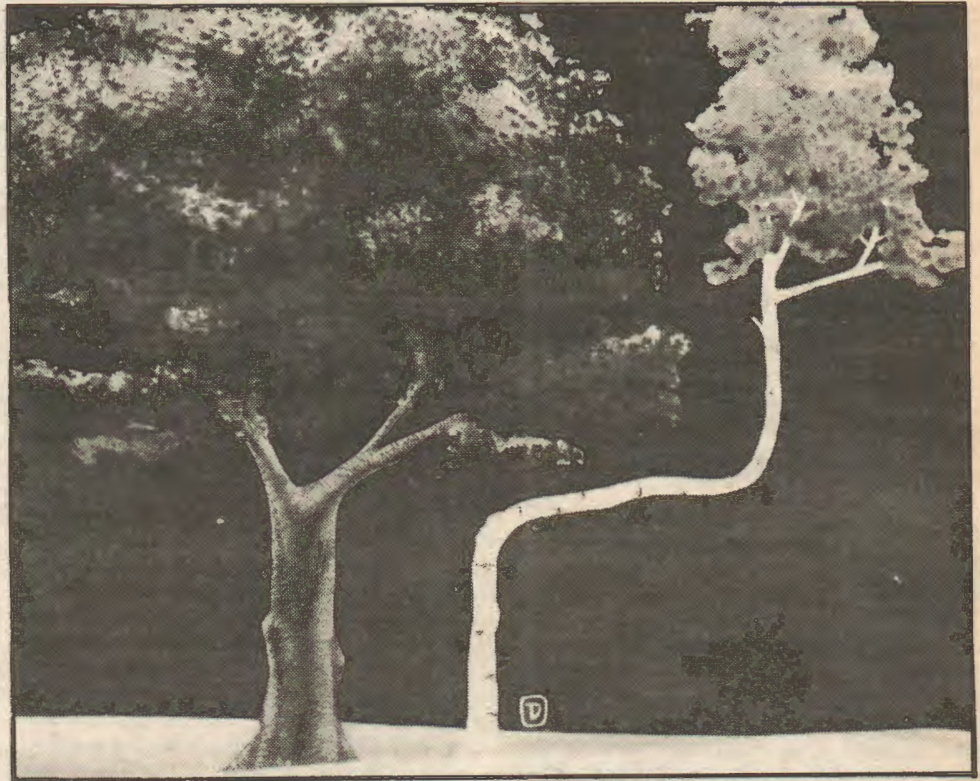
Али? Али оно што „отац свих Хрвата“ прије пар дана рече пред милионским гледалиштем ХТВ прави је бисер. Рече, а да сам није свијестан да би та његова изјава могла бити проглашена „провалом“, али, богами, и „подвалом“ године.

А „бан“ не рече ништа друго до: „...да у хрватском врховништву има више антифашиста, него у руководству било које републике у Југославији“. Ову своју тврдњу је објашњавао „антифашистичким стажом“ великог броја људи у Врховништву. Друга бисер изјава је била да је „хрватска војска ослободила Србију“. Да, добро сте ово прочитали, није ово штампарска грешка.

Ово каже нико други до човјек који је у вријеме предизборне кампање у Хрватској јавно тврдио да „НДХ није била само пука квислиншка творевина, него израз повијесних тежњи хрватског народа за својом државом“.

Послије је Туђман ту своју изјаву тумачио како му је кад одговарало. Некад је децидирано тврдио да тако нешто није нигдје рекао, а некад... Не зна ни он сам. Мисли човјек да бар „демократија“ дозвољава да се нешто каже, обећа, па заборави. Битно је да се не забораве телеграми „потпоре“ врховништву ради одбране младе „демократије“ те да се ти телеграми дакако „обнародују“ преко ХТВ и Хрватског радија. Колико простора и на радију и телевизији дају читању телеграма-ладно су свакодневно могли направити емисију у одређеном термину да „гледатељство“ одједном види ко кога и зашто подржава. А можда би све то, богами, и економски било исплативо, јер би се појединци и групе могли уз плаћање рекламирати да искажу своје „домољубље“.

Истини за вољу у почетку су се Срби по-

прилично тешко сналазили у поплави чудних ријечи из хрватског новоговора. А сваки прочитани телеграм подршке врховништву преко ХТВ-а или радија просто је врвио од чудних ријечи. Први пут су Срби чули за: „пућанство, приопћење, ухићење, гласовање, назочност“ и сам Бог зна шта још.

И поред силних богатства ријечи у том новоговору хрватски лингвисти за Србе у Крајини нису пронашли неке нове ријечи. Сигурно раде на томе, јер у држави гдје је све хрватско, и вода и ваздух, за очекивати је да ће ускоро у „оптицај“ бити пуштен неки нови назив за четника (јер званична власт Србе у Крајини што се боре за своја елементарна људска права назива четницима). При томе ће се сигурно у изналажењу новог (хрватског) назива за четника пазити да та ријеч буде стопостотно хрватска, а да четник остане четник.

А док се не објелодани тај нови назив Срби у Крајини од власти, што се декларише као народна и демократска, имају пар назива што им је „резервирала“ нова власт, и то бесплат-

но. Крајишнике називају одметницима, хајдучима, побуњеницима, брадатим сподобима. А у овом лијепљењу етикета највриједнијим се показао нико други до председник владе Хрватске Јосип Манוליћ, који је људе на барикадама звао „гадовима“. И даље је тако наставио па сваку своју појаву у јавности обилато користи да поплује Србе.

Да ХДЗ власт мисли наставити започету раду у шиканирању и етикетирању Срба показали су најновији догађаји у Пакрацу. Већ у првим информацијама о догађајима у Пакрацу Срби су оптужени за четништво, чак се тврдило на сва уста да је у Бучу четнички штаб што руководи свим акцијама у Пакрацу.

Једно је сигурно, власт у Хрватској се обилато користи познатим Гебелсовским методама. „Стотину пута понови лаж, лаж постаје истина“. Али, види и југославенска и свјетска јавност ко је овдје ко. То најбоље показује и честа љутња и „просвједи“ страним новинским агенцијама за „некоректно“ извјештавање. Те љутње и „просвједи“ долазе дакако од званичне власти у Хрватској. Заборављају господа у врховништву да се добра величина страних новинара придржава начела о коректном и објективном извјештавању. Јер се и љетос страним и домаћим новинарима нису могле повезати очи па да о „Книнским догађајима“ пишу онако како одговара господи у Загребу. И политичком „слијепцу“ је било очито ко се у тим догађајима бранио а ко нападао. А и из Книна је на стотине пута упућивана порука да се „БАРИКАДАМА БРАНИ А НЕ НАПАДА“.

Барикаде се не постављају за добронамјерне!

ПОМОЋ ДАНИЈЕЛИ

У броју 12 „Српске речи“ објавили смо апел за помоћ тешко оболелој девојци Данијели Ђурђевић, чија се болест може успешно лечити само у једној париској болници. Нашој редакцији јавило се више читалаца тражећи адресу мале Данијеле, како би јој на различите начине помогли.

Председништво СПО донело је одлуку да родитељима оболеле девојчице упути помоћ за лечење у износу од 10.000 динара, а редакцији „Српске речи“ 5.000 динара.

Објављујемо, такође, Данијелину адресу која гласи:

ДАНИЈЕЛА ЂУРЂЕВИЋ
село ЛИПОВИЦА, 16000 ЛЕСКОВАЦ

Жиро рачун 62100-623-16-80700-14-76-04719-7 Југобанка Лесковац

ИВАНОВИЋУ, РАЗМИСЛИ ТИ!

Познати „Политикин“ новинар Васко Ивановић у свом листу од 17. фебруара 1991. године одао је „ПИСМО СКУПШТИНИ КНИНА И КНИЊАНИМА“ под насловом „МОЛИМО ВАС ДА РАЗМИСЛИТЕ“. Писмо, репортажа, хроника заводљиво, вјешто срочено да човјек помисли да писмописничев савјет (молбу?) треба прихватити. Али...

Општинска комисија за промјену назива улица и трагова у Книну (председавао др Милан Бабић) оцијенила је да „постојећа имена улица не представљају на адекватан начин личности и догађаје из историје српског народа, посебно када је реч о историји и култури Книнске крајине.“ При том је комисија предложила (зналачки) да неке од најзначајнијих личности, и најнеспорнијих, из историје и културе српског народа добију „своје“ улице у Книну уместо досадашњих назива који,

руку на срце, не значе ама баш ништа ни за историју ни за културу српског народа и Книнске крајине, а за **останак** којих назива се залаже новинар Ивановић.

Ко је у праву и да ли о Ивановићевој „молби“ вриједи уопште и размишљати најбоље се види из поређења предложених и досадашњих назива улица и тргова (досадашњи називи у загради): ДОСИТЕЈЕВА (Сплитска), КНЕЗА ЛАЗАРА (Јове Миодраговића и Жељка Милојевића), СТЕФАНА НЕМАЊЕ (Петра Драпшина (!) и Путем АВНОЈ-А), ВУКА КАРАЦИЋА (Прве далматинске пролетерске бригаде), КРАЈИШКА (12 хрватских пролетерских бригада), ЦРНОГОРСКА (Четврте црногорске пролетерске бригаде), ДИНАРСКА (Ул. Батаљона Буге Борјана), ТРГ СТОЈАНА ЈАНКОВИЋА (Трг далматинских бригада), СВЕТОГ САВЕ (Петра Крвавице), ГАВРИЛА ПРИНЦИПА (Гојка Бједова), ЊЕГОШЕВА (Синобадска), ВЛАДИКЕ НИКОДИМА МИЛАША (Пере Вејновића) итд. Предложени и досадашњи називи говоре да су Книњани тек сад размишљали, да то до сада нијесу ни могли ни смјели иначе се не би десило, да им недостају Свети Сава, Његош и Вук а да се преброје све могуће далматинске и хрватске бригаде укључујући и ону која се под будним оком своје њежне комесарке истакла „радом и резултатима рада“ у Кочевском рогу код затирања

српског народа чија имена нијесу уклесана на плочама. Слиједећи логику „предлога за размишљање“ по једну улицу требало би резервисати за комесарку и њеног бркатог асистента (побили смо 30 или 35 хиљада, не знам тачно, био сам пијан — свједочио је „асистент“ грофу Толстоју).

Од свог читаоштва веома уважавани Ивановић и нехотице руши свој предлог као кулу од карата јер се уопште не пита (нити залаже да остане) зашто брисати име улице првонапредложене за промјену (Маршала Тита). Ако се не залаже за најпознатије име логично је да је неосновано залагати се за имена његових много мање познатих (и непознатих) слиједбеника и његових јединица — бригада, а то све на уштрб међаша српске културе и историје.

У својим идеолошко-патетичним репортажама Ивановић никако да сагледа демографску катастрофу српског народа, његовом идеолошки црвеном пуњењу измичу они који нијесу „наши“ макар били и мртви, а онда, онда би црне мермерне плоче са именима српских покојника биле много, много и шире и дуже. По старом, провјереном обичају („није згодно“, а не бар „у овом тренутку“) Ивановић избјегава идентификацију, за њега постоје невине жртве и „обезлуђени фашисти — усташе“, чиме и један и други израз празно звуче, садржајно непопуњени. Сходно старом обичају заобилази да су поклани несретници били Срби — православци, а да су биједни кољачи били Хрвати — католици. Узак је и неодређен појам фашизма и појам усташтво без потпунијег, садржајнијег одређења што показује и његово повампирење омогућено, међу осталим, „сазнањима“ писаним идеолошким пуњењима „свијетле будућности“.

Оваква идеолошка патетика постаје новинарска „рука из гроба“, јер уместо „ставова“ новинарство ће све више захтијевати чињенице.

У прошлом броју „Српске речи“ као аутор текста „Хоће старци да уђу у повијест“ потписан је адвокат Јован Копривица уместо адвоката Данила Г. Копривице. Извињавамо се аутору и читаоцима.

За савјете какве је дао Книњанима Ивановић је сам себе дисквалификовао још прије десетак година када је у истом листу једним такође идеолошко патетичним текстом покренуо харангу против неких својих суграђана чија је „кривица“ била у томе што су се читуљом подсетили на свога оца, што је била „груба провокација“, а не „нежно сећање“ јер онај кога се неколико деценија послје његове смрти сјећа крв његова и месо његово није био „наш човек“, па је и гријех дјеце његове „којима је ово друштво омогућило...“ голем, неизмјеран.

Книњани су размислили. И остали то покушавају. Вријеме је да размисли и Василиј Иванович.

Данило Г. КОПРИВИЦА

**МИЛО И МОМИР: ВИ СТЕ БИРАЛИ
НАС, МИ НЕ БИРАМО ВАС**

ЦРНА ГОРА

ЈЕДНОРУКИ, ЈЕДНОНОГИ И ЈЕДНООКИ

Црногорска влада још није обновила ни возни и авио-парк, а од неких њених чланова већ траже оставке. Министар за пољопривреду, шумарство и водопривреду Бранко Абрамовић, иначе брат од тетке свог председника, раднике не може да види зчима. Министар за образовање др Предраг Обрадовић, опет, никако да прихвати горку истину да га је изабрала „улица“ а не Уједињене нације. За то време СК-ПЗЈ води извесни Мило Марковић, који још увек сања о тренуцима среће доживљене поред ногу Стаљина лично. Машала!

Трагови владавине дуета Момир-Мило дубоки су и болни да болнији не могу бити. Зато штрајују радници „Радоја Дакића“, Рудника угља, послје наставника и црногорски матуранти, а по свему судећи у штрајку ће се наћи и комунисти, бар они који су схватили колико њихово вођство манипулише базом. Очекује се и штрајк читалаца, гледалаца и слушалаца Ђукановићеве штампе, телевизије и радија. Штрајк, на несрећу, изгледа, постаје судбина у последњем бастиону Стаљиновог учења.

Момир Булатовић је прошле недјеље пред радницима „Радоја Дакића“, помињао чак и подношење оставке, надајући се ваља да ће га радници у томе спријечити извршавањем хакарија у знак неограниченог повјерења које имају у владину Момира и Мила. Али умјесто хакарија, радници су Булатовићу натрљали нос, сасипајући му у лице свједочанства о откривеним лажима. Питали су га шта су значила она силна обећања, зна ли било шта друго да ради осим да обећава и обећава, зашто се ништа не мијења у Црној Гори задњих постантибироградских година, зашто није помогао „Радоју Дакићу“ иако је обећао да га спасити и за добио гласове радника. Рекли су му и то да уколико било ко у Црној Гори прими плату, да ће „Дакићевци“ доћи пред Скупштину, тамо гдје су научили да долазе, и тражити оно што је њихово.

АНТИ-МИНИСТАР

Радницима је коначно пукао филм. Уочи самих избора примили су плате, уз благослов Момирове и Милове власти, не уплаћујући средства за здравство, пензије и просвјету. Сада, међутим, из Владе је наложено да нема плата док се не изврше све обавезе према друштву. Но, нема зарада ни због тога што

се производи не могу продати, а ни средства за набавку репроматеријала, па су радници на принудном одмору, мада су очекивали да ће у складу с предизборним обећањима, већ упловити у воде успјешног пословања. Кривца за све то сада виде у новом руководству, у потезима који им не могу донијети спас, а посебно у неспособности Ђукановићеве владе.

Није, наиме, прошло ни десетак дана од формирања владе, а већ су испостављени захтјеви за смјену двојице министра, већ су радници почели да изражавају незадовољство појединим одлукама. Прво је затражена оставка министра за пољопривреду, шумарство и водопривреду мр **Бранка Абрамовића**, због тога што је овај Ђукановићев брат од тетке оштро осудио дјелатност независних синдиката. Замјерио је синдикату што испољава толико душебрижнштва за раднике, што подржава њихове ставове, а посебно што неке раднике штити у споровима са неким директорима.

„Организацију Синдиката“, пише у писму Милу Ђукановићу, „начин дјеловања и рада препустите радницима односно синдикату и синдикалном руководству које ће радници постављати и мијењати без вашег учешћа. Октобарске и јануарске догађаје радници Црне Горе су покренули и тражили подјелу посла, обавеза и одговорности, тражили функционисање правног система и државе, и смјену људи који су размишљали управо на овај начин.“

Ово у писму у којем је апострофиран министар Абрамовић потписали су руководиоци више од половине синдикалних организација Црне Горе и председници Републичких одбора самосталних синдиката. Писмо је одбила да објави црногорска штампа, исто као и информације везане за протесте због недјеља

министра Абрамовића. А управо због тога Абрамовић је почео рат са синдикатом, надајући се да ће сада као министар уз помоћ Владе моћи да води кадровску политику и у Синдикату. Синдикату који је заступао раднике у судским споровима са њим.

Са радницима и синдикалцима провео је бар половину директорских мандата у судницама. Када је Мило Ђукановић ставио руку на њега и позвао га у владу, на чудан начин су неки спорови ријешени у његову корист. Не зна се чији је допринос — Милов или Миловог оца, судије, Абрамовићевог тече. Остаје да се види како ће се окончати још десетак судских процеса против Абрамовића, посебно онај у којем га тужи четрдесетак радника млина „Мухарем Арсовић“ из Никшића, у којем је Абрамовић директоровао до одласка у владу. Зна се, међутим, да је директор Абрамовић могао скончати и иза браве, због тешких проневијера, због незаконитих трансакција новца и финансирања изборне кампање СК, те сваке материјалне потпоре свом брату Милу Ђукановићу. Иста га судбина могла задесити и због недјела у пивари „Требијеса“ одакле је такође побјегао главом без обзира. Хоће ли га одговорности спасити министарска фотеља остаје да се види, тек Синдикат је вратио ударац и биће истрајан у свом захтјеву да овај привредни преступник сједне на оптужничку клупу, да се избаци из министарске фотеље.

УЛИЦА И ВЛАСТ

А избацивање из фотеље затражили су и црногорски матуранти за министра образовања и кабинет др Предрага Обрадовића. Већ десетак дана матуранти су у штрајку због тога што су касно обавијештени да их очекује полагање завршног испита. Неће да прихвате такво поступање због тога што им се угрожавају рокови за полагање пријемних испита на факултетима, зато што им то није саопштено на почетку школске године. Разговори у Скупштини Црне Горе нијесу били ни мало угодни. Министар је ђацима подвикнуо да „улица не може мијењати законе“, а матуранти су му одговорили да „вас је улица донијела на власт“. На питање ко то сада може промијенити закон, матуранти су у глас саопштили „па Мило Ђукановић, који је законом учињен свемоћним“.

Одозго је запријеђено матурантима да се што прије врате у клупе, јер у противном им следује губитак школске године. Матуранти, међутим имају наклоност наставника, Омладинског савијета Црне Горе, а и симпатије грађана. Како ће се завршити овај окршај и хоће ли се услишити аргументовани захтјев за оставком министра образовања, остаје да се види.

Виђено је, међутим, да премијер Ђукановић губи главу. Почео је отворено да пријети, рударима из Пљеваља који се не саглашавају са Миловом кадровском политиком у руднику. Пљеваљски рудник је, наиме, јавно предузеће, па је именоване директору у надлежности Владе. Ђукановић је тамо за директора поставио Ђорђију Џуверовића иако су се рудари против њега недавно изјаснили и референдумом. Са Џуверовићем су поодавно у сукобу, оцијенили су да је неспособан за так-

ЦРНА ГОРА

ву дужност, да их је његова неспособност и да сада доводио у тежак положај, да су због његових хирова и чудних пословних потеза неколико пута штрајковали тражећи његову оставку. И сада су неколико дана у штајку, али су ипак пристали да раде, наглашавајући да Милов миљеник њима не може бити директор. Ђукановић им је поручио да је Џуверовић постављен по закону, да му он лично вјерује и да ће, уколико рудари наставе штрајк, рудник отићи под стечај. И сва републичка гласила су под присмотром Мила Ђукановића. Он има овлашћења да поставља главне уреднике и директоре, да оцјењује што је професионално, а што непрофесионално извршавање задатака. Но, убрзо се испоставило да ће његова кадровска политика брзо доживјети крах управо због непрофесионалности његовог новинара.

Грађани су озлојађени послје незапамћеног узнемиравања грађана. Новинари-специјалци „Побједе“, Радија и Телевизије Црне Горе, који су се нашли на „лицу мјеста“ у Пакрацу, мада су информације емитовали из Двора на Уни обавијестили су Црногорце да је почео грађански рат, да има четворо, па шестото и на крају првог дана најмање четрдесет мртвих и више десетина рањених Срба у Хрватској. Такве информације су шокирале црногорску јавност, за последицу имале бесану и неизвјесну ноћ, на основу њих емитовано је неколико страначких саопштења. Али испоставило се да је све била лаж, да су ствари тамо текле другачијим током. Но, посланици јавне ријечи који су на насловној страни „Побједе“ објавили те информације, у ударним информативним емисијама Радија и телевизије понашали су се као да се ништа није десило. Јасно је, међутим, да многи од њих и прижељкују такав развој догађаја, да покушавају на све начине да буду ексклузивни и сензационални. Међу тим нивинарима

специјалцима су и Драгољуб Павићевић који је својевремено јавио да се 14. конгрес СКЈ успјешно завршио избором новог Централног комитета СКЈ, а и они који су се освједочили дезинформацијама у изборној кампањи. Сви су они чланови тзв. званичног удружења новинара Црне Горе, сви су они добитници награда тог удружења и због њих се и поцијепао некадашње удружење новинара. Чињеница је да управо они уживају заштиту црногорске власти и премијера Ђукановића.

Да није тако, не би без одзива остали протести Радија Сарајево и Београд, који су пренијели информације Милових јуришника, и изазвали револт тамошње јавности. Нико од тих новинара није био ни прекорен због тих дезинформација, јер и до сада су за такву дјелатност награђивани. Побједа је похитала да својим извјештачима под хитно подијели специјалне премије за „професионално и благонаклоно извјештавање“ а на такав потез се спремају и Радио и Телевизија. Милово уређивање новина садржи гесло — што више лажи то више пара. Јавност на све то одговара пријетњама да ће бојковати такво информисање, да је крајње вријеме да се сруши уређивачка политика у медијима, која не дозвољава приступ опозицији и која о њој емитује све саме лажи. Митевић и Миновић имају своје сљедебнике у Црној Гори, супарнике који их већ угрожавају у продукцији лажи којима се замајава народ.

СТАЉИНОВ ЈАРАН

Црна Гора се ових дана замајава и Савезом коминиста — Покретом за Југославију. Тај покрет је окупио све старе большевике, оне који су овај народ довели до пропасти. Нову комунистичку организацију у чије је колективно чланство ушла побједничка партија СК, води др Мило Марковић, бивши голоотачки логораш, собни старешина, човјек који се доказао у прогону тамошњих затвореника. И њему и др Ристу Вукчевићу, предсједнику црногорског парламента, бивши логораша су опростили све грехове, чак истичу и њихове хумане поступке. Они који знају како су неки од тих који подржавају голооточке прогонитеље, пролазили у сусрету са њима остају забезежнути. Јер, на питање, „Човјече он ти је, како је објављено, сломно ногу или руку, извадио око или слично“ добијају одговор да је све то тачно, али „треба да знаш да су ми могли сломити и другу руку“. Могли су ми и живот узети и да никоме низашта не одговарају. Имали су неограничена овлашћења, али били су толико хумани да их до краја нијесу користили.

Такви добротвори народа ухватили су се у коло за спас Југославије. Заједно са Момиром и Милом, читавом црногорском влашћу.

Тако се у Црној Гори одиграва својеврсни спој „младости, знања и љепоте“ и фосилних остатака Стаљинових сљедебника. Мило Марковић усталом има све шансе да се нађе на челу те нове коалиције. Тим више што се данас хвалише да се у Москви 1946 — 48. за вријеме студија, тамо сретао са Стаљином, да му се лично заклео на доживотну верност. Како ствари стоје Ђукановић и Булатовић су се заклели Стаљиновом изасланику, јер његове методе су једини начин да се сачува на превару уграбљена власт. Народ ће бити срећан ако остане једнорук, једноног и једноок.

М. П.

СВИМ ЧЛАНОВИМА СРПСКОГ ПОКРЕТА ОБНОВЕ (СПО)

Честитам вам, драги пријатељи, на храбрости, прегалаштву, на свему што сте претрпели и учинили за наш Покрет у прошлој години. Вашом заслугом и жртвом, СПО је израстао у снагу која је, за само неколико месеци, духовно оживела Србију и припремила пут оним жељеним и великим променама које предстоје.

Наш СПО је, упркос свему што је пратило децембарске изборе, по броју посланичких места најјача опозициона странка. Ми смо, драги пријатељи, у 1990. сејали. Жетва је пред нама и ми морамо бити СПРЕМНИ.

Приближавају се општински избори. СПО морамо и кадровски, и организационо, и технички да оснажимо. Постајемо модерна странка, којој предстоје тешке политичке битке за будућност Србије.

Хоћемо да успоставимо свестрану и такорећи свакодневну везу чланства СПО са месним и општинским одборима, са нашим посланицима у парламенту, као и са Председништвом СПО у Београду. Припремамо компјутерску обраду података за сваког нашег члана, а до половине фебруара ћемо штампати и нове, много лепше и трајне, чланске карте.

Да бисмо у свему томе успели, потребан је новац, а ми га немамо. Због тога је Председништво СПО одлучило да – уведи чланарину за 1991. годину. Као што знате, за прошлу годину чланарина није наплаћивана.

Драги пријатељи, ја знам да из дана у дан живите све лошије и да је сваки динар драгоцен. Помажући СПО, ви помажете што бржи долазак бољег времена и боље Србије, у којој ћемо живети слободно и много, много боље.

Чланарина је скромна, готово симболична. Износи 150 динара годишње.

Молим вас да, одмах по пријему овог писма и уплатнице уз писмо, подмирите чланарину за целу 1991. годину.

Ако неко жели да, мимо чланарине, уплати и добровољни прилог, може то учинити овом истом уплатницом. У Секретаријату СПО чланарина и добровољни прилози биће заведени посебно.

Они којима је чланарина превисока, нека уплате – колико могу. СПО на помоћ државе рачунати не може. Драги пријатељи, ви сте наша држава и наша једина снага.

Помозите да победимо! Братски вас поздрављам. Увек са вама

Председник СПО

Вук Драшковић

**И чланарину и добровољне прилоге уплативати
на: 60812-678-91956 СДК БЕОГРАД.**

Чланарину уплатити одмах, за целу 1991. годину.

Девизни број жиро рачуна: 60811-623-378-72701-1248400625 „АГРОБАНКА“ БЕОГРАД.

Сва обавештења на тел. 328-576 и 322-200.

РАЗГОВОР С ПОВОДОМ

МИЛАН ПАРОШКИ, ПОСЛАНИК СПО И НАРОДНЕ СТРАНКЕ У СКУПШТИНИ СРБИЈЕ

ПАРЛАМЕНТ, ТО САМ ЈА!

Када им се опозиција ипак догодила у Парламенту, очекивали су да ће у најгорем случају на исто питање једни одговарати са „да“ а други „не“. А онда је Милан Парошки почео да им квари рачуне. Луцидном дрскошћу овај нимало „узорит“ посланик увео је неред и поремећај у свето скупштинско једномислије. Разјареном радошћу истрчава за говорницу у сваком тренутку збуњујући и саму опозицију која се полако раслојава на јавну и лојалну. Оптужују га да је у самодопадном артизму прешао границу доброг грађанског васпитања и отишао у пуки егзибиционизам. Он жестоко бунтује помамним негодовањем и не пристаје ни на партнјско „брифинговање“ по сваку цену. Дакле Милан Парошки, човек који мисли својом главом.

Оптужили су Вас да сте егзибициониста, сензационалиста, претенциозни провокатор, да атрактивним наступима промишљено себе стављате у епицентар српског Парламента. Браните се!

Заправо, свако моје приступно излагање о одређеној теми почиње образложењем на један веома одмерен начин. Моје реакције, афективне како сте их ви назвали, настајале су после провокације госпде из посвећених клупа. Наиме, мој афекат је био само одговор на њихове безобразлуке. Некоректности, које дозвољава чак и председник Скупштине, усмерене су на моју дисквалификацију, где он заспи нагло када изађу три посланика и клевету ме као аутономаша. Он тада блажено спава, смејући се и не зна да прекине такве нападе. Због свега, моји наступи и иступи зато не да нису афективни, него би требало и могли да буду много гори! Према томе борба у Скупштини и дијалог који се води или који водим када добијем низак ударац, понављам, не да није афективан, већ сам толерантан, и само добри живци које поседујем могу да ме одрже у седлу.

СТАЛНЕ ПРОВОКАЦИЈЕ

Чим сте ушли у Парламент загорчали сте им живот непослушношћу. Нисте испоштовали традиционално свето правило српске комунистичке политике да је сагласност равна моралности и стално нешто имате да их пропитујете. Да ли је та ваша сумња декоративна или реална?

Можда их је неко специјално инструисао да ме испровоцирају и направе експресну ситуацију, да се не би разматрале теме које предлажем. Скупштина Србије није разматрала теме, као што су српска војска, српска државност, грађанство свим Србима, уговор којим се продаје национална територија, као што је случај Фрушке горе и пет вила страном партнеру. Тај уговор је већ у самом покушају издаја, а кривично дело и сваки нацрт уговора. Такве теме у Скупштини нису отворене и заштакане су нападима испод појаса на мене лично. Инсценираним нападима Хоџе, Михаља Кертеса, па и Латиновића, све уз благослов председника Скупштине Унковића, провоцирају моју вољу и искушавају моју смиреност. Клеветање, подметање, неприхватање дијалога је за сада једини облик напада на посланике из опозиције. Постаје дегутантно и не верујем да су господа спремна, рецимо, да мењају своје понашање које је сасвим неприхватљиво за један озбиљан Парламент. Колико се они вешто користе том могућношћу да Вам не дају реч за говорницом? Први пут спречен сам кад ми нису дали да упозорим Председника Републике да треба да положи заклетву на Јеванђељу и сада последњи пут када сам требао да одбраним свој лични интегритет. Наиме, оставио сам им

на савести ту могућност да ми не дозволе да говорим. Мислим да постоји могућност да се галами и виче, али ја не прихватам такав начин комуницирања, као што не прихватам да ми може бити одузета реч. Једном посланику одузети реч који озбиљно говори о једној теми је апсурд. Мислим да је њихова брука што су ми узимали реч и дозволио сам да ми је одузму да би се показали какви јесу. **Колико је начин вашег иступања део вашег темперамента? Ипак се Ви највише чујете?** Пошто сам ја портпарол Народне странке трудим се да будем присутан и обавим посао председника странке и посланика на прави начин. Међутим, није ствар у томе. У ствари — мора све јасно и гласно да се каже! То што смо ми ућуткавани 45 година, што ниједна ствар није смела да добије име и презиме, то је оно што сад пара уши и запрепашћује. Ја уопште нисам галамција, мислим да само прецизно идентификујем појаве и дајем имена тим појавама а то људима изгледа изувише гласно. У тишини у коју нас је комунизам загуро име и презиме одређеној појави постаје галама. Разумете, није то галама, ја сам врло одмерено о свим стварима говорио.

„ЈАДНИ“ — СПС-ОВЦИ

Занима ме да ли то о чему говорите можете да кажете прихватљивије? Да ли се са њима може разговарати на други начин? Навикли су на фини скупштински мир, они су лепо устројени — један говори а сви остали исто мисле, или како је било раније — један говори а остали се тресу.

То је једини начин који тренутно имам у рукама. Они су навикли не на разговор, не на дијалоге, они су навикли на монологе. Доиста је било примедби, да сад не идентификујем једну врло високу личност која ми је с разлогом замерила што Михаља Кертеса који се дрзнуо да на жртвама мађарског геноцида, лешевима мојих двојице деде и ујака, велича своју Угарску слободу, нисам ошамарио. Требао сам га ошамарити! Међутим, то је ваљда ствар наше лалашке финоће или је то опет један српски синдром. Наиме, ми смо често спремни да истрпимо оно што нико нормалан не би истрпео. Нема тог народа, па ни тог посланика који би могао да истрпи уверује једног Мађара који каже да је он ослобађао Србе, а историјска чињеница је чињеница геноцида и истребљивања Срба од господe Угара. Заиста сам требао знатно одлучније реаговати и ишамарати друга Михаља Кертеса у Парламенту! **Један руски писац говори о томе да су стварне политичке силе које истински управљају Парламентом, силе страначке организације, критикује посланике који су изгубили слободу и покривши се страначкој дисциплини, постали послушни извршиоци воље вођа ових странака. Какав је случај у српском Парламенту?**

Проблем Скупштине је велики број позиционих посланика који су под контролом олигархије Социјалистичке партије и државне олигархије, јер Скупштина није прорадила и профункционисала по слову Устава и Изборног закона. У клубу позиционих посланика су људи који су повезани нитима једног комунистичког понашања и једног комунистичког односа и манира. Наиме, чињеница је да је само први дан заседања Скупштине био демократски дан. Наиме, тога дана још 179 по-

зиционих посланика нису били брифовани (претходни договор на којем се дају смернице посланицима како да говоре — С.П.) пре заседања Скупштине. Никада се више није десило Социјалистичкој партији и олигархији да пропусте прилику да не избрифују своје посланике. Пре заседања Скупштине социјалистички посланици обавезно иду у Градски комитет на брифинге који трају по четири, пет, шест и више часова. И, у ствари, њима је тешко! Опозицији није тешко у Скупштини, јер заступа своја мишљења. Наше консултације су кратке и трају пет минута, тек да кажемо отприлике шта ћемо данас покренути, и то свако према своме нахођењу. Господа посланици из позиционих клубова пролазе кроз врло ружне третмане. Иницијатива позиционих посланика је спуштена испод сваке мере и мислим да ће снага опозиције моћи бити снага демократије. Фактички моћи ће бити изражена оног тренутка кад попуцају ланци којима су оковани позициони посланици — социјалисти. Верујем да је нама три пута лакше него тим људима, што се види по њиховим наступањима у Скупштини. Када је, рецимо био доношен Закон о републичком фонду за материјалне резерве из којих је требало исплативати гарантоване личне дохотке, највише труда

Ово је хонконшки уговор! Ако ми овај уговор не прогласимо корупционашким, имамо да уздржимо до 2100. године и да молимо Господа да Туђман не поручи својим наследницима да не продуже тај уговор. Нисмо у олијумском рату, али изгледа да смо дрогирани док нам је намештан овакав уговор! Анекс уговора јесте саставни део уговора, и третира продају пет репрезентативних војвођанских вила по књиговодственој вредности из 1989. године, по условима продаје на 30 година, са пет година почека и уз 2% камате. Ове виле имају књиговодствену вредност од белог динара, а још и ове услове исплате! Моје је веровање да овде нема друге логике осим логике која се зове корупција. Ко може да прода Фрушку Гору за 130 старих милијарди?

су у току расправе показали баш позициони посланици објашњавајући да ће свако предузеће које је сад на ивици рентабилности, а које мора дати 8% свог прихода у Републички фонд, аутоматски постати неликвидно. И њихово предузеће, у чије су име говорили такође ће отићи у булу због сулудог Закона о републичким резервама формираног на тај начин — пошто су гласали за такав предлог! Значи, ти људи су као личности располучени дисциплином према својој страници.

Како обезбедити проширивање појма посланичке дужности у правцу обезбеђења преваге државних интереса над страначким?

Дакле, оно што је људска посланичка обавеза за сваког од нас! Неколико пута сам наступајући у Скупштини показао да ми морамо да функционисамо као Народна скупштина, да ту не сме бити страначки подела, да ми нисмо бирано као страначки људи, да ту није био пропорционални систем, већ већински систем избора. Пошто је таква ситуација, ми смо одговорни за популацију гласача. За социјалисте и за нас постоји иста одговорност. Сваки од нас одговоран је пред изборним телом од тридесетак хиљада гласача. Не може-

мо да се разврставамо како су нас социјалисти разврстали — по клубовима и брифујућим статусима, где људи не заступају своје мишљење, већ мишљење социјалистичке олигархије.

НИСУ СВИ ЧЕСТИТИ

У Парламенту постоји јавна и лојална опозиција?

Истински Уједињена опозиција не постоји. Мислим да је то био исхитрен потез из кога нико од нас није профитирао. Српски покрет обнове имао је 88 посланика у другом кругу и кад објективно меримо, да није било Уједињене опозиције можда би нас било 44 у Парламенту, тј. бар 50% од онога што смо имали у другом кругу. То би већ значило да у неким критичним временима кад ова власт коначно банкротира можемо да формирамо мањинску владу, јер мањинске владе су ствар демократичности и ствар јавног просуђивања шта нам је чинити. Према томе мислим да је Уједињена опозиција најмање донела СПО и да је ту ова странка много протраћила од свог имиџа и своје опредељености, концепције и програма. На испомоћ онима који данас нису баш честити сарадници у Парламенту.

Зашто се не чују остали посланици СПО?

Ствар темперамента људи, а има и један практичан разлог. Ја сам ипак човек из политике и из новинарства. Као извештач из Скупштине Србије, из Скупштине Југославије, Скупштине Војводине гледао сам и учио како не треба да се функционише у Скупштини. То мени није била новост. Људима који су дошли из других професија, људима који су ипак уздржани у јавном наступу, треба времена да науче да реагују посланички, ја сам ту науку раније стекао.

Та узорна скупштина је одбацила Ваш предлог да се формира српска војска?

Захтевао сам српску војску и српску милицију, барем једнаког бројчаног састава колико их имају Хрвати. Нисмо добили. У своје време су проширивали државни буџет и истеривали нам паре а сада наш адмирал без униформе, министар војске Србије, који је скинуо униформу на последња два парламентарна заседања каже: По предлогу савезног закона склоњено је оружје! Ја не знам ни један Предлог закона који може да буде спроведен, мора прво да се усвоји Закон. Они то нису успели у Парламенту у Савезној скупштини, јер то нису дали Хрвати и Словенци, нису дали ни Македонци ни Босанци, али су успели по Предлогу савезног закона у сувереној републици Србији да покупе и последњи ћорак. Плашим се моје злехуде стрепње да ћемо доћи у позицију да налазимо оружје у њиховим рукама, да ћемо морати поново отимати нека гвозбја да бисмо одбранили голу егзистенцију. На жалост, када се тако ради обавезно иде по 1-2 милиона жртава. Мислим да је српски народ пропустио шансу да буде сила каква је Израел, из простог разлога што нас наших милион и седамсто хиљада жртава није опаметило. Не дај Боже да треба да доживимо свих шест милиона, да би дошли до јеврејске памети. Морали би да се потрудимо да ту памет окупимо тако што ћемо гледати отворених очију у свет око нас. Мислим да треба да одемо, али у нашој организацији, да покупимо оружје које су наши родитељи и ми лично платили преко буџета тој војсци, која га сад држи под неким кључевима, јер у питању

је одбрана и личног интегритета сваког од нас. Мислим да треба извршити притисак на Скупштину Србије да не уводи формална министарства иза којих неће стајати војска или национална милиција, да је могуће после марша на ТВ ићи до Скупштине и захтевати државну организацију и оружје. Ја нисам за то да чекамо кланицу као зечеви, јер нико од нас није толико брз. Ја сам за уређену државу, за прагматичне програме, за озбиљну дипломатију и нисам за то да нам се Прља изненађује кад Лончар потписује пактове о раздруживању из Југославије. Нисам за пуњење јами безданки, јер ми више генетског потенцијала немамо.

ПРОДАЈА БЕЗ ПРЕСЕДАНА

Посланици владајуће странке оптужују Вас да сте највећу опструкцију рада Скупштине „извели“ са случајем продаје Фрушке Горе. Има ли нових момената и кажите нам каквим сте им то папирима махали испред носа, што их је много разљутило?

Поседујем уговор којим је извршена срамна продаја националног блага и дајем га читаоцима „Српске речи“ на увид. Већ сам покушај стварања оваквог уговора биће кривично дело према позитивним српским законима. Чињеница је да је уговор склопљен и ми имамо препис уговора склопљеног у Милану 10. 11. 1990. што је потписао министар у Влади господина Божовића, Гојко Ловре и Здравко Ристивојевић, директор националног парка. Овај препис, који је такође коначан акт, јер у наслову стоји да је уговор, може суспендовати и учинити неважећим само суверена држава уколико га прогласи корупционашким. Ако га не прогласи, држава прима ризик на себе да он, уколико се разграничимо с Хрватима, рецимо, а акције буде поседовао Туђман купљене за 130 старих мили-

јарди над целом Фрушком Гором са свих пет вила, обезбеде Хрватима легалитет пред међународним форумом, мировном конференцијом или било где да припоје Срем до Земунa. То су врло озбиљне ствари и држава Србија под хитно мора прогласити ове уговоре неважећим и корупционашким! Ко из тога мора да извуче последице — нека извуче! Држава не сме да води прагматичну политику штитећи ове људе данас, да би се плаћало сутра главама и територијама. По међународном приватном праву овај уговор је пуноважан, јер га је потписао један министар и директор националног парка са овлашћењима владе Војводине. Фрушка Гора је продата за један вагон огревног дрвета до 2100. године са могућношћу продужења рока, а та могућност се оставља акционарској Скупштини у којој наводно, италијанске, у ствари усташке, фирме имају већину акција. Господин Емил Милован који је аутор овог уговора боравио је прошлог маја на Фрушкој Гори и све то лепо договорио у Новом Саду. У нашој кући смо продавали рођену кућу и сву одговорност морају сносити они људи који су те ствари припремали, тврдим за Туђманов рачун.

Који су то одговорни људи?

Пре свега Радоман Божовић, председник владе Војводине, са његовом кликом у Влади која влада неуставно. Социјалистичка покрајина Војводина не постоји по Уставу републике Србије, постоји Аутономна покрајина Војводина која има Статут, а не Устав, која нема тродомну Скупштину као што сад постоји — већ једнодомну, која нема владу коју је бирао Савез комуниста, већ владу у Скупштини коју бира на демократским изборима — како каже Устав републике Србије. Божовић је на власти само док не донесе Статут. Било је обећано до половине јануара. Сада је март а тај статут још није пред усвајањем. Тиме се агонија пост-аутономашке комунистичке вла-

давине у Војводини, која је гора од аутономашке, наставља и наравно све ће то морати да плати својим добрима српски народ. Божовић и због овог уговора и због чињеница да не спроводи Устав републике Србије мора да поднесе оставку. Најављено повлачење уговора од стране радничког савета националног парка је играрија, не значи ништа у међународном праву ако је овлашћено лице потписало тај уговор.

ПОТЕНЦИРАЊЕ РАСКОЛА

Каква врста имунитета штити Божовића?

Идеолошки имунитет. Овог пута се дрзнуо да ме тужи и ако је он тај који ће одговарати на крају. Ја сам њега и четворицу његових пост-аутономашких афераша тужио. Он је припадник најугледастим места владајуће партије која ће га се морати одрећи под хитно.

Ако Скупштина Србије буде наставила са доношењем срамних одлука и са срамним ћутањем, да ли опозиција треба да изађе из Скупштине?

Опозиција може да изађе из Парламента и то може бити парламентарни облик борбе, међутим не треба да га напустимо. Мислим да ћемо врло брзо доћи у ситуацију да формирамо владу националног спаса и да ће у тој Влади морати бити места српском јединству и садашњој српској опозицији, да ћемо можда ми пак одлучивати о саставу те владе иако смо релативно малобројни. Позиција ће банкрутирати и пропасти. Нашу одговорност у Парламенту немамо права да одбацимо, али имамо права да га привремено одбацимо кад шиканирањима разне врсте будемо блокирани да функционисемо по Уставу.

Прво сагласје у Скупштини било је око, за наше прилике, великих посланичких плата?

Мислим да је то из идеолошких разлога потенцирано питање. Држава која не може да издржи у једном професионалном цивилизованом односу 250 посланика, а може да даје стотине милијарди нерадницима и пропалцима, не заборавите да овој држави још увек није скупо да држи 40.000 екстра—пensionера са по 40—50 милијарди и више пензије, мислим да та држава нема право на опстанак. Игра је у томе да се пред јавношћу посланици прикажу као грамзиви људи ниског морала, да олигархија која влада Скупштином, пре свега посланицима СПС а може да их денуцира и присиљава да буду послушни. Плаћени посланици, који раде за плату у овој држави су одговорни људи, они имају да раде. Према томе, замешатељство у јавним медијима око тога колику плату примају посланици је намерно инсценирано да би се ауторитет Народне скупштине спустио, да би ти посланици постали послушни, да им се каже да морају бити купљени људи. Ја се не осећам купљеним за 18 милијарди.

Разговарала: Славница ЛАЗИЋ

„СРПСКА РЕЧ“
деоничарско друштво
БЕОГРАД, Народног фронта 43
тел. 011/642 233

објављује да издаје књигу .

ПИСМА ВУКУ

Књига садржи факсимиле и делове бројних писама које је **СРПСКИ ПОКРЕТ ОБНОВЕ И ВУК ДРАШКОВИЋ** примио после завршених избора.

Писма су потресно сведочанство о реаговању народа у Србији, а нарочито младих, на неочекиване резултате избора.

Цена књиге је 200 динара.

Сав приход од продатих књига припада **СРПСКОМ ПОКРЕТУ ОБНОВЕ.**

Позивамо чланство СПО и симпатизере да се претплате на ово јединствено издање које је докуменат овог времена. Својом претплатом уједно учествујете у потпору **СРПСКОГ ПОКРЕТА ОБНОВЕ.**

Књигу можете поручити и поузећем на телефон: 683-952, 642-233 лок. 149, 600-222, лок. 9979, 507-454.

КЊИГА ИЗЛАЗИ ИЗ ШТАМPE ДО 15. ФЕБРУАРА. 1991. ГОД.

ПОРУЏБЕНИЦА

_____ (презиме и име, поручиоца)

_____ број _____
(улица) (број)

_____ (пош. број) _____ (назив поште)

Уплату протувредности од динара _____ уплаћен је на жи-
ро рачун број 60801-603-27562 ДД „Српска реч“, Београд

У _____, _____ 1991. Потпис поручиоца,

СРПСКИ ОПОРТУНИСТИ И КАРИЈЕРИСТИ НА УНИВЕРЗИТЕТУ — У СЛУЖБИ ВЕЛИКОАЛБАНСКЕ ПОЛИТИКЕ

ШЕКСПИР У СЛУЖБИ БРИОНСКОГ ПЛЕНУМА

Судбина књиге професора Вујадина Милановића „Универзитет у Приштини у мрежи великоалбанске стратегије“ показује да се у актуелним српским приликама, све може подредити дневно-политичким интересима, тј. интересима владајућег политичког врха. Књига која својом садржином представља драгоцен прилог осветљавању тамних страна косовске збиље, узапћена је и чами у магацинима оних који су је издали. Чами, јер се неким српским моћницима не допада што је проф. Милановић у овој књизи, поред осталог, показао да је албанском сепаратизму здушну помоћ пружио и не мали број Срба и Црногораца на Приштинском универзитету. Они су то најчешће радили из ситних, шићарџијских интереса, зарад својих каријера, награда, одликовања, станова, политичких функција, белосветских путовања и сличних мањих или већих привилегија. Чини се, међу њима има и оних на које садашња власт озбиљно рачуна, јер су оваквој власти такви најбољи, па су Милановићева открића, више него незгодна.

Редакција „Српске речи“ ће из Милановићеве књиге у неколико наставака објавити одељак: „Српски опортунисти и каријеристи на универзитету — у служби великоалбанске политике“, па нека јавност процени да ли је било разлога да књига чами у бункеру.

Тешко бисмо могли наћи конкретан, писани или други доказ и за ма којег загриженог шиптарског сепаратисту на Универзитету да је отворено позивао на отцјепљење Покрајине Косово и њено присједињење Албанији, а камоли да бисмо могли наћи таквог под српским именом и презименом. Међутим, послје 1966. године, у сталној борби „за даљу равноправност народа и народности“, односно у потискивању свега што је српско у Косову и Метохији — када се свака одбрана националних и државних интереса српског народа сукобљавала са терминима национализам, унитаризам, хегемонизам — у прве редове са најупорнијим Шиптарима пробијали су се и неки наставници који су се представљали као Срби и Црногорци. Они су, у ствари, хтјели да покажу свој „интернационализам“ по сваку цену: борећи се за спровођење политике фаворизовања шиптарских кадрова, сјасно су игнорисали и заповијали интересе, права и достојанство српске нације, српске културе и националног и државног интегритета, а при том вјероватно несвјесни опасности да се на тај начин боре за агресивну албанизацију друштвеног и културног живота и укупног карактера цијеле Покрајине.

Поред тих Срба, још у младости однарођених и индоктринираних пропагандом о српској окупацији Косова и угњетавања Шиптара; о ранковићевцима као српским националистима (каква иронија!), о потреби за већом „афирмацијом албанске народности“ итд. — који су се, дакле, активно укључили у креирање политике која ће потпуно истиснути све свјесне и способне српске кадрове — поред таквих, значајно су припомогли и они који су само ћутали и пасивно посматрали шта се збива, гледали своја посла и припремали новац за куповину стана или куће ван Покрајине. Потребан новац се могао скупулати и таквом „мудрошћу“ што ћеш се правити да бар не видиш и не знаш шта се око тебе догађа и да се клониш блискости с неким или покушаја одбране некога кога је као Србина требало истиснути са Универзитета. **Могао си се доказати и тако што нећеш доћи на неки састанак на коме би се морао изјаснити у корист или против некога коме је бар закон на његовој страни.**

Опортунизам или избјегавање ангажовања свуда гдје се може код нас је постао већ одавно развијен манир, а на Косову је он био најчешће у служби великоалбанских интереса. Данас ће се мноштво таквих људи спремно бранити да је била таква атмосфера и да је

била таква политика СКЈ. Таква одбрана је сасвим провидна пред чињеницом да је од прве до последње године овог периода великоалбанске ескалације било достојанствених људи и на високим положајима у Покрајини и оних на најнижим који се нису мирили са захтјевом времена да служе политици и интересима све веће изолације покрајине од њене републике. Тачно је да је било и таквих који су то радили, а да нису ни били свјесни штетности свога деловања, али они ипак ни данас не би били спремни рећи да су били неспособни и недорасли за положај на који су се успели, већ би напротив, хтјели и сада очувати или повратити такав положај, када су се напорима и ризицима оних „неподобних“ успјели раскринкати политика и дјелатност сепаратистичког, антисрпског покрета. Има чак и таквих који су уживали привилегије од свога опортунизма или борбе против „српског национализма“, а сада би хтјели да се представе као жртве политике коју су активно или пасивно подржавали.

БРИОНСКИ СРПСКИ

Објективно говорећи, био би дуг списак наставника на Универзитету о којима би се могло говорити под насловом овог поглавља, а многи од њих и данас имају моћне заштитнике на једној или другој страни, па би прозивком свих таквих била угрожена и дистрибуција ове књиге. Такви људи су, неоспорно, они који су били на кадровској листи на Универзитету и Покрајини, али би ипак било некоректно све њих сада ставити на овај списак. Има неких међу њима који су, бавећи се првенствено својом науком, схватили да су дошли на ред за неку управљачку или партијску дужност и одрадили је онако како су знали и могли, не допуштајући никакву видну манипулацију њиховим ауторитетом.

Упркос свим тешкоћама у раздвајању оних неутралних и опортуниста од оних других, од каријериста, егоиста и догматских доктринираних кадрова, била би још већа неправда не указати на оне јасне случајеве када су се ови посљедњи истакли таквим својим понашањем, јер би се и сваки шиптарски сепаратист и борац за етнички чисто Косово сада могао заклањати иза „опште атмосфере и политике СКЈ“.

Без претензија на рангирање ових кадрова по тежини дјела и случајева, изложићу само ине случајеве са којима сам се упознао без посебног истраживања.

Послије чувеног Брионског пленума СКЈ отпочела је хајка против аутора ове књиге,

као асистента, с оптужбом за шовинизам, уз мноштво придодатих „негативности“. Напокон је била задужена партијска организација Одсјека англистике да уз помоћ продекана **Енвера Дерџеуа** и партијског секретара ци-

јелог Филозофског факултета **МИПОРАДА ЋОРЦА** (који у претходном периоду није имао шанси да добије ту функцију) испита случај и заузме став. Асистент **Милановић** је лако, аргументовано одбацио све друге оптужбе, а у

вези са главном — политичком, због које је и организована хајка, признао је да је студентима Шиптарима на часовима наставе говорио да они треба да знају српски кад год су му какво своје незнање бранили недовољним

знањем српског језика. Асистент је и на овом својеврсном партијском исљећењу поновио тај свој став, на што му је у ријеч упао партијски секретар: „Брионски пленум је доказао да не морају да знају (српски)“. Пошто других аргумената није било, а тадашњи однос снага и степен ескалације шиптарског национализма био тек полазни, те кадровски ни минимално обезбеђен Одсјек англистике, уз почетно планирање увођења наставе на шиптарском језику — све то је помогло да је асистент привидно остављен на миру. Међутим, партијски секретар је, потврдивши се вјероватно и у другим случајевима — доказао своју „прогресивност“, и за наредних пет година добио више него је оптужени асистент могао за наредних двадесет. Са дужности секретара СКЈ прешао је на дужност продекана, од предавача одмах унапређен у звање ванредног професора и потом мирно и до титуле редовног. Ту је услједио и одговарајући стан, штампање дисертације итд. Његов колега **Данило Барјактаровић**, са много озбиљнијом научном репутацијом и угледом на факултету, дужим наставно-научним искуством и бројнијим радовима, није могао доћи на ред бар за продекана ни до краја свог радног вијека.

ПОЛУПИСМЕНИ АКАДЕМИК

Касније је и професор **Ђорац** прогледао, али заиста касно. Био је третиран као безопасан; да дјелује склероза; да му се пред пензију може којешта опростити, па је отишао у мировину огорчен — и игнорисан.

Убрзо послје тога омиљећи су владајућем језгру и **ВУК ФИЛИПОВИЋ** и **ВЛАДЕТА ВУКОВИЋ**, наставници Одсјека за југословенску књижевност. По мишљењу многих који Филиповића знају непосредно и који су читали његове критике и есеје, он је могао да се афирмише као наставник и стручњак на југословенском нивоу, али га је већ на почетку савладао један порок од којег се често мјесецима лијечио, па и кад се појављивао на факултету у таквом стању пред студентима, није служило на част наставничком колегијуму. Од раних седамдесетих година није се никад појавио на сједницама Наставно-научног већа, а често је његову плату подизала његова супруга. Па ипак је био позван, ваљда ради националне заступљености, за једног од оснивача Научног друштва Косова 1975. године и изабран (не знам од ког тијела) као један од првих академика и једини Србин с Косова у тој академији на почетку њеног рада (у сталном саставу). Двије године касније придружио му се још само његов најближи колега **Владета Вуковић**.

Али, за разлику од **Вука Филиповића**, од кога се на почетку каријере много очекивало, нисам налазио на таква опажања и о овоме другом. Да је написао много, ту нема спора, али никад изван Приштине нисам нашао на повољно мишљење о његовом књижевно-научном дјелу. Прије десетак година читао сам у часопису Филозофског факултета један од његових амбициознијих радова: „Косово у новијој српској књижевности“, и био изненађен бројем најразноврснијих грешака, од писмености у ужем смислу до композиције рада, што већ само по себи говори и о његовој компетенцији да расуђује о умјетничким вриједностима литературе о којој пише. А кад

је написао тај рад, **већ је био академик!**

Негдје у исто вријеме **Владета Филиповић** се доказао као ревностан борац за „равноправност народа и народности“ и — њихових литература! Већ је био замијенио **Али Хадрија** на положају декана факултета. И с том високом функцијом довео га је његов продекан **Хасан Мекули** на сједницу Катедре за енглески језик и књижевност, на коме је једном наставнику српске националности одузет предмет „Специјални курс Шекспира“ за студенте треће године и повјерен асистенту почетнику Шиптару — да предаје на енглеском и шиптарском и другим студентима. **Мекули** је то у дугом „уводу“ правдао неким „научним“ и „специфичним“ разлозима, али кад је повријеђени наставник, који је управо завршавао докторат из те области, узвратио на те фразе ставом да нигдје у Југославији шекспирологија није била повјерена асистенту, па ни млађем наставнику, ауторитативно је, као стручњак за књижевност, наступио и декан **Владета Вуковић**: „Како то „шекспирологија“, шта је то, зар то може бити посебан предмет?! Па онда би тако Хасан (Мекули) могао предавати „миџенологију“ (тј. науку о великом „шиптарском“ пјеснику Миџенију), ја његошологију итд!“ Пред тим „аргументима“, ех-наставник који је дотад предавао „некакву шекспирологију“ — морао је да заћути. Схватио је свој пораз. Јер, Шекспир је нашем војводи Владети једва „до колена“. Владета је следеће године предложен за члана АНУК. На крају је стигла и Седмојулска награда (1988).

Овакви примјери могу изгледати неким реалистима наше стварности одвећ ситничавим за овакву студију о одлучујућим политичким збивањима и токовима на Универзитету; по њима, треба посматрати шуму, а не дрво. Али, кад бисмо покупили већину оваквих примјера „ситних“ ексцеса, добили бисмо и шуму. Због њиховог превијања, па и активног подржавања, настала је шума. У појави мноштва ситних примјера неоспорно је да нису ријетки ни крупнији. Ако су најодговорнији мирно, ћутке и толерантно прелазили преко мноштва ситнијих безакоња у корист великоалбанске политике и стратегије, били су спремни да прођу мирно и поред крупнијих ексцеса. Тако су редовно заслуживали одликовања и награде великоалбанских стратега.

ЛЕПОТА АПСТИНЕНЦИЈЕ

Можда је најизразитији пример угледног наставника на Универзитету који се тако понашао и у року од свега тринаест година добио највећи број високих награда и одликовања — професор Медицинског факултета **СВЕТОМИР СТОЖИНИЋ** (1932), носилац „Споменице 1941. године“. На том факултету је од његовог оснивања; и као кадар од повјерења, имао је не само приступ у кадровску службу факултета већ и могућност провјеравања ратне прошлости и послератног држања свих старијих кадрова који су примани на Медицински факултет. Његова савјест се морала показати бар приликом примања таквих старијих кадрова који нису имали никаквих доказа да се могу успјешно бавити научним радом. Мозаик политичког кадра на Универзитету показује да је управо на Медицинском факултету стигло — и то за најкраће вријеме — највише наставника и сарадника чији су избор и унапређења у виша звања представљали флагрантно кршење Закона о

високом школству САП Косова. Професор **Стожичић** је и непосредно учествовао у великом броју случајева пишући реферате за избор и реизбор тих кадрова (чак и за **Јусуфа Реџепаја**, **Абдиљатифа Фушу**, **Имера Кочића**, **Зефа Ђонија** и **Шабана Геџија**).

Средином седамдесетих година стигла је Медицинском факултету и препорука надлежних органа да се посебно позабави својом кадровском политиком због толике концентрације разних бивших преступника, па је главни задатак **Надровска комисија повјерила Светомиру Стожичићу**, повјереном кадровнику још од његовог службовања у Косовској Митровици, партију од најраније младости. Стожичић је задатак обавио на опште задовољство виших партијских функционера који су креирали великоалбанске планове и стратегију — не подузевши ништа!

За тако вјерно служење Партији тешко је сада и набројати све управне и политичке функције које су биле повјераване доктору Стожичићу и награде и одликовања којима је засипан током петнаестак година — све до одласка са Косова. Поменимо од свега тога само најкрупније: директор клинике, продекан, проректор, народни посланик од Покрајине до Федерације; члан највиших општинских, покрајинских и републичких партијских форума; предсједник Акционе конференције (Универзитетског комитета) Савеза комуниста; награде: Новембарска награда Косовске Митровице (1974), Децембарска награда Косова (1976), Седмојулска награда СР Србије (1980); ордени: рада са сребрним вијенцем (1967), за војне заслуге са сребрним мачевима (1971), братства и јединства са сребрним вијенцем (1974), за народ са сребрним зрацима (1980) и др; уз то и око 15 јавних признања (почасне дипломе, плакете, захвалнице и др.).

Ако би се данас морало рећи да је ико крив за све негативне појаве на Медицинском факултету, онда би се прво морали поменути **Светомир Стожичић**, **Изедин Осман** и **Љубиша Ракић**. Ако нису они криви, није нико. Али **Стожичић** није добио сва побројана признања само за своја дјеловања, односно недјеловања на Медицинском факултету. Он је неоспорно морао бити од велике користи вишим партијским и другим органима Покрајине и на цијелом Универзитету и шире. Не добијају се стипендије, студијски боравци и студијска путовања (која се понекад претварају у туристичка), од Албаније до Кине и Јапана, из фонда Покрајине ако се заинтересовани није показао изузетно корисним и послушним. А шта тек ако се к томе додају још и Индонезија, Индија, Бурма, Кореја...

Кад је успјешно обављао све побројане функције и издржао толика напорна путовања по бијелом свијету — кад ли је радио као љекар, наставник и научник? Мора да не зна што је лични, приватни живот.

Послије демонстрација 1981. године, професор **Стожичић** се повукао у Београд, јер више није могао издржати притиске и опасности који су му угрожавали личну безбједност у Покрајини. Да ли? Ваљда ће имати прилику да каже ко су били ти „прогонитељи“ и њега и његове супруге (предавача на Економском факултету). Доле, у Београду, прихватио се биједног положаја шефа Службе хитне помоћи и отад само хонорарно долази на Медицински факултет, јер му то налажу његова партијска и комунистичка свијест.

(наставља се)

КРВАВО ПОБЕДНИЧКО ЛЕТО

Пљачке, уништавање и убиства најбољих родољуба су три акције кроз које је наш народ познао комунистичку „ослободилачку“ борбу. Дуга је листа жртава комунистичког садистичког беснила. За многа имена ће се сазнати тек кад цела земља буде очишћена. За многе мученике се никада неће сазнати какав им је био крај нити где им је гроб.

Крваву хронику комунистичких злочина отворило је убиство наредника Лончара и каплара Бранковића у Белој Цркви. Отада су се злочини низали

Зверски унакажени леш чиновника Јанка Лончара кога су комунисти убили на Малом Бубњу код села Куле у округу Пожаревачком

У ноћи између 17 и 18 јула тешко је рањен у селу Кораћица жандармски наредник Лука Мандић. 19. јула убијен је од комуниста жандармериски поднаредник Василије Проле, командир жандармериске станице Котража у срезу драгачевском.

Истог овог дана упала је једна комунистичка банда, коју је предводио један Јеврејин — др. Краус који је раније био лекар у Пецкој, у ово село и убила је командира жандармериске станице Ђорђа Обрадовића, и одвела старешину среске испоставе Лазара Богићевића и деловођу општине Милорада Саватића. Два дана касније пронађен је леш Богићевића на четири км. од места. Лежао је само у доњем рубљу, бос, са рукама везаним на леђима и избоден на 26 места ножем.

20 јула комунисти су напали на село Шаторњу код Аранђеловца, ухватили четири жандарма, одвели их и убили.

23. јула иста комунистичка банда коју је предводио Чедо Милосављевић, учитељ из Пецке и која је прва отворила серију комунистичких злочина, убила је Богољуба Тодоровића, земљорадника из Томисавца, среза рађевскога, зато што није хтео да пође са њима у шуму.

Истог овог дана црвени бандити су убили Иванку Крсановић и Јеврема Јовића из села Лопатањ у срезу подгорском, што су осуђивали поступке комуниста.

У ноћи између 25 и 26 јула комунисти су убили једног жандарма код села Пријевора.

У ноћи између 27 и 28 јула убијени су у шуми недалеко од њиховог села, Момир Босиљчић и Радисав Ивановић земљорадници из Бењаца, среза тамнавског зато што нису хтели да се придруже комунистима.

29 јула убила је једна комунистичка тројка усрд Лесковца наредника Ђуру Пишталу, командира жандармериске станице, док је стајао пред својим станом.

Истога дана група комуниста напала је државну болницу у Видинској улици у Београду и убила жандармериског наредника Аранђела Јовановића, који је ту био на стражи.

30 јула заклан је од комуниста пред својом кућом Светислав Микић, земљорадник из села Мале Плане.

31 јула погинуо је у шуми Љубиници код Стублина, дочекан мецима из комунистичке заседе, жандармериски каплар Бошко Новковић.

Истог дана на путу од Дражевца за Врањић у срезу посавском, комунисти су убили из заседе жандармериског наредника Станимира Ђукића и каплара Рада Букасиновића.

ЦРВЕНИ ТЕРОР

УБИЈАЊЕ У АВГУСТУ

У месецу августу убилачки бес комунистичких целата само је порастао.

Другог августа убијен је једним рафалом испљеним из пушкомитраљеза **Драгомир Ковачевић**, учитељ у селу Трнови код Чачка. Овај прави родољуб јавно је осуђивао комунистичке злочине и зато је од црвених осуђен на смрт и стрељан пред својом кућом.

Трећег августа комунисти су убили **Боривоја Стефановића**, чувара државних шума на планини Јелици, јер није хтео да им се придружи.

мању **Станковића**, адвоката **Јовановића**, полицијског писара, **Андрића**, порезника и још неколико државних чиновника — избеглице, одвели су у комунистички штаб у Петковици, где их је све осудио на смрт комунистички преки суд. После овога сви су били стрељани.

8 августа комунисти су убили **Богдана Богдановића**, кочничара из Чачка, оца шесторо мале деце, а тешко су ранили лажача **Рељу Стефановића**, избеглицу, оца четворо деце.

Овог истог дана комунисти су изненадно продрли у Свилајнац где су ухватили жандармериског водника, капетана II класе **Саву Ракића** и наредника **Вранешевевића**, везали их у ланце, извели из вароши и стрељали у кукурузима.

коме ко би се усудио да убијеног игумана сахрани. Најзад је једна група националистичких четника напала комунисте, ослободила манастир и сахранила убијеног манастирског старешину.

12. августа убили су комунисти деловођу општине Паковраћке код Чачка, а у борби код села Бањана напала жандарма **Десимира Радивојевића**, док су жандармериског каплара **Николу Влачу** ранили.

15. августа рањен је жандармериски каплар **Радисав Буљугић**.

16. августа убијен је код саме железничке станице у Крушевцу старешина финансијског одеља **Петар Ајдиновић**.

17. августа комунисти су убили у селу Загорици код Тополе општинског благајника **Милића Лукића** зато што је пописивао жито код вршалице.

Овог дана комунисти су ранили два жандарма код села Скеле, а у Гучи, приликом упада комуниста, рањени су поручник **Драгићевић** и жандарми **Лазић** и **Маричић**. Истог дана убијен је у селу Мионици, срез црногорски, земљорадник **Миомир Петровић**.

18. августа комунисти су одвели председника општине Подгорац **Алексу Сertiћа**, ископале су му једно око, и потом га боли бајонетима док није издахнуо.

19. августа убијен је са пет метака из револвера **Крунислав Осаковић**, срески начелник у Алексинцу. У шуми буковачкој код Ражња комунисти су убили истог дана чувара државних шума **Милана Љубовића**. У борби код Кнића комунисти су ранили два жандарма.

20. августа комунистичка банда напала је на рудник Ртањ код Бољевца и убили благајника **Филипова**. У Куршумлији један комунистички агитатор ранио је наредника **Борисава Ђурбабића**.

21. августа комунисти су упали у дућан руског избеглице **Каљадина Максима** у селу Прова и убили га.

У ноћи између 21. и 22. августа банда од 150 комуниста напала је на варошицу Салаш у Крајини, и ту убили среског начелника **Добросаву Алексића**, чиновника среза Шурјанца, жандармериског водника поручника **Ђорђа Цветковића** и жандарма **Душана Хајваза**. Том приликом рањена су још и четири жандарма.

Исте ове ноћи комунисти су убили земљорадника **Милојка Симића** у селу Рујевицу код Љубовије.

СТРАВИЧНА СМРТ МЛАДИЋА

22. августа комунистичка банда је поново упала у Пецу и побила пет угледних сељака. У борби код Ариља погинули су овога дана два жандарма, док их је четири рањено. У борби код села Граба рањен је један жандармериски каплар.

У ноћи између 22. и 23. августа на путу између Лоџике и Медојевца, у околини Јагодине, комунисти су поставили заседу и убили **Душана Јоцића**, председника и **Драгутина Јевртића**, деловођу општине Драгашевачке.

23. августа комунисти су сачекали на путу између Глушаца и Узвећа у Мачви **Петра Николића**, апелационог судију у пензији, и убили га, зато што је ишао по селима и саветовао сељацима да не пристају уз комунисте.

Овог истог дана комунисти су напали на манастир Трнане и ранили јеромонаха Романа.

Свирепо искапљен леш Божидара Миловановића, родом из Ракинца, кога су комунисти мучили и исекли на први дан Божића, на Малом Бубњу код села Куле у округу Пожаревачком

Истог овог дана погинули су у Мионици у борби са комунистима наредник **Витомир Бекић** и каплар **Никола Митровић**, кога су комунисти ухватили па убили, а у Зарубу убијен је каплар **Миливоје Перовић**, док је каплар **Радомир Медин** тешко рањен.

Тога су дана комунисти тешко ранили бомбом среског начелника у Прокупљу **Миливоја Жугића**. У околини Велике Кикинде у борби са комунистима убијена су 4 полицијска органа.

4 августа убијен је на путу Ваљево—Лозница од комунистичке банде **Драгић Ковачевић**, деловођа општине Комарићке, среза рађевског.

6 августа комунисти су зауставили ужички воз, претресли га, извели из њега познатог националисту **Михаила Николића**, књижара из Чачка, и убили га.

7 августа упала је јака комунистичка банда у Богатић. Бандити су продрли у зграду Среског начелства и убили **Јована Стансављевића**, среског начелника, и **Сергија Котларова**, среског подначелника. У исто време извукли су из њихових кућа др. **Младена Милошевића**, лекара и бившег народног посланика, **Не-**

10 августа комунисти су убили у Страгарима жандармериског наредника **Франца Триплата**, Словенца, а у Мионици убили су жандарма **Спасојевића**.

У ноћи између 10 и 11 августа бандити су убили **Миодрага Перишића**, бившег председника општине у Рошцима, срезу љубићском, зато што је осуђивао комунистичку акцију.

11 августа комунисти су убили **Божу Крићу**, председника општине Радубуске у срезу ариљском. Истог дана убили су у Бадовинцима жандармериског каплара **Трифка Васиљевића**, а ножевима изболи у Шапцу полицијског стражара **Драгољуба Рајчића**. Овог дана рањен је командир жандармериске станице Скела **Спасоје Зубан**.

ОД ЖАНДАРМА ДО ПРЕДСЕДНИКА

На државном путу Лешнице — Ново Село сачекали су — августа комунисти **Митрофана Матића**, старешину манастира Чокешине, одушевљеног националисту, убили га из пушке. Његово мртво тело остало је неколико дана несахрањено, јер су комунисти опколили манастир и претили смртном казном сва-

У борби на Ибру код Краљева погинула су тога дана два жандарма.

24. августа ранили су комунисти наредника **Мила Жегарца** код Краљева.

25. августа комунисти су извели **Александра Стевановића**, земљорадника из Даснице код Јагодине, из куће, одвели га у шуму и стрељали. Исто тако су одвели и **Видоја Миленковића**, земљорадника из Доње Мутнице код Параћина и стрељали га. Тога дана су убили и **Милана Раденковића**, благајника општине Радановачке код Косјерића.

У Крагујевцу су комунисти ранили полицијског стражара **Милована Степановића**, а код Марковца каплара **Гојка Предојевића**. 26. августа комунисти су упали у село Брестовик код Гроцке и одвели са собом шефа пореске управе **Радована Лазаревића** и **Ђуру Даничића**, пореског чиновника, и исекли их на комаде.

27. августа на путу код Јунковца комунисти су отворили ватру пушчану на један ауто среског Црвеног крста који је долазио из Београда и убили су том приликом шофера **Симу Печанкаса** Уба. 29. августа комунисти су убили **Милорада Стублинчевића** из Дражевца код Умке као и његову жену. Истога дана одвели су **Богољуба Тодоровића**, угледног домаћина из села Дрена код Обреновца, и убили га.

У ноћи између 28. и 29. августа убили су црвени бандити **Владимира Путића** и **Павла Жунића**, земљораднике из Подгорца код Бовца.

29. августа убијен је **Светозар Вујадиновић**, председник општине из Брезовца, а те ноћи комунисти су извели из куће **Живадина Васића**, деловођу општине Горња Шаторња, одвели га у кукурузе и тамо стрељали.

Овога дана нађен је крај пута у околини Крагујевца леш младог националисте **Добривоја Нешковића**, апсолвираног студента теологије. Њега су комунисти били ухватили и уморили језовитом смрћу. Ископали су му очи, преломили су му руке и ноге и онда га тек убили. Његов леш су бацили и забранили да се сахрани. Пет дана је лежао убијен и леш је већ почео да се распада, када је најзад под заштитом жандармерије сахрањен.

Истога дана бандити су смртно ранили **Михајла Чурулића**, општинског служитеља из Трешњевице, који је подлегао ранама.

Ове исте ноћи већа комунистичка банда напала је на кућу Вујице Мијатовића, земљорадника из Брусника, убили га и кућу му запалила.

31. августа бандити су убили **Драгомира Грујића**, сељака из Черемошње, код Кучева.

ЗЛОЧИНИ БЕЗ КРАЈА

Последњих дана августа ухватили су комунистички бандити **Душана Пауновића**, истакнутог домаћина из Доње Трепче и једног од најпааметнијих људи у своме крају. Бандити су хтели на сваки начин да наговоре Пауновића да им приђе. Он је то одлучно одбио. Терали су га да хули на Бога и веру, што је он такође одбио. Онда, пошто ни неколико дана немилосрдне туче нису могли да поколебају његову сталност, сав животињски бес црвених зверова искалио се на овом јунаку. Ископали су му очи, одсекли нос и уши, секли му део по део тела и када је остао само крвава маса меса без облика, оставили су то у шуми, где су се ти остаци закопали недељама распадали.

У септембру је црвени терор баш према сеоском становништву достигао врхунац, али су зато образовани владини оружани одреди и добровољци, заједно са жандармеријом, отпочели масовно истребљивање комунистичких бандита. Своје неуспехе према владиним органима они су светили на грађанима и сељацима, који нису уз њих хтели да пристају.

1. септембра комунисти су убили **владимира Тошића**, председника општине бачевићке. У исто време други црвени бандити убили су у Бошњану код Варварина земљорадника **Тимотија Јовановића**, који је протествовао што спаљују општинску архиву. Тога дана су комунисти отворили пушчану паљбу на воз код Доње Мутнице у срезу параћинском и ранили три српска железничара.

Овог истога дана комунистички бандити убили су у Радљеву жандармерског наредника **Васу Купрешанина**.

2. септембра убијен је у Породину свештеник **Сава Киркић**. Убила га је банда чији је политички комесар био **Сима Симић**, студент медицине, иначе син једног милионера из Петровца на Млави.

Ноћу између 2. и 3. септембра комунистичка банда упала је у кућу **Анђела Сретковића** у селу Речка, срез неготински, тукла његову мајку и жену, тражећи новац. Када им је дао 10.000 динара, незадовољни испалили су му метак из револвера у уста.

3. септембра комунистички разбојници бацили су 4 бомбе у стан **Константина Шабелског**, заменика државног тужиоца у Пожаревцу, и њега ранили врло тешко а његову жену **Јелицу** лакше. Овога су дана комунисти извршили напад на воз код станице Шарбановац и ранили машиновођу и лојача.

4. септембра одвела је једна комунистичка банда **Светозара Рафајловића**, деловођу општине Вукосавци у срезу орашком, и крај пута га убила, размрскавши му лобању. Потом су опљачкали са њега сат, новац и цокуле. Овога дана око сто комунистичких разбојника упало је у Свилајнац, и пошто су опљачкали државна надлештва и попалили архиве

ЦРВЕНИ ТЕРОР

извели су старог свештеника **Павла Лукића**, стрељали га наред улице, његов леш бацили у блато и забранили становништву под претњом смртне казне да га сахране.

Овог истога дана, већ у мрак, наоружана руља комуниста упала је у стан **Бранка Милојковића**, хемичара рудника Св. Варваре у Благојевом Камену код Кучева. Комунисти су наредили **Милојковићу** да пође са њима, пошто је осуђен на смрт. Супруга несрећног хемичара узалуд је преклињала зликовце да јој не убијају мужа, и кад су га повели пошла је са њим. У шуми, у тренутку када су разбојници дигли пушке да стрељају Милојковића, његова супруга га је заклонила својим телом. То ништа није сметало зверовима да мецима изрешетају и мужа и жену и да их оставе ту у шуми. Када је у зору **Дара Милојковић** дошла к себи видела је да је сва у крви, која јој је липтала из неколико рана. Њен муж је био одавно мртав. Са великим напором рањеница се одвукла у рударску насеобину, одакле је под заштитом четника пренета за Београд.

Опет овога истога дана, 4. септембра, банда **Јеврејина Мајера** сачекала је скривена у жбуњу крај савске обале у Новом Селу долазак брода „Бошко Јездић“, који је пловио из Шапца за Београд. Када је брод пристао испали су из жбуња око двадесетак бандита наоружаних пушкама предвођени **Мајером**, који је био у јахаћим чакширама и црвеној мајици и који је са упереним револверима упао у брод. Горе на обали била су три бандита са упереним митраљезом. Онда су комунистички разбојници истерали путнике, опљачкали брод, а робу коју нису могли да понесу бацили су у Саву. Исто тако су бацили у Саву и српску заставу коју су здерали са мотке. Бандити су одвели са брода једног финансијског чиновника и два жандарма, које су повели са собом и сигурно убили јер им се од тада сваки траг изгубио.

Наставиће се

Унакажени лешеве жртава комунистичког терора у Ужицу. Ови лешеве су откопани неколико дана после уласка владиних оружаних одреда у Ужице.

ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ „ЧИЧА“

1. Звонимир Вучковић: ОД ОТПОРА ДО ГРАЂАНСКОГ РАТА

Ово је други део књиге „Сећања на рата“ у коме Звонимир Вучковић говори о догађајима у којима је учествовао од 1942. до 1944. године, када га је генерал Михаиловић упутио на последњи задатак у Италију. Имена од поглава су: „Први Равногорски корпус“, „Бугари у Драгачеву“, „Отпор кроз саботажу“, „Војна инисија Сједињених Држава“, „Омладински конгрес“, „Ба“, „Летећа бригада“, „Шумски веродром“, „Борба за Србију“, „Савезници напуштају Драгу“...
Страна: 230. Тиражица. Цена: 180 динара.

2. Звонимир Вучковић: СЕЋАЊА ИЗ РАТА

Књига мемоара Звонимира Вучковића, проборца покрета генерала Драгољуба Драже Михаиловића, команданта Првог Равногорског корпуса. Ово је први пут да се у Југославији објављује целокупна ратна прича припадника четничке војске. Деоов књиге „Сећања на рата“ објављују се у фалџоку „Погледа“ под називом „Мемоари једног четника“.
Страна: 230. Тиражица. Цена: 180 динара.

Оглашава продају књига са попустом од 40%

бу-Дражић Михаиловићу, у САД-у су најбољи амерички адвокати, о свом трошку, одржавали паралелно суђење. Необјективни комунистички суд у Југославији није узео у обзир потпуно супротан исход америчког суђења. Међутим, научници Хуверовог института при Стратфорд универзитету у Калифорнији, примутили су документа са америчког суђења, синтаксисовали их, и уз критички есеј Дејвида Мартина, објавили у овој књизи. У књизи „Случај генерала Драже Михаиловића“ дат је један од најобјективнијих приказа догађаја у другом светском рату у Србији и Југославији, а посебну специфичну тежину има чињеница да су њени аутори страни држављани.

Пој В. Хендерсон, бивши амбасадор Сједињених Држава и помоћник заменика државног секретара: „Дејвид Мартин до тачнице описује неуспешну борбу генерал Михаиловића да своју земљу спасе и од нацистичке и од комунистичке превласти“. Ову веома обилно документовану књигу треба сматрати као последњу реч о том предмету и сваки онај који се интересује за савремену историју Европе, треба да је има у својој библиотеци“.

Страна: 500. Тиражица. Цена: 200 динара.

Све три књиге су нацртане фотографским из доба рата.

3. Документи Хуверовог института: РОДОЉУБ ИЛИ ИЗДАЈНИК; СЛУЧАЈ ГЕНЕРАЛА ДРАЖЕ МИХАИЛОВИЋА

Док је 1946. године у Југославији одржавано инсценирано суђење генералу Драгољубу

Издавачко предузеће „ЧИЧА“
11000 Београд, Сретена Младеновића 1/Б,
Телефон 011/507-454, 425-124

Поручујем књигу:
1. „ОД ОТПОРА ДО ГРАЂАНСКОГ РАТА“, по цени од 180 динара
2. „СЕЋАЊА ИЗ РАТА“, по цени од 180 динара
3. „РОДОЉУБ ИЛИ ИЗДАЈНИК“, „СЛУЧАЈ ГЕНЕРАЛА ДРАЖЕ МИХАИЛОВИЋА“ по цени од 200 динара.

Завезујем број књиге која се поручује. Књиге шаљемо поузећем. Плаћање поштом.

ПОРУЧБЕНИ КУПОН

(презиво, име оца, име и презиме)

(број кулите и место станa)

(улица и број)

(својеручни потпис)

НАПОМЕНА: књиге се могу поручити и преко напред датог телефона.

ПРВИ ПУТ ПОСЛЕ РАТА Књига армијског генерала МИЛАНА Ђ. НЕДИЋА

„СРПСКА ВОЈСКА И СОЛУНСКА ОФАНЗИВА“

„Пробој и солунска офанзива“ су ремек-дело у историји ратне вештине, онакво исто као што су то биле Наполеонове победе против Аустријанаца на фронту у Италији (1796) и против Руса и Аустријанаца (1805)“ Милан Ђ. Недић.

НАРУЧБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем књигу „Српска војска и солунска офанзива“ — Цена књиге 150 динара (плаћање поузећем)

1. Име и презиме _____

2. Адреса _____

Наручбенице слати на адресу: Б. З. — 11070 Београд, ул. Народних хероја 44/20 тел. 011/147-674

„СРПСКА РЕЧ“, Београд, Народног фронта 43
тел 011/683-952
оглашава претплату на књигу

СРБИ У ЗАПАДНИМ КРАЈЕВИМА

аутора
Миодрага
К. Скулића

чије изводе смо донели у скраћеној верзији. Књига садржи детаљне турске пописе мушких глава из 1865. по окрузима и санџацима за свако место у БиХ-у, и аустријске пописе из 1900. и 1910. по жупама Хрватске, Славоније и Војне Крајине и унутар тога по котарима. Затим детаљне пописе предратне Југославије из 1921. и 1931. и пет послератних пописа. Књига представља укупну рекапитулацију свих досадашњих истраживања и даје више етничких мапа, из којих се јасно може закључити које су историјске, етничке и географске границе СРБИЈЕ.

Цена књиге је у претплати 200,00 динара. Књига ће у продаји бити 400 динара. Уплате вршите на жиро рачун број 60801—603—27562 Д.Д. „Српска реч“.

ПОРУЧБЕНИЦА

Овим неопозиво поручујем књигу СРБИ У ЗАПАДНИМ КРАЈЕВИМА аутора Миодрага К. Скулића по претплатној цени од 400 динара, примерака. Користим попуст од 50% и припадајући износ сам уплатио на жиро рачун Д.Д. „Српска реч“ број 60801—603—27562.

Презиме и име поручиоца _____

Улица и број _____

Пошта _____

Тел. _____

УРОШ ПРЕДИЋ СЛИКАО ГЕНЕРАЛА МИХАИЛОВИЋА

До главног закључка теме о којој овдје пишем, а који је садржан у наслову, дошао сам негдје крајем јуна прошле године, када је у „ДУГИ“ објављена једна мала колор-илустрација.

Радило се о лоше изведеној колор-офсет штампи (можда око 4x6 цм) неке слике Драже Михаиловића (1894—1946), гдје је приказан како сједи, без капе на глави и огрнут шињелом са подбоченом лијевом руком и свитком папира у десној руци. Први закључак ми је био: „Ово у оригиналу није могла бити колор-фотографија“, него је у питању снимак портрета рањеног руком неког академског сликара“. Затим, сјетио сам се како сам раније, у крагујевачким „Погледима“, запазио исту слику, само у форми цртежа, литографије, тј. црно-бијелу верзију. Упоредио сам слике и синило ми је: **Урош Предић!**

Зашто? Из обије сличнице је избијао предићевски начин портретисања, нешто у пози и изразу лика што је само њему својствено и оставља посебан утисак на посматрача, о чему би се дуго и дуго могло писати... а шта је чини ми се најбоље описао академик др **Дејан Медановић** („Српски сликари XVIII и XIX века“), цитатом који овдје наводим слободно, по сјећању: „... И док је његов исписник **Паја Јовановић** глоблротерски крстарио и бучно улазио на велика врата, иза **Предићевог** тихог корака као да се увијек чује шкрипа дрвених баштенских вратница неког од наших малих, војвођанских „царстава.“

ЕНАМЕТЉИВА ГОСПОДАВЕНОСТ

Предић је, сам по себи, био метафора српско-православног духа у култури, а могућности његовог ликовног изражавања су биле непоновљиво широке — од филигранске калиграфије до импресије — што га ипак није, попут Ђорђа Крстића, одвело у буквални импресионизам... није му се хтјело, ваљда.

Колор-сличица из „Дуге“ одавала ми је утисак, као фотографија, да је снимљена на брзину, апаратом „лајка“ формата, и то „из руке“, дужом експозицијом и при собном, сијаличном осветљењу — а из доње перспективе, тј. да је при снимању оригинални портрет високо на зиду, тако да су се појавили следећи нежељени ефекти: жуто-зелени фон и перспективне деформације (сужен горњи и проширен доњи дио слике) као и умањена оштрина контура.

Црно-бијела, првобитна верзија из „Погледа“ била је без оваквих недостатака, па су се сасвим лијепо могли анализирати сви они детаљи који аналитички одају један **Предићев рад** (ова се верзија може данас наћи на аудио-касетама, које се продају на пултовима у Кнез-Михајловој улици и толико је већ коришћена да су штампани примјерци понестали па је почело ксерографисање).

Постоји много доказа да је познати портрет генерала Драгољуба Михаиловића дело, по многим, најпознатијег и најбољег српског сликара — Уроша Предића. Ако је то тачно, а вероватно јесте, отвара се нова страница у односима између често посвађаних — уметности и политике.

„Дража“ на слици „сједи“ на камену, а у позадини је приказана, симболично, група јуришника која улази у маглу; „сједи“, на сличан начин као и сам **Предић**, на фотографији старог сликара коју прилажем; „сједи“, као и велики Сенћанин **Јоца Вујић**, на портрету који му је радио **Предић** 1925—26. године, нешто у свом атељеу.

Ради се, очигледно, о омиљеној **Предићев**ој пози при сједењу (благ „контрапосто“) у коју је стављао и своје моделе, а која је одлика неокласицизма Бечке школе, у једној само њему својственој варијанти ненаметљиве господствености. Сличан став се може уочити (уз још низ детаља) и на портрету попа **Владе Поповића** (синг.: „У. П. 1886.“) рањеном техником уља на платну, а који је смјештен у депоу Панчевачког музеја.

СТАВ ОДАЈЕ ТАЈНУ

Његош би рекао: „... И проч, и проч, и проч...“, али када се нешто објашњава, ваља га објаснити до краја. Наиме, **нигде се испод ових сличица не наводи да је у питању рад Уроша Предића**, нити је уопште познато да је **Предић** портретисао Дражу. Па како онда то?

Направио сам одавно неку врсту реконструкције, коју ми је потпуно потврдила (изузев можда неких детаља) велика репродукција колор-верзије ове Дражине слике, објављена на цијелој страни „Погледа“ од 21. децембра прошле године. На овој, јасно одштампаној слици се лијепо види још низ детаља, који потпуно отклањају сваку сумњу да се ради о **Предићевом** дјелу, а уочава се и црква, са лијеве стране, која подсјећа на манастир Морачу! Изнад цркве је импресија борове шуме (гора!), слика је у сивоплавом и сивозеленом фону, а сам Дражин лик је нарочито упечатљиво изведен, тј. ради се о **изванредном портрету**; у доњем десном углу су, на површини која приказује камен, апликована два ордена у посебном квадрату; на свитку папира, који „Дража“ држи у руци назир се слова“... обеду и слободу“. тј. „За по-

беду и слободу!“; контурални цртеж је **Предићев**, слова на свитку су **Предићева** калиграфија (слово „у“ је чудно „заковрнуто“, као осмица).

Ево коначног суда: **Предић** је 1948 (9). године израдио двије верзије Дражине слике: 1) **Црно-бијелу** (цртеж), која је била подесна за умножавање литографијом на рото-штампи, као илустрација за емигрантске листове који су се тада могли штампати. Направио је према некој Дражиној фотографији која је сигурно била само у погрсју, те је све остале детаље (ноге, руке, свитак, цркву, позадину...) сам искомпонувао, на већ устаљен начин, тако да се добије коначан утисак сликања према живом моделу, са симболичком. Отуда сличност у ставу сједења и подударност контуралног цртежа са портретом **Јоце Вујића**. 2) **Слика у боји** (уље на платну) за коју је основа био претходно описан цртеж; ово су сликари обично изводили пројектовањем таквог цртежа епископом на платно, тако да се добију исте контуре, без опасности одступања у том смислу; боје је импровизовао, као и у безброј других случајева сличног поступка, а додао је цркву, текст на свитку и квадрат са ордењем.

ПОСТОЈИ И ПОТПИС

Предић је све ово урадио тајно (зна се зашто), вјероватно у свом атељеу (двориште зграде у бившој Битољској, где постоји посебна зграда са атељеом на спрату), и слику — репрезентативни портрет — савио у тубу и неким каналима отпремио у Америку, гдје верујем да се и сада налази, тј. мислим да је смјештена у сали Централне управе емиграције у Чикагу (или, можда, код неког у **Либертвилу**?).

На ову сам помисао дошао највише због тога што је први пут објављена у чланку у „Дуги“, гдје се новинар приказује поред **Дражиног** споменика у **Либертвилу** (зна се да у том месту, у цркви **Св.Сава**, постоји иконостас са иконама које је **Предић** урадио у времену између два рата). Мислим, међутим, да је за овај гест (прављење **Дражиних** слика) знало само неколико људи од повјерења, те, се, тако, то ни до дан—дanas не зна, пошто сликаревог потписа на оригиналу сигурно нема...

Ипак има! **Предић** је слику потписао у доњем, десном углу! То је онај квадрат са ордењем! Потпис је латентан, али довољно јасно назначен за оног који размисли на одређен начин: дакле, лијево је „**Карађорђева звезда са мачевима III реда**“ (којом га је одликовао **Краљ Петар II** 1942), са троугластом бојовницом, а десно је орден којим је **Дража** одликован посмртно, од **Харија Трумана** лично, 29. марта 1948. а за који је наша јавност сазнала тек недавно, са насловне стране једног броја „Погледа“ од прије годину дана. Из-

над овог ордена је бојовница петоугаоног облика, сличног профила чаше. Обије бојовнице су исте, цигла — боје, иако је један орден српски, а други амерички, а исте су величине и један и други орден (!?)

Најзад, крајњи ефекат је постигнут: лијеви цигла — троугао, са круном од „Карађорђевог звезде“ условљава контурално ћирилично штампано „у“, а десни цигла — петоугао (са бијелим вертикалним ивицама) условљава ћирилично „п“ штампано!

Значи, ето чувеног Предишевог „у. П.“ које носе хиљаде његових портрета, од седамдесетих година прошлог вијека, до задњег даха овог неуморног прегаоца, почетком педесетих година овог вијека. Додао бих, у овом случају, још једну опаску (примједбу): слово „у“ није потпуно правилно, због облика круне на ордену лијево — али доследни Предиш је и ово компромисно ријешио, јер „у“ на исти начин пише и на свитку у тексту „... обеду и слободу“.

Очигледно, најпопуларнији српски сликар Дражу није сматрао „издајником“, него последњим великим српским војсковођом. А знао је, још тада, за Труманов орден! За то вријеме, Паја је сликао Маршала...
Београд 18. фебруар 1991.

ВУКО ШПАДИЈЕР
дипл. конзерватор

НАПОМЕНА: (Види илустрације на 85. страни)

УДРУЖЕЊЕ ГРАЂАНА

„СПОКОЈ“

Обавештавамо и позивамо све заинтересоване грађане да сви заједно изградимо Покаяницу српској души и докажемо себи да постоји нешто око чега се сви Срби могу окупити заједно.

Придружите се захтеву за одобрање преношења посмртних остатака чланова породице КАРАЂОРЂЕВИЋ у отаџбину, јер нам расељене душе и кости њихове не дају право на мир и спокој.

Листа захтева се води на основу уплата прилога на жиро рачуна Удружења 61710-678-14284 СДК Аранђеловац, како би се народна воља спровела о народном трошку, а по испуњењу овог заветног дуга који можда постоје наш колективни усуд, штампаће се захвалиница са именима свих који се придруже и похраниће се у Задужбини Краља Петра I Карађорђевића на Опленцу.

ВРАТИМО СПОКОЈ СРПСКОЈ ДУШИ!
Удружење грађана „СПОКОЈ“
Војда Карађорђа 4а
34300 Аранђеловац
тел/фак (034) 723-923

Generalpublic

IZDAJA

(Milorad Miša Antić)

„... 'Izdaja' je prvi roman u našoj literaturi čiji je glavni junak Josip Broz... U stvari, glavni junak je duh Josipa Broza, duh njegovog dela i vremena... Milorad Miša Antić je prvi u našoj literaturi pokrenuo jednu zanimljivu temu: Koliko su svojevremeno očaravajuće reči Josipa Broza trasirale naše živote, koliko su ih skrenule pogrešnim tokovima i koliko je bolno saznanje da smo zavedeni i prevareni.“
(Vanja Bulić, novinar „Duge“)

„... Knjigu štampati i izvući pouku. Za žive nikad nije kasno.“
(Živorad Lazić, književnik)

Cena: 260,00 dinara

UDOVICA KOMUNIZMA

(Milorad Miša Antić)

„... Kompozicija knjige je takva da u potpunosti osvetljava nju kao ličnost, kao suprugu Josipa Broza Tita, a i kao ženu koja je imala određeni uticaj na političke poteze svoga pokojnog supruga...“
(Živorad Mibajlović-Silja, publicista)

„... Da je Jovanka Broz proizvod takvog vremena i okolnosti u kojima je živela i kao kraljica i kao zatčenica...“
(Andrija Čolak, novinar „Vjesnika“)

Cena: 195,00 dinara

U cenu knjiga nisu uračunati poštanski troškovi.

NARUDŽBENICA — Srpska reč

Naručujem knjige: 1. 2.

Ime i prezime _____

Ul. i broj _____

Mesto i pošt. broj _____

Narudžbenice slati na adresu Izdavačka zadruga „Generalpublic“
Biblioteka „KLJUČ“, Poštanski fah 44, 11090 Beograd 75

КЛУБ „ЛИБЕР“

ПП „БЕКС“, Филипа Кљајића 27, 11000 БЕОГРАД, тел. 011/457-231
Наручите — доставићемо Вам! (За Београд истог дана)

Повољно Бестселери Енциклопедије Савремена литература Попуст 50%

1. СРПСКЕ ВОЈВОДЕ 1-4 МИШИЋ, ПУТНИК, БОЈОВИЋ, СТЕПАНОВИЋ	1480—740	21. ДОБРА ЗЕМЉО ЛАЖУ — СЕЛИМ НУМИЋ	550—275
2. ГОЛГОТА И ВАСКРС СРБИЈЕ 1—3	1620—810	22. МЕМОАРИ СРПСНОГ ПАТРИЈАРХА ДОЗИЋА	800—400
3. ТАЈНА АЛБАНСКЕ МАФИЈЕ — ДЕЈАН ЛУЧИЋ	600—300	23. ИСПЉУВАК ПУН КРВИ — ЖИКА ПАВЛОВИЋ	220—110
4. ПЛАМЕН ЧЕТНИШТВА — СТАНИСЛАВ КРАКОВ	400—200	24. ГЕОГРАФСКИ АТЛАС	1500—750
5. ЛАЖНОБОРЦИ ТРЧЕ ПОЧАСНИ КРУГ БОШКО СТАНКОВИЋ	120—60	25. КАРАБОРЂЕ У ГОВОРУ И У ТВОРУ	200—100
6. РЕЧНИК СРПСКОХРВАТ. КЊИЖЕВНОГ ЈЕЗИКА 1—6	6000—3000		
7. ВЕЛИКИ НАРОДНИ САНОВНИК	350—175		
8. РАТНИ ЦИЉЕВИ СРБИЈЕ 1914 — ЕКМЕЦИЋ	490—245		
9. АДОЛФ ХИТЛЕР ДАНАС — МАЈН КАМПФ 1—2	480—240		
10. ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ПИШТОЉА И РЕВОЛВЕРА	950—475		
11. БИЛИЈАР — РИЗНИЦА ТРИК УДАРАЦА	350—175		
12. БИЛИЈАР — СТАНДАРДНА КЊИГА	300—150		
13. ХАЛИЛ ЏУБРАН 1—4 ПРОРОК — ПРОРОКОВ ВРТ. СУЗА И ОСМЕХ. ИСУС СИН ЧОВЕЧИЈИ И МИРИСНИ ПЛОДОВИ ДУШЕ	480—240		
14. ЛАДЛАМ — РАЈНЕМАНОВА РАЗМЕНА	250—125		
15. ЛАДЛАМ — КРИК ХЕЛИДОНА	400—200		
16. ЛАДЛАМ — ЦАНЦЕЛОРОВ РУКОПИС	450—225		
17. ДЕЈВИД МОРЕЛ — ПЕТА ПРОФЕСИЈА	290—145		
18. НИКОЛАЈ БЕРЂАЈЕВ — НОВО СРЕДЊОВЕКОВЉЕ	250—125		
19. Ђ. ЛАБОВИЋ — ТАЈНЕ МИСИЈЕ МУСТАФЕ ГОЛУБИЋА	300—150		
20. БИБЛИЈА	900—450		

НАРУЏБЕНИЦА БР. 3

Заокружите број књиге коју желите: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25.

Име и презиме: _____

Место: _____

Улица и број: _____

Пошт. број
ПП „БЕКС“ (Клуб „ЛИБЕР“). Ф. Кљајића 27, 11000 БЕОГРАД

БЕОГРАД
Дунавска 13
Тел. 011/620-046
Факс 011/631-530

Трнска 20
Тел. 011/444-83-66

СКОПЉЕ
Мито Хаџивасилев 16
Тел. — Факс
091/223-440

производња и промет одеће
специјално прање и бојење

увоз — извоз

тенис клуб ресторан пиџерија
прање возила

У основној делатности специјалног прања и бојења, stone wash acid wash. colorama, color flage..., можемо да дорадимо више од 10.000 одевних предмета дневно што представља највећи капацитет ове врсте у Југославији

ња једне наше српкиње на вашем скупу у до-му синдиката и то само зато што се осећа и поноси српским пореклом и која вам је јавно поставила неколико питања и које је најкалост својевремено била проглашавана лудом и шиканирана на разноразне начине само зато што је говорила да је Јосип Броз највећи србодер и сатана.

И јесте.

Не треба заборавити да је ова храбра жена у 6-том месецу трудноће. Па, зар је то борба за мир, миротворке? Нажалост, где, где или зашто и много тога где или зашто, али правог одговора за сада нема.

Ето, толико од мене, упркос свему ја вас поздрављам, а посебно ваше мужеве, пардон „хероје социјализма“ као и ваше режисере са вером у Бога за краља и отаџбину и за васкрс отаџбине Србије и Српства!

Поможе бог брате Вуче и остала браћо и сестре из редакције. Замолила бих те да ми ово објавиш или објавите у I-ом броју који изађе у рубрици писма читалаца. Овим сам само желела да се „Срби“ а нарочито „Српкиње“ већ једанпут пробуде. Пуно вас поздравља ваш

Миодраг СТЕВАНОВИЋ — Крагујевац

НЕКА НАС ГОСПОД ОТРЕЗНИ!

Недавно сам гледао ТВ-емисију о Марку Миљанову, црногорском војводи, писцу о чојству и моралу. Емисија ме је толико импресионарала да сам дуго у ноћ размишљао о могућностима како да такве речи и дела уткамо у душе наше омладине. Припадам патријархалној породици негујући све врлине својих предака, било да су учествовали у ратовима или су с предањем преносили са колена на колена врлине — у првом реду проктане моралним вредностима. Са великим задовољством, уз помоћ свог оца, предања преносим на свог 11-годишњег сина. Често, поређења ради, не могу да схватим већину наших Срба, који су тотално изгубили душу, морал, човечност и своје достојанство. По мом личном убеђењу многи су нашли себе у добрим личним дохоцима, дубоким фотељама, о привилегованим да и не говоримо, а тек о све већем броју њихових каскадера који су ту пуни среће што су им у најмању руку познаници, када имају част што им се исти јаве на улици. Сада желим да упоредим патриотско-моралне вредности наших предака скренувши пажњу професионалним новинарима да мало више простора посвете сличним појавама из наше прошлости.

Пре неколико година у једном листу прочитао сам исповест чачанског поштара коме је припала част да уручи прву пензију славном Степи Степановићу. На постављено питање: Колико су ми послали пензије? видно узбуђен поштар одговори: „Четрдесет хиљада, чика Степо“. Степа на то одговори: „Да ли су они нормални, па зар свесно хоће земљу да упропасте, враћај то, да бар преполове“, рече војвода и врати се у кућу. И поред тог што је био рођен у селу на домак Београда, одбио је понуђен стан, остао да живи у Чачку, у

кући таста, чувеног трговца. Од своје пензије успео је за живота да дигне себи и својој супрузи надгробни споменик. Своју супругу је заветовао, дајући јој две подебље коверте рекавши: „Ово ти је за НЕ ДАЈ БОЖЕ, а ова друга је да мене сахраниш и достојанствено дочекаш моје драге саборце и пријатеље који буду дошли да ми одају последњу пошту“. Својој супрузи је још рекао да не узима помоћ од тадашње Владе, која је била спремна да о свом трошку сахрани славног војводу. Када сам 80-тих година био гост у једној згради у Београду, чини ми се у Његошевој улици, коју сви називају „Генералка“, а за време рестрикције струје, у оно време син једног генерала ми рече: „За ову зграду нема рестрикције“ ваљда плашећи се наших запажања, да не поквари и те како добар дојам узорног домаћина, трудећи се да му се гости што боље осећају, његов стилски намештај не обасја свећа лојаница.

Српски народ је имао прилику, перо, параван да гласа по својој савести, Свет и Европа нас овакве не жели — то је сада јасно и највећим оптимистима. Сада се у нама руши свака нада у жељи да буде мира. Сналазимо се занемарујући и оне најосновније духовно-моралне вредности, које нажалост ни најмање нисмо наследили од својих предака, који су ову нашу легу земљу натопили чашћу и патриотизмом.

Црногорски краљ Никола је своје говоре почињао: „Е народе, муко моја“. Ја свој завршавао речима: „Нека нас Господ отрезни, нека нам испере душе и да нам врати веру и љубав у све слојеве нашег народа.“

Новак Лашић
(Осечина)

КРИВИХ УВЕК ИМА

Не припадам ниједној страници, што ми колико-толико омогућује да ствари гледам са стране и реално. Једино могу рећи да једина странка која ми се чини одговорном за све ово што имамо тј. што немамо јесте СПС.

У данима када се Хрвати наоружавају да би се решили „Великосрпског“ хегемонизма, новине, посебно „Политика“ издања и РТВБ велику пажњу посвећују овим догађајима.

Циљ ових извештаја је пре свега смиривање социјалних немара у Србији, а не жеља да се криза у Хрватској стварно и реши. Разлог је веома једноставан, јер све док Туђман и Месић наоружавају своје хадезевце, српске власти, пре свега Милошевић, Радмиловић и остали из СПС-а, имају дежурног кривца за беду и немаштину у Србији.

Када се ситуација у Хрватској смири, онда ће СПС и Слободан Милошевић наћи неког другог дежурног кривца. То ће претпостављам бити Анте Марковић.

Желим нешто и о њему рећи. То је човек који је допринео смиривању инфлације. Он има велике заслуге има и грешке, што је нормално.

Међутим, све до оснивања своје странке СРСЈ Марковић је добро био примљен од стране српске власти, дакле СПС-а. Одједном се месија претворио у губитника и лопова који утиче да Србија слаби и који даје подршку врховништву.

Ипак бисмо морали бити захвални Марковићу на труду, али бисмо морали и уважавати његово достојанство па га узети у одбрану.

Очигледно је Анте Марковић грешио али мање од других. Очигледно је, такође да је неким мерама штетио Србији, али не само Србији већ свим републикама — због жеље да се изађе из кризе. Цела Србија (врх) се дала у напад на СИВ и господин Марковић тако да га је народ уистину замрзнуо. Али за све су криви господин Милошевић и Радмиловић који су упадом у платни систем земље допринели кризи.

Не браним Марковића због тога што је Хрват, али то не би смео бити разлог због чега га неки нападају.

Очито је да Радмиловић и Милошевић у њему траже кривца за ове големи проблеме у Србији. Народ Србије, на жалост, то не види као што није видео њихову изборну превару. Због тога ми је жао.

Анте Марковић ће пасти због тога што не подржава усташку политику Хрватске, али и због тога што је на мети српског „врховништва“.

Усуђујем се рећи да је Србија на челу са Милошевићем већи растурач Југославије од Хрватске. Срби то не желе, али то је жеља њиховог Милошевића.

А када падне Анте кривци за све ће бити вероватно опозиција уколико се као кривац не појави сам Садам Хусеин. Жао ми је што народ Србије неће да стане на крај большевичком режиму Милошевића.

Поздрав од читаоца који попут хиљада и хиљада других у Србији чека отказ, наравно због „мера СИВ-а“.

САТИРОМ ПО КОРУПЦИЈИ

Сматрам да се једно друштво, држава, режим, и политичка власт, увек лакше поткопава ако се критика изврши у облику реске сатире него када се то чини врло убедљивим статистичким подацима и конструктивном критиком на основу јаким и очигледних аргумената на основу којих можемо добити једну убедљиву слику о свој трулежи и слабостима једног државног поретка. Не потцењујући, разуме се, ни те облике критике ја хоћу да дам једну идеју коју сматрам згодном, саркастичном, и пријемчивом за људску душу. Ево какву ја идеју сугерирам вашем и нашем листу:

На фотографији треба да се види Капетан Мишино здање, дакле стари Филозофски факултет, а да се изразито види натпис на згради:

„МИША АНАСТАСИЈЕВИЋ СВОМЕ ОТЕЧЕСТВУ“.

Затим сликати виле у којима живе наши садашњи богови социјалисти и на њима монтирати натпис нпр.

Вила Слободана Милошевића са натписом

„ОТЕЧЕСТВО СВОМЕ СЛОБОДАНУ МИЛОШЕВИЋУ“

Разуме се, то би могла да буде читава серија слика која ће се на тај начин потсмехнути овоме друштву и његовим челницима који

тартифски изражавају своју бригу за свој народ.

Ако ову идеју сматрате добром волео бих да је реализујете.

Божидар ТОДОРОВИЋ
Ноћни чувар
народног музеја.
Београд

„ХВАЛА ПАРОШКОМ...“

Поштована редакцијо,
Хвала руководству СПО на искреном и неувијеном обавештењу грађана Србије о суштини последњих драматичних догађаја. Драго ми је што се ваши и моји закључци подударају. Уверила сам се да је СПО за сада најпоштенија странка, заиста домаћа и self-made и није ми жао што сам за њу гласала.

Хвала Милану Парошком што је осујетио распродају Фрушке горе (ја заиста верујем да је постојала таква намера, и поред супротних тврдњи).

Свој положај народног посланика заиста је и заслужио.

За Фрушку гору и сличне локалитете по мом мишљењу најбоље је решење да се врате одузета имања СПЦ, јер ће се из прихода моћи обновити манастири. Остатком би могла да управља нека еколошка група, заинтересована за здравствени туризам или здраву пољопривреду. То су решења која важе и за развијене земље. Чак и у тако либералном привредном систему као што је амерички — људи не гледају благонаклоно ако им странци комерцијализују природна и културна добра. Пошто је по мом мишљењу Закон о концесијама за страна лица потенцијално опасан и могуће су злоупотребе, предлагем да ваше „кртице“ редовно и у старту онемогућавају сличне подухвате. Да не би нпр. неки пропали ПИК распродали банана-компанији, па да нам неколико таквих компанија диктирањем цена униште комплетну пољопривреду. Ако један Хелмут Кол каже да не може да усвоји захтеве САД за драстично смањење субвенција ЕЗ у пољопривреди, да не би услед повећања доње границе рационалности поседа пропао велики број сељака, онда најмање наши политичари имају права на такву неодговорност.

Подржавам предлог Парошког да се земља бесплатно подели људима који хоће да је обрађују, уз повољне државне кредите (то је изјавио на ТВ у предизборној кампањи).

Што се тиче спољне политике, поздрављам ваш протест британском амбасадору поводом скандалозне званичне подршке његове земље сепаратистичком руководству Хрватске. Спољна политика српске власти гротескно делује и као да призива вечно понављане историје.

Нема никакве сврхе кукати што САД и Велика Британија никако да се сете да смо у два рата били савезници, јер је јасно да су и догађаји у Заливу и у Југославији у ствари део економског рата против ЕЗ, нарочито Немачке, сада када прети реална „опасност“ да се преко Немачке оствари природна интеграци-

ја континента. Докле год постоји неравнотежа у корист САД, оне ће покушавати да користе глупост наших српских политичара, јер ЕЗ могу разбити само преко Балкана. Што више чарки буде, САД ће тим лакше убедити свет да су њихове трупе у Европи заувек неопходне. И увек ће смишљати нешто ново. Звучи познато, зар не?

Дакле, треба извући поуку из прошлости. Срби управо плаћају данак идеализму због којег при отварању Југославије нису прозрели најцрни макијавелизам других, а нарочито хватских политичара. То се десило и у Другом светском рату. Због тога је потребно сетити се принципа енглеске спољне политике, по коме међу државама нема ни сталних непријатеља ни сталних пријатеља. За савезништво је битна једино подударност интереса. САД су с друге стране, и поред потребе да морално оправдавају своје поступке, у последњих стотинак година склоне изазивању сукоба на довољној удаљености од својих сувоземних граница.

Проklamовани интерес Србије је да у догледно време уђе у интегралну ЕЗ. То подразумева и колективни систем безбедности. Своју отаџбину и културни идентитет имамо и мислим да треба да нам је сасвим свеједно што ће у тој заједници највероватније Немачка економски доминирати. ТЗВ. српски лоби у САД делује превасходно у интересу те земље или у свом личном. Према томе, према САД и Великој Британији треба бити уљудан дипломата и указивати нпр. на предност српске отворене и либералне културе (на шта сам као двокултурац поносна) у односу на хрватску асимилаторску праксу као и аргументима доказивати правну утемељеност српског става. Можемо се доста поуздати и у Италију и Француску, мада и оне теже да преко трећих земаља праве неке вештачке равнотеже у оквиру будуће ЕЗ. Значи, слободно можемо истицати наше пријатељство и захвалност према Француској, које сваки Србин сигурно осећа, али не и дозволити да због нечије поткупљивости и превелике љубави Италија и Француска преко наших леђа и на нашу штету „гризу уши већој немачкој риби“.

Дакле, као што је жалосно што се Срби још и данас, захваљујући СПС, деле на партизане и четнике, жалосно је и што су у главама наших политичара на власти (а можда и у опозицији) још увек зацртане превазиђене схеме. Ратне секире са Немачком као да још није закопане. Данас НИЈЕ светски рат против нацизма и фашизма, САД и Велика Британија НИСУ савезници Србије, нити је Немачка нацистичка држава. Према томе, не дозволимо да нас наши балкански политичари због инерције, глупости, поткупљивости и личних ђефова и фрустрација осуде на судбину Блиског истока.

Предлажем да у Скупштини Србије покренете иницијативу за расправу о спољној политици, или да организујете макар опозициони округли сто на ту тему. Не би се смело дозволити да се тако озбиљним послом бави шаџица људи. Мој предлог је интензивирање српских лобија у Немачкој, Русији, као и Италији и Француској, као и практични кораци на повезивању са балканским и суседним земљама.

Верујем да СПО прати и страну штампу и поступке (а не само празне фразе) појединих држава према Србији и да може извући практичне закључке.

Читатељка из Војводине

ПИСМА

ОСВАНУЋЕ И ЂУРЂЕВДАН

Расли смо сувише празно, са посеченим коренима. Ко смо, где смо и шта смо?

Мојој генерацији, захваљујући Вуку Драшковићу и СПО-у враћа се суштина. Почела сам да осећам нетрпељивост према сваком корену који се одриче плода. Плод су наша деца, наше понорнице које се увек поново јављају. Њихова реч је искрена, а само бистре воде носе праве поруке.

Апелујем на разум, на свест сваког човека! Мислимо на наша покољења, мислимо на креативне, интелигентне, емотивне и свестране личности. Доста је било затупљивања и укалупљивања младих људи. Докле ће да нас „воде“ људи који апсолутно не поседују ни мрвицу способности, искрености и морала?

Где је место човека у свему томе?

Не треба нам никакав „вођа“ и група квази интелектуалаца које је окупио око себе. Нису наши млади људи „овце којима је остало само да пасу траву“. Пустите способне младиће и девојке да сами праве своју будућност. СРБИ су ипак један изузетно интелигентан и способан народ.

Освануће и ЂУРЂЕВДАН!

Т. УЗЕЛАЦ
НОВИ САД

ДЕЦА НАМ ГЛАДУЈУ!

Поштована Редакцијо, молимо вас да истрајете у вашем истраживању о пословању Ауто-мото савеза Југославије. Српска реч је једини лист који смело и истинито говори о комунистичким пљачкашима па вам ми са своје стране дајемо пуну подршку, јер нећемо више дозволити да се они крију иза радничке класе да у наше име пљачкају, отимају и расипају а ми да црпнимо.

Српска привреда која је у колапсу, како се сада популарно каже, може ли се бар мало опоравити ако јој врате оно што су јој оцепили Ауто мото савез и други који су исто тако послovali по принципу гази кога стигнеш само да ми имамо највише. Из Српске речи смо сазнали да овај колектив има пара за расипање, па постављамо питање ОДАКЛЕ? Пошто АМСЈ није производна организација није паре ни могла доховати својим радом закључујемо да је отимала од нас. Захтевамо да сада то и врати. Зашто да „производи“ комунистичког система као што је друг Мараш Вукашин и другарица Драгослава Шобат и даље уживају пљачкајући нас који стварамо и производимо нове вредности. Зашто да ми гладујемо а они ждери у и изобиљу живе мењајући станове и пуњећи своје банкарске рачуне у земљи и иностранству? Ко су ти људи? Хоћемо да се смакне тај бољшевички олош и

да одговарају за сва зла што су учинили овој заједници и Србији својим пљачкањем и „па-мећу“.

Хоћемо да тога Вукашина Мараша и Драгославу Шобат стави под лупу јавно тужилаштво и покрене истрагу о томе чијим парама су они то себи обезбедили будућност као и ближњима својим. Ако јавно тужилаштво не покрене истрагу, покренућемо је ми. Доста нам је више пљачкашког терора. Наша деца су почела да гладују. Због кога? Зашто? Хоћемо да знамо. Милом или силом.

РАДНИЦИ СА МИНИМАЛЦОМ
(нећемо се потписати да не останемо и без тог минималца)

ГЕНИ ЧИНЕ СВОЈЕ

Г Пејчићу, добро је што објављујете писма као оно Јована Стојановића из Милошева под насловом: „Живела петокрака“ („Српска реч“ бр. 13. до 18. фебруара 1991).

Оваква писма само потврђују моје мишљење о квалитету и менталитету данашњих Срба.

Најквалитетнији део српског становништва, онај који је могао да остави квалитетне потомке, три пута је изгинуо. Први пут 1914 — 1918., други пут 1941 — 1945., и трећи пут 1945 — 1950. године.

Сва три пута уништен је цвет српске интелигенције. Храбри и поштени Срби гинули су на бојишту. Умни и паметни убијани су у току рата, а нарочито после рата. Ратове су преживели разни трговци људским животима, као и физички и умни богаљи. Ми смо потомци тих преживелих. А гени чине своје. Тих истих је потомак и ЈОВАН СТОЈАНОВИЋ и зато, **БОЖЕ, ПРОСТИ МУ ЈЕР ОН НЕ ЗНА ШТА ГОВОРИ!**

Ти и такви потомци су одлучили о судбини Србије 9. децембра 1990. Нека им је Бог на помоћ!

Томислав РАДНВОЈЕВИЋ
Београд

СВЕ У ИМЕ НАРОДА

Поштована редакцијо,
Наши јадно-демократски избори су за нама. Верујте, веома ми је драго што су бивши комунисти наставили да кормиларе овом нашем јадном Србијом. Зашто? Зато што нису заслужили да са власти оду неразоткривени, некажњени. Свакодневно се сусрећемо са огавним поступцима везаним за њихов систем владавине, свакодневно се једна телевизија труди, напиње да нам црне вести прикаже „црвеним“. О, какве среће чути на ТВ дневнику II (6. 02. 91. г.) следеће: „... радници „Леде“ су са олакшањем примили вест о исплаћивању минималних личних доходака за месец октобар“. Боже, какве среће за раднике! Некада је било срамота просити, а

сада смо сви постали колективни просјаци примајући милостињу за свој рад од колективног шефа на челу са брачним паром Милошевић — Марковић. Забога, па они су сличних погледа на стање у Србији, и зато г. Милошевић својој невести са цветом у коси не само да поклања своје срце и руку већ и нешто много значајније — партију. Вероватно да је убеђен да ће заједно лакше деловати а и кад загусти он ће се сакрити иза њене сукњице и другова генерала. Како су они дивни и великодушни! А ми Срби, вечито незадовољна раја, хоћемо лепо и обилно да једемо, хоћемо европски да се облачимо, хоћемо деци да плаћамо ужину у школи (уместо да им ставимо парче хлеба у ђачку торбу ко што Србину и приличи), хоћемо да идемо на викенде, у хотеле, на море... што је много, много је. Па ту су они, наше вође које ће за до-бробит свога народа све то опробати и нама описивати као непожељне авантуре које изискују психо-физички напор и које нису у складу са анти-бирокупском револуцијом.

Шта рећи о алармантним вестима везаним за ЈНА и односе са братском нам Хрватском. Њихово ТВ допинговање народа оваквим информацијама је просто смешно. Сигурна сам да нам онај филм са Шпегелом у главној улози не би ни приказали да нису њихови интереси у питању. Ко је требало да прогута избљувану ватру из аждајиних чељусти? Ми, српски пристодушни народ. Надали су се да ће изазвати бунт у већ и онако наелектрисаном народу. Веровали су да ће опозиција, као што је некад чинила, изаћи на улице, да ће г. Вук Драшковић, идол младих а верујте и нас из средње генерације, подићи омладину и да ће уз притисак народа ЈНА моћи да интервенише у Хрватској. Све у име народа. Међутим, све је то изостало, није се догодило народ. Одазвале су се позиву жене из бившег анти-фашистичког већа жена, величајући себе као пожртвоване мајке и сестре, само што су овога пута на митингу уместо сиво-маслинастих шињела обукле бунде, лисице и крзнене шубаре.

Ја сам исто мајка, имам два сина и нормално је да бих своју децу бранила и да сам против било каквог насиља. Али ово што су оне учиниле је чиста манипулација емоција и стварање ратне психозе у народу. Не знам чији је то сценариј, али чега се оне боје кад опозиција која нам нуди рат како рече г. Милошевић у предизборној кампањи, није на власти?

Мислим да би ми, мајке требало да се побунимо против пореза на децу одећу, против кратког породичног боловања и његове нередовне исплате, против прљавих болница у којима доносимо децу на свет и у којима их лече, против сиромаштва јер децу углавном хранимо јефтним скробом. А ми се понашамо теле-дириговано, они зину на ТВ а ми већ скачемо не размишљајући за чије је то добро.

Пошто је народ реаговао ћутањем сада су се сви паралисали. Шпегел ће и даље бити министар, Хрвати ће се и даље наоружавати а ми ћемо кукати и проклињати несретног Анту који је крив за сву нашу беду.

На крају бих упутила и пар речи г. Вук Драшковићу. Ви као писац и творац ликова требало би да будете бољи познавалац српског менталитета. Све што сте урадили и рекли је истина. Ишли сте срцем, говорили једноставним језиком, били сте и остали отелотворење праисконске словенске душе. На

жалост, ми смо васпитавани атеистички, без вере у Бога и нашу православну цркву. Анатема је још увек над нама и у нашим духовно уништеним облицима нема места за Вашу ширину погледа, милосрђе и љубав. Прво, нашег човека треба вратити Богу и вери, па ће можда тек тада уз благослов бити искоревљена мржња, завист, среброљупство и сва она негативна енергија коју су нам комунисти као сотоне наметнули. Стога Ваше речи нису ни могле допрети до свести свих Срба на прави и једини начин.

Време правих промена и обнове је испред нас и наше деце. Нећемо дозволити да наша деца буду задојена титоистичком лажном идеологијом коју и сада социјалисти покушавају да наметну, мада у новом руху, већ ћемо се трудити да им уз Вашу помоћ укажемо на прави пут људске слободе и обнове српског духа.

Славица НИКОЛИЋ,
Ниш

ИЗЛАЗАК ПАРТИЈЕ ИЗ КАСАРНЕ

После промоције „новог“ Савеза комуниста — Покрет за Југославију“ (19. 11. 1990. г.), одржана је у Центру Сава Оснивачка конференција ове партије. Њени оснивачи су група испуњених, пензионисаних генерала и виших официра. Поред њих, Конференцији је присуствовао и један број активних официра са министром војске, Вељком Кадивевићем, на челу. А уз њих и одређени број бивших, дугогодишњих политичара из партијског и државног врха. А није изостала ни релативно млада комунистичка снага, Мирјана Марковић, са својим бољшевичким идејама.

Све у свему, ово је био скуп седих глава са старим, већ одавно изстрошеним идејама, а новим крилатицама и покличима. У сваком случају, на окупу су се нашли они комунисти који су активно учествовали у свим одлукама које су се у овој земљи доносиле и који носе део орговорности за стање у коме смо се нашли.

И поред свих досадашњих горких искустава за време трајања једноумља, не изненађује овај покушај повампирења старих пропагандних и прича о братству и јединству и о Југославији, као братској заједници народа и народности који у њој живе. — Све је то била велика заблуда, као што је обмана и превара и овај нови покушај крпљења Југославије у расулу и распаду. Међутим, веће је изненађење што је после укидања Основне организације Савеза комуниста у Армији, уследила препорука чланству за колективно приступање том називи новом Савезу комуниста.

Основно је питање, при том, да ли укидање Основне организације у војсци заиста значи деполитизацију официрског кадра и могу ли се официри замислити као двојне, поцепане личности: да у касарни буду једно — неутрални и пасивни, а у грађанству, у насталим политичким борбама, носиоци страначке активности. А посебно зачуђује дата директива да сви официри приђу једној странци, макар се она звала и Савез комуниста — Покрет за Југославију. Не значи ли то, по закону субор-

динације, притисак на слободу личности, слободу мисли, слободу опредељења и могу ли и смеју ли официри на то пристати.

Међутим, ако се хтела деполитизација Армије односно њеног официрског кадра и стварање истинске народне војске, независне од свих политичких утицаја, онда официрима није место ни у једној политичкој партији — ни у Армији, ни изван ње. Само тако Армија може бити изнад страначких борби, са једним јединим циљем и задатком да чува границе ове земље и основни гарант унутрашњег реда, мира и безбедности. А то је њен и основни задатак.

Овако, прелазак 80.000 чланова Савеза комуниста из Армије у табор „нове“ комунистичке партије мора да забрињава све истинске демократске снаге. Јер, у насталим политичким променама ово несумњиво представља крупан корак уназад и оживљавање страха од авети поновног увођења једноумља и бољшевизације земље, које је у протеклом времену принудом и насиљем уништило многе цивилизацијске тековине и моралне вредности друштва и народ довело до безнађа.

При оваквом стању ствари, младим, напредним снагама не преостаје ништа друго него да без оклевања, са полетом само младости својственем, уђу у борбу са овим по-вампириним „новокомпонованим“ догматским старим снагама, које немају и не могу ништа ново да понуде. А што су до сада дале, то данас сви добро осећамо. Њима се не сме оставити и препустити простор да се размахну, јер они су се већ захуктали и кренули у политичку офанзиву по већим градовима. У Нишу су, на пример, 27. 12. 1990. г. одржали промотивни састанак са својим присталицама и бројним званицама из установа и предузећа, уз обавезно присуство Мирјане Марковић. Била им је наклоњена и удворничка београдска „Политика“, која је сутрадан донела напис да је састанку у великој сали ЈНА присуствовало преко 1000 људи, иако је опште познато да Ниш нема салу таквог капацитета.

Срећом, на том састанку младих није било, с надом да их у крилу ове партије неће бити ни убудуће.

Не знам само где ће „нова“ странка са својим изанђалим идејама, у које нико више не верује. У Европу сигурно неће моћи. Евангуалним освајањем власти, не дај Боже, учинили би да се пред Југославијом сасвим затворе врата Европе, а они Покрет декларативно стварају ради добра Југославије. Међутим, пре би се рекло да се седе главе удружују ради одбране својих бројних привилегија, него што их мори брига за интерес радничке класе и армије незапослених, школованих младих кадрова.

Уосталом, кад су старци били носиоци напредних идеја и прогреса... А они који су овај народ завели странпутицом и одвојили га од Европе немају легитимацију и морално право да поново муте воду и одводе народ на пут једноумља и мрака. Мудри владика Раде би рекао: „Спуштасмо се ми на ваше уже, умало се ује не претрже“.

Стога, дремуцкајте, господе генерали и расходовани политичари, у својим удобним вилама, ви сте своју улогу одиграли, а овај народ оставите да сам одређује своју даљу судбину и без вашег учешћа изналази путеве којима ће поћи. А они у сваком случају неће бити гори од оних којим сте их ви водили за последњих 45 година.

Др Владислав БОШКОВИЋ Ниш

ВАМПИРИ 21. ВЕКА

Ово што износим у нашем цењеном часопису, а не у неком другом који се бави темама на граници могућег (Траће око, Галаксија, Арка) крива је Комунистичка Партија — Покрет за Југославију и Социјалистичка партија Србије. Верујем да би ови наведени часописи са одушевљењем објавили ово моје писмо, јер се ради о бићима и сподобама која се за тили час трансформишу из једног бића у друго и обратно те их сада видиш сад не видиш.

О каквим се сподобама овде ради одмах ћу изнети: широј јавности је познато како је дошло до прекида рада 14. Конгреса Комунистичке партије Југославије, односно њеног распада што подразумева да од тада више не постоји. Али, гледајте, чудо се почиње дешавајући наочиглед чече југословенске јавности. Комунисти Србије који су се до јуче свађали са друговима из западних и северних република да напрасно не напуштају 14. Конгрес а то све посредством ТВ медија и других средстава информисања, те да по сваку цену приведу Конгрес крају што у поновном окупљању окрњеног састава донекле и успевају. Кад је Србија мислила да је коначно скинула јарам бољшевика, али не дај враже, они се појављују у другом облику, као Социјалистичка партија Србије са истим људима и истом улогом коју су и прије имали, само са другим именом. Они народу тврде да немају ништа заједничког са претходном партијом и нису за нанета зла криви. Народу се представљају као верници и душебрижници да заступају плурализам мишљења те да су спремни да распишу вишестраначке зборе, што народ са одушевљењем прихвата, јер је већ навикнут на разна обећања, а ово му се учинило ипак нешто радикалније на досадашња обећања.

Широм Србије оснивају се разне странке које они помно прате и подстичу јер знају да што буде више странака то ће се бирачка машинерија више разделити и створиће се више простора за манипулације за што су они прави мајстори. Народу одмах намећу назив опозиција за све друге странке, док себе не спомињу. Ту већ код сваког и мало паметног човека, наговештавају да од демократских избора нема ништа, јер себе ограђују од опозиције и приказују се као главна партија која брине о народу. Опозиционе странке, које су показале да имају велики ослонац у народу, као што је Српски покрет обнове и Демократска странка, проглашава народним непријатељима број један. Не бирају средства да се СПО оцрни и прикаже као четничка организација која народу нуди нож и крв.

Присвајају сва средства информисања а нарочито продужену руку СПС телевизију, која чини се сваком и има пресудну улогу у пропаганди. Друге странке а нарочито по њих опасне немају шансе да до ње дођу.

Међутим, они се не либе да од СПО-а учраду идеју о повраћају земље сељацима коју су они у откупу отели.

Народу преко медија и скупова, односно обећавају куле и градове. Са њима нема неизводности, они све што обећају и испуне, српска привреда је у невероватном замаху,

народу и радничкој класи се обећава сељацима враћају земљу коју им је отео њихов Тата (Тито) и незнам више што нису обећали.

Народу преко медија и скупова, односно митинга обећавају куле и градове. Са њима нема неизвесности, они све што обећају и испуне, српска привреда је у невероватном замаху, народу и радничкој класи се обећава плана на нивоу неких развијених држава, са њима нема рата ни суза, сељацима враћају земљу коју им је отео њихов Тата (Тито) и незнам више што нису обећали.

Али ипак се оснива, злу не требало Комунистичка — Партија Покрет за Југославију коју сачињавају оседели старци, али претежно пензионисани генерали и војна лица и остала камарила са великим привилегијама, и пензијама, јер они ипак имају што да чувају од не дај боже да дођу на власт, они који су рекли да ће све те заслужне гуликоже преиспитати за њихове велике заслуге. Тако они као што се може видети сами себе регенеришу и сами себе поново оснивају а што је било смешно, јер и нису били престали деловати по идеологији своје младости, која је у црно завила пола Земљине кугле, а такођер и нас.

То су све бирани људи блиски великом Тату, који су успели преварити цео свет и уверити их о великом „благостању“ који влада у Југославији.

Колико су они брижни за Југославију видимо најбоље из примера, када су дозволили ХДЗ-цима да набаве оружје и разраде план о масовном уништењу припадника ЈНА и недужног српског народа у Хрватској.

Намеће се још једна могућност зашто је тако поступано са меродавних институција, те се није благовремено интервенисало. Знајући шта су све народу Србије обећали у предизборној кампањи а свесни су да од тога ништа не могу испунити, те да ће доћи до нежељених немира од стране народа што се управо и дешава. У Србији су свакодневно немири незадовољног и обманутог народа. Сада треба држати тензију страха од грађанског рата чега се народ највише боји, те га окренути према патриотским осећањима које Србину фала богу никад не недостаје.

Надам се да ће разум народа Хрватске ипак превладати и да се неће оружје употребљавати, поготово што су они свесни с киме имају посла јер да није тако они би одавно ударили на Српски народ, јер су тако задовољни од мајке им Католичке цркве да све могу вољети али Србе никако (ОВО ШТО ПИШЕМ, ЛИЧНО САМ ИСКУСИО ПОШТО САМ ТАМО ОДРАСТАО).

И на крају питам се шта мисле другови да кажу народу Србије када прође ова удурма звецкања оружјем. Како ће испунити обећање, јер народ од њих то очекује. Како ће објаснити народу ове силне пореве које су преко ноћи увели, да ли је то растерећење мале привреде и растерећење привреде Србије која је одавно у калапсу. Какав ће следећи разлог да измисле да би народу објаснили све што га је снашло. Има само једно решење, а то је да се лело повуку са сцене и да препусте вођење народа другим људима који немају ништа заједничко са њиховим отрцаним фразама о реструктурирању привреде и сл.

Њима свима предлажем нека направе неку нову платформу за себе јер је народу доста, те да се са њом отисну заједно са својом идеологијом негде далеко на пучину те да их ветар одува до Ђавољег троугла, тада би би-

ли сигурни да на нашим просторима никад више не би дошли.

За све крађе и преваре као и обмане народа у изборима и после њих, бит ће наплаћене са каматом јер је то природан ток ствари. Ко сеје лаж и мржњу враћа му се као бу- меранг, а онда тешко Вама ДРУГОВИ.

Поштована Господо у редакцији, ако об- јављујете ово моје писмо унапред Вам се извињавам на грешкама, како у куцању тако и у граматичким јер нисам вичан овом послу.

Редовни сам читалац Вашег листа као и члан Иницијативног одбора СПО у Неготину.
Сима БАБИЋ, Неготин

СКУПШТИНА ИЛИ...?

Заседање Народне скупштине Србије у уторак 12. фебр. се претворило у лак- рдију какву је вероватно немогуће виде- ти игде у свету — највише захваљујући пред- седнику С. Унковићу.

Он је дозволио: вербални линч над једним народним послаником, а видело се током заседања да се стишавање узреле атмосфере не може постићи паузама, него апсолутним одвајањем онога о чему је била реч од онога што нема никакве везе са темом и са заседа- њем Скупштине.

Господин М. Парошки је изнео тезе које је тешко разумним и разложним аргументима побити. Уместо тога крећу увреде, а тиме и циклус који је председавајући дозвољава да се одвија. Ређају се говорници који говоре да је г. Парошки у прошлости био, говорио, учинио разне ружне ствари!

Забога! Г. М. Парошки је изабрани народ- ни посланик. Он је у Скупштини САМО ТО. За све друго, ако шта са њим није у реду, нека се другови посланици обрате суду и поднесу кривичну пријаву против г. Парошког. У том смислу је председавајући одмах морао да делује. Међутим он је својим пасивним ставом показао да Скупштина Србије може да се (са њим не челу) претвори у нешто што ни- је ни на нивоу предатног Животићевог позо- ришта.

Потпуно збуњен као гледалац, не само да сам био изненађен понашањем председника, него ме је и поразило цилизијацијски и (на- рочито) интелектуални ниво другова посланика, чланова СПС-а. Једном од њих, ономе са Ко- сова, је било, како рече, досадно! Ја схватам да су проблеми Косова стравични и тешко решиви, али да тај човек, као народни посла- ник, уопште не схвата шта се на ширем плану у Југославији дешава — управо је запањују- ће. Он би да се разговара само о Косову.

У моменту када смо окружени крвожед- ним и модерно наоружаним паравојним ор- ганизацијама и када читава структура око њих тражи српску крв, у моменту када ЈНА окле- ва четири месеца да објави сурову стварност необоривим документима и не преузима ни- какве акције (сем вербалних) — има ли ичега логичнијег него тражити да и српски народ добије исте такве наоружане јединице как- вим је окружен готово са свих страна?

То другови посланици СПС-а не могу да

схвате. Нападају Г. М. Парошког погрдним именима сигурно изазивају салве смећа код свих припадника Туђманове фаланге.

Предлог наравно пропаде, српски народ остаје ненаоружан али „има огромно повере- ње у ЈНА“ како рече Предраг Ристић. То по- верење ће му нарочито много помоћи, као усталом и до сада што му је помогло.

Да завршим: ако је српски народ дао глас овако неодговорним (на ивици малоумности) посланицима — па нека му буде. А блиска бу- дућност ће, на жалост, показати колико је господин Милан Парошки био у праву.

**Милутин ЖИВКОВИЋ, дипл. инж.
11000 Бгд**

СК — ОПОЗИЦИЈА ИЛИ ПАРТИЈА НА ВЛАСТИ

Забрињава сумња да је дошло до још једног политичког брака. Овога пута између СПС и СК — Покрет за Југослави- ју. Јер како иначе објаснити готово неограни- чену могућност који СК Покрет за Југославију има да у СПС-овим гласилима, Телевизији Београд и Политици пропагирају страначку делатност. У овим медијима СК добија више простора и времена него партија, која је по- бедила на изборима, него све друге опозици- оне партије заједно. СПС је убедљиво побе- дила за изборима. СПС је формирала владу. Онда како то да се понекад стиче утисак како је СК на власти. А није. Није чак ни у коалици- ји са владајућом партијом. Иако изгледа да јесте. А није. Јер зашто би СПС ишла у коали- цију са било киме, ако је сама победила на изборима!? Ко је сада коме доносио победу и ресоре на длану сем Срби Хрватима?! От- куда толике привилегије за СК — ПЗЈ код СПС-е. Иако нису у коалицији? Откуда толико више права за једну него за све друге опози- ционе партије заједно? Приметно је да се ни једна реч критике из владајуће партије није упутила странци СК Покрет за Југославију или неком њеном ставу или члану. Морген! Тамо нема и не сме бити расцепа. Није још сасвим јасно ко од кога не сме да се цепа. Јер учини се понекад да је власт у Србији освојио СК — Покрет за Југославију.

Манир измишљања или перцепције спољ- ног непријатеља у циљу очувања или осваја- ња позиција на власти није за нас, и изгледа још дуго неће бити ствар прошлости. У овом контексту се осврћем на иступање партијског лидера са генералским чином на промоцији у Лозници.

Он прво тврди да је продаја „калашњико- ва“ Хрватској „само део притисака и кампа- ње НАТО, чији је циљ распарчавање и цепа- ње Југославије“. Одмах затим он каже како „у прилог томе говори доста аргумената“ и као најјачи „роварење америчких делегација по Косову и њихово подстрекивање албан- ске алтернативе“.

Прво, то што ови аргументи говоре у при- лог поменутој тврдњи уопште ту тврдњу не доказује. Ма колико и ко желео да другачије буде.

Друго, ако делегације и роваре по Косо- ву, јесу ли оне тамо отишле легално или иле- гално и, ако су легално, ко им је дозволио да роваре? Зашто генерал ту не помене име ин- ституције или наших људи који су то дозволи- ли? Дакле, ако генерал Мирковић и даље тврди то што тврди, молим га да то аргумен- тује и без остатка докаже, а било би нормал- но да, ако је његова тврдња тачна, она потек- не из државних извора информација, и да ми- нистарство иностраних послова упути због то- га протестну ноту НАТО-у.

Даље господин Мирковић тврди да је раз- говарао са првим секретаром америчке ам- басаде. Цитирам део разговора како га пре- носи Политика 17. 2. 1991. године, а у вези америчког мешања у наше унутрашње ствари и нашег односа према томе:

ПРВИ СЕКРЕТАР: Ми помажемо демок- ратске снаге.

МИРКОВИЋ: Ово што ви помажете нису демократске снаге, играте на погрешну кар- ту. То у Хрватској су усташе, а у Словенији бе- логардејске снаге. Ту игру можете само изгу- бити.

У вези са овим само неколико питања: У ком својству је Мирковић разговарао са првим секретаром Америчке амбасаде? По чијем овлашћењу? Је ли то био — међуд- ржавни билатерални разговор? Има ли СФРЈ још увек министарство иностраних послова? Ако су Словенци белогардејци ко су им црве- ноармејци?

Генерал Мирковић поново тврди како не- ма сумње да се ради о притисцима и ако од- мах затим каже „да је било тешко било шта доказати“. Опет тврдња без поузданих дока- за.

И најзад, депласирано је у циљу спасава- ња од НАТО-а и Америке доказивати и потен- цирати совјетску љубав према нама и на тај начин покушавати да се поремете односи ме- ђу Совјетима и Американцима, који од за- вршетка рата заиста никада нису били на ви- шем нивоу. При том, наравно, у опште не тре- ба доказивати нашу узајамну љубав са Руси- ма. Ту се са Мирковићем у потпуности сла- жем, под условом да помоћ са Истока, ако би, не дај боже, за њом искрсла потреба, не буде стаљинистичка, са чиме се, надам се, и Мирковић слаже.

И, напokon, у вези са опасношћу, која се надвила над Југославијом и Србима у њој не могу да се не осврћем на Будихнин лични или страначки коментар у ТВ дневнику од 16. 2. 1991. године.

Није ваљда да СПО шири раздор међу Србима у Југославији. Да их завађа. Није ваљда да међу српским странкама у Југосла- вији постоји разлика о кључним, за Србију и Србе, питањима. Чак и неке несрпске стран- ке сматрају да је за решење југословенске кризе најбољи излаз јединствена Србија и је- динствена Југославија, као федерација, на че- му инсистира и државно и српско Председ- ништво. А то да СПО завађа Србе у Србији са Србима у Лици, тј. изван Србије, за мене је неаргументована новост Славка Будихне. Да ли то Будихна за нешто, само њему знано, рашчишћава простор у политичком животу Србије и Југославије. Ни мало ми не смета то ко о њима брине, већ на који начин ту своју бригу манифестује. Наговештава ли то Славко Будихна прогоне? За то увек има времена, сем ако га нема. Али сви народи Југославије и сви Срби у њој, као и све странке мање или више српске, па наравно и СПО као и влада-

јућа имају у овом тренутку бар једну већу бригу од политичких прогона. Наравно ако хоће да је брину. Што је буду оне мање бринуле, то ће је више бринути и збринути Славко Будихна.

Спаси нас Боже Будихнине бриге за Србе и њихово помирење.

**Зоран ТАТОВИЋ
Нева Варош**

РЕХАБИЛИТАЦИЈА ПЕТОКРАКЕ

Када је Савез комуниста Југославије са треском пао као старо труло стабло у шуми, када је од њега почело на све стране да лети труло иверје, када је већ постало смешно како се та, за вечност замишљена „тврђава социјализма“ преко ноћи распада и претвара у развалину, пацови који су тврђаву настањивали, у паничном страху од народа, разбегли су се и завукли у мишије рупе, у убеђењу да је њихов рај на земљи срушен, да ће можда доћи и до одговорности. Међутим, један њихов дес, онај са мање пунтера на глави, и зато са мање страха од одговорности, користећи дотле силом угушивано, а сада пробуђено српско национално осећање, као и околност да се затекао на власти, успео је да се на брзину преобуче, да себе представи као носиоца нових идеја, мира и слободе. У том смислу, широко је прослављена 600-годишњица Косовског боја, ношене су само српске заставе, српске иконе, сако српски грбови, чуле су се само српске песме, српски народ је клицао слободи. Одушевљење! Један велики писац, и сам преварен, одмах је ликвидирао петокраку, назвавши је надхнуто „црвеном жабом“. Истина, када је увидео да је све то само преврнут ћурак, он је и сам, брже-боље преврнуо ћурак и избацио кориснију паролу „наш дични син“ (обезбеђујући тиме себи почасно место у будућој антологији полтронства).

Међутим, показало се да је сва та ларма била за једнократну употребу. Ново одело донело је и ново седло са чврстим коланом, па више није било потребно крити „да се ми поносимо нашом револуцијом“, „да се ми немамо чега стидети из прошлости“ и т. д. На ово су, као по команди сви гмизавци измилели испод оне труле кладе и из мишијих рупа и почели се усправљати на задње ноге. Данас су већ дотерали дотле, да у слободној штампи (слободној само за њих) под заштитом власти настоје да поново уђу у политички живот. Чак оснивају (обнављају) своју партију. Чак се бацају блатом на оне који су трулили по њиховим тамницама и логорима, на оне који и данас труле по њиховим стратиштима. А заједно са властима сложено рехабилитују петокраку, симбол који је српски народ коштао милион мртвих српских младића и часних грађана. Безочно нас окуравају што не поштујемо њихова велика достигнућа, па нас један генерал упућује да погледамо око себе па да видимо шта је све остварио комунизам (аргумент сасвим по мери бистрине једног Титовог генерала). Може се веровати да ни други генерали немају сувислије аргументе, али им то не смета да сав нижи старешински кадар утерују у аветињску партију СК за Ју-

гославију. Када већ говоре о достигнућима, морали би претходно да одговоре на питања о још неким „достигнућима“.

1. Ко је позвао народ на грађански рат за власт представљајући га лажно као НОБ, и то под условима непријатељске окупације, тачно по опробаном рецепту Мао Це Тунга под јапанском окупацијом.

2. Ко је за време те тзв. „НОБ против Немаца“ безбедно слао своје најеминентније, полицији апсолутно познате, представнике Немцима у Загреб на преговоре о ненападању са писменом молбом у којој је писало: „наши једини непријатељи су четници“.

3. Ко је чисто српске бригаде НОБ-а именовао као хрватске и зашто?

4. Ко је за време рата захтевао од савезника да се бомбардују Београд, Ниш и Лесковац и тиме изложио погибији невини народ?

5. Ко је истовремено сачувао Загреб од бомбардовања по предлогу једног Југословена — Хрвата, згађеног над недељима Павељића и ко је тај предлог одбио речима: „Изгинуће невин народ“?

6. Ко је крив за кланицу Срба на Сутјесци и Неретви?

7. Ко је крив за невиђено суров масакр Срба у Црној Гори због тога што нису хтели у партизане?

8. Ко то није хтео четири године да ликвидира најгрознији логор Европе Јасеновац, штићен од само 1000-1500 усташа, иако је имао према своме хвалисању 300 дивизија?

9. Која је то војска мирно прошла поред Јасеновца и храбро освојила напуштени Загреб, остављајући усташе у Јасеновцу да и даље живе пеку и маљем убијају Србе?

10. Ко је отерао у погибију на непотребни тзв. Сремски фронт српске младиће, недорасле и необучене за ратовање, од којих је 30.000 изгинуло, добрим делом од куршума у леђа и од мина на минским пољима на која су терани?

11. Ко је то организовао и вршио у „ослобођеној“ Србији 1945-46 године масовна стрељања мирних грађана у Београду (око 30.000) у Крушевцу (4-5.000) у Чачку (3.500), Краљеву, Крагујевцу и свим осталим градовима, што је после цинички названо „лева скретања“?

12. Ко је атомизирао Српски народ разбијајући Србе у пет тзв. република (од којих неке измишљене) и у две такође измишљене покрајине са циљем уништења његовог идентитета?

13. Ко је расипнички растурио сва добра средње богате Југославије из 1940. године и од ње створио пуког сиромашка, презадуженог и зависног од других?

14. Ко је увео и још данас одржава привилегије комуниста на државни (народни) рачун, невиђене и непознате у културном свету?

15. Ко све напред наведено цинички назива „грешкама“, а злочинце — креаторе тих злодела штити, заклањајући их судом Историје кад већ постоји нормалан Војни суд?

16. Ко то још и данас ради на расрбљавању Срба у Српској области Крајина?

На сва ова питања одговор је један: они преостали, који сада оснивају поново Комунистичку партију. Али и безочност мора да има неке границе. Ти исти људи, прикупљајући своје остатке, и оснивајући ту своју партију, охрабрени заштитом власти коју уживају, почињу да насрћу на честите грађане који су 50 година били жртве њихове злочиничке ти-

раније, несамокритички траже за себе и више него што су грађанска права. Пример је чланак у једном „Политикином“ издању у коме „повређена“ породица Александра Ранковића брани његов морални интегритет. О времена, о обичаји! Брани се морал човека који је 20 година био на челу најкрвавије полиције света (после НКВД-а), који је био шеф Голог отока, који је по речима његовог партијског и ратног друга Владимира Дедијера био „највернији Титов пас“ (изречено на II програму Радио-Београда). Зашто породица, тада још живом Дедијеру није на то ништа одговорила? Можда су синови Александра Ранковића исправни људи, али на њиховом месту, ја бих брижљиво крио чији сам син.

Све напред наведено није никакво ново откриће, али у овом новом таласу повампириених комуниста, желим да поново упозорим све поштене, часне и нападене Србе да им прети нова опасност и да притв не задрже у памћењу невидовно зло за које комунисти не показују ни једног знака покајања, што би једино било схватљиво код психички здравих људи.

Савез комуниста — покрет за Југославију је сада, поред ХДЗ-а једина наоружана партија. У Србији, једина војна снага. Сав старешински кадар ЈНА је натеран у ту партију. Кад генерали нешто „препоруче“, једини одговор у војсци је „разумем“. Остало је све кажњиво. Деполитизација војске је још пусти сан.

Сведочи смо да Савез комуниста за Југославију и ЈНА више не поштују одлуке Председништва СФРЈ. Масован увоз оружја у Хрватску је обављен пред очима и пред камерама ЈНА, а да нико није предузео ништа да то спречи. Наредбе Председништва да се разоружају паравојне формације, нико и не помишља да изврши (али су Срби хитно разоружани). На тако разоружане Србе пуштена је до зуба наоружана хрватска војска (за камуфлажу под разним именима: МУП, резервни састави, специјалци итд.), а да Србима није пружена никаква заштита. Истина, јединице ЈНА су дошле, али само иду улицама Пакраца не изазивајући код ХДЗ-оваца никакав утисак. Какву су заштиту Срби добили од ЈНА видљиво је из следећих неколико цитата из штампе који описују стање у Пакрацу:

„Сама зграда Скупштине општине, најбољи је сведок да је у Пакрацу било право ратно стање. Стакла на вратима и прозорима су изразбијана, а на спратовима су прозори изваљени. Унутра је остала права пустош. Сва закључана врата су разбијена, а по канцеларијама већина списа разбацана. Фијоке на столонима су изваљене“.

„Велики вандализам хрватски редарственици су испољили у згради Народне свеучилишта. Одмах на вратима се може уочити осушена локва крви непознатог порекла“.

„У просторијама „Пакрачког вјесника“ право Косово“.

„Ђачки дом је сав изрешетан мецима споља и изнутра. Хици су пробили и зарили се у плафон и у постелјину на креветима. Срећом да је Дом био испражњен вече пре упада специјалаца“.

„Највећи бес искалили су у Владичанском двору, седишту Славонског епископа. Ицепане иконе, разбацане библије и друге верске књиге, побацили и изгажене воштанице, из пода ишчупан паркет“.

„Синоћ су специјалци поново почели да запоседају виталне тачке. Најпре су то учинили на раскрсници Борово-Бјеловар-Осијек“.

ПИСМА

„Преко моста код Богојева јуче су хиљаде жена и нејачи из српских села Славоније и Барање имала само један правац и један циљ — побећи пред налетом ХДЗ-оваца тражећи стан у кућама непознатих људи“.

„Прихватио их је народ српски“.

„Хрватска власт више не бира средства да уништи српски народ. У сваком српском селу они прете, захтевајући од Срба да се иселе у Србију“.

„На неколико места је писало велико слово У“.

„Пакрац је засипан кишом олова“.

„Народ је у збеговима у Буџу“.

„Све је као под окупацијом“.

„После свега што се догодило у Пакрацу, а затим у недељном батинању у Осијеку, Српски народ у Славонији је изгубио свако поверење“.

У свему овоме, по речима Манוליћа, „припадници ЈНА у Пакрацу су се коректно односили према акцијама МУП-а. То подразумева и „некоректно према страдалницима“. А Туђман, на питање какав је сада однос хрватске власти и армијског врха, славodobитно одговара: „Врх армије изјављује да се неће мешати у политичке догађаје“. Даље је рекао: „Јовић није наредио употребу армије, него се, што је знаковито, само сагласио са сугестијом ССНО о њеном покретању“.

Да, на жалост, да. Све је то врло знаковито.

СК за Југославију јочигледно, делује.

Иначе, Председништво СФРЈ је и данас (5. III) издало још једно саопштење.

А Влада Србије? И Она је издала саопштење. Најинтересантније саопштење ће бити оно, кад Туђман заузме Земун.

Дипл. инж. Саво МАКСИМОВИЋ
Београд

СПС — ЈЕДИНО МИСЛЕЊИ

Не могу отплатити бешчасно понашање СПС и њених извршилаца ТВБ 1. програм и несрећне а некада угледне и поштоване „Политике“, усмерено према СПО.

Већ пола века комунисти за себе држе право једино мислећих. Они говоре у име народа, „штите га“ и увек знају шта је за „њихов“ народ најбоље.

У истом маниру се понаша СПС (Нпр. Коментар у дневнику 16. 2. 91. чланак у „Политици“ од 21. 2. 91. стр. 11.)

И једни и други већ деценијама грађане Србије третирају као „масу“ па их и зову „народне масе“, а те „масе“ очито по њиховом мишљењу немају свест, немају ум, те „масе“ су по њима очито празних глава јер им они — СК а сада СПС — увек морају казати и објаснити све појаве па и њихов живот.

Па и сада када се људи масовно отпуштају са посла, када плате не примају месецима, када је глад на помолу и када ти исти људи дижу свој глас У СВОЈУ САМООДБРАНУ, у прилог очувања своје егзистенције и свог достојанства, свакако и своје деце и породица, СПС преко наведених средстава информиса-

ња обавештава те људе и свеколику јавност, да их на то наговара СПО.

То је тешка увреда нанета сваком српском грађанину и ономе о коме се ради и сваком оном коме је таква информација упућена.

Зашто?

Та тешка свакодневица је свакоментни сапутник тих људи па њима не треба ни СПО ни СПС нити било ко други да им сопствено стање објасни.

Ако неко нема поноса и достојанства то исто не може видети код другог.

Зато људи из СПС ипак морају знати да Српкиње и Срби нису тако плиткоуман народ, већ напротив, а сада и освешћен па би, ако тај уз то и свој народ, морали макар мало волети и поштовати те престати да им сервирају тако приземне бесмислице уз свакодневна понављања да су увек други криви посебно што су сада веома видљиви резултати њиховог ума и родољубља.

Бранислав РАКУШ
Краљево

ВИДОВИТОСТ ПАТРИЈАРХА ВАРНАВЕ

Господине Пејчићу

Предлажем Вам да у наредном броју „Српске речи“ објавите у целини чланак из „Православља“ од 15. фебруара о. г. под насловом „Комунистички отров за лаковерни свет“. Ради се о последњој посланици патријарха српског Варнаве од 7. јануара 1937. године.

Колико је патријарх Варнава био видовит, најбоље говоре његове реченице из поменутих посланице, које гласе:

„Тај отров (мисли се на комунизам) разара породицу, грађанско друштво, па и цело народно и државно биће. Он је судбоносан за то што је заснован на примамљивој и јевтиној лажи: обећава, замислите, свима и свакоме рај на земљи!“

Лаковерни свет, обузет материјалистичким жудњама, а припреман да заборави шта треба да буде напаћени Србин и увек свестан хришћанин, без размишљања прихвата таква вашарска обећања“.

Човек да не поверује да је пре 54 године са толико тачности ико могао да предвиди нашу „срећну“ садашњост.

Жика ПАНТИЋ
Београд

ТАЊИР КИСЕЛОГ КУПУСА

Поштована редакцијо и г. Драшковићу, У поплави чланака који се баве узроцима пораза опозиције нигде нисам прочитао да је један од узрока тако катастрофалног пораза, чини ми се, намерно изазивање гужве на гласачким местима. То су такозвани социјалисти постигли на тај начин што

нису отворили довољан број гласачких места. Знали су они добро да омладина нема стрпљења да чека у редовима. И сам сам неколико пута долазио до бирачког места и враћао се кући, све се надајући да ће бити мања гужва ако дођем мало касније. И на крају сам морао да стојим у реду. Док сам тако чекао, приметно сам неколико група младића и девојака који су долазили у кратким временским размацима, али су се брзо враћали одакле су и дошли, јер нису хтели да чекају у реду. Такође сам приметно да у гомили људи мало има оних испод четрдесет година.

Након гласања отишао сам до гробља, где се такође налазило једно бирачко место, у месној заједници, уз саму гробљанску оgradu. Дуго сам стајао по страни и посматрао чопор, да не кажем гомилу, људи који су стрпљиво чекалу у реду. Били су то углавном старци у похабаним оделима. Њихова лица су била окренута према гробљу и чинило се као да опчињени буље право у гробове. За оно што су гледали за то су и гласали. Стрпљиви старци су чекали и дочекали својих пет минута. И надаље ће имати сваки дан пун тањир киселог купуса, докле досеже њихово поимање благостања.

То је сасвим извесно. Нема неизвесности. С поштовањем,
Миле ЛАЗИЋ, Младеновац

СТРПЉЕЊУ ЈЕ ДОШАО КРАЈ

Поштовани Господине Уреднице!

Наш народ каже: „Што би кола шкрипала, то волови ричу“. Смисао ове народне изреке у потпуности одговара речима што их изговори Савко Будихна, тв. водитељ у свом излагању вечерњег дневника 16. II 1991. год. По његовим речима: СПО је крив за све. Он подстиче раднике на штрајкове и изазива смутње и незадовољства у народу, па је изгубио и оно мало присталица што је имао“. Овако, некако, заврши своје излагање врсни Митевићев водитељ потврђујући изговорене речи климањем главом, ваљда, у знак слагања и потврде са сročеним му текстом.

У овом тешком времену по српски народ, а посебно по раднике и сиромашне грађане који своје личне дохотке не примају под 3-4 месеца, комунисти (названи социјалисти) имају образа да и овако говоре и отворено се народу у лице смеју — то могу само лицемери. Не зна се само до кад? Али, свему има крај, па ће бити по народној: „Ко се последњи смеје, најслађе се смеје“.

СПО је „дежурни кривац“ и за привредни колапс и за целокупна збивања у држави. Да није СПО-а и опозиције, стање би било сређено и Социјалистичка партија би, заједно са генералском средила ствари у држави, па би опет било „благостање“ бољшевичког раја, а међународнални односи у знаку пуног „братства и јединства“.

Данас, када нам једни српски народ на целокупном југословенском простору пати и страда, комунисти свих боја и нијанси имају смелости и храбрости да се и даље народу представљају као избавитељи, обећавајући,

као и 1941. и 1990. год. бољу и „срећнију“ будућност, „без неизвесности“. Оволика дрскост и потцењивање српског народа није виђена од како је „гавран поцрнео“.

Стрпљењу је ипак дошао крај: Не треба и даље чинити грешке, попут оних пре избора, због којих, данас, српски народ, итекако, испашта. Треба ли и даље бити у заблуди да ће се у Парламенту са СПС-ом нешто моћи учинити? Зар и даље бити искрен и наиван и комунистима веровати? Ћуд остаје и ако се длака мења. Чак из штуро пружених информација Митевићеве ТВ, о раду скупштинских тела, уочава се немоћ новоизабране Скупштине и њеног већинског СПС састава. Оно мало најхрабријих из опозиције, без икаквих су изгледа да ће моћи покренути „мртво море“ и ову устајалу воду узбуркати и очистити комунистичких наслага и талога; све остаје по старом, мада су финесе перфидније. Верују ли посланици из опозиције да ће њихов предлог за доношење Закона о јавном информисању, радију и ТВ икада бити усвојен и коначно овај народ ослобођен Митевићеве ТВ и Миновићеве „Политике“ фризираних чланака? У овој ситуацији и скорој будућности, не!

Па зашто и даље бити са њима!? Ни сврхе, ни наде за боље нема.

Остати и даље у њиховом друштву, макар да се Слободан Ункович, пред Скупштине Србије, декларисао да ће се у будућем раду ослањати и на опозицију, јер, Боже мој, треба заједнички радити за Србију и српски народ, доживеће се заједно са њима тотални фијаско, па ће се, опет, све свалити на леђа опозиције; њихово кестење из ватре требаће неко други да вади, или, у најгорем случају, заједнички.

Јавности је познато да су посланици СПО и остали у опозицији, од првог дана уласка у Скупштину исмејавани и на најнекултурнији начин нападани од стране посланика СПС; што ће се и даље наставити. Па кад ствари тако стоје, онда је боље такве нападе трпети ван Парламента као опозиција у народу и са народом.

С поштовањем
проф. Мнодраг Ж. МАТИЋ,
Земун

ВРХУНАЦ ГЛУПОСТИ

ПОШТОВАНА РЕДАКЦИЈО,

Драго ми је што сте у прошлом броју СРПСКЕ РЕЧИ (13) од 18. II 1991. год. објавили писмо једног ВЕЛИКОГ СОЦИЈАЛИСТЕ (КОМУНИСТЕ) под насловом „Живела петокрака!“, и то из више разлога:

1. То што сте доказали да сте демократски и неједноумни лист,
2. Што ће сви читаоци имати прилику да виде како још увек има људи, који себе и друге читаоце лажу преко новина.

Друг Стојановић, тврди како су социјалисти добро до сад водили овај народ. Прво, овај народ нису водили социјалисти, већ комунисти. Како су социјалисти пресвучени комунисти, то је исто. А како су водили овај народ то се сада најбоље осећа. Последице ће осећати и наши унуци, све док буде било комуниста на власти. А што се тиче оног „а ва-

ши посланици у Скупштини, нека се не надају да ће моћи ићи у ред са нама“ достигнут је врхунац глупости друга Стојановића.

Па боље би им било да се угледају на посланике из опозиције и на њихово деловање у Скупштини. Чисто сумњам, да ће посланици СПС — а моћи да иду у ред са посланицима опозиције.

Све најбоље, најбољем ЛИСТУ.

Пуно поздрава
Игор ВАСИЛИЋ,
Панчево

ПИСМО ПРЕДСЕДНИКУ ВЛАДЕ

Господине Зеленовићу,
После Вашег избора за председника владе Србије и именовања Николе Шаиновића за МИНИСТРА РУДАРСТВА И ЕНЕРГЕТИКЕ, одлучио сам да Вам се обратим овим отвореним писмом, као „БИОГРАФ“ Николе Шаиновића и „БИОГРАФ“ БОРСКИХ МАНГУПА, ЛОПОВА И ШТЕТОЧИНА НАД ДРУШТВЕНОМ ИМОВИНОМ

У времену тешко оболеле српске привреде и када су њој потребни умни, способни и морални људи, који су се на неки начин у привреди доказали способношћу, да би се спашавало што се спасити може, Ви на жалост, и општу срамоту, постављате Николу Шаиновића за министра рударства и енергетике, човека који је по знању и способностима на нивоу просечног инжењера, пословито рударског погона.

Господине Зеленовићу, није ми намера да Вашег министра Николу Шаиновића компромитујем, јер се он много раније компромитовао, а за то има много аргументованих доказа, што је немогуће, због ограниченог простора описати. Намера ми је да Вама и широј јавности, као његов дугогодишњи „БИОГРАФ“ кажем да са оваквим „моралним, стручним и умним“ људима попут Шаиновића нема Србији оздрављења (ни моралног ни економског) већ можемо да очекујемо већу АГОНИЈУ. А Ви господине Зеленовићу, као мандатор српске владе и спаситељ српске привреде, са оваквим кадровима и даље водите Србију у пропаст. Но, пођимо редом. Дали Ви знате ко је Никола Шаиновић? Ваш министар је човек који никад није радио као стручњак у ПРИВРЕДИ, већ се за сво време досадашњег рада бавио БОЉШЕВИЧКОМ ШТЕТОЧИНСКОМ ПОЛИТИКОМ и тако из фотеље у фотељу израстао у великог МОЊНИКА И БИРОКРАТУ. За такав штеточински рад је увек награђиван све већом политичком функцијом, па је у претходној и у Вашој влади доспео до министра за рударство и енергетику. За време његове дугогодишње фотељашке владавине у Бору, бестидно је прогањао сваког ко није био истомисљеник осиионих моћника властодржаца у Бору. Од његове сулуде идеје страдали су многи умни људи, доктори наука, професори и инжењери који су морали да напусте Бор, само зато што су другачије мислили и нису хтели да пристану на ВАЗАЛСТВО БОРСКИМ ВЛАСТОДРШЦИМА, као и на њихово штеточинско болшевич-

ПИСМА

ко понашање. За многе непослушне борски властодршци, на челу са Шаиновићем, су тражили „скидање главе“, па су људи спашавајући главу бежали из Бора. На жалост, ту болшевичку идеологију властодршци у Бору и сада спроводе, подржани од властодржаца у врху Србије.

Господине Зеленовићу, морам да Вам кажем да је Никола Шаиновић, као и остали МОЊНИЦИ у Бору, производ БОЉШЕВИЧКОГ КУЛТА Душана Глигоријевића-Саше, који је годинама неприкосновено харао као ПАША У ПАШАЛУКУ у овом региону. Тај бестидник је и данас, заштићен од српских властодржаца, за многе штеточинске прљаве работе. Саша Глигоријевић, Јован Милошевић (садашњи генерални директор Басена Бор) и Никола Шаиновић, као и њихови подрепашки послушни јаничари, извор су свих зала у Бору и околини. Годинама је њихов БОЉШЕВИЧКИ ПАРНИ ВАЉАК све испред себе немилосрдно ПУСТОШИО, тако да то дугогодишње пустошење има далекосежне несагледиве последице у економском, еколошком, кадровском и моралном погледу у Бору и околини.

На крају господине ПРЕДСЕДНИЧЕ СРПСКЕ ВЛАДЕ, поставља се питање да ли има краја овом лудилу и хаосу у напаћеној СРПСКОЈ ДРЖАВИ у погледу кадровске политике? Да ли ће једном прави људи доћи на права места, без обзира којој партији или странци припадају, или су пак ванстраначки опредељени?

Користим прилику господине Председниче да Вас замолим у овом писму, да СРПСКА ВЛАДА формира стручну комисију од посланика владајуће Партије и посланика УДРУЖЕНЕ ОПОЗИЦИЈЕ, да се у Бору испитају све промашене инвестиције, корупције, незаконитости, лоповлуци, као и еколошки ГЕНОЦИД који се годинама врши над народом овог краја наводно због виших интереса. Све аргументоване доказе лично ћу ја ставити на увид стручној комисији Владе Србије и за то сносити одговорност ако моји наводи нису тачни. Досадашње СРПСКО РУКОВОДСТВО, у спрези са БОРСКИМ РУКОВОДСТВОМ, све то заташкавало, а НАРОДУ ЈЕ ДОСТА ЛАЖИ И ОБМАНА.

Да ли ћете и Ви наставити утабаним стазама неморала и логиком „не таласај“ питање је морала, ја у то не залазим.

Можда је ипак дошло време да Дон Кихоти победе у борби са ветрењачама
С поштовањем

Петар ЈОВАНОВИЋ
Бор
Г. П. Илића 5/7

НЕНАОРУЖАНИ САМО СРБИ

Поштовани господине уредниче,
Повод мог јављања је најновија ујурма око наоружавања и, кобајаги разоружавања хрватских усташа и словеначких сепаратиста и улога ЈНА у свему томе. Логичним размишљањем и највећи лаик, који

иоле прати политичка збивања, доћи ће до следећих закључака.

Оружје је увезено још октобра 1990. а обелодањено јануара 1991. преко „Застава филма“. Значи, три месеца након увоза, када је стигла наредба председништва СФРЈ за разоружање. Поставља се питање шта је радило председништво заједно са војним челицима за та три месеца? Ако је Титова армија све то знала, зашто није интервенисала одмах након наоружавања двеју северних република? То би било у складу са њеним уставним овлашћењима и обавезом да брани интегритет ове земље од сваког агресора, што укључују и паравојне формације. Зашто је дозвољено да се оружје раздели непријатељима ове земље, па се онда излази пред јавност некаквим наредбама које нико не поштује и које само иритирају поштен свет, а нарочито српски народ, јер је он једино реално угрожен. Ово потврђују следећи подаци: у Хрватској је наоружано 80000 усташа (за толико се зна, а сигурно их је више), у Словенији их је 20000 (званично), а у Босни их је бар половина становништва. На Косову су наоружане све шиптарске куће, а слично је и у Македонији са шиптарским и бугарским становништвом. Неки поседују чак и ракетно наоружање. Додајмо при том мађарске претензије, улогу Ватикана, Бугарске и Италије. Како то да само Србија остаје ненаоружана и неспремна поред оволиког окружења до зуба наоружаних силника? У свему томе, главну улогу имају српски комунисти и Титова армија. Судаћи по данашњим догађајима и српски народ је изгубио осећај о здравом и логичном расуђивању.

„Радо иде Србин у војнике“... Српски народ одувек је волео мит: митске вође, свеце и легенде, харизматичне вође којима је радо поверавао и своју главу, што некад бива и погубно.

Веровао је сваком и остао вечито наиван. Веровао је Титу и свему што је он створио. Како онда да не верује Титовој армији, најбољој, најспремнијој, коју воде најбољи официри, Титови борци, проверени патриоти итд, итд. Сва ова пропаганда армије и титоиста створила је у српском народу мит о најбољој армији — југословенској, а самим тим и српској Словенији и Хрватска са једне стране уљуљкују српски народ, а са друге се обилато наоружавају и полако, али сигурно постижу свој циљ.

Свим наведеним тврдњама у прилог иде чињеница да наредбу Председништва извршавају само Срби и нико више, јер је оружје враћено само у Книну. У Хрватској се спредају са наредбом без намере да јој се повинују, док се у Словенији она ни не помиње. Српски комунисти чврсто верују у непобедивост Титове армије, нарочито врли председник Милошевић, а за њим сви, сем појединих „лудака“ у опозицији. Један од њих је и господин Парошки, који се дрзнуо да јавно изговори речи упозорења да се армија може распасти као она 1941. Ове речи остаће за науку будућем нараштају као историјски запис, јер указују на сву озбиљност ситуације у којој се сад налази српски народ. Које те речи упутити кад наши, народном вољом изабрани посланици, не само да не хају, већ се на ово и цинично смеју.

Ако се ништа не предузме, ово упозорење ће постати наша стварност. Тако г. Парошки постаде закleti непријатељ српског народа (друг Кертег га је одмах етикетирао као аутономаша), а мало је фалило да полети и акт-ташна, како је већ виђено у Хрватском сабору. Ово сигурно није ни први ни последњи пут да српски комунисти завлаче главу у песак, али у овом тренутку такав „политички“ потез мора се окарактерисати као велеиздаја сопственог народа. Док Словенци и Хрвати праве заједнички план одбране и то наоружањем Титове армије, која им је ово оружје великодушно подарила, ми се питамо ко ће се супротставити новоформираним републичким армијама, које ће ударити на Југославију. Пошто наше армије неће бити, опет ће то место припасти српском народу, који би под овим условима доживео не геноцид, већ уништење.

Ову могућност наша армија нити прихвата, нити о томе размишља. Углед армије је пољуљан последњим догађајима у Хрватској, када иста није реаговала одмах по увозу, за који је очито знала. Сем тога, ту је и непопуларно хватање од националног дохотка (око 80%), уз разне привилегије, као што су осигуран лични доходак, високе пензије, решено стамбено питање. Ово неће бити дугог века. Привреда је у колапсу, банке опустошене, новца ниоткуда, продуктивност драстично опада, радници на улицама, сељак сатрвен. Дотле Хрватска и Словенија користе своју „историјску шансу“ да оформе државу без обзира на жртве, прете армији ускраћивањем свог новчаног удела за њено издржавање. Словенија чека на отцепљење, а при том преузима симболичан део спољњег дуга али и све српске фабрике, отете за време Брозове владавине. Хрватска је преокупирана одржавањем садашњих граница, а рачуна и на проширење. То и није чудно, јер је навикла на уступке Србије. Два брата у невољи увек пружају руке један другом, тако је и сада.

Није случајно да је главни јунак новонастале ујдурме управо један од Титових генерала, Мартин Шпегел, бивши командант V армијске области. Глумац је одабран, представља је почела. Армија излази из свега као национални херој, стижу подршке са свих страна, а „калашњикови“ остају подељени спремни да заупцају. Дотле ћемо се играти мачке и миша.

**Драгослав ЈОВАНОВИЋ,
Михајловац код Смедерева**

ВЕЛИКИ ПРОМАШАЈ

Са занимањем сам прочитао чланак „Храм Светог Саве: Између Лазара и Аја Софије“ у „Српској речи“ од 18. 02. 91.

Изненађен сам, јер нисте ни поменули беспримерни крст на врху Храма Светог Саве и исте такве мале крстове на малим куполама.

На трибини поводом приказивања филма о изградњи Храма Светог Саве „Бакар, злато, бетон“ 18. 01. 1990. у Студентском културном центру, рекао сам арх. Бранку Пешићу:

„Колико знам, нико није објаснио зашто је такав крст на Храму Светог Саве. Додаци уз крст у виду 4 слова „С“ или оцила изобличују

крст, тако да више личи на лептира, него на крст. Није нам потребан на врху Храма Светог Саве српски грб, него крст — симбол хришћанства“.

Арх. Б. Пешић је био веома изненађен, јер је било очито да тако нешто до тада није чуо. Одговорио ми је: „Ја сам тај крст студирао две године. Свети архијерејски синод СПЦ је одобрио такав изглед крста. Када сунчеви зраци падају вертикално на та 4 слова „С“ или оцила, чине крст од сунчевих зрака.“

Међутим, није потребно бити велики логичар, па закључити да је крст на Храму Светог Саве у ствари једна груба девијација (искривљење) крста, која не улепшава, него наружује Храм Светог Саве. Чак и 3 кугле на ивицама крста су у најмању руку сувишне, као и вертикална шипка (громобран) на врху тог крста. Додаци крсту (4 слова „С“ или оцила) у толикој мери умањују силу крста, тако да човек и нема утисак да се на врху Храма Светог Саве налази крст.

Веома ценим арх. Б. Пешића, али ми је жао што морам да кажем: Крст на Храму Светог Саве је велики промашај.

Мој предлог је да се уклоне додаци наведеном крсту.

Било би занимљиво чути шта о свему наведеном кажу челиници СПО и уопште православно Срби.

**Вук ОКЛЕТАЦ
Београд**

ОТВОРЕНО ПИСМО МОРИНИ

Другарице Морина, као и остале другарице, које сте се, оног хладног фебруарског дана, обучене у подједнако скупо крзно изређале за микрофоном и пред ТВ камерама, морам да вам се обратим овим писмом.

Зар ви мислите да сте само ви мајке и жене забринуте за Југославију, за мир, да сте само ви против наоружавања Туђманових редарственика, па сте се нарочито Ви, другарице Морина, нашли позвани да јавно, свакодневно, путем екрана Митевихеве телевизије изражавате Вашу бригу за очување Југославије? Зар Ви другарице Морина, мислите да српска и југословенска јавност не зна да сте Ви супруга покојног Рахмана Морине, који је и српској и Југословенској јавности био добро познат и то из исте те штампе, „Политикиних“ издања.

Тада је о њему писано, као о једном од оних који су здушно пљачкали Љубљанску банку. Касније се све обрнуло, па је Ваш покојни супруг постао један од главних бораца за јединствену Србију, па су, чак они „штрајкачи“ у руднику „Трпача“, који су за време свог вишедневног „штрајка“ масовно таманили банане, тражили његову смену са врха косовске партије.

Лако је Вама, другарице Морина, да из удобног београдског стана, где сте се удобно сместили вероватно због заслуга Вашег покојног супруга, да свакодневно јавно изражавате своју бригу за очување Југославије, када су Вам на услузи ТВ Београд и „Политика“, односно комплетна пропагандно-инфор-

мативна машинерија владајуће партије? Ваш покрет и није ништа друго, него само још једна верзија покојног Савеза комуниста, који се, како видимо свакодневно, као феникс јавља поново у разним видовима, а све под паролом спасавања Југославије. Ви, као, настављате политичку борбу Вашег покојног Рахмана, а владајућа партија Србије Вам душно помаже на сваки начин. Не знам само, да ли се у овој држави, мислим на Србију, толико бриге посвећује и оним јадним удовицама и њиховој деци, чији су очеви изгинули у бројним рударским несрећама, а сигурно су и они волели ову земљу, сигурно су и те несрећне породице које су остале самохране забринуте за мир и Југославију, а највише су забринуте за голи опстанак, као и већина становника Србије и Југославије.

Другарице Морина, ја живим такође у Југославији, али прво и пре свега живим у Србији. Зато ме прво и највише интересује Србија и српски народ широм Југославије и свугде, широм кугле земаљске, где год живео. Има један период, можда смо ми Срби мало касно то схватили, како мислим, да за спасавање Југославије ми, Срби, немамо више времена, нити има смисла стално молити некога да са нама заједно живи, ако то не жели. Зато мислим да све то што Ви и Ваш „покрет“ и сви ти „покрети“ за Југославију није ништа друго него начини да се очува и васкрсне то зло, које нам је свима, а посебно Србима, донело ово што данас имамо, да се очува комунистичка идеја, и организација. Владајућа партија у Србији, најалост, потпомогнута неким Титовим генералима, жели да докаже целу југословенској и светској јавности, да Југославију може да „спасе“ опет и само комунизам! А Југославију би можда и могло спасити, када би се о њој договарали неки други људи, а не ови који су били чланови бившег ЦК, некадашњи и садашњи генерали. Предлажем Вама, другарице Морина, да се вратите у Приштину, па да уложите сав свој реноме и своје могућности у борбу за опстанак Косова и Метохије, да мало уразумите Шиптаре и објасните им оно што им није јасно. И на тај начин ћете допринети очувању Југославије, ако се већ за њу бринете, а тамо заиста има разлога за борбу, а не тако, са дистанце, из Београда, а уз помоћ свих медија којима (још увек) владају другови из бившег ЦК. Ту, у Београду, лако је Вама и тим што су око Вас, да причате то што причате. Зашто не одете у Загреб или Љубљану, па да тим јуришницима у Европу прочитате лекцију?

Можда мислите како ја седим у топлој соби и Вама држим „слово“, а одобравам све ово што се дешава, као не смета ми наоружавање ХДЗ-а, припрема ликвидације српског народа у Книну и уопште у Хрватској? Видите, другарице Мирна, као делегат Скупштине Србије у претходном, једногодишњем сазиву, а и много раније, јавно сам изразила своју забринутост за српски народ, због вишегодишњег снабдевања оружјем Шиптара на Коцову, за шта је сигурно знао и Ваш покојни супруг, када је био на месту шефа козовске полиције, а Извршном већу Србије сам предложила да наоружа Србе у Хрватској — у Книнској крајини и другде, да не буду више никада овце за клање, као што су то били. Кадгод сам имала да упутим речи бриге и подршке Србима, на Косову и Метохији, у Книнској крајини и Кордону, у Босанској крајини и Херцеговини, ишла сам лично тамо, код њих и то јавно говориле, а верујте да ни-

сам имала обезбеђење, као што вероватно ви, душебрижници, имате, као и комплетне екипе новинара и ТВ извештача са камерама да вас прате и да обавештавају народ како о њему бринете! Када сам, у својству делегата, за скупштинском говорницом имала шта да кажем, углавном је на ТВ екрану била емитована само моја слика, без тона, уз коментар ТВ извештаја, а Вама су, другарице Морина, довели чак новинаре неког јапанског комунистичког листа! Боље би било да сте дали интервју за „Рилиндју“ или „Зери и популит“, можда би било више ефекта.

На крају, пошто сте то Ви поменули, морам да Вас исправим у вези с Вашом интерпретацијом и тумачењем „претњи“ Српског покрета обнове: не ради се о претњи одсецањем шака и глава свакоме ко не мисли као лидер СГО, то сте злонамерно и криво написали. Камо среће, да смо оставили без руку оног ко је први дозволио да се по Косову и Метохији витлају црни шиптарски орлови! Данас бисмо другу стварност имали, зар не, другарице Морина?

Милица РАЈИЋ, Бечеј

ПРОШЛА СУ ВРЕМЕНА ЛАЖИ

Поштована редакцијо,
Избори су већ прошлост и много је жучи проливано. Сада живимо у потпуној неизвесности, а омча сиромаштва овај наш напаћени народ све више стеже око врата. Распад Југославије је неминован, а током историје прети да поново Српски народ прегази као и у прошлим злокобним временима. Не дозволимо да се судбином недужног народа коцка ко како хоће. Помозите. Превизије је било пола века тираније и мрака бољшевизма. Авети зла се буде и прете — дочекајмо их спремно и стоички.

Поштована редакцијо, Српску реч читам као духовну храну. Много поштоног српства не зна да овај лист уопште и постоји. Да ли је могуће више рекламе и представљања широј јавности.

Истина и објективност коју ви изнесите дирљива је, али и нешто највредније што овај народ очекује. Прошла су времена лажи и полустина коју је пласирао комунизам. Овом народу, а и заслужио је, више него ишта треба отрежњење и истина. Повратимо веру у себе и у будућност. Звезда водила као да је одавно ишчезла са хоризонта.

Куда даље, питам се. Ови што су сада наметнули власт изгледа да нас најизвесније воде у пропаст. Педесет година су наметали своју самовољу. Мучна је ова чињеница. Верујте да је у народу воља за променама. Очигледно је то у нашем свакодневном животу и послу. Огорченост на средства информисања, новине и ТВ је кулминирала. Невероватно је како се притеже вентил незадовољства у народу. Руку која га стеже треба ошинути по прстима.

Међу нама је и даље присутан страх од речи српско и српство. Учинимо да нам буде пуно срце и душа при изговору ових речи. Нека живи и нека пева у нама српска реч.

С Богом — за спас Србије.

Павловић ЗОРАН
Београд

ПИСМА БОЉШЕВИЧКА ДОСЛЕДНОСТ

Најекши сам се на своје презиме прочитавши неке изјаве у интервјуу генерала Стевана Мирковића. И ја се, наиме, презивам Мирковић, али за неку јадну утеху ја поменутом нисам никакав род, духовни најамање.

Није мука што генерал и ја носимо исто презиме, већа је несрећа што нам је и отаџбина иста. По њој су његови истомисленици харали неконтролисано четири и по деценије, па ипак се не сматрају одговорним за њену пропаст. Уместо стида они траже нове, не деценије већ векове за остварење (својих?) мртворођених визија. Јер, како рече, социјализам се не може остварити преко ноћи.

Тим поводом неколико питања.

Где је то неко изградио социјализам кад генерал зна колико за тај посао треба времена?

Ако социјализам нико досад није створио, шта нам доказује да се он уопште може створити?

Ако генерал сматра да за општи назадак свих социјалистичких друштава није крива сама идеја већ краткоћа времена (у Русији 70 година), зар то не значи да по истој логици ни идеја о социјалистичкој револуцији није имала смисла, јер се и за недостатке предреволуционарних друштава могло претпоставити да би били превазиђени и без револуције? Зашто би, дакле, нестрпљивом социјализму, који ником и ничему раније постојећем није давао прилике, требало поверити неограничену будућност упркос свим искуствима? (Уосталом капиталистичка друштва која нису пресечена револуцијом и која су наставила природан развој и практично су доказала способност решавања оних проблема који су комунистима били изговор за револуцију, док ови други за то исто време ни у једној земљи по преузимању власти нису успели остварити ништа добро и трајно.)

Зашто Лењин није амнестирао царизам, руског цара или бар малолетне чланове његове породице, већ је наредио да се цела она побије и зашто је увео народ у страшно крвопролиће, отпочињући тако све оно бољшевичко зло које је обележило XX век и учинило га изгубљеним за сва друштва која су имала несрећу да тим злом буду дотакнута?

Ви, генерале, или немате потомства или сте га збринули и пре остварења Ваше утопије, па Вам може бити да истрајавате у својој бољшевичкој доследности. Ја, који имам незбринуту децу, који се стидим што сам досад срамно пристајао да јој Ви и слични уништате будућност, немам више изговора („у главу ми памет ућерасте“) да обећавам нове векове за нове несмишљене експерименте чију ћу цену плаћати моји још нерођени унучи и прауначи. И зато коље у трње, генерале. Зајазите се једном и задовољите узалудним жртвама својих савременика, не тражите још и будућа покољења.

Никола МИРКОВИЋ
л. к. 68444, Ваљево

ПРЕДСЕДНИШТВО СРПСКОГ ПОКРЕТА ОБНОВЕ И „СПО КОМЕРЦ“ расписују прву серију од 1.389 деоница по номиналној цени од 5.000,00 динара по једној деоници

„СПО КОМЕРЦ“ антририрао је изванредан број тржишно профитабилних пројеката и одлучно да као ДЕОНИЧКО ДРУШТВО расписује прву серију приоритетних обвезница, којима власници себи обезбеђују највећи ниво добити. Део ове добити приписује се главном улогу, да би се, услед сталне инфлације домаће валуте, одржала реална маса почетног улога, а део ће се исплатити као дивиденда до 15. фебруара сваке године за претходну годину. Према висини дивиденде која се исплаћује власници деоница цене успешност у пословању Деоничког друштва „СПО КОМЕРЦ“.

Деонице су нумерисане бројевима 0001 до 1389 — I серија. Деонице гласе на име и преносиве су само уз сагласност Управног одбора СПО КОМЕРЦА.

Управни одбор препоручиће Председништву да декет највећих деоничара, уколико то они желе, уђу у Управни одбор Деоничког друштва СПО КОМЕРЦ.

Власници деоница могу исте као гарантни полог депоновати код СПО КОМЕРЦА при куповини робе и производа СПО КОМЕРЦА, с тим да се исте враћају власнику кад се заврши измирење обавезе по фактури за коју је деоница депонована.

Сви деоничари примиће пластифициране картице ДЕОНИЧКОГ ДРУШТВА СПО КОМЕРЦ по узору и дизајну сличне кредитним картицама.

Молимо чланство и симпатизере, као и грађане који су вољни да купе деонице да уплату изврше на жиро рачун СПО КОМЕРЦ 60803-601-13705

За посебне информације деоничара који желе да уплате већи број деоница обратити се на адресу СПО КОМЕРЦ, Београд, Џорџа Вашингтона 9 (тел. 011/328-576 или на тел. 011/683-952 ради заказивања времена и места за једничко састанка.

ПРЕТПЛАТА НА „СРПСКУ РЕЧ“

Овим се претплаћујем на „Српску реч“, чија полугодишња претплата износи 270 динара, а годишња 540 динара (урачунат је попуст од 10%). Годишња претплата за иностранство је 100 ДЕМ, 60 УСД, или одговарајућа противвредност у другим конвертибилним валутама или динарима.

Уплате вршити на динарски жиро рачун 60801-603-27562 СДК Београд или девизни 60811-620-128-25731-7495633 Кредитна банка Београд с назнаком за „Српску реч“. Уплате из иностранства се могу вршити и чековима и међународним уплатницама. По један примерак уплатнице или других доказа о уплати, заједно са овом наруџбеницом послати на адресу: **ЗА „СРПСКУ РЕЧ“**

Народног фронта 43, соба 23 11000 БЕОГРАД
Тел. 683-952, 642-233 лок. 149

/име и презиме/

/улица и број/

/место и поштански број/

ОБАВЕШТЕЊЕ

Због великог интересовања, редакција „Српске речи“ обавештава читаоце да располаже комплетом бројева од 1 до 13.

Комплети или појединачни бројеви могу се наручити уплатом на жиро рачун број 60801-603-27562 СДК Београд или девизни 60811-620-128-25731-7495633 Кредитна банка Београд или поузећем на телефон 683-952, 642-233 лок. 149 или на адресу: ПЕДАГОШКА АКАДЕМИЈА ЗА „СРПСКУ РЕЧ“ соба 23. 11000 БЕОГРАД, Народног фронта бр. 43.

ПОРУЏБЕНИ КУПОН

Наручујем „Српску реч“ број 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15. Заокружите бројеве које наручујете.

/име и презиме/

/улица и број/

/место и поштански број/

**ДА ЛИ ЈЕ УРОШ
ПРЕДИЋ СЛИКАО
ГЕНЕРАЛА ДРАЖУ
МИХАИЛОВИЋА?**

Урош Предић (1857-1953): Портрет генерала Драгољуба Михаиловића (уље на платну, 1948)

Урош Предић: Портрет генерала Драгољуба Михаиловића (1948, уље на платну, око 70x100).

Урош Предић: Портрет Јоце Вујића (1926, уље на платну, 80x100)

Урош Предић: Портрет свештеника Владимира Поповића (уље на платну, 60x80).

Урош Предић снимљен у свом атељеу у Битољској, данас Лоле Рибара.

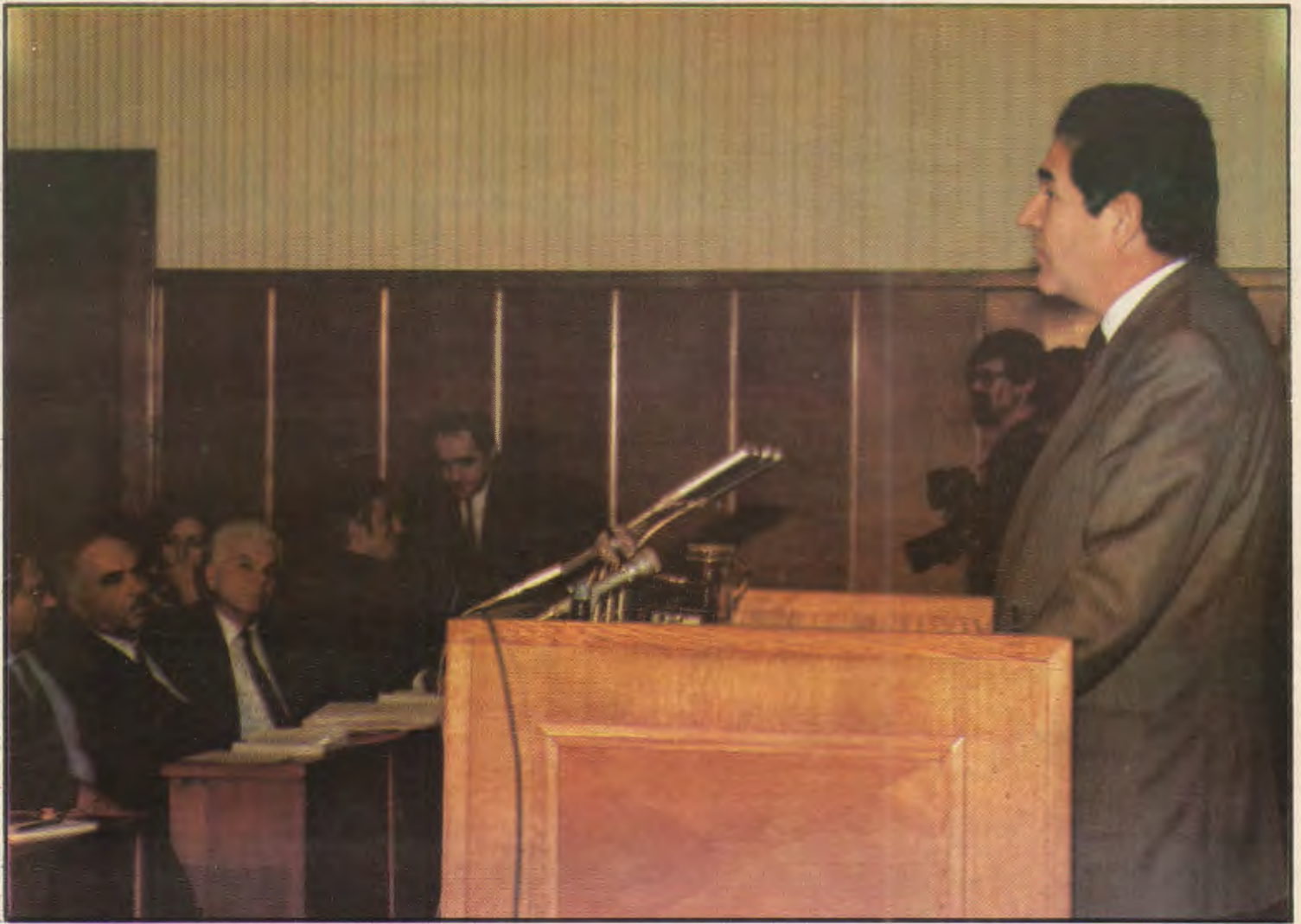

БЕОГРАД У КОЈЕМ НЕМА НЕИЗВЕСНОСТИ

ОВО НАМ ЈЕ НАША БОРБА ДАЛА

Приговарају нам да се „много“ бавимо аферама и социјалистима, да тражимо само „ручне“ ствари и да би требало да се мало „окренемо око себе“. У Јеврејској улици, надокхват центра Београда, града којим царују социјалисти пуних уста правде и једнакости, наилазимо на царство једнакости у беди. Онима који су свој животни век уложили у нечије боље сутра (или боље јуче) удељују по који залагај не би ли их како „одржали“ у будности до следећих избора. У светској престоници Београду живи преко 100.000 људи, који на овакво појило власти не одлази само због срама, иако стомак тражи другачије.

На фотографијама Борђа Вукоја су мотиви из „јавне кухиње“, кухиње за сиромашне у Јеврејској улици у Београду.

НАГРАДЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

На питање из прошлог броја „Српске речи“: ШТА МИСЛИ СОКОЛОВИЋ? стигло је преко пет хиљада мање или више духовитих одговора. Занимљиво је, при томе, да је готово половина читалаца одговорила да „Зоран Соколовић не мисли ништа“, што је можда тачно, али не и довољно духовито. Жири је имао тежак задатак да у „остатку“ пронађе добитнике награда и на крају се, ипак, определио.

ПРВУ НАГРАДУ, 3.000 ДИНАРА, ДОБИО ЈЕ ДРАГИША РИСТИЋ, УЛ. ВАСЕ СМАЈЕВИЋА 7, 16240 МЕДВЕЂА. (СОКОЛОВИЋ МИСЛИ: ИЗНЕНАДЈЕН САМ И УВРЕДЈЕН СА С ПОНАШАЊЕ ОВОГ ФИТЏИРИТЈА УНКОВИТЈА, ЈЕР ЈОШ НИЈЕ РЕКАО ДА ДРУГ МИЛОШЕВИЋ НЕ ВОЛИ УЛТИМАТУМИ).

ДРУГУ НАГРАДУ, ПОЛУГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ ЗА „СРПСКУ РЕЧ“, ДОБИО ЈЕ МОЈОВИЋ ДУШКО, ЉУБИЋ ПОЉЕ 815, 32000 ЧАЧАК. (СОКОЛОВИЋ МИСЛИ: НЕ ЗНАМ ШТА ПРИТЈА, АЛ' ТО СВЕ ГАРАНТУЈЕ РЕПУБЛИКА СРБИЈА).

ТРЕЋУ НАГРАДУ, КЊИГУ „ПИСМА ВУКУ“, ДОБИО ЈЕ ВУЈИЋ ПРЕДРАГ, ОТОНА ЖУПАНЧИЧА 8, 11000 БЕОГРАД. (СОКОЛОВИЋ МИСЛИ: ШТА МИ БИ ДА СЕДНЕМ У ПРВИ РЕД... КАКО ЋУ САД ДА ЗНАМ ДА Л' ДА ГЛАСАМ ЗА ИЛИ ПРОТИВ!?)

ЧЕСТИТАМО ДОБИТНИЦИМА!

НАГРАДНА ИГРА

ДА ЛИ ЈЕ ПУШЕЊЕ ХАВАНЕ НАСЛЕДНА БОЛЕСТ?

Драги читаоци, пред вама је до сада најтежи задатак. Да бисте тачно одговорили на наше наградно питање, треба да сте упуњени у тајне медицинске дијагностике, у историју српског народа и у етнопсихологију. То значи да половично образовани, неначитани и читаоци површног знања и интересовања овај пут — немају никаквих шанси. Било како било, ваш задатак је да се определите између две могућности, заокружите једну од њих, и тако конкуришете за награде „Српске речи“: 1) ВИДЕОРЕКОРДЕР ИЛИ ТЕЛЕВИЗОР (према жељи добитника), 2) полугодишњу претплату за „Српску реч“, 3) књигу „Писма Вуку“. Одговоре слати на адресу: „Српска реч“ (за наградно игра), Народног фронта 43, соба 23, 11000 Београд, најкасније до 21. марта 1991. године.

**ДА ЛИ ЈЕ ПУШЕЊЕ ХАВАНЕ
НАСЛЕДНА БОЛЕСТ?**

ДА

НЕ

(заокружити тачан одговор)

О НАГРАДАМА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА ЧИТАЈТЕ НА ПРЕДЗАДЊОЈ СТРАНИ!